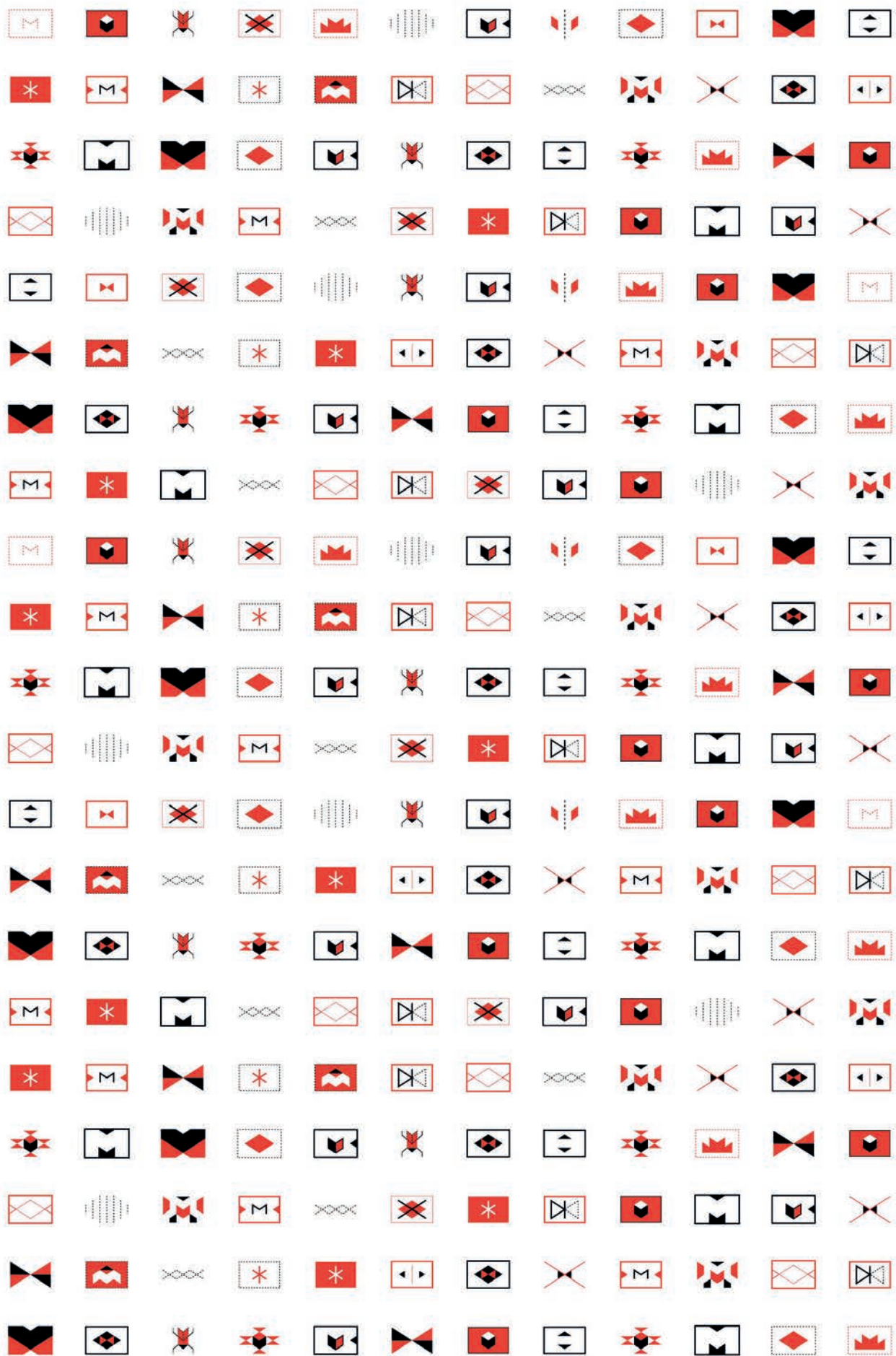

© JAN KEMPEAERS

JAARVERSLAG 2015

M - Museum Leuven

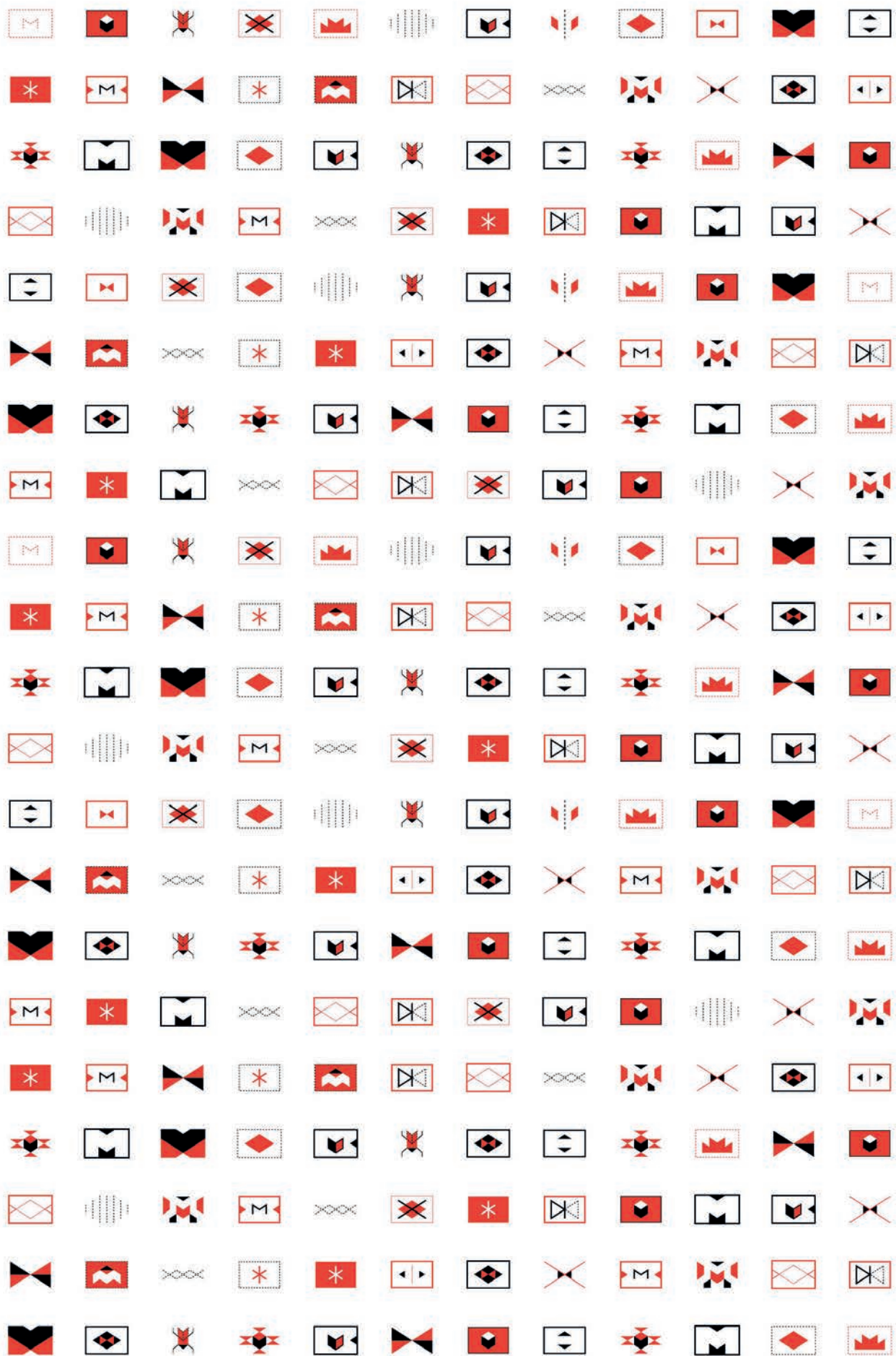

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	7
2. MUSEALE EN KUNSTENWERKING	13
2.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES	14
2.1.1 <i>Oude kunst</i>	14
2.1.2 <i>Hedendaagse Kunst</i>	18
2.2 LEZINGEN, SYMPOSIA, GESPREKSAVONDEN EN ACTIVITEITEN IN EIGEN BEHEER	27
2.3 TER BESCHIKKING STELLING VAN ACCOMMODATIE AAN PARTNERS	29
2.3.2 <i>Ter beschikking stelling van accommodatie aan partners</i>	30
2.4 COLLECTIES	33
2.4.1 <i>Presentatie M-collectie</i>	33
2.4.2 <i>Inkomende langdurige bruiklenen</i>	37
2.4.3 <i>Schenkingen, legaten en aankopen</i>	39
2.4.4 <i>Uitgaande bruiklenen en bruiklenen voor tentoonstellingen</i>	39
2.4.5 <i>Collectieregistratie</i>	40
2.4.6 <i>Restauraties en conserverende behandelingen</i>	42
2.4.7 <i>Depotbeheer</i>	45
2.4.8 <i>Samenwerking</i>	46
2.4.9 <i>Bibliotheek</i>	48
2.5 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	50
2.5.1 <i>Onderzoek</i>	50
2.5.2 <i>Dienstverlening aan derden</i>	52
2.5.3 <i>Ontsluiting</i>	53
2.5.4 <i>Publicaties en edities</i>	54
2.5.5 <i>Vertegenwoordiging staf</i>	55
2.6 LOKAAL KUNSTENBELEID	59
2.6.1 <i>Buitenlocaties in Leuven</i>	59
2.6.2 <i>Feedbacksessies</i>	60
2.6.3 <i>Residenties</i>	60

3.	PUBLIEKSWERKING	63
3.1	COMMUNICATIE	66
3.1.1	<i>Corporate communicatie</i>	66
3.1.2	<i>Projectcommunicatie</i>	70
3.1.3	<i>Pers</i>	77
3.1.4	<i>Mediadeals</i>	80
3.1.5	<i>Project communicatie</i>	81
3.1.6	<i>Innovatie</i>	81
3.2	PUBLIEKSBEMIDDELING - EN BEGELEIDING	83
3.2.1	<i>Publieksaanbod</i>	83
3.2.2	<i>Publieksbegeleiding</i>	91
3.2.3	<i>Publieksbegeleiding</i>	93
3.2.4	<i>Infrastructuur</i>	94
3.2.5	<i>Gidsenwerking</i>	94
3.2.6	<i>Projecten</i>	95
3.3	MAATSCHAPPELIJKEPROJECTEN EN DOELGROEPEN	97
3.3.1	<i>Communityprojecten</i>	97
3.3.2	<i>Te gast projecten</i>	98
3.3.3	<i>Kwetsbare doelgroepen</i>	98
3.3.4	<i>Projecten extra muros</i>	98
3.4	BEZOEKERSCIJFERS EN PRIJZENBELEID	100
3.4.1	<i>Bezoekerscijfers van 2015</i>	100
3.4.2	<i>Het prijzenbeleid</i>	101
3.4.3	<i>Prijzen lidmaatschap</i>	102
3.5	M-BASSADEURS	103
3.5.1	<i>Ledenbestand 2015</i>	103
3.5.2	<i>M-bassadeursactiviteiten</i>	104
3.5.3	<i>Partnerships M-bassadeurswerking</i>	106
4.	ZAKELIJKE WERKING	109
4.1	FINANCIËN	111
4.1.1	<i>Balans en resultatenrekening</i>	111
4.2	PERSONEEL	114
4.2.1	<i>Organogram en bezetting</i>	114
4.2.2	<i>Cijfermatige analyse en verloop</i>	116
4.2.3	<i>Tijdelijke aanvullende krachten</i>	119

4.2.4	<i>Vrijwilligerswerking</i>	120
4.2.5	<i>Werving en selectie</i>	125
4.2.6	<i>Vorming, training en opleiding</i>	127
4.2.7	<i>Werknemerswelzijn</i>	128
4.2.8	<i>Interne communicatie</i>	129
4.3	INFRASTRUCTUUR	131
4.3.1	<i>Investeringen in de onroerende infrastructuur</i>	131
4.3.2	<i>Investeringen in de roerende infrastructuur</i>	132
4.3.3	<i>Technische ondersteuning</i>	132
4.4	DUURZAAMHEID EN ECOLOGIE	133
4.4.1	<i>Technische ingrepen</i>	133
4.4.2	<i>Recuperatie materialen</i>	133
4.4.3	<i>Ecoteam</i>	133
4.5	COMMERCIELE WERKING	134
4.5.1	<i>Commerciële zaalverhuur</i>	134
4.5.2	<i>M-Cenas</i>	137
4.5.3	<i>Ledenbestand 2015</i>	138
4.5.4	<i>Activiteiten 2015</i>	138
4.5.5	<i>M – MUSEUM FONDS</i>	138
4.5.6	<i>PROJECTSPONSORING</i>	139
4.5.7	<i>BARTER DEALS</i>	139
4.6	DIGITALISERING	140
5.	BESTUURLIJKE WERKING	143
5.1	DIRECTIECOMITÉ	144
5.2	RAAD VAN BESTUUR	145
5.3	ADVIESCOMITÉ	147
5.4	FUNDRAISINGCOMITÉ	148
6.	BIJLAGEN	151
	BIJLAGE 1 WEBSITESTATISTIEKEN 2015	152
	BIJLAGE 2 OVERZICHT AANTAL PERSARTIKELS PER THEMA	155
	BIJLAGE 3 BEZOEKERSCIJFERS 2015	175
	BIJLAGE 4 JAARREKENING 2015	192

1. INLEIDING

Volgend op een jaar met verschillende toptentoonstellingen, bracht M in 2015 een aantal tentoonstellingen en projecten die aansloten bij beleidslijnen en collectiewerking. Na de drukte in 2014, met Ravage, Vesalius en nog deels Coxcie, was 2015 een jaar waarin de werking iets meer ademruimte kreeg en er werd ingezet op nieuwe projecten en op dossiers op lange termijn.

In 2015 bracht Museum M 15 tentoonstellingen. Tegelijk werd er geëxperimenteerd met het langer laten lopen van bepaalde tentoonstellingen, zodat het ritme van opbouw en afbouw iets kon vertragen en bezoekers toch steeds een divers aanbod van tentoonstellingen te zien kregen. Dit uitzoeken van de juiste lengte van een project, ritme en openingsmomenten is een oefening die M ook in de komende jaren verder zal maken. De tentoonstellingen oude kunst, met *Zilver* en *Plein Air. De School van Tervuren*, waren beide tentoonstellingen waarbij de eigen collectie centraal stond, aangevuld met verschillende bruiklenen van partnerinstellingen. Rond beide tentoonstellingen werd er een unieke communicatiecampagne opgezet. In het voorjaar van 2015 bracht M tevens een overzichtstentoonstelling van de Belgische kunstenaar Peter Bugenhout, een kunstenaar die onderbelicht was en wiens werk hier in de breedte getoond werd. In het najaar bracht M een grote tentoonstelling met de Amerikaanse gerenommeerde kunstenares Sarah Morris. Rond deze tentoonstelling werd een grote communicatiecampagne met partners (KBC, De Standaard) opgezet, een campagne die vooral tegen eind 2015 resultaten afwierp en ook in 2016 doorwerkte. Naast deze grote namen bracht M ook drie jonge kunstenaars die in hun loopbaan en in creaties begeleid werden: Jessica Warboys, Michael Van den Abeele en Jimmy Robert. In 2015 vond de zesde editie van het multidisciplinair festival M-izomer plaats, in samenwerking met Het Depot alsook het performancefestival Playground, in samenwerking met het STUK.

M investeerde in 2015 in het optimaliseren van de interne werking, en maakte ook tijd voor reflectie en visieontwikkeling over het eigen beleid en toekomst. In september werd een nieuw plan voor de periode 2017-2021 ingediend, voor de verderzetting van de structurele ondersteuning beeldende, hedendaagse kunst via het Kunstendecreet van de Vlaamse Gemeenschap. M kreeg hiervoor een dubbel positief 'zeer goed' preadvies. Pas in juni 2016 zal gekend zijn welke financiering hier tegenover staat. De algemeen directeur en afdelingshoofden werkten ook aan een toekomstvisie voor het museum (visienota M3.0), met plannen voor nieuwe collectiepresentaties en aanpassing aan het gebouw voorzien voor voorjaar 2017. Dit wordt in de loop van 2016 verder overdacht, georganiseerd en gepland.

Het totaal aantal bezoekers van M was in 2015 121 500. Deze verlaging ten opzichte van het vorige jaar was voorzien en hangt deels samen met de uitzonderlijke tentoonstellingen in 2014 en het tweejarige ritme van programmeren. Met dit aantal staat M nog altijd aan de top van de kunstmusea in Vlaanderen. Het exploitatiebudget bedroeg 5.354.516,77 euro. De communicatie aanwezigheid in binnen- en buitenlandse media, vakpers en social media zoals facebook, twitter en instagram steeg aanzienlijk het afgelopen jaar. M had in 2015 49 medewerkers in dienst, naast vele tijdelijke medewerkers.

Het afgelopen jaar investeerde M in het opzetten van een divers randprogramma gericht op verschillende, uiteenlopende publieken. Zo werd de lessenreeks 'Omdat het kunst is' opgezet in samenwerking met MuZee in Oostende. Er vonden in het totaal 45 reflectieve momenten in M plaats, onder de vorm van lezingen, symposia en gespreksmomenten. De punctuele activiteiten kenden een aanzienlijke stijging in 2015, met vernissages, finissages, M-izomer, zoMerbar, M-bassadeurswerking en evenementen. Het gaat hierbij ook om samenwerkingen en projecten op locatie zoals in het UZ Gasthuisberg en bij scholen.

De samenwerking met Cera werd heronderhandeld waardoor M vanaf 2016 voorstellen kan doen voor nieuwe aankopen voor de Cera collectie met Belgische hedendaagse kunstenaars. Deze samenwerking maakte dat drie werken uit de tentoonstelling Michael Van den Abeele in M/Cera-collectie konden blijven. In 2015 vond er een tentoonstelling met werk van David Claerbout uit de Cera-collectie plaats.

In 2015 werden de 2 trapsculpturen van Hannes Van Severen geïnstalleerd, een permanente integratie in de museumsite. In 2015 adviseerde M de volgende schenkingen positief voor opname in de collectie van de stad Leuven. Het betreft 4 schilderijen van de schilder Géo Sempels, een verloren gewaand onderdeel van het beeld 'Kromme Christus' en in WOII gesmolten brons van de klokken van de Sint-Pieterskerk. Daarnaast werden ook 31 tekeningen van de heer Piet Gilles en 1 portret van deze kunstenaar door Geuzebroeck, een bronzen beiaardklokje uit de Sint-Geertruiabdij en de teruggave van de Engelendhoofdjes van vermoedelijk Lucas Fayd'herbe en de zilveren godslamp uit de Sint-Pieterskerk als schenkingen aanvaard. Wat de restauraties en conserverende behandelingen betreft ging de aandacht vooral naar de Cera-collectie.

Na de volledige inspectie van de Cera-collectie (448 kunstwerken) door Iparc in 2014, werd een prioriteitenlijst opgesteld met werken die behandeling vragen. In 2015 werden 29 werken uit de lijst in behandeling gegeven aan een restauratrice gespecialiseerd in hedendaagse kunst van The Protocol Room.

M zette in 2015 verder in op digitalisering, in nauw overleg met de digitaal informatie manager (DIM). In 2015 werd een traject opgestart, met workshops, bevestigingen en werksessies, om te komen tot een nieuwe website voor M in de loop van 2016. M wil hierbij een voorbeeldfunctie opnemen en een website maken die vernieuwend is en op maat is van verschillende publieksprofielen.

In 2015 werd er extra aandacht geschonken aan het personeelsbeleid. Begin januari werd een nieuwe zakelijk leider aangeworven, die onmiddellijk werk maakte van het aanpakken van verschillende werven in het HR-beleid. In 2015 werd, naast de extern gevolgde vorming, training of opleiding aandacht besteed aan interne opleidingen. Zo werden een aantal korte infosessies, onder de algemene noemer M-University, over allerhande relevante en bruikbare thema's georganiseerd. Alle medewerkers konden hierop intekenen. Midden 2015 volgde er een tevredenheidsmeting bij de medewerkers. 83,33 % van de medewerkers werkten mee aan het onderzoek naar het psychosociaal welzijn. De conclusie van het onderzoek is : "Er is geen sprake van psychosociale belasting bij Museum M. Geen enkele (on)welzijnsindicator scoort slechter in vergelijking met de benchmark. Distantie, geweld en tevredenheid scoren zelfs significant beter."

Op zakelijk vlak getuigt M van een doorgedreven professioneel zakelijk beheer. Al voor het zevende jaar op rij worden de budgetten nauwgezet gerespecteerd zowel qua uitgaven als qua vooropgestelde inkomsten. Er werd een balanstotaal van 23.340.079,81 EUR en een exploitatiekost van 5.354.516,77 EUR voor afschrijvingen genoteerd. De afschrijvingen bedragen 1.120.274,02 EUR. Het boekhoudkundig verlies bedraagt 965.565,79 EUR. In 2015 ontving M een subsidie binnen het erfgoeddecreet ter waarde van 361.903 EUR en een subsidie binnen het kunstendecreet van 280.080,69 EUR. In 2013 startte M met de implementatie van de Beleidsplanningscyclus (BBC). Na de grote werkimact die de medewerkers hierdoor ondervonden in 2014, verliep deze omzetting al iets vlotter in 2015.

Vier selectieprocedures voor een contract onbepaalde duur werden in 2015 opgestart. Daarnaast werden 7 verkorte procedures opgestart. In december 2015 besloot algemeen directeur Luc Delrue om M te verlaten en de functie op te nemen als secretaris-generaal van departement CJSJ van de Vlaamse overheid. Hij zal in de loop van 2016 vervangen worden.

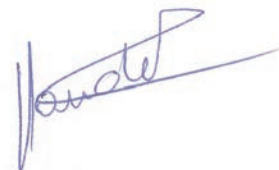
M trok een medewerker fondsenwerving aan en maakte werk van een beleid en meer aandacht voor fondsenwerving en sponsoring. In oktober 2015 werd het M - Museum Fonds opgericht in de schoot van de Koning Boudewijnstichting (KBS). Dit laat M toe om financiële handgiften, legaten of schenkingen, testamentair of bij leven, te ontvangen op een meer gestructureerde manier. Naast de hervorming van de vriendenvereniging M-bassadeurs, startte M in 2015 ook een groep M-cenassen. Een deel van hun lidmaatschap gaat naar het M - Museum Fonds. 2015 werd afgesloten met 800 M - Bassadeurs en 55 M - cenassen.

M werkt in 2015 met 133 actieve vrijwilligers die in totaal samen 7510,2u op verschillende afdelingen in M werkten). Hoewel er iets minder aantal vrijwilligers actief waren, steeg het aantal uren per vrijwilliger wel. De interesse van studenten om stage te doen in M blijft groot. Zij komen voornamelijk van universiteiten en hogescholen, maar ook centra voor volwassenonderwijs sturen hun leerlingen. M ontving 11 stagiairs.

Op bestuurlijk vlak werd er stevig gewerkt. Het directiecomité vergaderde 19 keer en de raad van bestuur kwam 8 keer samen. We danken hierbij ook alle bestuurders voor hun engagement en inzet. Het adviescomité kwam 3 keer samen.

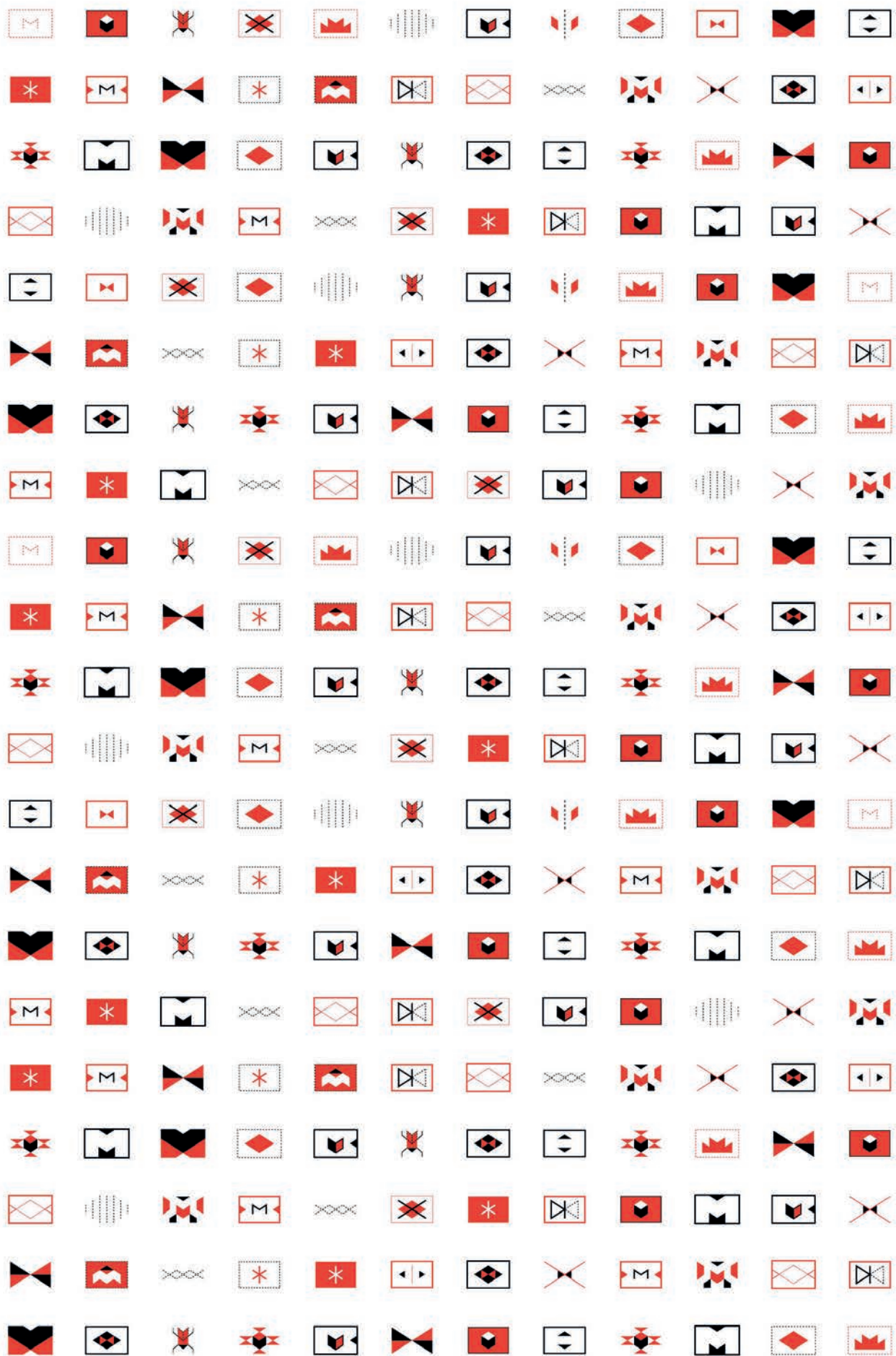
Eva Wittocx
Algemeen coördinator

Denise Vandevooort
Voorzitter

Met dank aan de raad van bestuur van M

- ▶ Voorzitter: Mevr. Denise Vandevoot
- ▶ Ondervoorzitter: Dhr. Jeroen Vervloessem
- ▶ Mevr. Vera Billen
- ▶ Dhr. Hans Bracquené
- ▶ Mevr. Els Buelens
- ▶ Dhr. Noël Coninx
- ▶ Dhr. Steven Dusoleil
- ▶ Dhr. Piet Forger
- ▶ Dhr. Saïd El Khadraoui
- ▶ Dhr. Willem Geelen
- ▶ Dhr. Vital Geeraerts
- ▶ Mevr. Frieda Jans
- ▶ Dhr. Jan Schoolmeesters
- ▶ Mevr. Mieke Vandermotte
- ▶ Mevr. Mieke Wellens

2. MUSEALE EN KUNSTENWERKING

2.1 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

Eigen producties

1	14·11·14 × 25·01·15	ELLIE GA
2	02·10·14 × 18·01·15	VESALIUS. <i>Het lichaam in beeld</i>
3	02·10·14 × 08·02·15	MARKUS SCHINWALD
4	12·02·15 × 24·05·15	JESSICA WARBOYS
5	12·02·15 × 24·05·15	DAVID CLAERBOUT
6	12·02·15 × 12·07·15	ZILVER. KUNST OBJECT VERHAAL
7	12·03·15 × 31·05·15	PETER BUGGENHOUT
8	25·06·15 × 30·08·15	OPEN M 2015
9	25·06·15 × 13·09·15	PLEIN AIR. <i>De School van Tervuren</i>
10	25·06·15 × 25·10·15	MICHAEL VAN DEN ABEELE
11	17·09·15 × 10·01·16	GUY DE COINTET
12	17·09·15 × 04·09·16	BEELDEN UIT BRUGGE
13	25·10·15 × 20·03·16	SARAH MORRIS
14	19·11·15 × 22·11·15	PLAYGROUND
15	19·11·15 × 28·02·16	JIMMY ROBERT

2.1.1 OUDE KUNST

VESALIUS

Het lichaam in beeld

02·10·14 × 18·01·15

William Pink, Smugglerius, Gipsen beeld op houten sokkel naar het origineel van Agostino Carlini, 75,5 x 148,7 cm, 1834 (orig. 1775), © Royal Academy of Arts, Londen.

Naar aanleiding van zijn 500ste verjaardag stond Leuven in 2014 in het teken van Andreas Vesalius. Tussen 1 oktober 2014 en 18 januari 2015 gaf Leuven de wereldberoemde anatoom en arts een plaats in expo's, muziek, dans, theater, lezingen en stadswandelingen. Andreas Vesalius was een ambitieuze wetenschapper met een uitzonderlijke interesse voor het menselijk lichaam. In tegenstelling tot zijn voorgangers en collega's durfde Vesalius medische wijsheden uit de oudheid in twijfel te trekken. Sterker nog, hij ging zelf aan de slag met lijken van terdoodveroordeelden. Tijdens zijn opleiding aan de universiteit van Leuven voerde hij zijn eerste dissecties uit. Zijn

ambitie: met eigen wetenschappelijk onderzoek de medische wereld radicaal omgooien.

Amper 28 is hij wanneer zijn *bestseller* 'De Humani Corporis Fabrica' wereldwijd een revolutie veroorzaakt in de medische én culturele wereld. Dankzij zijn boek over de bouw van het menselijk lichaam, met prachtige illustraties van theatrale skeletten en spiermannen, groeit Vesalius uit tot het symbool van de vooruitgang in de Renaissance.

Zijn ontdekkingen waren zo vernieuwend dat ze tot op vandaag doorleven. Een 500ste verjaardag die de stad Leuven en de universiteit uitgebreid vierden. Kloppend hart van het stadsfestival was de expo 'Vesalius. 'Het lichaam in beeld' in M-Museum Leuven, die focust op het menselijk lichaam als onderwerp van kunst en wetenschap.

Vesalius. *Het lichaam in beeld* was een tentoonstelling in samenwerkingsverband tussen KU[N]ST Leuven en M - Museum Leuven.

Curator

Prof. Dr. Geert Van Paemel

Bruikleengevers

- ▶ Amsterdam, Amsterdam Museum
- ▶ Antwerpen, Hendrik Conscience Bibliotheek
- ▶ Antwerpen, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen
- ▶ Basel, Kunstmuseum Basel
- ▶ Brugge, Groeningemuseum
- ▶ Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België
- ▶ Dresden, Deutsches Hygiene-Museum
- ▶ Dublin, Scottish Screen Archive, National Library of Scotland
- ▶ Groningen, Collectie Universiteitsmuseum Groningen
- ▶ Kremsmünster, Kunstsammlungen des Stiftes Kremsmünster
- ▶ Leiden, Universiteitsbibliotheek Leiden
- ▶ Leipzig, GRASSI Museum für Angewandte Kunst
- ▶ Leuven, Filip Sterckx
- ▶ Leuven, Het Rijksarchief in België, bewaarplaats Leuven, Archief van de Oude Universiteit van Leuven
- ▶ Leuven, KU Leuven, Maurits Sabbebibliotheek, Faculteit Theologie en Religiewetenschappen
- ▶ Leuven, KU Leuven, Universiteitsbibliotheek
- ▶ Leuven, Materialise NV
- ▶ Leuven, Onderzoeksgroep Biomechanica van de menselijke beweging, FaBeR, KU Leuven
- ▶ Londen, Royal Academy of Arts
- ▶ Londen, Science Museum
- ▶ Londen, Wellcome Library
- ▶ Montpellier, Université de Montpellier 1, Faculté de médecine propriété de l'État
- ▶ München, Kunstammer Georg Laue
- ▶ Parijs, Collège de France, Archives
- ▶ Parijs, École des Beaux-Arts
- ▶ Parijs, Musée d'Orsay, dépôt au Musée Matisse, Nice
- ▶ Parijs, Muséum national d'histoire naturelle
- ▶ Roubaix, La Piscine

Franz Tschackert, *De Glazen man*, 206 x 98 cm, Dresden, 1930 © Deutsches Hygiene Museum - Volker Kreidler 1962

ZILVER. KUNST | OBJECT | VERHAAL

12·02·15 × 12·07·15

Dominique Provost, B. VIII_51.jpg
© www.lukasweb.be - Art in Flanders vzw

Eeuwenlang was Leuven het centrum voor edelsmeedwerk in Brabant. De invloed van de stad op het zilverwerk strekte zich uit tot ver buiten de stadsgrenzen. Omliggende steden zoals Aarschot, Diest, Tienen of Waver dragen namelijk ook het Leuvense keurmerk. Hierdoor dekt de term Leuvense zilver een brede lading. Deze tentoonstelling ontwarde het geografisch kluwen en toonde de evolutie van de burgerlijke en kerkelijke edelsmeedkunst met het Leuvense keurmerk.

Een treffend voorbeeld van de Leuvense uitstraling zijn de zilveren geschenken voor primussen van de universiteit. In de 17de of 18de eeuw gingen topstudenten van de vier Leuvense colleges jaarlijks de strijd aan. De winnaar of 'primus' van deze competitieve krachtmeting werd overladen met zilveren geschenken. Dat primuszilver kreeg een ereplaats in de tentoonstelling.

De expo legde enkele goed bewaarde Leuvense geheimen bloot. Het luxueuze art-decowerk van monnik-edelsmid Dom Martin (1889–1965) was er één van. Tijdens de jaren 1920–1940 creëerde hij in de abdij Keizersberg internationaal gegeerd topdesign. Tot slot keerde een echt topstuk uit de renaissance voor even terug naar Leuven: een windmolenbeker uit het Rijksmuseum te Amsterdam. Dit centrale attribuut bij drankspelen is de oudste gekende molenbeker van de Zuidelijke Nederlanden.

Curatoren

Leo De Ren, Ko Goubert en Wim Nys

Bruikleengevers

- ▶ Aarschot, Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Aarschot
- ▶ Alseberg, Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Alseberg
- ▶ Amsterdam, Hofkerk
- ▶ Attenrode, Kerkfabriek Sint-Andries
- ▶ Averbode, Abdij van Averbode
- ▶ Baardegem, Kerkfabriek Sint-Margriet
- ▶ Beauvechain, Kerkfabriek Saint-Sulpice Beauvechain
- ▶ Beringen-Mijn, Kerkfabriek Sint-Theodardus
- ▶ Bierbeek, Kerkfabriek Sint-Hilarius Bierbeek
- ▶ Blanden, Kerkfabriek Sint-Jan Evangelist
- ▶ Bloemendaal, Kerk Heilige Drie-eenheid
- ▶ Breda, Breda's Museum
- ▶ Brugge, Musea Brugge (Gruuthusemuseum)
- ▶ Brussel, Belfius Bank
- ▶ Brussel, Charliermuseum
- ▶ Brussel, Fondation Madeleine 7
- ▶ Brussel, Galerie Bernard de Leye
- ▶ Brussel, Kathedraal Sint-Michiël en Sint-Goedele
- ▶ Brussel, Kerkfabriek Sint-Jan-de-Doper ten Begijnhof
- ▶ Brussel, Koning Boudewijnstichting
- ▶ Brussel, Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis
- ▶ Brussel, Museum van de stad Brussel
- ▶ Brussel, Philippe d'Arschot
- ▶ Delft, Kerk Maria van Jesse
- ▶ Diest, Kerkfabriek Sint-Sulpitius en Dionysius
- ▶ Gent, Antiekhandelaar Emil Fonfoneata
- ▶ Gent, Art & Antiques Galerie St-John
- ▶ Hamme-Mille, Kerkfabriek Saint-Amand Hamme-Mille
- ▶ Heverlee, Abdij van Park
- ▶ Landen, Kerkfabriek Sint-Gertrudis
- ▶ Leefdaal, Confrérie van de Jefkes, Pokes en Mekes
- ▶ Leuven, Abdij Keizersberg
- ▶ Leuven, Kerkfabriek Sint Geertrui
- ▶ Leuven, Kerkfabriek Sint Kwinten
- ▶ Leuven, Kerkfabriek Sint Pieter
- ▶ Leuven, KU Leuven - Kunstpatrimonium
- ▶ Leuven, M - Museum Leuven
- ▶ Lisieux, Carmel de Lisieux
- ▶ Luik, Le Grand Curtius
- ▶ Maastricht, Museum aan het Vrijthof
- ▶ Mechelen, Aartsbisdom Mechelen-Brussel
- ▶ Nijmegen, Museum het Valkhof
- ▶ Orbais, Kerkfabriek Saint-Lambert Orbais
- ▶ Seneffe, Musée de l'Orfèvrerie de la communauté française - Domaine du Château de Seneffe
- ▶ Sint-Truiden, Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw-ten-Hemelopneming
- ▶ Tervuren, Heilig Hartklooster
- ▶ Tielt-Winge, Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Tielt-Winge

- Waver, Eglise Saint-Jean Baptiste
- Wijnegem, Axel Vervoordt
- Xhoris, Fondation Albert Vandervelden
- Zichem, Kerkfabriek Sint-Eustachius
- Zoutleeuw, Kerkfabriek Sint-Leonardus
- Amsterdam, Rijksmuseum
- Sint-Andries-Brugge, Sint-Andriesabdij Zevenkerken
- Leuven, Stadsarchief
- Antwerpen, Zilvermuseum Provincie Antwerpen (Museum voor Edelsmeedkunst, Juwelen en Diamant)
- Talrijke privéverzamelingen in België en Frankrijk

PLEIN AIR

De School van Tervuren

25·06·15 × 13·09·15

De *missing link* tussen romantiek en impressionisme: dat is de *School van Tervuren*. Deze kunstenaarskolonie verliet de vertrouwde omgeving van het atelier en zocht nieuwe uitdagingen in de openlucht. Hun hartstocht voor de natuur resulteerde in kleurrijke landschapsschilderijen. Hiermee hebben ze de Belgische landschapsschilderkunst voorgoed hertekend. Met doeken van Hippolyte Boulenger, Lucien Frank en Joseph Coosemans plaatste M deze uitblinkers van de Tervuurse traditie opnieuw in de kijker.

Lucien Frank, Bloeiende boomgaard te Groenendaal.
© Vrienden van de School van Tervuren

Curatoren

Peter Carpreau, Marjan Debaene en
Herman De Vilder

Bruikleengevers

- Antwerpen, Koninklijk museum voor schone Kunsten
- Brugge, Musea Brugge
- Brussel, Koninklijke Verzameling
- Brussel, Koninklijke Musea voor schone Kunsten van België
- Gent, Museum voor Schone Kunsten
- Lokeren, Galerie De Vuyst
- Sint-Niklaas, Stedelijke Musea
- Tervuren, Gemeente
- Tervuren, Privécollecties
- Tervuren, Vzw De Vrienden van de School van Tervuren

BEELDEN UIT BRUGGE

17-09-2015 < 04-09-2016

Lezende Maria met kind,
© Gruuthusemuseum Brugge.

Het Gruuthusemuseum in Brugge is tot eind 2017 gesloten voor restauratie en herinrichting. Een dertigtal laatmiddeleeuwse sculpturen vinden een tijdelijk onderkomen in M, in de tentoonstelling Beelden uit Brugge, waar ze kunnen worden bewonderd naast een dertigtal sculpturen uit dezelfde periode uit de M-collectie. De tentoonstelling toont de vele gezichten en het vakmanschap van de laatmiddeleeuwse sculptuur. Sculpturen met religieuze thema's kregen een plek in kerken, abdijen en kloosters, maar ook in stadhuizen, gerechtsgebouwen en privéwoningen. Brabantse, Vlaams en zelfs Keulse en Utrechtse pareltjes geven samen een verfijnd overzicht van de laatgotisch beeldhouwkunst (1350-1550). De lezende Madonna van Adriaen van Wesel, de Heilige Michael en de draak, het unieke zilveren gerechtigheidshoofdje en twee geknielde engelen zijn enkele toppers die overkomen uit de Brugse collectie.

Hoogtepunten uit de M-collectie zijn twee recent verworven beeldhouwwerken die pas gerestaureerd werden: het nooit eerder vertoonde huisretabel met het huwelijk van Anna en Joachim en het zestiende-eeuwse houten Christusbeeld 'Ecce Homo' van Jan Borman.

'Beelden uit Brugge' is een proefopstelling. De tentoonstelling kadert in de voorbereidingen voor een nieuwe presentatie van de M-collectie vanaf mei 2017. In deze proefopstelling wordt geëxperimenteerd met de verschillende soorten informatie die je via labels te weten kunt komen. Elk label heeft een aparte invalshoek. Via iPads of een gastenboek worden bezoekers bevraagd over welke soort informatie ze het liefst aangereikt krijgen in een label.

Tentoonstelling i.s.m. het Gruuthusemuseum Brugge

Curator

Marjan Debaene

Bruikleengever

Brugge, Gruuthusemuseum

2.1.2 HEDENDAAGSE KUNST

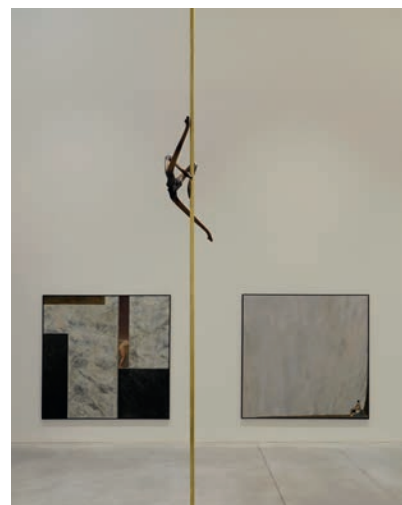
2.1.2.1 GROTE TENTOONSTELLINGEN

MARKUS SCHINWALD

01-10-14 < 08-02-15

Voor elke tentoonstelling vertrekt de Oostenrijkse kunstenaar Markus Schinwald van de specifieke tentoonstellingsruimte. De tentoonstelling wordt zo een totaalinstallatie/ervaring, waarbij vanuit lichamelijke van de bezoeker wordt vertrokken. Ook voor de tentoonstelling in M vormde de specifieke architectuur een inspiratiebron waarin Markus Schinwald verschillende disciplines samenbracht.

Markus Schinwald is zowel videokunstenaar, choreograaf, beeldhouwer, schilder, fotograaf als modeontwerper. In zijn beeldend oeuvre staat het menselijke lichaam centraal, de manier waarop het is ingebed in een culturele en psychologische context en hoe het

Zicht van de tentoonstelling, Markus Schinwald, © Isabelle Arthuis.

zich verhoudt tot de ruimte. Door vervreemding, fragmentatie en een bijzonder oog voor encenering manipuleert Schinwald het normale en laat ons zo nieuwe niveaus van de werkelijkheid ervaren. Personages worden marionetfiguren, sculpturen krijgen menselijke trekken en portretten krijgen protheses. Een decor of setting is voor de kunstenaar nauw verbonden met een zekere psychologie of persoonlijkheid. Visuele vertalingen van de beperkingen, de mogelijkheden en aanpasbaarheid van het lichaam kunnen als een rode draad doorheen zijn werk gezien worden. Schinwald werkt ook samen met professionele dansers, acteurs en choreografen, zowel voor zijn videowerk als voor live performances. Voor de tentoonstelling creëerde de kunstenaar verschillende nieuwe werken, zowel schilderijen als nieuwe aquaria.

In M toonde de kunstenaar een zaal vol aquaria met vissen en decors die verwezen naar voorbije tentoonstellingen, in Basel, Venetië, Zurich ... In de volgende zalen toonde Schinwald de tweedelige filminstallatie *Orient* (2011) die voor het eerst op de Biennale van Venetië werd getoond, marionetten, sculpturen en schilderijen en een installatie met draaiende muren. De tentoonstelling opende samen met Vesalius. *Het Lichaam in Beeld* en bereikte mede op die manier een zeer ruim publiek. Zowel het professionele als het brede publiek reageerde zeer positief.

Curator

Eva Wittox

Bruikleengevers

- ▶ Oostenrijk, Markus Schinwald
- ▶ Milaan, Gió Marconi
- ▶ Parijs, Yvon Lambert

PETER BUGGENHOUT

Zicht van de tentoonstelling, Peter Buggenhout, © Dirk Pauwels

Ze lijken soms op resten van verwoestingen of verlaten structuren, andere keren op archeologische vondsten. De bouwstenen van Buggenhouts sculpturen zijn vormeloze en abjecte materialen die geen functie of betekenis meer hebben: bouwafval, verpakkingsmateriaal, lappen plastic, gerafeld textiel, paardenhaar, bloed, koeienmagen en huisstof. Buggenhout confronteert de kijker met een rauwe werkelijkheid die zowel fascinatie als afschuw oproept, die tegelijkertijd aantrekt en afstoot. Onder de vormelijk complexe sculpturen schuilt een weloverwogen interne logica. De installaties willen in geen geval directe representaties zijn. Door zijn werk met stof te bedekken, wist hij alle symboliek uit. De autonome sculpturen zijn enkel brokken materie.

De tentoonstelling bracht voor het eerst een uitgebreid overzicht van Buggenhouts werk vanaf de jaren 1990 tot vandaag. Er werden een dertigtal kunstwerken opgenomen, zowel klein als middelgroot werk op sokkels en recent werk waarin opblaasbare elementen en kleur een grotere rol spelen. Drie verschillende groepen werden voor het eerst samen gepresenteerd: darmbeelden, bloedwerken en stofsculpturen. De tentoonstelling toonde de diversiteit en de evolutie in zijn consistente kunstenaarspraktijk.

12-03-15 >< 31-05-15

M organiseert jaarlijks een grote monografische tentoonstelling van een Belgische kunstenaar. In het verleden werkte het museum reeds samen met Jan Vercruyse, Philippe Van Snick, Dirk Braeckman, Geert Goiris en Patrick Van Caeckenbergh. M kiest voor kunstenaars die internationaal bekend zijn, maar in eigen land recent geen grote tentoonstelling hielden. De focus ligt telkens op het tonen van een overzicht én het creëren van nieuw werk.

Peter Buggenhouts installaties zijn een spiegel van de wereld rondom ons. Zijn ongepolijste sculpturen zijn onbestemd.

Samen met de tentoonstelling verscheen een nieuwe monografie met tal van afbeeldingen van zowel werk van Peter Buggenhout als referenties die voor de kunstenaar belangrijk zijn (gaande van historische kunst tot tempels en natuurbeelden). Teksten van Selen Ansen en William L. Rathje, een uitgebreid interview met M-curator Eva Wittox en ook fragmenten van eigen teksten van Buggenhout. Het boek werd uitgegeven door M en Jnf Editions / Editions de l'Amateur.

Curator

Eva Wittox

Bruikleengevers

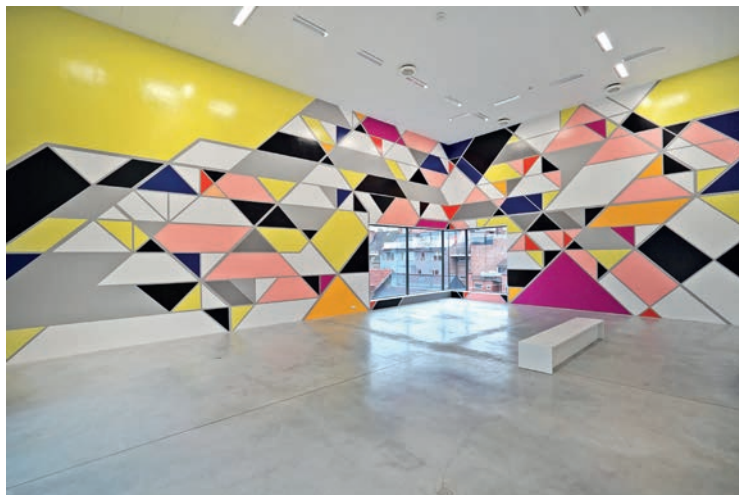
- ▶ Gent, Peter Buggenhout
- ▶ Sint-Amandsberg, Wim Delvoye
- ▶ Parijs, Galerie Laurent Godin
- ▶ Düsseldorf, Konrad Fischer Galerie
- ▶ Parijs, Nicolas & Violaine Ferrand
- ▶ Parijs, Catherine Bocobza
- ▶ Brussel, Thierry Simoens
- ▶ Brussel, Isolde Pringiers
- ▶ Parijs, Sylvio Perlstein

SARAH MORRIS

Astros hawk

18·09·15 > 20·03·16

Binnen de programmalijnen hedendaagse kunst focust M jaarlijks op een internationaal gerenommeerde kunstenaar. M is een plek waar oeuvres ontdekt kunnen worden van kunstenaars met een hedendaags-historisch belang voor de actuele beeldende kunst. De Brits-Amerikaanse Sarah Morris is in België nog niet zeer bekend, maar verwierf in de internationale kunstenscène al grote bekendheid. In België was haar werk al te zien in groepstentoonstellingen, onder andere in het SMAK in Gent en in de Singel in Antwerpen.

Sarah Morris, Maqta [Abu Dhabi], 2015. © Dirk Pauwels

consumptie het dagelijks leven bepalen – moderne samenlevingen die op het eerste gezicht sterk van elkaar verschillen, maar daarnaast ook veel overeenkomsten hebben. Zo zijn die niet alleen een visitekaartje voor het kapitalisme, ze bestaan ook uit verschillende tegenstellingen (arm en rijk, open en gesloten, vooruitgang en verval).

Sarah Morris is wereldwijd bekend voor haar films en schilderijen over de codes en machtsstructuren van een stad, het meest recent van Parijs, Rio de Janeiro en Beijing. Haar abstracte schilderijen zijn te omschrijven als 'virtuele architectuur', grafische kleurcomposities bestaande uit lijnen, patronen en rasters. Morris behandelt een brede waaier aan onderwerpen, zoals de Olympische Spelen, crowd control, de parfumindustrie, luchthavens, reclame, prostitutie, Oscar Niemeyer, de Eiffeltoren, Romy Schneider en het carnaval van Sambódromo. Haar werk bevindt zich ergens tussen Pop art, conceptuele kunst en geometrische abstractie.

Sinds het midden van de jaren 90 onderzoekt Sarah Morris het complexe spanningsveld tussen sociale ruimte, identiteit en macht. Ze concentreert zich daarbij op wereldsteden die symbool staan voor plaatsen waar macht, geld en

In de tentoonstelling *Astros Hawk* presenteert de Amerikaanse kunstenaar Sarah Morris vier films, een selectie van schilderijen en een nieuwe muurschildering. Deze laatste is speciaal op maat voor de bovenste zaal van M gemaakt en gaat daar ook de dialoog aan met de stad die binnendringt via de grote raampartijen.

M publiceerde samen met Verlag der Buchandlung Walter König een nieuwe publicatie *CAPITAL letters read better for Initials*. Een boek met een uitvoerig essay van de Franse curator en schrijver Frédéric Paul dat Sarah Morris' oeuvre in de breedte behandelt. De tekst beschrijft de verschillende media, hun onderlinge relatie en Sarah Morris positie in de kunstwereld.

Curator

Eva Wittox

Bruikleengevers

- ▶ Londen, Merlin Carpenter
- ▶ Londen, White Cube
- ▶ New Jersey, Friedrich Petzel Gallery
- ▶ Palm Beach, Kevin P. Mahaney
- ▶ Parijs, Air de Paris
- ▶ Versailles, Franck Portais New York, Sarah Morris
- ▶ Washington DC, Jack Pearlstein

2.1.2.2 MIDDELGROTE TENTOONSTELLINGEN

17-09-15 > 10-01-16

Jaarlijks programmeert M minimaal één middelgrote onderzoekstentoonstelling. In het najaar van 2015

Zicht van de tentoonstelling, Guy de Cointet, © Cis Van Nijverseel

toonde M een eerste overzicht van het werk van de Franse kunstenaar Guy de Cointet (°1934 – †1983) in België. De Cointet was gefascineerd door de manier waarop taal gebruikt wordt in uiteenlopende vormen, van advertenties en conversaties tot literatuur, soaps en radio. In zijn tekeningen, teksten en performances introduceerde hij nieuwe manieren om met woorden, vorm en betekenis om te gaan.

De tentoonstelling in M bracht een reeks tekeningen, kunstenaarsboeken, documentair materiaal en twee grote stage sets samen van 1965 tot 1982 en toonde zo een overzicht van De Cointets veelzijdige praktijk. In de tentoonstelling was een beperkte heruitgave (1500 exemplaren) van

de kunstenaarspublicatie *ACRCIT* (1971) voor de bezoekers gratis beschikbaar. De tentoonstelling werd gerealiseerd in samenwerking met de Estate van Guy de Cointet en werd overgenomen door Culturgest in Lissabon.

Tijdens het Playground festival werd de performance *Comme il est blond! (ou, De toutes les couleurs)* opnieuw opgevoerd. In samenwerking met de Post Performance Future research program en ENSBA (Lyon) bracht M een heropvoering van de reading performance *Esphador Ledet Ko Uluner!* uit 1973.

Curator

Eva Wittox

Bruikleengevers

- ▶ Brussel, Prive bruikleengever
- ▶ Genève, MAMCO
- ▶ Paris, Air de Paris
- ▶ Paris, Prive bruikleengevers
- ▶ Toulouse, Les Abattoirs

JESSICA WARBOYS

Glade

12·02·15 × 24·05·15

Jaarlijks brengt M drie kleinschaligere tentoonstellingen met het werk van opkomende kunstenaars. Zo toonde M in het voorjaar van 2015 de eerste solotentoonstelling in België van Jessica Warboys waarin zowel video, schilderijen als sculpturen te zien waren. Voor *Glade* in M realiseerde de kunstenaar uitsluitend nieuw werk.

De schilderijen, cyanotypes en films van Jessica Warboys (°1977, Verenigd Koninkrijk) zijn sterk verbonden met de natuur. Sinds 2009 werkt ze parallel aan de reeksen *Sea paintings* en *cyanotypes*. Voor de realisatie van deze zeeschilderijen brengt Warboys pigmenten aan op doeken die ze vervolgens in zee drenkt zodat de golven en de wind er hun spoor op achterlaten. In haar cyanotypes wordt de compositie gevormd door de schaduwen van uiteenlopende vormen die op een fotogevoelig doek blootgesteld zijn aan het zonlicht. Verschillende van Warboys' films zijn gedraaid in bevreedende landschappen waarin ruimte en beweging op theaterlijke manier in beeld worden gebracht.

Zicht van de tentoonstelling, *Jessica Warboys. Glade* in M-Museum Leuven, 2015 Courtesy van de kunstenaar en Gaudel de Stampa, Parijs. © Isabelle Arthuis

Glade betekent in het Engels een open plek in het bos. Jessica Warboys bedacht de kunstwerken in de tentoonstelling vanuit de idee omgeven te zijn door het bos. Ze zag ze de titel *Glade* als een mogelijke benadering van haar creatieproces in het atelier en in openlucht. Warboys creëerde werken die ruimtes of gebeurtenissen definiëren, vergelijkbaar met een schuilplaats in een bos.

Curator

Valerie Verhack

MICHAEL VAN DEN ABEELE

Opacity, please

25·06·15 × 25·10·15

Zicht van de tentoonstelling, *Michael Van den Abeele. Opacity, please*, Courtesy Michael Van den Abeele. © Isabelle Arthuis

Schilderkunst neemt een belangrijke plaats in binnen de veelzijdige praktijk van Michael Van den Abeele (°1974, Brussel). Daarnaast maakt hij ook sculpturen en schrijft hij teksten, zowel bij zijn eigen werk als bij dat van andere kunstenaars. In *Opacity, please* toonde hij een nieuwe narratieve geluidssculptuur alsook zijn meest recente schilderijen.

De titel van de tentoonstelling *Opacity, please* verwees letterlijk naar de ondoorzichtigheid van verschillende verflagen en figuurlijk naar de inhoudelijke complexiteit van zijn werk. Door thema's zoals sciencefiction, paleontologie en exotisme te associëren met de meest

uiteenlopende vormen en stijlen, verwees zijn werk naar het medium schilderkunst zelf en naar hoe een kunstenaar zich hiertoe vandaag kon verhouden.

Curator

Valerie Verhack

JIMMY ROBERT

A clean line that starts from the shoulder

19·11·15 > 28·02·16

Zicht van de tentoonstelling Jimmy Robert. *A clean line that starts from the shoulder*, Courtesy Jimmy Robert, Galerie Diana Stigter Amsterdam & Tanya Leighton Gallery Berlijn. © Dirk Pauwels

Identiteit, beweging en de kwetsbaarheid van het lichaam zijn centrale thema's in de collages, foto's, films en installaties van Jimmy Robert (°1975, Guadeloupe). In zijn presentatie zoekt hij bewust naar de dubbelzinnigheid tussen de verschillende media die hij hanteert. Zo kan je een collage of foto zien als een sculptuur, of kunnen diezelfde sculpturen de rekwisieten vormen van een performance. Zijn werk ontstaat vaak door zich bestaande kunstwerken toe te eigenen. Ook gaat hij regelmatig samenwerkingen aan met andere kunstenaars.

In *A clean line that starts from the shoulder* onderzocht Jimmy Robert hoe lijnen en bewegingen gelezen konden worden, zowel in beeld als in tekst. Zijn vertrekpunt waren fijne lijntekeningen die de Roemeens-Belgische kunstenaar Idel Ianchelevici maakte van androgynen

Congolezen. Robert verwerkte ze in verschillende nieuwe collages en prints op fragiele materialen zoals zijde en papier. Hij associeerde deze prints met twee video's van de Belgische kunstenaar Lili Dujourie, waarin thema's zoals androgynie en beweging terugkeerden.

Curator

Valerie Verhack

2.1.2.3 SAMENWERKINGEN

OPEN M

Attitudes to form

25·06·15 × 30·08·15

Installatiezicht, OPEN M © Isabelle Arthuis

geheel eigen wijze gaven de kunstenaars in de tentoonstelling een antwoord op vraagstellingen rond ruimte, architectuur en vorm.

M toonde werk van Line Boogaerts, Polien Boons, Kristien Daem, Johan Gelper, Sofie Haesaerts, Astrid Mingels, Niels Poiz, Denitsa Todorova en Ane Vester.

Omwille van een samenwerking met het FeliXart museum, kregen 2 deelnemende kunstenaars de kans hun werk verder uit te diepen en nieuw werk te tonen in het kader van het Doe Stil Voort-traject. De publieksjury selecteerde Polien Boons, de vakjury Ane Vester.

Gastcurator

Ann Cesteleyn

PLAYGROUND

19·11·15 × 22·11·15

Playground is een samenwerking tussen M en STUK, en focust zich op het raakvlak tussen beeldende kunst en podiumkunsten. Voor de negende editie van het festival bracht Playground een diversiteit aan voorstellingen en toonde experiment in de vorm van installaties, tekst, film, sculptuur, architectuur, choreografie of een combinatie.

Het jaarlijkse festival situeert zich binnen een internationale context en gaat samenwerkingen aan met buitenlandse organisaties. Met dit festival richt M zich zowel naar een breed publiek als naar een professioneel publiek geïnteresseerd in performance, theater en installaties.

Twee kunstenaars, Guy de Cointet en Jimmy Robert, waren zowel aanwezig met een museale tentoonstelling in M als met een live performance. In samenwerking met de Guy de Cointet estate bracht Playground *Comme il est blond (ou de toutes les couleurs)*, een performance uit 1982 die onderzoekt hoe we relaties aangaan met de objecten die ons omringen. In samenwerking met de Post Performance Future research program en ENSBA (Lyon) bracht

Benjamin Seror, *The Marsyas Hour*, 2015.
Playground © Robin Zenner

Playground tevens een heropvoering van de reading performance *Espador Ledet Ko Uluner!* uit 1973. Jimmy Robert bracht de performance 'A clean line that starts from the shoulder'; deze was een reflectie op de gelijknamige tentoonstelling.

Ieva Miseviciute bracht een nieuwe performance, *Tongue PHD*, waarbij elementen uit fysiek theater met academische reflecties, dans gebracht werden in de vorm van een doctoraatsonderzoek. In zijn nieuwe performance bracht Benjamin Seror een driedeling verhaal over de Griekse held Marsyas.

De mini-opera van Cally Spooner confronteerde in de collectiezaal middeleeuwse beeldhouwkunst de bezoekers met internetcommentaren op sterren die technieken gebruiken om hun performances te verbeteren. Ook Maria Hassabi, Hugues Decointet en Jean-Pascal Flavien toonden in M bestaande performances in de collectiezalen.

Andere kunstenaars waarvan werk gepresenteerd werd zijn: DD Dorvillier, Kristof Van Gestel, Sonja Jokiniemi, Julian Weber, Julien Prévieux, Avda Zakai en fieldworks.

Playground maakt deel uit van Corpus, een netwerk van partnerinstellingen die een interesse en engagement voor live performance delen: Bulegoa z/o Bilbao; CAC Vilnius; If I Can't Dance, I Don't Want To Be Part Of Your Revolution, Amsterdam; KW Berlin; Tate Modern, Londen.

M-IDZOMER

(Samenwerking Het Depot)

30-07-15 × 02-08-15

© Diederik Craps

In 2015 vond de zesde editie van M-idzomer plaats: een vierdaags, multidisciplinair festival in en rond het museumgebouw. Naast de collectie en de tijdelijke tentoonstellingen was er een binnenprogrammatie met stand-up comedy, performance, dans en literatuur. Op het publieksterras stonden een aantal eetstandjes. De VIP-ruimte bevond zich op het dakterras. De hoofdsponsors van het M-idzomerfestival waren KU Leuven en KBC. In de binnentuin vonden de muziektredens plaats. Voor het eerst vond er op zaterdagmiddag ook M-idzomer for Kids plaats met een aangepast programma voor de allerjongsten.

Overzicht van het programma

Donderdag 30 juli 2015

HOOFDPODIUM	Kris Dane, Douglas Firs, Daan
DANS	Geënt (Ugo Dehaes)
PERFORMANCE	Pit van het_Ulevel
MUZIEK	Reymer
FILM	Cinema Cera

Vrijdag 31 juli 2015

HOOFDPODIUM	Phronesis, Philip Catherine, Avisha Cohen Trio
DANS	Geënt (Ugo Dehaes)
PERFORMANCE	Pit van het_Ulevel
MUZIEK	Illuminine
FILM	Cinema Cera

Zaterdag 1 augustus 2015

M-idzomer for Kids

HOOFDPODIUM	Kapitein Winokio, William Fitzsimmons, Bony King, Admiral Freebee
DANS	Geënt (Ugo Dehaes)
WOORD	Spijtig van de bomen (Stijn Van De Voorde)
PERFORMANCE	Pit van het_Ulevel
MUZIEK	Illuminine
FILM	Cinema Dada

Zondag 2 augustus 2015

HOOFDPODIUM	The Me in You, Youngblood Brass Band, Arsenal Dance! Dance! Dance!
DANS	Geënt (Ugo Dehaes)
PERFORMANCE	Pit van het_Ulevel
MUZIEK	Belpop Bonanza Bis
FILM	Cinema Dada

M-Café	Billie Holiday
--------	----------------

Samenwerking

De organisatie lag vanaf 2015 in handen van 2 partners: Het Depot en M. Het Depot nam de muziekconcerten van het hoofdpodium en het forum voor zijn rekening en M programmeerde mee de binnenprogrammatie. Beide partners waren vertegenwoordigd in elke werkgroep:

1. Stuurgroep
2. Productie
3. Budget
4. Ticketing
5. Communicatie
6. Vrijwilligers
7. Programmatie
8. Catering & VIPs

Hoofdverantwoordelijkheden M

- ▶ Binnenprogrammatie
- ▶ Infrastructuur: opvolgen productie
- ▶ Werving VIP en sponsoring, mediadeals
- ▶ Communicatie
- ▶ Verloop binnen het museum: personeel, vrijwilligers, briefing, signalisatie, veiligheid
- ▶ Budgethouder

Evaluatie

De editie van 2015 was opnieuw een succes. Ook financieel was 2015 een goede editie: voor het eerst kon M-idzomer een break-even resultaat genereren. In 2014 kregen we zo'n 6000 bezoekers over de vloer, in 2015 waren dit er zo'n 6500.

© Lisanne Valgaerts

2.2 LEZINGEN, SYMPOSIA, GESPREKSAVONDEN EN ACTIVITEITEN IN EIGEN BEHEER

	DATUM	AFDELING M	SOORT ACTIVITEIT / TITEL	SAMENWERKING*	SPREKERS*
1	08-01-15	Oude kunst	Lezing ihkv <i>Vesalius. Het lichaam in beeld</i> "William Harvey and the circulation of knowledge from Padua to England"	KUN[S]T Leuven	Andrew Cunningham
2	24-01-15	Publiekswerking	Nieuwjaarsreceptie M-bassadeurs		
3	11-02-15	Hedendaagse kunst	Opening Zilver, Cera, Muurfragment		
4	12-02-15	Hedendaagse kunst	SLAC Talk Karin Borghouts	SLAC	Karin Borghouts
5	15-02-15	Publiekswerking	M vertelt	Alfapret	
6	01-03-15	Oude kunst	Dom Martin & Wolfers. De unieke samenwerking tussen een monnik- edelsmid en de industriële zilverateliers		Ko Goubert
7	03-03-15	Publiekswerking	Persconferentie Week van de vrijwilliger		
8	11-03-15	Hedendaagse kunst	Opening Peter Buggenhout		
9	24-03-15	Hedendaagse kunst	Symposium Psychology and the Classics. A Dialogue	KU Leuven	J. Grove, G. Huntley, A. Wardrop
10	26-03-15	Hedendaagse kunst	Symposium Psychology and the Classics. A Dialogue	KU Leuven	P. Lateur, M. De Cock, B.Philipsen, M.De Pourcq
11	23-04-15	Oude kunst	Studiedag: Zilver. Kunst, object, verhalen uit Leuven	KU Leuven; Museum voor Edelsmeedkunst, Juwelen en Diamant	Leo De Ren, Brecht Dewilde, Ko Goubert, Wim Nys
12	26-04-15	Publiekswerking	Erfgoeddag		
13	29-04-15	Publiekswerking	Studiedag Terbank	Terbank	
14	30-04-15	Hedendaagse kunst	Omdat het Kunst is: Wat is conceptuele kunst vandaag?	Mu.Zee Oostende	Philip Van den Bossche
15	04-05-15 × 05-05-15	Publiekswerking	MUZEtte	Artforum	
16	07-05-15 × 08-05-15	Publiekswerking	Projectweek Buggenhout SO		
17	11-05-15	Publiekswerking	Debat veerkracht		Lieven Boeve, Leo Bormans, Raymonda Verdyck
18	14-05-15	Hedendaagse kunst	Omdat het Kunst is: Wat is schilderkunst vandaag?	Mu.Zee Oostende	Tanguy Eeckhout
19	21-05-15	Directie	Receptie inhuldiging sculpturen Hannes van Severen		

20	21·05·15	Hedendaagse kunst	Filmscreening/ performance Jessica Warboys en Morten Norbye Halvorsen		
21	28·05·15	Hedendaagse kunst	Omdat het Kunst is: Wat is videokunst vandaag?	Mu.Zee Oostende	Ive Stevenheydens
22	11·06·15	Hedendaagse kunst	Omdat het Kunst is: Wat is performance vandaag?	Mu.Zee Oostende	Eva Wittocx
23	13·06·15	Directie	Fundraisingdiner		
24	24·06·15	Hedendaagse kunst	Opening Tervuurse school / Open M / Michael Van den Abeele		
25	25·06·15	Hedendaagse kunst	Omdat het Kunst is: Wat is fotografie vandaag?	Mu.Zee Oostende	Liesbeth Decan
26	01·07·15	Publiekswerking	Opening museumspelstraat		
27	05·07·15	Hedendaagse kunst	Open M		
28	13·08·15	Publiekswerking	Zomerschool		
29	17·08·15	Publiekswerking	Zomerschool		
30	14·09·15	Publiekswerking	VIP opening Wereld van Herinnering		
31	01·10·15	Publiekswerking	Studieavond dementie	MEMO	
32	05·10·15	Publiekswerking	Boekvoorstelling 'Mijn opa is een boom'		
33	08·10·15	Publiekswerking	Geluksavond		
34	08·10·15- 11·10·15	Publiekswerking	The big draw	The big draw	
35	18·10·15	Hedendaagse kunst	Opening Sarah Morris		
36	22·10·15	Hedendaagse kunst	SLAC Talk Caroline Coolen	SLAC	Caroline Coolen
37	05·11·15 × 08·10·15	Publiekswerking	Rode hond	Rode hond	
38	09·11·15	Publiekswerking	Terugkomdag mantelzorg	Stad Leuven	
	17·11·15	Oude kunst	Opleiding Behoudsmedewerker Schilderkunst	Bibliotheekschool	Phaedra Bosmans
39	19·11·15 × 22·11·15	Hedendaagse kunst	Playground		
40	23·11·15 × 26·11·15	Publiekswerking	Vluchtelingenweek		
41	24·11·15	Publiekswerking	Studiedag	Landelijke Thuiszorg	Kasper Bormans
	24·11·15	Oude kunst	Opleiding behoudsmedewerker Hout en Meubilair	Bibliotheekschool	Sara Huycke
42	26·11·15	Oude kunst	Studiedag Middeleeuwse Beeldhouwkunst: Current Research in medieval Sculpture		Marieke Van Vlierden Lars Hendrikman Kristel van Audenaeren Seppe Roels Dagmar Preising Arnold Truyen Laetitia Barragué-Zoita & Ludovic Debs Leon Lock Till Holger-Borchert Sophie Jugie Luc Delrue Marjan Debaene

	30·11·15	Oude kunst	Lezing kunsthistorische methoden voor historici	KUL	Prof Dr. Violet Sion
43	10·12·15	Publiekswerking	Studiedag	SEL Goal	Kasper Bormans
44	10·12·15	Hedendaagse kunst	SLAC Talk Tina Gillen	SLAC	Tina Gillen
45	16·12·15	Directie	M-Cenasdiner		

* indien van toepassing

2.3 TER BESCHIKKING STELLING VAN ACCOMMODATIE AAN PARTNERS

ZAAL	TARIEF <5U TUSSEN 9-18U, EXCL. BTW	TARIEF >5U TUSSEN 9-18U, EXCL. BTW
Forum	€900	€1.200
Antichambre volledig	€1.200	€2.400
Antichambre deel 1	€800	€1.100
Antichambre deel 2	€800	€1.100
Loge	€550	€750
N31	€800	€1.100
Dakterras	€1.200	€1.750
Binnentuin	€1.000	€1.500

Supplementen:

Na 18:00 tot 23:00	€250
Vanaf 23:00	€100/uur
Voor 9:00	€50/uur
Aansluiting extra micro's in Forum	€100
Aansluiting beamer in Antichambre of N31	€50
Plaatsen van stoelen en tafels	€100
Plaatsen van audio-installatie in Antichambre of N31	€300
Flipchart + markers	€10

2.3.1.1 VASTE FORMULES

Rondleiding	Gids per 20 personen voor een rondleiding naar keuze	€65/20 personen
Museumtickets voor genodigden		€6/persoon
Nocturne	Privérondleiding tijdens de sluitingsuren van het museum. Inbegrepen: privé-receptieruimte, gidsen en tickets, parking per koppel, bemande vestiaire, onthaalmedewerkers	€2.500/50 personen €3.000/100 personen €275 per extra 20 personen
Museumontbijt	Privérondleiding voor de openingsuren van het museum van 9:00 tot 11:00. Inbegrepen: ontbijtbuffet in een privéruimte, bemande vestiaire, een parkeerticket per persoon, gidsen en tickets	€1.800/20 personen €45 per extra persoon

Commerciële fotoreportages	Tot 4 personen gedurende maximum 4 uur	€250 (€550 in combinatie met huur kledruimte)
----------------------------	--	---

De zaalhuurtarieven werden midden 2015 aangepast naar bovenstaande tarieven.

2.3.2 TER BESCHIKING STELLING VAN ACCOMMODATIE AAN PARTNERS

2.3.2.1 ZAALGEBRUIK DOOR DE STAD LEUVEN

	DATUM	DIENST	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	01-04-15	Directie communicatie en stadsmarketing	Historische oefening	
2	02-06-15	Directie sociale zaken	Jobspotters	
3	08-06-15	Stadsontwikkeling	Leuven Klimaat Neutraal	€450,00
4	09-06-15	Gemeenteraad	Vergadering en bezoek	
5	22-09-15	Stadsontwikkeling	Vergadering stadsontwikkeling	

2.3.2.2 ZAALGEBRUIK DOOR ORGANISATIES MET EEN LINK MET M

Deze organisaties worden vanuit hun opportuniteit beoordeeld en kunnen het draagvlak van M vergroten.

	DATUM	DIENST	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	21-03-15	Directie	Afrika Filmfestival	
2	22-03-15			
3	28-03-15			
4	29-03-15			
5	04-04-15			
6	02-04-15	Directie	Fonk vzw - Docville	
7	02-04-15	Publiekswerking	Concert Lemmensinstituut	
8	03-05-15	Oude kunst	Vergadering van Academie voor de Geschiedenis van Edelsmeedkunst	
9	07-05-15	Directie	Webdox – Fonk VZW	
10	21-05-15	Directie	Receptie van Severen	
11	22-07-15	Directie	Fonk vzw – Docville zomerfilms	
12	29-10-15	Publiekswerking	Luca school of arts – symposium	

2.3.2.3 ZAALGEBRUIK DOOR PARTNERS(SOCIO-CULTURELE ORGANISATIES)

Partners kunnen tegen een kostprijs of een specifieke return gebruik maken van de zalen in M. Dit zaalgebruik kadert vaak in een bredere samenwerkingsovereenkomst.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	08-01-15	Kunst Leuven	Lezing	
2	14-01-15	Bos+	Lezing	
3	20-01-15	Publiek centraal	Open training	
4	27-01-15	Huis van het kind	Workshop	
5	07-02-15	Bazart	Workshop	
6	28-02-15	Bazart	Workshop	
7	10-03-15	Publiek centraal	Open training	
8	17-03-15	VVSKO	Nascholing	
9	20-03-15	Mus-e	Opname	
10	21-03-15	Bazart	Workshop	
11	24-03-15	Publiek centraal	Publiek 15	
12	26-03-15	KU Leuven	Lezing Psychology and the classics	
13	31-03-15	Publiek centraal	Open training	
14	23-04-15	LOKO Cultuur	Vergadering	
15	25-04-15	Bazart	Workshop	
16	25-04-15	Walden	Receptie	
17	30-04-15	CVO Heverlee	Interview Karina	
18	09-05-15	Bazart	Workshop	
19	15-05-15	Fonk vzw	Film klimaatweek	
20	17-05-15	Fonk vzw	Film klimaatweek	
21	20-05-15	Huis van het kind	Maand van de opvoeding	
22	29-05-15	Mus-e	Muse gidst	
23	30-05-15	KU Leuven	EMAC-brunch	
24	09-06-15	Lannoo	Boekvoorstelling Kunst met Taart	
25	18-06-15	Publiek centraal	Open training	
26	25-06-15	Bos+	Toonmoment	
27	01-07-15 × 10-07-15	Koning Kevin	Kamp	
28	17-07-15	Sporty VZW	Workshop	
29	24-07-15	Sporty VZW	Workshop	
30	07-08-15	Sporty VZW	Workshop	
31	17-08-15 × 28-08-15	Koning Kevin	Kamp	
32	10-09-15	Publiek centraal	Open training	
33	12-09-15	Davidfonds	Ontmoetingsdag	€50,00
34	02-10-15	SLO	Toelichting studenten SLO	
35	02-10-15	Huis van het kind	Workshop	
36	08-10-15	Publiek centraal	Open training	
37	12-10-15	KS Leuven	Vergadering	
38	12-10-15	KMSKA	Vergadering	
39	15-10-15	Huis van het kind	Workshop	
40	17-10-15	Bazart	Workshop	
41	06-11-15	Stad en Architectuur	Vergadering architecten Utopia	

42	09.11.15	Wisper	Schilderworkshop	
43	14.11.15	Bazart	Workshop	
44	16.11.15	Wisper	Schilderworkshop	
45	17.11.15	Kunsterfgoed	Opleiding behoudsmedewerker	
46	23.11.15	Wisper	Schilderworkshop	
47	24.11.15	Kunsterfgoed	Opleiding behoudsmedewerker	
48	30.11.15	KU Leuven	College geschiedenis	
49	30.11.15	Wisper	Schilderworkshop	
50	11.12.15	CVO Heverlee	Presentatie	
52	12.12.15	Bazart	Workshop	
53	14.12.15	Artforum	Workshop	
54	10.12.15			

2.3.2.4 RESULTAAT ZAALGEBRUIK 2015 T.O.V. 2014

	RESULTAAT 2014 EXCL. BTW	RESULTAAT 2015 EXCL. BTW
ZAALGEBRUIK STAD LEUVEN	€2.491,75	€450,00
ZAALGEBRUIK ORGANISATIES MET LINK MET M	€3.037,00	€0
ZAALGEBRUIK DOOR PARTNERS	€200,00	€50,00
TOTAAL	€5.728,74	€500,00

2.4 COLLECTIES

2.4.1 PRESENTATIE M-COLLECTIE

20-09-14 > 18-01-15	MEUNIER IN LEUVEN
28-01-15 > 24-05-15	IN DE TIJD VAN COLLAERT
12-02-15 > 24-05-15	DAVID CLAERBOUT
14-03-15 > 17-01-17	VERONICA. Een bijzonder muurfragment
25-06-15 > 25-10-15	MARGOT WEEMAES IN GROTE LIJNEN
14-09-15 > 30-06-16	HERINNERINGSKAMER
31-10-15 > 17-01-16	ALEXANDRE JOOS. <i>Gelegenheidsgraveur</i>

2.4.1.1 COLLECTIE +

MEUNIER IN LEUVEN

20-09-14 > 18-01-15

Constantin Meunier is één van de grootste Belgische beeldhouwers. Hij introduceerde mijnwerkers en industriearbeiders in de beeldende kunst, als iconen van de moderniteit. In 1887 werd hij leraar aan de academie van Leuven. Dit was het begin van zijn artistiek meest hoogstaande en productieve periode. Het meesterwerk Het Grauwvuur en zijn magnus opus Het monument voor de arbeid ontstonden hier aan de Dijle.

Naar aanleiding van de grote overzichtstentoonstelling van het werk van Constantin Meunier in KMSKB Brussel (20.09.14 >< 18.01.15) belicht M de eerder onbekende periode van de kunstenaar in Leuven. Zijn werken, inspiratiebronnen, invloeden en het postume museumproject komen aan bod in deze interactieve expo.

Deze tentoonstelling was ook de eerste proefopstelling in de voorbereiding van de nieuwe collectiepresentatie in 2017. Het objectief van dit experiment was de vraag welke informatie de bezoekers verkiest en hoe dat te meten.

Bruikleengevers

- ▶ Leuven, Stadsarchief

DAVID CLAERBOUT

Collectiepresentatie Cera

12-02-15 > 24-05-15

De vierde collectiepresentatie in M met werk uit de Cera-collectie toonde vroege videowerken en tekeningen van David Claerbout (°1969, Kortrijk). Reeds aan het begin van zijn carrière steunde Cera deze kunstenaar door aankoop van werk.

David Claerbout maakt verstilde videowerken waarin hij foto-, film- en digitale technieken combineert. M presenteerde zijn allereerste videoprojecties “Boom” (1996) en “Kindergarten Antonio Sant’Elia, 1932” (1998). Beide werken maken deel uit van een reeks waarin de kunstenaar de beweging van natuurelementen – zon en wind – onderzoekt in een stilstaand beeld: de

Installation view David Claerbout. © Dirk Pauwels

wind waait door de bomen, en de zon werpt schaduwen. In deze vroege werken van Claerbout zijn er geen uitgewerkte scenario's of plots aanwezig. De tijd is het voornaamste thema. Het is die subtiele spanning tussen stilstand en beweging, die de kijker attent maakt op de manier waarop men zijn of haar omgeving waarneemt en hoe de tijd verglijdt. Wachten staat als thema centraal in deze schemerzone tussen film en fotografie

M presenteerde ook een selectie tekeningen. Voor de kunstenaar, die van opleiding schilder en tekenaar is, spelen tekeningen en schetsen een belangrijke rol in het creatieproces. Aan veel van zijn videowerken gaan gedetailleerde tekeningen van filmshots vooraf, terwijl andere tekeningen fungeren als zelfstandige werken.

HERINNERINGSKAMER

14·09·15 × 30·06·16

In het kader van het sociaal-artistieke project De wereld van herinnering, dat kunst toegankelijk wil maken voor mensen met dementie, en tegelijk meer bewustzijn genereren rond deze problematiek, werd in het huis Vander Kelen de vroegere 'porseleinkamer' (zaal 11) heringericht tot een Herinneringskamer.

Uitgangspunt voor de selectie was het idee dat kijken naar objecten herinneringen en emoties oproept. Een Leuvense stoof, een porseleinen servies of een oude tol ... Stuk voor stuk katapulteren ze ons naar onze jeugd jaren, bezoekjes aan oma of die bijzondere herinnering aan lang vervlogen tijden. De objecten spreken de verbeelding aan en brengen gesprekken op gang. In de herinneringskamer van M kunnen personen met dementie, familieleden en mantelzorgers zo samen op ontdekking gaan.

Conservenblikken Marie Thumas, eerste kwart 20ste eeuw, inv. D/184
© www.lukasweb.be - Art in Flanders vzw, foto Dominique Provost

De presentatie bestaat uit een diverse waaier aan objecten uit de M-collectie, gegroepeerd rond vier thema's: feest, keuken, dagelijks leven & spel. Een feestelijk gedekte tafel staat zij aan zij met keukengerei van weleer zoals conservenblikken van Marie Thumas of een achttiende-eeuwse rasp, een schommelpaard en schaakspel, naast herkenbare snuisterijen zoals romantische beeldjes, obussen of borden met spreuken.

WISSELS IN DE VASTE OPSTELLING

Nieuwe opstelling in de Meunierzaal

Vanaf 23·01·15

Sinds de tentoonstelling Meunier in Leuven, wordt een gewijzigde selectie en opstelling gepresenteerd in zaal 5, de zogeheten Meunierzaal. De belangrijkste nieuwigheid is de toevoeging van de ontwerptekening van Frans Van Leemputten, voor zijn monumentale schilderij De Kaarskensprocessie te Scherpenheuvel, dat in 2009 door het KMSKA in langdurig bruikleen werd gegeven aan M. M kocht de ontwerptekening in 2012 aan, en toont ze nu voor het eerst op zaal.

M - Schatkamer van Sint-Pieter

05·02-15 × 17·08·15

Naar aanleiding van de tentoonstelling ZILVER. Kunst | Object | Verhaal (zie punt 2.1.1) werd in de Schatkamer in de Sint-Pieterskerk tijdelijk een alternatieve selectie edelsmeedwerk getoond. Een typologisch-stilistische selectie Leuvens zilverwerk vormde zo een verlengstuk en aanvulling op de tentoonstelling in M. Ze illustreerde namelijk andere liturgische gebruiken uit het verleden en legde meer nadruk op de stijlevolutie in het kerkelijke zilverwerk van de vijftiende tot de negentiende eeuw.

Wissels in de salons van het Vander Kelenhuis

Vanaf 14.09.2015

Olivier Dauw, Inkstel met het stadswapen van Leuven, 1730, inv. B/VIII/16 © www.lukasweb.be - Art in Flanders vzw, foto Dominique Provost

▶ Zaal 10

De opstelling in het zogenaamde ‘Rode Salon’ in het Hôtel Vanderkelen-Mertens kreeg een update wegens belangrijke bruiklenen aan de tentoonstellingen “Zilver. Kunst | Object | Verhaal” in M en “Design Derby” op meerdere locaties (zie punten 2.1.1 en 2.3.4). Een nieuwe presentatie brengt een selectie uit de deelcollecties toegepaste kunsten samen rond vier thema’s: schrijven, glasversiering, beestig keramiek en kostbare verzamelobjecten. Inktstellen, glaswerk versierd met fijn graveerwerk, keramiek en porselein met dierenvoorstellingen, en kabinetten met Chinees porselein en zilveren kostuumaccessoires illustreren de vier verhalen, die bezoekers een nieuwe kijk op de M-collectie bieden.

Onbekend, De strijd tussen carnaval en vasten, laatste kwart 16de eeuw, inv. S/54/V © www.lukasweb.be - Art in Flanders vzw, foto Dominique Provost

▶ Zaal 12

Naar aanleiding van het aflopen van de langdurige bruiklenen van zes kunstwerken uit een privécollectie, die in zaal 12 werden tentoongesteld, kreeg deze zaal een nieuwe invulling. Er werd een selectie zeventiende-eeuwse kunstwerken samengesteld rond het thema feest en uitbundigheid. De presentatie toont vijf schilderijen, twee beeldhouwwerken en een koperen schaal.

Wissel van het liturgisch textiel (zaal 2)

Vanaf 19·10·2015

In zaal drie waren sinds de opening van M in 2009 drie koorkappen gepresenteerd. Aangezien deze wegens hun fragiliteit aan rust in het depot toe zijn, wordt nu een nieuwe selectie textiel getoond: twee dalmatieken en een koorkap. Deze stukken kregen met het oog op hun presentatie eerst een restauratiebehandeling. Ook werd er geïnvesteerd in de ontwikkeling van een nieuw concept voor ondersteuning van de gewaden.

2.4.1.2 PRENTENKABINET

IN DE TIJD VAN COLLAERT

28-01-15 × 24-05-15

Jan II Collaert, Het zilveren tijdperk, eind 16de eeuw (?), inv. G/309/C © M - Museum Leuven

Het prentenkabinet van M telt tal van prenten van de zestiende-eeuwse graveursfamilie Collaert, vooral van Adriaen Collaert en broer Jan II Collaert. Adriaen Collaert graveerde aanvankelijk zelf, maar legde zich later uitsluitend toe op het uitgeverschap. Jan II Collaert lijkt als meestergraveur gewerkt te hebben voor meerdere Antwerpse prentuitgevers. Zo graveerde hij illustraties voor onder meer zijn broer, Philips Galle, Maarten de Vos en Jan Moretus.

Deze tentoonstelling focuste op enkele reeksen uit hun oeuvre die ‘de tijd’ verbeeldde in al haar facetten. Het gaat om de reeksen De Vier Wereldtijdperken, De Vier Tijden van de dag en De twaalf maanden van het jaar. Vanaf de zestiende eeuw waren kalenderprenten erg populair in de Nederlanden.

Dat had alles te maken met het circulaire tijdsbesef van de middeleeuwse en vroegmoderne mens. Bij de selectie van een twintigtal prenten werd ook het schilderij De kalenderwijzerplaat uit de M-collectie, dat naadloos aansluit bij deze thematiek, getoond.

MARGOT WEEMAES IN GROTE LIJNEN

25-06-15 × 25-10-15

Margot Weemaes (1909–1993) is weinig bekend en dat is verrassend. Tijdens de jaren 1930–1970 ontwierp deze grafisch kunstenares talrijke glasramen die kleur en licht brengen in Bijbelse taferelen. De meeste van haar glasramen voerde ze ook zelf uit. Haar slanke, verstilde figuren werden abstracter met de jaren. M bewaart het volledige atelierarchief van Margot Weemaes, dat naast ontwerpen ook foto's, documenten en glasfragmenten bevat. Deze presentatie was het eindpunt van het onderzoeks- en registratieproject van het fonds. Ze bood inzicht in de verschillende stappen van het ontwerpproces, van schets tot finaal ontwerp en uitgevoerd glasraam.

Weemaes' kleurrijke glasramen voor de vijf locaties die in de tentoonstelling aan bod kwamen, kon men digitaal ontdekken dankzij nieuwe fotografie die M in de kerken en klooster liet realiseren.

Margot Weemaes, Musicerende engelen, 1950–1955, Sint-Annakerk Ukkel
© Dominique De Wolf

ALEXANDRE JOOS.

Gelegenheidsgraveur

31·10·15 >> 17·01·16

Alexandre Joos, Visitekaartje van Alexandre Joos, tweede helft 19de eeuw, inv. Gel/G/113
© M - Museum Leuven

Gelegenheidsgrafiek was in de negentiende eeuw een belangrijke broodwinning voor veel kunstenaars. Van de Leuvense graveur Alexandre Joos (1826-1896) bewaart M heel wat gelegenheidsgrafiek. Joos zette ook de kunst van tekenaars en schilders om in grafische vorm.

In het prentenkabinet wordt een selectie van het grafische werk van Joos getoond, waaronder feestelijke menukaarten voor banketten, inkomkaarten voor bals, nieuwjaarskaarten, in memoriams, of visitekaartjes, waaronder dat van Joos zelf.

2.4.1.3 DOSSIERTENTOONSTELLINGEN

VERONICA.

Een bijzonder muurfragment

14·03·15 >> 17·01·17

Deze dossiertentoonstelling stelt een uniek object uit de M-collectie centraal: een vroeg zestiende-eeuws muurfragment waarop de heilige Veronica is afgebeeld. Het muurfragment is teruggevonden in de jaren zestig bij de afbraak van een woning in de Leuvense Sint-Annastraat. Het is uitzonderlijk dat dit soort muurschilderingen bewaard is gebleven. Daarom is dit collectiestuk zo interessant: het geeft een inzicht in de manier waarop de welgestelde Leuvense burgers hun huizen decoreerden. Het muurfragment kreeg voor deze tentoonstelling een restauratiebehandeling.

De dossiertentoonstelling gaat verder dieper in op de decoratieve schilderkunst die ongetwijfeld in talrijke huizen in Leuven de wanden versierde. Daarnaast zoemt ze ook in op de voorstelling van de heilige Veronica. Zij dankt haar naam aan de 'vera icon', de doek waarop de afdruk van Christus' gelaat bewaard is gebleven. Veronica had Christus deze zweetdoek aangeboden tijdens zijn kruisdraging. In de late middeleeuwen ontstond er een grote verering van de zweetdoek en van Veronica: dit zou bescherming bieden tegen een plotse dood. De populariteit van Veronica bleef aan tot in de negentiende eeuw, zo blijkt uit de devotieprentjes die eveneens in de expo worden getoond.

Oorspronkelijk was gepland om deze expo tot 27/09/2015 te laten lopen maar er is beslist om het project te verlengen tot najaar 2016.

Fragment van een muurschildering met de zweetdoek van Christus, ca. 1500, inv. S/1/O. © www.lukasweb.be - Art in Flanders vzw, foto Dominique Provost

2.4.2 INKOMENDE LANGDURIGE BRUIKLENEN

2.4.2.1 MUSEA

In 2015 kwamen geen nieuwe langdurige bruiklenen uit musea binnen in het museum. De langdurige bruikleen van het Koninklijke Museum voor Schone Kunsten van Antwerpen die sinds september 2009 loopt, bleef ook in 2013 van kracht en loopt nog minstens tot 2018.

Ook de andere lopende langdurige bruiklenen bleven ongewijzigd. Wel werd de Akte van Bewaargeving van de Vlaamse Gemeenschap voor de 60 stukken in bruikleen bij M geactualiseerd (correcte gegevens en nieuwe verzekeringswaarden).

2.4.2.2 PRIVÉBEZIT

De bruikleen van zes 17de-eeuwse topstukken, die sinds 2011 in M vertoefden, werd opgezegd in voorjaar 2015. Alle andere reeds lopende langdurige bruikleenovereenkomsten uit privé bezit werden niet gewijzigd en bleven lopen in 2015.

2.4.3 SCHENKINGEN, LEGATEN EN AANKOPEN

2.4.3.1 SCHENKINGEN EN LEGATEN

In 2015 adviseerde M de volgende schenkingen positief voor opname in de collectie van de stad Leuven. Het betreft 4 schilderijen van de schilder Géo Sempels, een verloren gewaand onderdeel van het beeld 'Kromme Christus' en in WOII gesmolten brons van de klokken van de Sint-Pieterskerk. Daarnaast werden ook 31 tekeningen van de heer Piet Gilles en 1 portret van deze kunstenaar door Geuzebroeck, een bronzen beiaardklokje uit de Sint-Geertruiabdij en de teruggave van de Engelendhoofdjes van vermoedelijk Lucas Fayd'herbe en de zilveren godslamp uit de Sint-Pieterskerk aanvaard.

2.4.3.2 AANKOPEN

In 2015 werd de trapsculpturen M1 en M2 geïnstalleerd.

2.4.4 UITGAANDE BRUIKLENEN EN BRUIKLENEN VOOR TENTOONSTELLINGEN

M collectie

M leende in 2015 de volgende stukken uit aan nationale en internationale tentoonstellingen:

- ▶ Zicht op de Abdij van Park van Bernard Jos Van Gobbelschroy (S/42/G) vertrekt voor langdurig bruikleen naar de Parkabdij in Heverlee vanaf 04/09/15 (de overeenkomst werd reeds in
- ▶ In de Kempen van Emile van Doren (S/278/D) naar C-Mine, Genk voor de tentoonstelling 'Emile van Doren 1865-1949. De schilder en zijn landschap' van 13/04/2015 tot 15/06/2015.
- ▶ Het volledige Vonêche kristalservies (GL/50, GL/183-201) naar Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam en Designmuseum, Gent voor de tentoonstelling 'Design Derby. Nederland België 1815-2015' van 20/06/2015 tot 13/03/2016.
- ▶ Twee zijluiken met schenkers van een Kruisigingstriptiek van Laurent de Marchyn (S/128/M) naar het Diözesan Museum, Paderborn voor de tentoonstelling 'Caritas, Nächstenliebe von den frühen christen bis zur gegenwart' van 23/07/2015 tot 13/12/2015.
- ▶ Acht archeologische vondsten van de Kesselberg (ARCH/58, /59, /69, /70, /72, /93, /106 en /684) naar Universiteitsbibliotheek, Leuven voor de tentoonstelling 'De kesselberg binnenstebuiten' van Hona vzw van 11/07/2015 tot 31/08/2015.
- ▶ Sint-Joris en de draak (C/62) naar het MAC's, Grand Hornu voor de tentoonstelling 'L'Homme, Le Dragon et la Mort. La Gloire de saint Georges' van 18/10/2015 tot 17/01/2016.
- ▶ De verloren zoon van George Minne (C/278) naar het Museum van Elsene, Elsene voor de tentoonstelling 'Nervia/Sint-Martens-Latem. Koppelteken' van 22/10/2015 tot 17/01/2016.
- ▶ Vijf werken van Alfred Napoléon Delaunois (S/211/D, G/1259/D, G/799/D, G/771/D, G/582/D) naar KADOC, Leuven voor de tentoonstelling 'Kooorts op het Vleminckxveld' van 13/11/2015 tot 31/01/2016.

In 2015 adviseerde M de volgende bruikleenaanvragen positief uit binnen-en buitenland:

- ▶ Ardeens Landschap in Houffalize van Alphonse Asselberghs (S/5/A), Terugkeer van de markt van Isidoor Verheyden (S/47/V) en Het meer van Nemi van Jean Achille Benouville (S/15/B) naar M-Museum, Leuven voor de tentoonstelling 'Plein Air. De School van Tervuren' van 25/06/2015 tot 13/09/2015.
- ▶ 54 objecten (edelsmeedwerk, medailles, grafiek, schilderijen, glasramen) voor de tentoonstelling 'Zilver. Kunst, object, verhaal' in M-Museum, Leuven van 12.02.15 tot 12.07.15.

In 2015 liepen volgende bruiklenen ten einde:

- ▶ Einde van de langdurige bruikleen van S/402/O en S/16/V aan het Rijksarchief, Vaartstraat Leuven.
- ▶ Einde van de langdurige bruikleen van S/265/D en S/71/M aan het Woon- en zorgcentrum Booghuys (OCMW)

Cera collectie

- ▶ Foundlige (Cera_0184a,d,e,h) van Orla Barry, voor hoofdkantoor KBC Havenlaan Brussel, langdurige bruikleen tot 01-02-17 (met jaarlijkse herziening tot verlenging)
- ▶ Genesis (Cera_0418) van Roger Raveel en Hugo Claus, voor UZ Gent afdeling Palliatieve Zorg, langdurige bruikleen tot 01.02.17 (met jaarlijkse herziening tot verlenging)
- ▶ Espace (Cera_0196), Sans titre (Cera_0194) en Sens (Cera_0199) van Pierre Gérard, naar de tentoonstelling 'Pierre Gérard. Images volées - peintures et objets - 1995-2015' in Espace 251 Nord, Luik van 06-12-14 tot 14-02-15
- ▶ Afrikaanse markt rond palmboom (Cera_0035) van Floris Jespers, naar de tentoonstelling "Floris Jespers" in Cultuurcentrum, Knokke-Heist van 24.03.15 - 05.05.15
- ▶ Siamese Birds (Cera_0249), Siamees Bouwpakket (Cera_0420), Fracture I (Gnome) (Cera_0212), Fracture II (Chinese Detail) (Cera_0213), Accidental or incidental shoes (Cera_0177) van Honoré d'O naar de tentoonstelling "De Wereld Gespiegeld" in het MAS, Antwerpen van 24.04.15 - 16.08.15
- ▶ Portretten (Cera_0127a-c) van Guy Mees, naar de tentoonstelling "De kunstenaar zal aanwezig zijn" in de Voorkamer, Lier van 16.05.15 - 04.07.15
- ▶ Elegant elephant (Cera_0037) van David Claerbout, naar de tentoonstelling "(On)Voltooid Verleden Tijd" in de Centrale Bibliotheek KULeuven, van 14.10.15 - 06.12.15
- ▶ Verloren ruimte (Cera_0124), Portretten (Cera_0127a-c) en Niveauverschillen (Cera_0128) van Guy Mees en Entre nous... quelque chose se passe (Cera_0447), Resting (Cera_0448a-d) van Ria Pacquée, naar de tentoonstelling "Colloqo-tento in corso" in Leuven, Diestsestraat 253 van 16.10.15 - 18.10.15.
- ▶ Londen (Cera_0134), Zonder titel (Cera_0141) en De denker en het ei (Cera_0216) van Els Dietvorst, naar de tentoonstelling "Els Dietvorst" in Elimart (Elim, centrum voor psychotherapie), Kapellen van 05.11.15 - 28.02.16

2.4.5 COLLECTIEREGISTRATIE

De studie en registratie van de M-collectie, volgens een vooropgestelde fasering per deelcollectie, wordt opgevolgd door de collectieregistrator en de assistent-collectieregistrator. Waar nodig en/of mogelijk doet M een beroep op vrijwilligers en stagiaires voor de ondersteuning van deze kerntaak. Bij langdurige

stagetrajecten wordt er naar gestreefd om de studenten zoveel mogelijk een casestudie in museale werking te bieden (registratie, behoud & beheer, ontsluiting, presentatie). De occasionele registrators worden – volgens de onderzoekspecialismen van de staf – begeleid door de medewerkers van de dienst Collecties. De vordering van en procedures voor de digitale registratie in de collectiedatabase wordt op regelmatige basis opgevolgd tijdens structurele overlegmomenten in teamverband.

Naast de stedelijke collectie beheert M tevens een deel van de kunstcollectie van de Cera Foundation. Het beheer (registratie, onderzoek, tentoonstellingen, bruiklenen) gebeurt door een medewerker van de afdeling hedendaagse kunst van M, bijgestaan door stagiaires die projectmatig meewerken aan de registratie van de Cera-collectie.

M besteedt veel aandacht aan de kwaliteit van de collectieregistratie en de uitwisselbaarheid van collectiedata. Daarom wordt ingezet op het reguleren en uniformiseren van de richtlijnen voor de digitale registratie in de collectiedatabase, volgens internationaal geldende museale standaarden. De collectieregistrators startten met het opstellen van een handboek voor de registratie van de M-collectie. Een registratie-overleggroep met de collectiemedewerkers oude en hedendaagse kunst bespreekt maandelijks registratie-afspraken en -beleid.

Aansluitend hierop werd een plan van aanpak geschreven voor de opschoning van de thesauri in de collectiedatabase. In functie daarvan worden ook nieuwe open softwaretools voor data cleaning verkend en getest. Hoofdzakelijk de assistent-collectieregistrator volgde hiervoor workshops en colloquia over de nieuwe ontwikkelingen in verband met digitale ontsluiting van erfgoed en het bewaken van de kwaliteit en de bruikbaarheid van data bij registratie en ontsluiting van de collectie.

In 2015 werd specifiek aan de registratie van de volgende deelcollecties gewerkt, naast ad hoc updates in het kader van collectiewissels, bruikleendossiers, of occasioneel verworven informatie:

Archeologie

137 objectenfiches werden geüpdatete met nieuwe informatie over vondstomstandigheden en verwerving, en/of betere foto's. Voor de datering van de objecten is een correlatie gemaakt met de thesaurus van het Gallo-Romeins museum in Tongeren. Omwille van een bijsturing in de registratieprioriteiten en beschikbaarheid van de betrokken medewerkers werd de tekstredactie uitgesteld.

Brandglas

De informatie over 138 objecten werd aangevuld naar aanleiding van de publicatie van het naslagwerk *Silver-Stained Roundels and Unipartite Panels before the French Revolution Flanders, Vol. 3: The Provinces of Flemish Brabant and Limburg* door C.J. Berserik en Joost Caen (2014) in de reeks *Corpus Vitrearum Belgium. Checklist series*. Deze update van zo'n veertig procent van de totale brandglascollectie werd ook online ontsloten op Erfgoedplus.be.

Cera-collectie

Een vervolg op de basisregistratie van de Cera-collectie in het programma Adlib, werd van 30% naar 60% voltooid.

Edelsmeedwerk

Het afwerken van de basisregistratie van de deelcollectie edelsmeedwerk, in het bijzonder voor de niet-Leuvense objecten, werd uitgesteld naar 2016. Onderzoeksresultaten van de registratiecampagne en nieuwe bevindingen naar aanleiding van de tentoonstelling *ZILVER. Kunst | Object | Verhaal* werden aangevuld in de databank. Naarmate het reinigen van de zilvercollectie vordert (zie 2.3.6.1), worden de objecten opnieuw in hoge resolutie gefotografeerd. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan het documenteren van de merken, die cruciaal zijn voor de studie van de geschiedenis van de edelsmeedkunst.

Metaalwerk

De basisregistratie van de collectie metaalwerk (koper, brons, ijzer en hardplaten) werd verder gezet. Koper vormt het grootste aandeel: van 361 objecten werd de fysieke registratie op punt gesteld, waarvan 168 nieuw geregistreerde objecten. Dit maakt samen zo'n 85 procent uit van de volledige kopercollectie (toestand eind 2015), die naarmate de registratie vordert nog verder zal aangroeien. Van de deelcollecties brons, ijzer en hardplaten zijn in totaal 60 objecten fysiek en inhoudelijk geregistreerd, waarvan tien nieuw geregistreerde objecten, goed voor in totaal ongeveer 90 procent van deze groep. In functie van registratie en ontsluiting werd ook de fotografie van de deelcollectie metaalwerk opgestart: in totaal werden intern ruim 450 digitale opnamen gemaakt, deels met medewerking van twee stagiaires uit The Ruskin School of Arts (Oxford).

Meubelen

Volgend op de verhuisbeweging van meubelen uit externe nooddepots naar het meubeldepot in M werd de registratie verder uitgebreid: voor 120 meubelrecords werden technische gegevens, conditie en standplaats aangevuld. Deze beweging is nog niet afgerond en gebeurt parallel aan de plaatsing en optimalisering van de opbergwijze in depot.

Munten, penningen en medailles

Het voorbereidend onderzoek (identificatie en ordening) door een vrijwillig collectiemedewerker gespecialiseerd in de numismatiek werd eind 2015 afgerond, ter voorbereiding van de digitale registratie van deze deelcollectie, die in het voorjaar van 2016 zal opstarten.

Prentenkabinet - Grafiek

Registratie, fotografie en herverpakken van 460 ontwerpen en tekeningen uit het atelierfonds Margot Weemaes werd afgewerkt door de stagiaire die in 2014 met dit project begon. De tentoonstelling van een selectie glasraamontwerpen uit de jaren 1950–1970 in het Tekeningen- en Prentenkabinet vormde het sluitstuk van het traject. In het kader van de voorbereiding van het prentenkabinet over de landschapsgraveurs Perelle in 2016 werd het volledige ensemble prenten (94 stuks) van deze graveurs geregistreerd en gedigitaliseerd. Verder zijn ook in het kader van interne en externe tentoonstellingen en publicaties een tiental prenten aanvullend geregistreerd en gedigitaliseerd.

Prentenkabinet - Oude drukken

Als gevolg van de reorganisatie en herinrichting van de museumbibliotheek werd een selectie werken omwille van zeldzaamheid en/of (kunst)historisch belang uit het bibliotheekfonds naar de deelcollectie oude drukken overgeheveld. Een vrijwillig medewerker startte met de basisregistratie van dit ensemble. De inhoudelijke en vormelijke redactie en controle van de afgewerkte records, ter voorbereiding van de online ontsluiting, werd uitgesteld.

Schilderkunst

1.016 records kregen een update, wat overeen komt met ruim zestig procent van het aantal schilderijen in de M-collectie. Het gaat hierbij om ofwel standplaatscontroles, verbeterd fotomateriaal, conditiechecks, dan wel een inhoudelijke aanvulling.

Opstart registratietrajecten

In het kader van de meerjaren-registratieplanning werden de registratietrajecten van drie deelcollecties concreet voorbereid. Voor de collectie keramiek, porselein en tegels tekende de assistent-collectieregistrator een gefaseerd plan en een methodologie uit, die een registratiebeweging combineert met de implementering van een nieuw systeem van inventarisnummers (zowel fysiek als digitaal) voor deze objecten.

In het najaar startten de collectieregistrator en de vrijwillige registrator numismatiek aan het uitwerken van een methodologie voor de digitale registratie van de numismatische collectie vanaf voorjaar 2016. Met name de classificatie (objectnummering), de terminologie en registratieprocedure werden op punt gesteld en voorbereid in de collectiedatabank (update thesauri). Deze voorbereidingen krijgen vervolgens een neerslag in een plan van aanpak voor de registratie en digitalisering van deze deelcollectie.

Ter voorbereiding van het conservatie- en registratieproject van de integrale grafische collectie, dat in februari 2016 van start gaat, is een stappenplan opgesteld door de collectieregistrator en depotbeheerder. Gelet op de omvang van de deelcollectie (circa 20.000 stuks), zal de uitvoering grotendeels gebeuren door een team vrijwillige medewerkers. In december vond daarom een vijfdaags proeftraject plaats waarbij de inhoudelijke, praktische en logistieke aspecten van de procedure werden geëvalueerd. (Zie ook 2.3.6.1.) Tevens werd en wordt voor dit project geïnvesteerd in nieuwe depotuitrusting en materialen voor behoud en beheer.

2.4.6 RESTAURATIES EN CONSERVERENDE BEHANDELINGEN

2.4.6.1 INTERNE CONSERVATIE/PRESERVATIEVE BEHANDELINGEN

Groepsbehandeling

Ontstoffen vaste collectie

Een jobstudente komt een dag per week alle collectiestukken op zaal én in de M/Schatkamer van Sint-Pieter ontstoffen met de museumstofzuiger. Op 17·08 en 20·08·15 werden ook alle eigen sculpturen voor de tentoonstelling *Beelden uit Brugge* grondig ontstof.

Meubelcollectie

Ter voorbereiding van de inhuizing van de meubelcollectie vanuit het tijdelijke depot in Glabbeek werden 260 meubelen (en andere houten objecten) door gereinigd en gestofzuigd en ontsmet met een oplossing van Suma Bac10 en gedemineraliseerd water. Dit gebeurde onder leiding van de depotbeheerder en de halftijds technisch medewerker Collectie, samen met een ploeg van vrijwilligers. De curatieve behandeling tegen aantasting door houtborende insecten werd uitbesteed. (Zie punt 2.3.6.2)

Edelsmeedwerk

Sinds februari 2014 wordt de deelcollectie zilverwerk systematisch gereinigd door een team ervaren vrijwilligers, onder begeleiding van de collectieregistrator. In 2015 werden 45 objectnummers, waarvan vele meerdere onderdelen groeperen, grondig gereinigd.

Voneche

Voor de bruikleen van het volledige ensemble Voneche kristalservies aan de tentoonstelling *Design Derby* (verschillende locaties in 2015–2016, cf. 2.3.4) ondergingen de twintig objecten een grondige reiniging: ontstoffen, waar nodig ontkalken en wassen.

Vaste opstelling

Voor de collectiewissels in de vaste opstelling en de *Herinneringskamer* werden alle objecten in glas, keramiek en metaal grondig ontstof en gereinigd.

Weemaes

Parallel met het registratietraject van het atelierfonds glasraamontwerpen van Margot Weemaes werd het hele oeuvre van de kunstenares zuurvrij herverpakt. Het gaat hier om 573 objecten. Waar nodig, werden de werken passief geconserveerd, namelijk plaatselijk verstevigd met Japans papier. Voor de tentoonstelling in het Prentenkabinet kregen de twee glasramen van Weemaes in de collectie (inv. B/III/162–163) een reinigingsbeurt.

Proefopstelling Prentenkabinet

De grafische collectie van M (circa 20.000 stuks) is nog niet volledig geregistreerd en ontsloten. Bovendien is de zuurvrije omgeving niet langer gegarandeerd door de verouderde buffermaterialen. Daarom is voor de periode 2016–2018 een conservatie- en registratietraject gepland waarbij digitalisering, registratie en herinpak van de integrale prentencollectie zal gebeuren. In 2015 is daarom al geïnvesteerd in zuurvrije verpakkingsmaterialen en technische uitrusting. Tijdens het vijfdaagse proeftraject dat in december plaatsvond (cf. punt 2.3.5), werden de oeuvres van graveursfamilies Collaert (131 prenten) en Perelle (94 stuks) na registratie en digitalisering zuurvrij herverpakt.

Individuele objecten

De depotbeheerder heeft alle prenten voor de verschillende Collectie+ tentoonstellingen, met name de prentenkabinetten van Collaert (20), Weemaes (14) en Joos (21) alsook de bidprentjes voor de dossiertentoonstelling over de H. Veronika (6) en de prenten voor de Zilvertentoonstelling, klaargemaakt voor presentatie. Ze werden gemonteerd op zuurvrij karton en voorzien van een op maat gemaakte passe-partout.

2.4.6.2 EXTERN UITBESTEDE CONSERVATIE/RESTAURATIEBEHANDELINGEN

- ▶ C/50 onbekend, Christus op de koude steen, beeldhouwwerk
- ▶ C/54, onbekend, Christus in het graf, beeldhouwwerk
- ▶ C/62, onbekend, Sint-Joris, beeldhouwwerk
- ▶ C/81, onbekend, De Heilige Maagschap, retabelfragment
- ▶ C/99 Meester van de gekruisigde Christufiguren, Christus aan het kruis, beeldhouwwerk
- ▶ C/100 Gabriel van den Bruynen, Het laatste avondmaal, retabelfragment
- ▶ C/143, onbekend, De heilige Martha (?), beeldhouwwerk
- ▶ C/165, François Girardon, Hoofd van een serafijn, beeldhouwwerk
- ▶ C/166, François Girardon, Hoofd van een serafijn, beeldhouwwerk
- ▶ C/265, Jef Lambeaux, Het dolle lied, beeldhouwwerk
- ▶ C/389 onbekend, Maria met kind, beeldhouwwerk
- ▶ C/662, onbekend, Huisretabel met het huwelijk van Anna en Joachim (?), huisretabel
- ▶ C/690, atelier Jan Borman, Ecce Homo, beeldhouwwerk
- ▶ B/VIII/66, onbekend, Zilveren Koffiekan
- ▶ S/1/O, De heilige Veronica met de zweetdoek van Christus, fragment van een muurschildering
- ▶ S/2/K, Jan I Van Kessel, Stilleven met monstrans
- ▶ S/15/B, Jean Achille Benouville, Het meer van Nemi, schilderij
- ▶ S/16/M, Joseph Maswiens, Interieur van de Sint-Jacobskerk
- ▶ S/19/M, Joseph Maswiens, Het koorgestoelte van de abdijkerk van Averbode
- ▶ S/128/M, Laurent de Marchyn, zijluiken van de Triptiek met Christus aan het kruis, schilderij
- ▶ S/278/D, Emile van Doren, In de Kempen
- ▶ T/46, Bartholomeus van de Kerchove, Dalmatiek met religieuze taferelen
- ▶ T/47, Bartholomeus van de Kerchove, Dalmatiek met religieuze taferelen
- ▶ T/48, Bartholomeus van de Kerchove, Kazuifel met religieuze taferelen en portret van Philippe de Hosden
- ▶ T/68, onbekend, Koorkap met roeping van Petrus
- ▶ T/70, onbekend, Koorkap met primaatschap van Petrus
- ▶ T/73, onbekend, Kazuifel met passietaferelen
- ▶ Cera_0420, Honoré d'O, Siamees Bouwpakket
- ▶ Van 05·10 × 15·10·15 worden 260 objecten onderworpen aan een warmtebehandeling (Thermolignum)

In conservatie/restauratie gegeven en/of nog onvoltooid:

- ▶ S/19/F, Frans Francken II, Christus aan het kruis, omringd door scènes uit de Passie, schilderij
- ▶ S/48/O, onbekend, De Heilige Familie, schilderij
- ▶ S/87/O, onbekend, Onze-Lieve-Vrouw van de Zeven Weeën, schilderij
- ▶ S/120/O, onbekend, De Walvisjacht, schilderij
- ▶ B/III/35, onbekend, De Heilige Johannes de Doper, glas-in-loodraam
- ▶ B/III/56, Jan de Caumont, Het vertrek van de verloren zoon, glas-in-loodraam
- ▶ B/III/79, Henri Dobbelaere, Wapenschild van de familie Van den Steene, glas-in-loodraam
- ▶ Cera_0250, Walter Leblanc, Twisted strings
- ▶ Cera_0129, Guy Mees, Verloren Ruimte

- ▶ Cera_0002, Antoine Mortier, La Croix
- ▶ Cera_0405, Toon Tersas, Rembrand, portretten
- ▶ Cera_0029, Walter Swennen, Hiboux
- ▶ Cera_0030, Walter Swennen, Cactus
- ▶ Cera_0032, Walter Swennen, Hoofd
- ▶ Cera_0033, Walter Swennen, (Geraamte in een grot)
- ▶ Cera_0079, Walter Swennen, Avion
- ▶ Cera_0139, Philippe Van Snick, Symmetrische en asymmetrische reeks
- ▶ Cera_0234, Jan De Cock, Vertigo
- ▶ Cera_0009, Marc Mendelson, Magma rouge
- ▶ Cera_0004, Jo Delahaut, La Somnolence
- ▶ Cera_0023, Jo Delahaut, Germination
- ▶ Cera_0034, Floris Jespers, Gele markt
- ▶ Cera_0403, Toon Tersas, Das Kapital
- ▶ Cera_0173, Jef Geys, Reeks van 8 tekeningen
- ▶ Cera_0172, Jef Geys, Kleurboek voor volwassenen
- ▶ Cera_0358, Dirk Zoete, KOP (A,B,C)
- ▶ Cera_0123, Guy Mees, Imaginair Ballet
- ▶ Cera_0125 en 0126, Guy Mees, Uitgesneden plinten
- ▶ Cera_0120, Walter Leblanc, Torsions
- ▶ Cera_0159, René Heyvaert, Zonder titel
- ▶ Cera_0386, Guillaume Bijl, Composition trouvée
- ▶ Cera_0407, Clark Clarysse, Zonder titel
- ▶ Cera_0178, Ann Véronica Janssens, Corps noir
- ▶ Cera_0395, Jacques Lizène, Chaises Génétiques
- ▶ Cera_0216, Dietvorst Els, De denker en het ei

Passieve conservatie : Survey 17de eeuw

Eind 2015 werd een conditiecheck uitgevoerd op de hele collectie 17de eeuwse schilderijen bewaard in M (in totaal 250 schilderijen). Bedoeling was een zicht te krijgen op de toestand van de objecten en op de dringendheid voor het al dan niet behandelen van de werken. Elk gecontroleerd object kreeg een beknopt conditierapport en werd in een categorie onderverdeeld: 1. zeer dringend te behandelen, 2. dringend te behandelen, 3. op termijn te behandelen en 4. Stabiel. Op basis van deze categorisering en gecrosschecked met objecten die binnenkort worden getoond op zaal of in expo's zullen in 2016 bestekken voor restauratiebehandelingen worden uitgeschreven.

2.4.7 DEPOTBEHEER

De depotbeheerder wordt in het dagelijkse beheer van de museumdepots ondersteund door een halftijds technisch medewerker. Waar nodig en/of mogelijk doet M een beroep op vrijwilligers en stagiaires voor de ondersteuning van deze kerntaak. Stageprojecten op het vlak van collectieregistratie binnen de dienst Collecties bevatten doorgaans ook een component depotwerking en/of behoud en beheer (cf. 2.3.5). Naar aanleiding van de zogenaamde Jobspotdag (27/03/2015) begeleidde de depotbeheerder gedurende één namiddag een laatstejaarsstudent middelbaar onderwijs.

2.4.7.1 DEPOTORGANISATIE

In het kader van een zo efficiënt mogelijke standplaatsregistratie werd een nieuw systeem van reknummering toegepast in Adlib en ook fysiek werden alle rekken hernummerd en herlabeld.

2.4.7.2 STANDPLAATSCONTROLES

Gedurende hun zomerstage in M – Museum Leuven hebben twee stagiairs uit The Ruskin School of Arts in Oxford een standplaatscontrole uitgevoerd op de schilderijencollectie in de compactusrekken op M/-3/2 en M/-3/4. Hun vaststellingen en bemerkingen worden mee opgenomen in de dagelijkse werking en ook in de langere termijnplanning van het depot.

2.4.7.3 MEUBELCOLLECTIE

In 2015 wordt verder gewerkt aan de verhuis van de meubelcollectie naar het daartoe specifiek ingerichte depot op -2. Nadat in 2014 alle objecten uit de oude brandweerkazerne te Leuven werden weggehaald, is het nu de beurt aan de collectiestukken ondergebracht in Heverlee en Glabbeek. In het ruimere kader van een afstotingsbeleid wordt vooreerst een grondige identificatie en conditiebepaling uitgevoerd van alle aanwezige objecten. Hierbij worden de registratiegegevens uit Adlib afgetoetst en bijgewerkt. Er worden opnieuw (werk)foto's gemaakt, want vaak zijn meubels gedemonteerd bij het verhuizen naar deze externe depots. In overleg met afdelingshoofd en diensthoofd oude kunst worden tenslotte categorieën toegekend op basis van vormelijke en inhoudelijke criteria, waarbij ABC+ objecten opnieuw naar M kunnen terugkeren. Objecten met een C- of D categorie komen in aanmerking voor een herbestemming of mogelijke afstoting.

2.4.7.4 EDELSMEEDWERK

Parallel met de studie en reiniging van de deelcollectie edelsmeedkunst (cf. 2.3.5 en 2.3.6.1) is ook de opberging van het zilverwerk in het depot geoptimaliseerd. Na reiniging worden de objecten luchtdicht verpakt. De objecten krijgen een label met het inventarisnummer, dat ook op de verpakking is aangebracht. Vervolgens zijn de objecten typologisch en volgens grootte gerangschikt, wat een plaatsbesparing van ruim 50% mogelijk maakte.

2.4.7.5 CERA-COLLECTIE

Na de volledige inspectie van de Cera-collectie (448 kunstwerken) door Iparc in 2014, werd een prioriteitenlijst opgesteld met werken die behandeling vragen. In 2015 werden 29 werken uit de lijst in behandeling gegeven aan een restauratrice gespecialiseerd in hedendaagse kunst van The Protocol Room.

2.4.8 SAMENWERKING

In het kader van het beleidsplan 2014-2019 van M werden in 2015 samenwerkingen opgestart met opleidingen conservatie/restauratie om jaarlijks objecten uit de museumcollectie te laten behandelen door studenten in het kader van hun studie. Zo zijn in 2015 vier schilderijen naar de school La Cambre in Anderlecht gegaan en 3 glasramen naar de opleiding conservatie-restauratie, atelier Brandglas, van de Universiteit Antwerpen. (cfr. Supra)

Op het vlak van wetenschappelijk onderzoek, ontsluiting van de collectie en tentoonstellingen werken de stafmedewerkers van de afdeling oude kunst samen met:

- ▶ 30CC
- ▶ Academie voor de Geschiedenis van de Edelsmeedkunst in België
- ▶ Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur, Heverlee
- ▶ Erfgoedcel Leuven
- ▶ Erfgoedplus.be

- ▶ Google Art Project
- ▶ Het hof van Melijn, Tervuren
- ▶ Gemeentebestuur Tervuren
- ▶ Illuminare, Studiecentrum voor middeleeuwse kunst (KU Leuven)
- ▶ IPARC
- ▶ Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK-IRPA), Brussel
- ▶ Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Brussel
- ▶ Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Brussel
- ▶ Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
- ▶ KU Leuven: onderzoekseenheid Lode Vermeersch, Kunstwetenschappen en Geschiedenis
- ▶ Leuvens Historisch Genootschap
- ▶ Lukas - Art in Flanders vzw
- ▶ Museo del Prado, Madrid
- ▶ Museum Parkabdij vzw
- ▶ Museum voor Edelsmeedkunst, Juwelen en Diamant Provincie Antwerpen
- ▶ Museum voor Schone Kunsten, Gent
- ▶ Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen
- ▶ Overlegorgaan van beheerders van een O.C.M.W.-patrimonium
- ▶ SLAC, Leuven
- ▶ Stadsarchief Leuven
- ▶ Het Stadsmus, Hasselt
- ▶ St Mary's College, Oscott
- ▶ Tabularium Universitaire Bibliotheek (KU Leuven)
- ▶ Toerisme Vlaanderen
- ▶ UA Ontwerpwetenschappen Vakgebied Conservatie en Restauratie
- ▶ Universiteit Namen (FUNDP) – Departement Kunstgeschiedenis
- ▶ Universiteit Gent
- ▶ Victoria & Albert Museum, Londen
- ▶ Vlaamse Kunstcollectie (websites Vlaamse primitieven en Barok)
- ▶ Vrije Universiteit Brussel
- ▶ Phoebus Foundation
- ▶ Gruuthusemuseum Brugge

Wat betreft stageplaatsen, gastcolleges, seminars, papers en onderzoek in het kader van masterscripties bestaat een samenwerking met:

- ▶ AP Hogeschool Antwerpen - School of Arts
- ▶ Associatie KU Leuven
- ▶ Cultuurmanagement Universiteit Antwerpen
- ▶ HU Brussel
- ▶ KU Leuven
- ▶ Radboud Universiteit Nijmegen
- ▶ Ruskin School of Art, Oxford University
- ▶ Universiteit Gent
- ▶ Vrije Universiteit Brussel
- ▶ KASK - School of Arts Gent

2.4.9 BIBLIOTHEEK

2.4.9.1 OMSCHRIJVING

Naar aanleiding van de interne reorganisatie van de bibliotheek werden de aanwezige fondsen opnieuw beschreven, in functie van de hieruit voortvloeiende taken en langetermijns-planning.

De specialisaties binnen de M – Bibliotheek weerspiegelen die van de museumcollecties en de algemene museale werking en omvatten:

- ▶ Het M – Bibliotheekfonds: o.a. tentoonstellings- en bestandscatalogi, monografieën, kunsttakken (beeldende en toegepaste kunst) en het specifieke lemma ‘Leuven’.
- ▶ Het M – Documentatiefonds: kunstenaarsbiografieën, kunstwerkdossiers, instellingsarchief en archiefstukken.

De ‘Preciosa’, alle titels die ouder zijn dan 1850 en deze die te kostbaar zijn om in het bibliotheekdepot bewaard te worden, zijn opgenomen in de collectie ‘oude drukken’. Ook de veilingscatalogi (o.a. een uniek fonds historische catalogi) zijn hier ondergebracht.

Tenslotte omvat het M – Documentatiecentrum middeleeuwse beeldhouwkunst alle aanwezige onderzoekstools omtrent beeldhouwkunst uit de periode 1000 – 1500.

2.4.9.2 FINALISATIE INTERNE VERHUISBEWEGING

Als gevolg van interne verhuisbewegingen, werd een laatste fase voor het resterende bibliotheekmagazijn uitgevoerd. De publicaties werden overgebracht naar de nieuwe compactstapeling naast de voormalige leeszaal. Tegelijkertijd werd er verder gewerkt aan de afstotingscyclus, die een aanvang had genomen in 2013-2014. Alle volumes die niet pasten binnen de specifieke functie van de museumbibliotheek werden afgestoten. Het merendeel van die volumes werden herbestemd naar het stadsarchief, de stads- en de Universiteitsbibliotheek.

Het stadsarchief had een aantal volumes niet weerhouden en opnieuw overgedragen aan de museumbibliotheek. Tijdschriften, naslagwerken, reeksen en educatieve publicaties vormen het leeuwenaandeel van dit volume. In het najaar van 2015 zijn deze volumes aangeboden aan volgende instanties: de gespecialiseerde FARO-bibliotheek, Erfgoed & Cultuur en Artes binnen de Universiteitsbibliotheek Leuven, de bibliotheek van de federale gevangenis Leuven Centraal en de Koninklijke Bibliotheek van België. In verhouding tot de grootte van de instelling en de mate van aanvulling op de eigen collectie, hebben zij publicaties overgenomen voor hun eigen bibliotheekwerking. De aanwezige dubbele exemplaren blijven dienen als ruilvoorraad.

2.4.9.3 VERWERVING

Verwerving gebeurde zoals gebruikelijk via ruilverkeer, bewijsexemplaren, occasionele schenkingen van privépersonen en gericht aankopen met het door het museum uitgetrokken bibliotheekbudget.

Deze essentiële aanvulling gebeurt zowel in functie van collectie-onderzoek als in het kader van tentoonstellingen oude en hedendaagse kunst. Daarnaast ligt voor oude kunst de focus op middeleeuwse sculptuur. Er was eveneens actief ruilverkeer met gespecialiseerde bibliotheken en museale instellingen in binnen- en buitenland.

2.4.9.4 LANGETERMIJNPLANNING REGISTRATIE

Zoals steeds blijft de digitale registratie van het boekenfonds, met het oog op ontsluiting van de bibliotheek, van primordiaal belang. Binnen het collectieregistratiesysteem Adlib, werkt de M - bibliotheek met de module ‘Documentatie’.

Om de digitale registratie in Adlib te optimaliseren, zijn in 2015 volgende stappen genomen:

- ▶ Het bibliotheekbestand toespitsen op de kernwerking van M.
- ▶ Prioritaire registratie van alle publicaties omtrent middeleeuwse beeldhouwkunst en het lemma 'Leuven'.
- ▶ Een actualisatie van het classificatiesysteem voor het volgnummer van de publicaties;
- ▶ Het werven van extra vrijwilligs-registratoren en het opstarten van hun begeleidingstraject, in samenwerking met de Medewerker Vrijwilligerswerking.
- ▶ Opmaak van een registratiehandleiding met gestandaardiseerde richtlijnen over de correcte invoer enerzijds en adequaat beheer van de thesaurus anderzijds. Voortdurend worden alle richtlijnen samengebracht en uiteindelijk gebundeld in het registratiehandboek: dé leidraad voor toekomstige registratie/redactie en thesaurusmanagement.

2.5 WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

2.5.1 ONDERZOEK

2.5.1.1 NETWERK BEELDHOUWKUNST EN DOCUMENTATIECENTRUM

In het kader van het beleidsplan 2014-2019 startte M in 2015 het nieuwe project 'Ards' op. Dit is een overkoepelende naam voor zowel het professioneel netwerk middeleeuwse beeldhouwkunst, de website hiervoor en het eigen expertise- en documentatiecentrum over dit onderwerp. Ards staat voor Association for Research and Documentation of medieval Sculpture. Ards wil de kennis over middeleeuwse en renaissance beeldhouwkunst uit West-Europa genereren en promoten, en zo de interesse van specialisten en het bredere publiek verruimen voor dit specifieke segment van de kunstgeschiedenis. Hiertoe wil het onderzoek stimuleren en hiervoor een duurzaam digitaal platform ontwikkelen dat op termijn ook onderzoeksresultaten kan publiceren.

Op 26 november 2015 werd het project voorgesteld op de (eigen) studiedag Middeleeuwse beeldhouwkunst en ging de website www.ards.be live.

De praktische organisatie van het documentatiecentrum werd binnen de werking van de M-bib ondergebracht. In 2015 werd een stappenplan voor de ontwikkeling ervan opgemaakt. Een eerste belangrijke stap is het ordenen en (her)bewaren van de aanwezige documentatie. Dit zal vanaf 2016 worden uitgevoerd door een medewerker van de dienst Collecties met de hulp van vrijwilligers en stagiairs. Een tweede belangrijke taak is het ontsluiten van de aanwezige documentatie. Fysiek is het documentatiecentrum ondergebracht in de M-bib en kan als dusdanig ook bezocht worden op afspraak. Mogelijkheden voor digitale ontsluiting worden nog onderzocht (ook hier is de relatie met de ontsluiting van de M-bib als geheel cruciaal). Tot slot moet ook de documentatie op termijn worden uitgebreid. Hiervoor wordt enerzijds jaarlijks een bescheiden budget voor aankoop van boeken en publicaties i.v.m. middeleeuwse beeldhouwkunst voorzien. Tegelijk wordt ook actief geprospecteerd naar het binnenhalen van (kosteloze) documentatiefondsen en onderzoeksarchieven over het onderwerp.

Aan de verwezenlijking van dit project werkten twee stagiairs mee. Hun taak was voor gegevensverzameling voor de databank middeleeuwse beeldhouwkunst van waaruit de Ards-website gegevens put alsook praktische hulp bij het organiseren van de studiedag middeleeuwse beeldhouwkunst.

2.5.1.2 ONDERZOEK NAAR DE EIGEN COLLECTIE

- ▶ In het kader van de Collectieplus-presentatie in het prentenkabinet over Margot Weemaes werd door een stagiaire onderzoek gevoerd naar de glasraamontwerpen van Margot Weemaes in de M-collectie. Tegelijk liet M voor dit project op vijf locaties, met name kerken en een voormalig klooster waarvan ontwerpen werden geëxposeerd, in situ ensembles van glasramen fotograferen, waarvan de ontwerpen in het museum worden bewaard.
- ▶ In het kader van de Collectieplus-presentatie over Veronica in zaal 13 werd onderzoek gevoerd naar de iconografie van Veronica en naar het muurfragment uit de eigen collectie (S/1/O).
- ▶ In het kader van de tentoonstelling ZILVER. Kunst | Object | Verhaal werd onderzoek gevoerd naar de eigen collectie Leuvens zilver en naar de edelsmeden en hun ambacht in Leuven en de regio.
- ▶ In het kader van de Collectieplus-presentatie in het prentenkabinet in 2016 werd onderzoek gevoerd over de zeventiende-eeuwse graveursfamilie Perelle.
- ▶ In het kader van de tentoonstelling Jan Borman (werktitel- 2019) werd onderzoek gevoerd naar de objecten aan Borman toegeschreven in de collectie.
- ▶ In het kader van de tentoonstelling 'Beelden uit Brugge' werd onderzoek gevoerd naar beeldhouwwerken uit de collectie.
- ▶ In het kader van een stage werd onderzoek gevoerd naar de maquette van de sacramentstoren van de Sint-Jacobskerk, die in M wordt bewaard (C/663)
- ▶ In het kader van de nieuwe collectiepresentatie in 2017 werd onderzoek gevoerd naar de vroege ontstaansgeschiedenis van de collecties van het museum alsook naar het corpus beeldhouwwerken van de Meester van de Christus op de Koude steen en de Meester van de gekruisigde Christusfiguren in de collectie.

2.5.1.3 ONDERZOEKSTENTOONSTELLING

GUY DE COINETET

17-09-15 × 10-01-16

Jaarlijks programmeert M minimaal één tentoonstelling waarin een onderzoek centraal staat. In het najaar van 2015 toonde M een eerste overzicht van het werk van de Frans/Amerikaanse kunstenaar Guy de Cointet (°1934 – 1983) in België. De tentoonstelling in M bracht een reeks tekeningen, kunstenaarsboeken, documentair materiaal en twee grote stage sets samen van 1965 tot 1982 en toonde zo een overzicht van De Cointets veelzijdige praktijk. In de tentoonstelling was een beperkte heruitgave (1500 exemplaren) van de kunstenaarspublicatie ACRCIT (1971) gratis voor bezoekers beschikbaar. De tentoonstelling werd gerealiseerd in samenwerking met de Estate van Guy de Cointet en werd overgenomen door Culturgest in Lissabon.

2.5.1.4 SYMPOSIUM IN HET KADER VAN EEN ONDERZOEKSPROJECT

The Transhistorical Museum: Objects, Narratives & Temporalities. Een onderzoeksproject in Leuven en Haarlem

Kan een transhistorische benadering, die kunstwerken uit verschillende tijdsperiodes samenbrengt in één tentoonstelling, nieuwe inzichten genereren? Wat kunnen we leren van historische kunstvoorwerpen wanneer we ze bekijken door een hedendaagse bril, of omgekeerd? Doet een nieuwe context het publiek op een andere manier met kunst omgaan?

Dergelijke vragen staan centraal in het onderzoeksproject ‘The transhistorical museum: objects, narratives & temporalities’, een samenwerking tussen M – Museum Leuven en Frans Hals Museum | De Hallen Haarlem. Het project wil verschillende perspectieven over het alomtegenwoordig concept ‘transhistoriteit’ samenbrengen en kritisch onder de loep nemen.

Het onderzoek ging van start met een eerste symposium in Haarlem op 13.11.2015 rond het herdenken van de collectie in een transhistorisch museum. In M volgt op 12.05.2016 het tweede deel.

2.5.1.5 LESSENREEKS HEDENDAAGSE KUNST

In het voorjaar van 2015 organiseerde M – Museum Leuven een lessenreeks hedendaagse kunst. Dit had als opzet om op een breed toegankelijke manier een kunstgeïnteresseerd publiek van geïnteresseerden in hedendaagse kunst (personen die niet professioneel/inhoudelijk met hedendaagse kunst bezig zijn) toelichting te geven tot kunst van vandaag. Vaak wordt immers gedacht dat je voor hedendaagse kunst een gespecialiseerde achtergrond moet hebben, of dat je ingewikkelde concepten moet kunnen begrijpen om hier iets aan te hebben. De lessenreeks wilde hier in zekere zin tegen in gaan, en de deelnemers op een aangename manier inzicht geven in hedendaagse kunst van vandaag.

Van het doelpubliek werd geen voorkennis verwacht, wel een interesse in hedendaagse kunst. De introductie gebeurde niet door droge concepten of theorie/filosofie, maar net door feiten, verhalen, anekdotes, afbeeldingen en filmfragmenten.

De lezingenreeks werd zowel in Leuven (voorjaar 2015) als in Oostende (najaar 2015) gegeven. De focus van de lessenreeks was kunst sinds de jaren zestig tot nu. De aanpak was thematisch, volgens media, met natuurlijk raakvlakken en overlappingen. Het was niet de bedoeling om een chronologische kunstgeschiedenisles te brengen. De lessen gingen over conceptuele kunst, performance, fotografie, schilderkunst en beeldhouwkunst/sculptuur.

Het programma in M bestond uit vijf lezingen:

1. 30-04-2015: Philip Van den Bossche (Mu.Zee): Wat is conceptuele kunst?

2. 14-05-2015: Tanguy Eeckhout (MDD): Schilderkunst vandaag
3. 28-05-2015: Ive Stevenheydens (Argos): Wat is videokunst?
4. 11-06-2015: Eva Wittocx (M): Wat is performance kunst?
5. 25-06-2015: Liesbeth Decan (Lieven Gevaert Research Centre): Kan fotografie kunst zijn?

De sprekers waren allen professionelen die midden in het kunstveld staan, curatoren en specialisten die dagelijks met kunstwerken en kunstenaars werken. Zij deelden hun inzichten, ervaringen en interesses met het publiek. M was vooral op zoek naar sprekers die in een begrijpelijke taal voor een breder kunstgeïnteresseerd publiek bepaalde thema's naar voor konden brengen.

2.5.1.6 ONDERZOEK DOOR STAFMEDEWERKERS

Volgend op de tentoonstelling ZILVER. Kunst | Object | Verhaal startte collectieregistrator Ko Goubert in september 2015 aan de Vrije Universiteit Brussel een doctoraatsonderzoek op naar de benedictijner monnik-edelsmid Dom Martin (1889–1965) uit de Leuvense abdij Keizerberg. Martin was een veelzijdig ontwerper van moderne kerkelijke kunst (o.a. edelsmeedwerk, textiel, meubilair, altaren, kaarsen). Zijn werk kende in de jaren 1930 aanzienlijke internationale belangstelling. Het opzet van het onderzoek is om vanuit een biografisch-artistische casestudie een nog onvoldoende gedocumenteerd segment van de geschiedenis van de Belgische toegepaste kunsten uit de eerste helft van de twintigste eeuw documenteren, meer bepaald binnen een kunsthistorisch en ideologisch kader. De casus Dom Martin kadert immers in een ruimer verhaal van benedictijnse initiatieven op het vlak van liturgische vernieuwing en monnik-kunstenaars in België en Nederland tijdens het Interbellum. Door het onderwerp op zich en via het artistieke netwerk van Dom Martin met onder meer kunstenaars uit het Leuvense en Brabant, sluit dit onderzoek nauw aan bij de M-collectie, in het bijzonder de deelcollecties toegepaste kunsten en grafiek.

2.5.2 DIENSTVERLENING AAN DERDEN

2.5.2.1 INHOUDELIJKE DIENSTVERLENING

Stafmedewerkers van de afdeling oude kunst ontvangen op regelmatige basis aanvragen voor informatie, professionele adviesverlening of het uitvoeren van een inhoudelijke expertise. Van de 136 in 2015 geregistreerde vragen kwam 40% van privépersonen, 31% van academische vorsers en studenten, 20,5% van museale instellingen, archieven en andere erfgoedbeheerders, 7% uit de kunstensector (bv. kunstenaars, restaurators, handelaars ...) en 1,5% van religieuze instellingen. M kreeg in hoofdzaak vragen uit België (83%), waarvan 41% uit de regio Leuven, en West-Europa (11% uit Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Nederland en Spanje). Occasioneel kwamen vragen uit de vier windstreken, met name uit Japan, Slovenië en de Verenigde Staten. 57% van de vragen was rechtstreeks gerelateerd aan de M-collectie. De vragen hadden betrekking op onder meer schilderkunst (25,5%), toegepaste kunsten (25%), beeldhouwkunst (9%), grafiek en oude drukken (6%), professionele adviesverlening over behoud en beheer of collectiewerking (6%), de museumbibliotheek (5%), glasramen (2%) en archeologie (0,5%). 82% van de gevallen kon via e-mailverkeer worden afgehandeld. In 33 % van de gevallen gebeurde een fysieke consultatie van informatie en/of objecten in het museum. De collectieregistrators of de depotbeheerder begeleidden vier maal externe onderzoekers voor studie van objecten uit de collectie in de Sint-Jan-de-Doperkerk, de Sint-Pieterskerk en het historische stadhuis.

2.5.2.2 DEPOTBEZOEKEN

In 2015 werd zeven maal een exclusieve rondleiding gegeven in de museumdepots voor onderwijs of in het kader van eigen en externe corporate events. Met name de KU Leuven (opleiding Culturele Studies), de Vrije Universiteit Brussel (opleiding Connaissanceurship) en FARO (opleiding Behoudsmedewerker) maakten van deze educatieve mogelijkheid gebruik.

Fysieke consultatie van objecten in de museumdepots door externe onderzoekers vindt in situ plaats. Dergelijk onderzoek had in 2015 betrekking op schilderkunst (7), toegepaste kunsten (5), grafiek en oude

drukken (5), kerkelijk textiel (1). Werkbezoeken door fotografen in functie van digitalisering van de collectie zijn hier buiten beschouwing gelaten (zie 2.4.3).

2.5.3 ONTSLUITING

M ontsluit zijn collectie online via het aggregatieplatform Erfgoedplus.be. De website kreeg in 2015 een nieuwe look, met een verbeterde zoekmodaliteiten en thematische uitdiepingsopties. Een nieuwe upload uit de M-collectie maakte alle kunstwerken die deel uitmaken of uitmaakten van de vaste opstelling (2009–2014) online raadpleegbaar. Daarbij zijn alle tijdelijke collectiepresentaties uit die periode inbegrepen, zoals de wisselende opstellingen in het prentenkabinet en de dossiertentoonstellingen. De collectie brandglas, die al online stond, werd met nieuwe wetenschappelijke onderzoeksresultaten geüpdatete. In totaal zijn ruim zeshonderd objecten aan een redactie en update onderworpen, onder meer door verrijking met kwaliteitsvolle beeldmateriaal. Een derde daarvan verscheen voor het eerst op Erfgoedplus.be. Het gaat voornamelijk om kunstwerken uit het ruime domein van de toegepaste kunsten, zoals keramiek, edelsmeedwerk en glas, maar ook om grafiek en oude drukken. In totaal staan nu 4.744 objecten uit de M-collectie online.

M blijft ook actief bijdragen aan thematische ontsluitingsinitiatieven door externen, met name de websites van de Vlaamse Kunstcollectie en O.C.M.W.-collecties.

Voor de systematische digitalisering van de collectie werkt M samen met Lukas - Art in Flanders vzw. Lukas fotografeerde in 2015 ruim 150 objecten in de M-collectie in functie van online ontsluiting en de publiekswerking rond De Wereld van Herinnering. Het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium fotografeerde zes textielobjecten uit de collectie ter documentatie van de topstukkenlijst Kerkelijk Textiel. In het kader van een onderzoek gevoerd door de faculteit theologie van de KU Leuven naar de kapucijnerorde in onze contreien is een selectie van een vijftiental stukken uit de collectie gefotografeerd door de erfgoedfotograaf van de KU Leuven.

M draagt ook actief bij aan het project van PACKED vzw omtrent de aanmaak van persistent identifiers (PID's) voor collectiedata en de publicatie van open collectiedata op het platform Wikidata. Er werd een dataset van 4727 objecten voorzien van zogenaamde PID's, en klaar gemaakt voor publicatie op Wikidata. Deze data zijn nog niet zichtbaar op Wikipedia.

M-collectie gegevens staan nu klaar om Wikipedia artikels mee te publiceren. Museum M kan nu edit-acties organiseren i.s.m. Wikidata België en KU Leuven om van deze gegevens raadpleegbare Wikipedia artikels te maken.

De installatie van de resolver (beheer van de PID's) is opgenomen in het bestek van de nieuwe website en zal geïnstalleerd worden in 2016.

2.5.3.1 ONTSLUITING CERA-COLLECTIE

M neemt met de Cera-collectie deel aan de thematische website die de Vlaamse Kunstcollectie opstart rond het thema van Abstract Modernisme in België. De eerste vergaderingen hierrond werden opgestart in 2015.

2.5.4 PUBLICATIES EN EDITIES

In 2015 publiceerde M volgende hedendaagse kunst publicaties:

- ▶ Peter Buggenhout, *We did it before, we will do it again*
Teksten: Selen Ansen, William L. Rathje, Eva Wittocx en Peter Buggenhout
Uitgever: M en Jnf Editions / Editions de l'Amateur
Samen met de tentoonstelling verscheen een nieuwe monografie met tal van afbeeldingen van zowel werk van Peter Buggenhout als referenties die voor de kunstenaar belangrijk zijn (gaande van historische kunst tot tempels en natuurbeelden).
ENG/FR
400 pag, 200 afbeeldingen
- ▶ Sarah Morris, *CAPITAL letters read better for Initials*
Tekst: Frédéric Paul
Uitgever: M en Verlag der Buchhandlung Walter König
M publiceerde samen met Verlag der Buchhandlung Walter König een nieuwe publicatie CAPITAL letters read better for Initials. Een boek met een uitvoerig essay van de Franse curator en schrijver Frédéric Paul dat Sarah Morris' oeuvre in de breedte behandelt. De tekst beschrijft de verschillende media, hun onderlinge relatie en Sarah Morris positie in de kunstwereld.
ENG/FR
174 pag, 16 afbeeldingen

In 2015 publiceerde M volgende oude kunst publicaties:

- ▶ Zilver: kunst, object, verhalen uit Leuven
Auteurs: Leo De Ren, Brecht Dewilde, Ko Goubert, Wim Nys, Walter van Dievoet
Eindredactie: Ko Goubert
Uitgever: M

Stafmedewerkers van M realiseerden of werkten mee aan volgende publieksgerichte of wetenschappelijke publicaties:

- ▶ Ko Goubert en Eline Sciote: Jo Rombouts, Luc Van Impe, Ivan Wolfs, Kristof Reulens, Guido Caluwaerts en Ann Delbeke, Dokter Bamps verzamelt. Reconstructie van een 19de-eeuwse Hasseltse topcollectie, Hasselt, 2016.
ISBN: 9789081554329
- ▶ Marjan Debaene: Marjan Debaene m.m.v. Kristel van Audenaeren (Musea Brugge), Middeleeuwse beeldhouwkunst te gast in M-museum Leuven, in: Museumbulletin Musea Brugge, 35ste jaargang, okt-dec 2015, p. 17-22.
- ▶ Eva Wittocx, 'We are all passers-by. Peter Buggenhout in conversation with Eva Wittocx' in: Peter Buggenhout, *We did it before, we will do it again*.
- ▶ Eva Wittocx, 'Spectres', in: Tina Gillen, Echo, BOZAR / MER.
- ▶ Valerie Verhack, 'Pro Choice: The paintings of Jana Euler' in: Le Salon, [http://welcometolesalon.be/?journal=Exhibition reviews&id=134&read=134](http://welcometolesalon.be/?journal=Exhibition%20reviews&id=134&read=134), februari 2015.
- ▶ Valerie Verhack, 'Emma Van der Put' in: Metropolis M, nr. 2, maart-april 2015.
- ▶ Valerie Verhack, 'c-o-m-p-o-s-i-t-e', 'Dirk De Wit', 'Catherine De Zegher' in: Brussels Art Guide, april 2015.

In 2015 produceerde M de volgende kunstenaarsedities:

- ▶ Gert Verhoeven, *Procrastination in Rosacea*

2.5.5 VERTEGENWOORDIGING STAF

Naast werkgroepen rond eigen tentoonstellingsprojecten en overleg met Vlaamse en Belgische kunstspelers en organisaties nam de staf van M in 2015 deel aan een heel aantal stedelijke en externe werkgroepen, onderzoekscommissies, wetenschappelijke colloquia, studiedagen en gastcolleges.

Luc Delrue, algemeen directeur

- ▶ Voorzitter van de Raad van Bestuur Kunst In Huis vzw
- ▶ Voorzitter van de Raad van Bestuur Muziektheatergezelschap Braakland/Zhebuilding vzw
- ▶ Voorzitter van de Raad van Bestuur van Cas-co vzw
- ▶ Lid van het directiecomité van het Cultureel Erfgoed Overleg
- ▶ Lid van de Raad van Bestuur van Lucasweb
- ▶ Lid van de algemene vergadering van Beursschouwburg Brussel: multiculturele toonplek in Brussel
- ▶ Lid van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, hoogste adviesorgaan in Vlaanderen wat betreft kunsten en erfgoed en lid
- ▶ Lid van de stuurgroep Steunpunt Cultuur Vlaamse Gemeenschap
- ▶ Lid van de gebruikersgroep auteursrechten, erfgoedsteunpunt FARO
- ▶ Lid van het directeurenoverleg Landelijk erkende musea
- ▶ Lid van de focusgroep VRT Cultuur en erfgoed
- ▶ Lid van de Deelraad Kunsten van de Stedelijke Cultuurkoepel Leuven
- ▶ Werkgroep beeldende KU[N]ST Leuven. Tentoonstellingsprojecten lokale kunstenaars.
- ▶ Werkgroep erfgoeddepot Leuven Provincie Vlaams-Brabant
- ▶ Cultuurcharter: cultuurplatform KU Leuven Stad Leuven
- ▶ Selectiecommissie Ithaka
- ▶ Selectiecommissie Schilderij van het jaar
- ▶ Docent management HU Brussel
- ▶ Projectbegeleider banaba Advanced Business Management KH Leuven
- ▶ Deelname internationale congressen
- ▶ Diverse lezingen en disputant bij diverse debatten

Eva Wittocx, afdelingshoofd hedendaagse kunst

- ▶ Lid van de inhoudelijke werkgroep 'Arenberg'
- ▶ Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Utopia'
- ▶ Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Peter Buggenhout'
- ▶ Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Sarah Morris'
- ▶ Lid van ICOM/ IKT
- ▶ Voorzitter Kunstcommissie Vlaams parlement
- ▶ Voorzitter Belgische Vereniging voor Kunstcritici
- ▶ Raad van Bestuur en Strategisch comité Stichting Walter Leblanc, Brussel
- ▶ Lid pool beoordelaars Kunstendecreet, Vlaamse Gemeenschap
- ▶ Adviseur Kunstcomité FOD Buitenlandse Zaken
- ▶ Selectiecomité kunstenaarsateliers in Cas-co, Leuven
- ▶ Adviseur residentieprogramma The Word/Dusangneuf Osangsett, Brussel
- ▶ Aankoopcomité MAC's museum, Grand Hornu
- ▶ Uitreiker Prijs Bernd Lohaus
- ▶ Netwerkcontacten binnen - en buitenlandse musea (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)

Lore Van Hees, diensthoofd tentoonstellingen hedendaagse kunst

- ▶ Lid van de algemene vergadering Artforum
- ▶ Lid van de selectiecommissie Ondersteuningsbeleid stad Leuven
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)

Valerie Verhack, assistent curator hedendaagse kunst

- ▶ Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Sarah Morris'
- ▶ Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Peter Buggenhout'

- Lid pool beoordelaars Kunstendecreet Vlaamse Gemeenschap
- Lid van Le Salon vzw, www.welcometolesalon.be
- Lid van ICOM
- Netwerkcontacten binnen - en buitenlandse musea (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)

Lore Boon, medewerker tentoonstellingen hedendaagse kunst

- Raad van Bestuur Tuning People vzw
- Lid van de selectiecommissie Ondersteuningsbeleid stad Leuven
- Lid van ICOM
- Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Peter Buggenhout'
- Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Sarah Morris'
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M

Tine D'haeyere, medewerker tentoonstellingen hedendaagse kunst

- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)
- Lid van ICOM

Peter Carpreau, afdelingshoofd oude kunst

- Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'De school van Tervuren' (2015)
- Lid van de inhoudelijke werkgroep 'Vaste opstelling' (2017)
- Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Jan Borman'
- Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Utopia'
- Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Arenberg'
- Lid van de inhoudelijke werkgroep Parkabdij
- Lid van de Commissie Erfgoed Provincie Vlaams-Brabant
- Lid van de Klankbordgroep erfgoeddepotonderzoek Provincie Vlaams-Brabant
- Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- Lid van RSA
- Lid van Palet/ Onderzoeksgroep KULeuven
- Lid van ICOM/ICFA
- Expert voor de Europese commissie/EACEA
- Expert voor de Vlaamse gemeenschap/ kunstendecreet
- Netwerkcontacten binnen - en buitenlandse musea (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)
- Lezing RSA Berlin 26-28 maart: The Hosden Triptych: Monumentality for Persuasion

Marjan Debaene, diensthoofd collecties oude kunst

- Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'De school van Tervuren' (2015)
- Lid en voorzitter van de inhoudelijke werkgroep 'Vaste opstelling' (2017)
- Lid van het wetenschappelijk en redactiecomité 'Jan Borman' (2018)
- Lid van het Calamiteitennetwerk Leuven (ECCE)
- Lid van de Denkgroep Archeologische collecties
- Lid van de Commissie Erfgoed Provincie Vlaams-Brabant
- Lid van de Klankbordgroep erfgoeddepotonderzoek Provincie Vlaams-Brabant
- Lid van Codart – internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- Lid van de academische werkgroep Low Countries Sculpture
- Lid van ICOM
- Netwerkcontacten binnen - en buitenlandse musea (gesprekken lopende in het kader van uitwisseling informatie en eventueel toekomstige samenwerkingen of reizende tentoonstellingen).
- Deelname lezingen en studiedagen in en buiten M (meerdere data)
- Lezing studiedag 'Niet al goud wat blinkt? Waardering, selectie en afstoting van erfgoedcollecties' (LAMOT Mechelen, 28/09/2015).

Ko Goubert, collectieregistrator

- ▶ Lid en voorzitter van het wetenschappelijk comité & co-curator ZILVER. Kunst | Object | Verhaal (2015)
- ▶ Lid van de inhoudelijke werkgroep 'Vaste opstelling' (2017)
- ▶ Werkend lid van de Academie voor de Geschiedenis van de Edelsmeedkunst in België
- ▶ Lid van Codart - internationaal netwerk van museumconservatoren kunst van de Nederlanden
- ▶ Lid van onderzoeksgroep XIX
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Netwerkcontacten binnen- en buitenlandse musea
- ▶ Deelname aan lezingen, studiedagen en colloquia in buiten M (meerdere data)
- ▶ Videoconferentie 'La couleur dans l'art' in museum- en tentoonstellingszalen M (i.s.m. Collège Louis Pasteur, La-Celle-Saint-Cloud, 13.04.2015)
- ▶ Lezing 'Dom Martin & Wolfers. De unieke samenwerking tussen een monnik-edelsmid en de industriële zilvertelers' (M, 01.03.2015)
- ▶ Lezing 'Op zoek naar Dom Martin. Speurtocht naar verborgen art-decoschatten' (M, 23.04.2015)
- ▶ Lezing 'Gezocht: Dom Martin (1889–1965). Religieuze kunst van art deco tot fifties' (Hof te Bastuytes, Affligem, 01.12.2015)

Eline Sciot, assistent collectieregistrator

- ▶ Lid van de inhoudelijke werkgroep 'Vaste opstelling' (2017)
- ▶ Lid van de stuurgroep 'Linked Open Data publicatie via Wikidata'
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Netwerkcontacten in binnen- en buitenlandse musea
- ▶ Deelname aan lezingen, studiedagen en colloquia in buiten M (meerdere data)

Anne Liefsoens, medewerker collecties

- ▶ Deelname Rondetafelgesprekken Overleg Kunstbibliotheken Vlaanderen (OKBV)

Isabel Lowyck, afdelingshoofd publiekswerking

- ▶ Lid van de algemene Vergadering Educatieve vereniging Jubelpark vzw
- ▶ Lid van Raad van Bestuur Vitamine C, netwerk voor kunsteducatie
- ▶ Lid van de Beoordelingscommissie Ontwikkelingsgerichte erfgoedprojecten en erfgoedconvenants
- ▶ Lid van Pool van deskundigen kwaliteitslabel musea
- ▶ Adviserend lid voor ACCE, Vlaamse Gemeenschap, onderzoek naar kwaliteitslabel kunsteducatie
- ▶ Stuurgroep Kunstenpunt en FARO, collegagroep Publieksbemiddeling
- ▶ Lid van Arts and audience network, Europe
- ▶ Lid van ICOM- Ceca & MPR
- ▶ Lid van Future group i.s.m. Amsterdamse musea nadenken over toekomstige rol van bemiddeling.
- ▶ Lezing, 24 maart, Publiek15: Hoe publiek betrekken?
- ▶ Lezing, 16 april, Veerman: Communitywerking
- ▶ Lezing, 11 mei, debat onderwijs: veerkracht project
- ▶ Lezing, 12 oktober, KS Leuven - directies: delen onderwijswerking M,
- ▶ Lezing, 29 oktober, Symposium rond dementie
- ▶ Lezing, 24 november, Kennisdeling met Landelijke thuiszorg: expertisedag Wereld van Herinnering

Sofie Vermeiren, diensthoofd publieksbemiddeling

- ▶ Lid van de inhoudelijke werkgroep 'Vaste opstelling' 2017
- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Lid van Raad van Bestuur van Compagnie De Tartaren
- ▶ Deelname studiedagen in en buiten M
- ▶ Stuurgroep BAM en FARO, collegagroep Bemiddeling

Marthy Locht, consulent publieksbemiddeling

- ▶ Lid BAM en FARO collegagroep Bemiddeling
- ▶ Lid beoordelingscommissie projecten Cultureel Erfgoed Leuven
- ▶ Deelname studiedagen in en buiten M (meerdere data)

Annelies Evens, diensthoofd communicatie

- ▶ Lid van ICOM
- ▶ Lid Publiek Centraal
- ▶ Voorzitter werkgroep communicatie Op zoek naar Utopia – Kunst Leuven
- ▶ Lid van ARTtube – communicatienetwerk musea Vlaanderen en Nederland

Veerle Ausloos, consulent communicatie

- ▶ Redactie UIT in Leuven
- ▶ Collegagroep communicatie Kunstenpunt
- ▶ Netwerk media en pers Faro

2.6 LOKAAL KUNSTENBELEID

M wil de Leuenaar die in (hedendaagse) kunst geïnteresseerd is, als toeschouwer of als kunstenaar, prikkelen en betrekken bij een diverse kunstwerking op verschillende niveaus en schaalgroottes. Daarom wil M aan een breed publiek een dynamisch en authentiek programma aanbieden waarbij zowel experiment en reflectie als creatie en presentatie van diverse kunstvormen centraal staan.

De stad Leuven steunt en ontwikkelt een geïntegreerd, overkoepelend cultuur- en kunstenbeleid waarin vijf aspecten aanwezig zijn: presentatie, creatie, experiment/werkatelier, reflectie, educatie en promotionele ondersteuning. Deze vijf pijlers vormen de basis voor een evenwichtig beleid

2.6.1 BUITENLOCATIES IN LEUVEN

Toonplekken

Als museum maakt M integraal deel uit van de lokale kunstscène. M vindt het dan ook erg belangrijk om de Leuvense kunstwereld te betrekken en samen te werken aan een divers kunstenlandschap met een plaats voor iedereen. M wil trekker zijn en integraal deel uitmaken van het lokale kunstenlandschap van en voor de regio Leuven.

Samen met de stad, SLAC, 30CC en Kunst In Huis organiseert M tentoonstellingen van kunstenaars en verenigingen uit Oost-Brabant in twee locaties: exporuimte Tweebronnen (in samenwerking met Kunst In Huis Kunstuitleen) en kapel Romaanse Poort. Een aparte selectiecommissie stelt jaarlijks een programma samen op basis van ingediende aanvragen. Deze commissie bepaalt eveneens het specifieke profiel van iedere ruimte en communiceert dit naar mogelijke gebruikers en het publiek via de eigen kanalen van de commissieleden.

In 2015 organiseerde M samen met stad Leuven, 30CC, SLAC en Kunst In Huis volgende tentoonstellingen:

JOKEVAN LOO

28-02-15 > 28-03-15

Exporuimte Tweebronnen

Het werk van Joke van Loo balanceert tussen luchtig en ernstig, tussen banaal en essentieel. Het ene aspect verzacht noodzakelijk het andere. De mens staat steeds centraal in haar werk. Ze spreekt verschillende registers aan door abstracte vormen tegenover herkenbare figuren te plaatsen. Het kleurrijke en dynamische beeldenspel dat zo ontstaat, stemt je tot nadenken.

Expo Leuven toonde zowel bestaand werk als nieuwe creaties.

PROSPER FEYAERTS

21-03-15 > 18-04-15

Kapel romaanse poort

De Leuvense kunstschilder Prosper Feyaerts zoekt de balans tussen abstract en beeldend werk. Anekdoten vind je in zijn schilderijen niet terug. Een kleur en vormstudie staan centraal.

Het contact met de omgeving is een constante in zijn werk. Expo Leuven toont een overzicht van zijn 50 jaar durende kunstenaarscarrière, met een focus op zijn abstracte doeken.

'Tijd' DIRK BOUTS VZW

05·06·15 > 27·06·15

Exporuimte tweebronnen

'vzw Dirk Bouts' is een vereniging van en voor studenten en oud-studenten van het SLAC. Ze wil een forum bieden waarbinnen discussie over kunst mogelijk wordt. Naast verschillende tentoonstellingsbezoeken in binnen-en buitenland, organiseren ze ook tentoonstellingen met eigen werk. Dit jaar toonden ze hun werk in een groepstentoonstelling rond het thema TIJD.

MIREILLE ROBBE

10·10·15 > 08·11·15

Exporuimte Tweebronnen

Religie, alchemie, Jung... Mireille Robbe gaat aan de slag met verrassende thema's. Met haar kunst balanceert ze tussen spel en ernst. Zo fileerde ze alle klinkers uit een antiquarische uitgave van het Nieuwe Testament om ze vervolgens te presenteren als ware relieken. Onder 'heilige stolpen', hermetisch afgesloten met bloedrode bijenwas, staan ze voor 'het levensbloed van een tekst'. Deze tentoonstelling in de exporuimte Tweebronnen bracht voor het eerste drie bestaande reeksen samen: V.I.T.R.I.O.L., Left Eye en Les Gisants. Daarnaast toont Mireille Robbe ook enkele nieuwe pistes in haar werk.

HANS GEYENS

Café des artistes

26·11·15 > 19·12·15

Exporuimte tweebronnen

'Café des Artistes' was een kunstwerk, een tentoonstelling, een café en een atelier. Hans Geyens vormde de tentoonstellingsruimte om tot een café, inclusief een muurschildering van een café interieur. Als bezoeker werd je een stamgast en speler in een 'tableau vivant'. Collega kunstenaars nodigde Geyens uit om zichzelf in de muurschildering bij te schilderen en vervolgens een werk naar keuze toe te voegen aan de collectie van het café. Zo groeide een lege exporuimte uit tot een interactieve groepstentoonstelling.

2.6.2 FEEDBACKSESSIES

Naar aanleiding van de derde editie van OPEN M (zie eerder) werden de kunstenaars die een dossier hadden ingediend, de mogelijkheid gegeven om feedback op hun werk te krijgen. De vraag naar feedback bleek groot. 120 deelnemers gaven aan geïnteresseerd te zijn in een gesprek, 75 van maakten een concrete afspraak.

M organiseerde een dag waar elke van deze kunstenaars een kort gesprek had met een professional uit het kunstveld (Sammy Ben Yakoub van Cas-co, Ann Cesteleyn curator van OPEN M 2015 en Tom Nys, freelance schrijver).

Kunstenaars hadden de kans om dieper in te gaan op hun werk, de manier waarop hun portfolio gemaakt is etc.

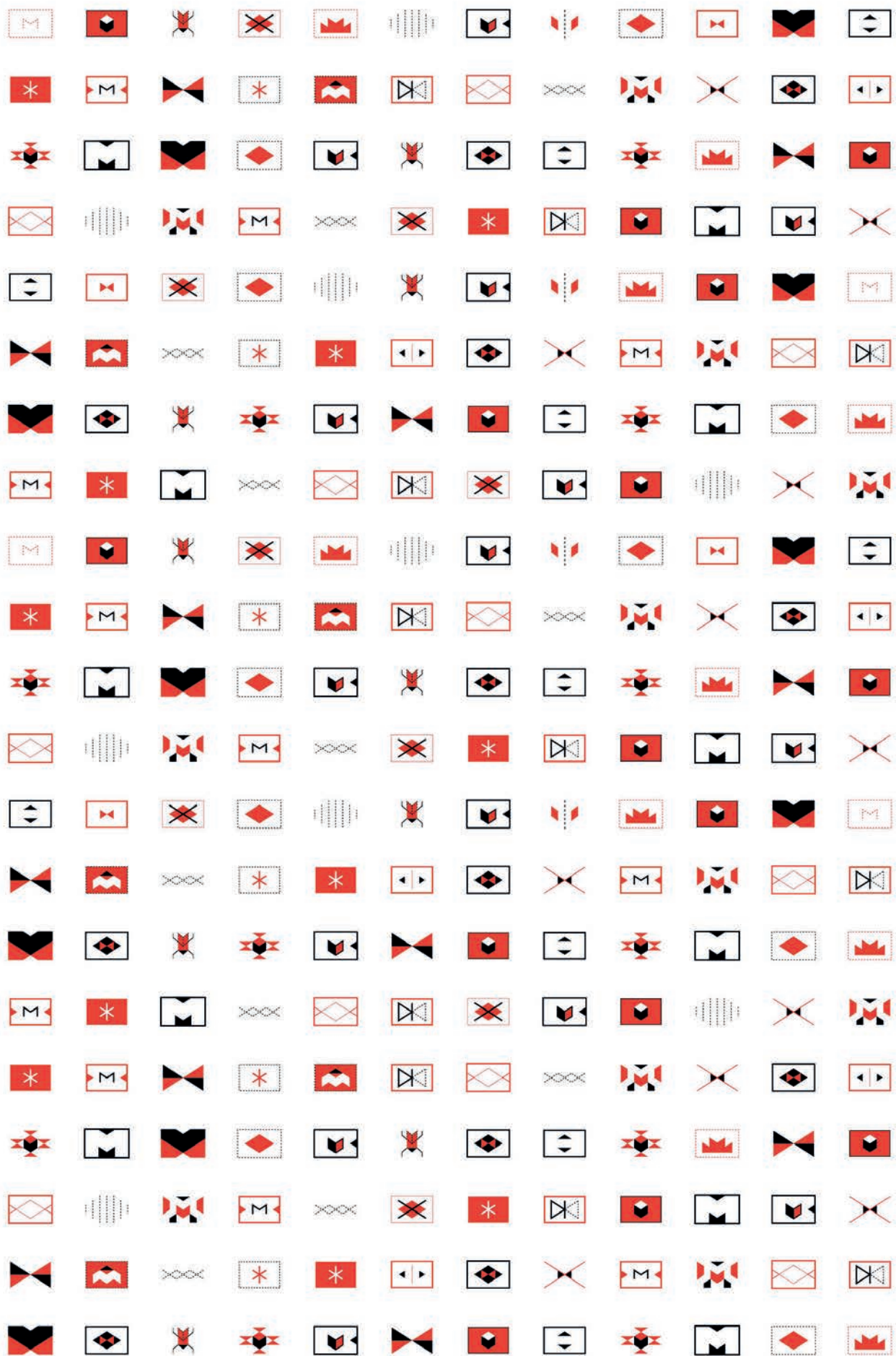
M merkt dat hier een grote nood aan is en zal dit dus verder uitwerken in toekomst.

2.6.3 RESIDENTIES

In Leuven is er een tekort aan werkplekken voor kunstenaars, terwijl de vraag zeer groot is. In 2012 startte M samen met stad Leuven verkennende gesprekken met het veld (kunstenaars, partners) om aan deze vraag tegemoet te komen. In 2014 werd vzw Cas-co opgericht. De vzw wil professionele en pas afgestudeerde kunstenaars de kans geven hun artistieke kwaliteiten te ontplooiën. Enerzijds door hen betaalbare en kwaliteitsvolle ateliers aan te bieden. Anderzijds door project- en tentoonstellingsruimtes ter beschikking te stellen. In het kader van hun beleidsdoelstellingen sloten M en vzw Cas-co een

samenwerkingsovereenkomst af met als doel het ondersteunen van kunstenaars in hun professionele ontwikkeling. M levert de knowhow en relaties voor de uitbouw van de organisatie van Cas-co en een jaarlijkse financiële bijdrage.

Kunstenaars die werk toonden in M konden van de ruimtes in Cas-co gebruik maken om nieuw werk te ontwikkelen zoals Benjamin Seror (Playground). Via een appartement bood M kunstenaars de mogelijkheid aan om een langere periode in Leuven te verblijven en zo hun tentoonstelling in M voor te bereiden. Oa. Jessica Warboys, de assistent van Sarah Morris en Jimmy Robert maakten hiervan gebruik.

3. PUBLIEKSWERKING

In 2015 heeft de publiekswerking van M een sterke groei gekend op de volgende terreinen:

- ▶ duurzame maatschappelijke inbedding bij Leuvense scholen,
- ▶ kwetsbare doelgroepen (dementie),
- ▶ aanbod voor kinderen en gezinnen,
- ▶ verdere professionalisering van werking onthaal,
- ▶ co-creatieve communicatiecampagnes via sociale media

Veerkracht

Voor het schooljaar 2015-2016 zette M in op een duurzaam project rond de thematiek van emoties: *Veerkracht*. Met *Veerkracht* wijdde M emoties bespreekbaar maken voor kinderen van 5 tot 9 jaar aan de hand van kunst. Welzijn van het kind stond hierbij centraal. M sloeg hiervoor de handen in elkaar met de Dienst onderwijs, Kiwanis en Praxis P. M ging voor de eerste keer ook naar de scholen toe met opwarmsessies. Door de kennismaking in en met de scholen bouwde M een duurzame band uit.

MuseumSpelstraat

De tuin en de Savoiestraat werden omgedoopt tot MuseumSpelstraat. Het doel is dat kinderen spelen in de straat en de tuin. M heeft enkele doe-activiteiten als klimmuur, muziekmuur, blote voetenpad geïnstalleerd. Zo haalt M de drempel voor het museum naar beneden en wordt de openbare ruimte ingericht met kunst.

Dementie

Na de voorbije edities van kortlopende maatschappelijke trajecten heeft M een heel jaar lang rond de thematiek van dementie gewerkt. De titel is *Wereld van Herinnering. Alles vervaagt behalve de verwondering*. De doelstelling is tweeledig: het brede publiek sensibiliseren over wat dementie juist is en daarnaast aantonen wat personen met dementie wel nog kunnen. Een projectmedewerker zorgde voor aanbod voor scholen en zorgtehuizen. Deze extra omkadering was noodzakelijk voor dit minder evidente thema. Voor dit project bouwde M een netwerk uit met sterke partners als UZ Leuven, MEMO, Woonzorgnet Dijleland, OCMW- Leuven. Voor de opening werd een grote optocht gehouden waarbij de deelnemers achterwaarts liepen. De prominenten waren Minister Jo Van Deurzen, Louis Tobback, Marc Decramer en Rik Torfs. Het achteruitstappen symboliseerde de problematiek van dementie. Achteruitgang maar met verwondering. Het campagnebeeld van *Wereld van Herinnering* was bijzonder pakkend en innovatief.

Sarah Morris

Met de tentoonstelling van Sarah Morris tekende M in 2015 voor eveneens een innovatieve en opvallende communicatiecampagne. In het najaar bracht M Sarah Morris in de huiskamer van vele Vlamingen via reproducties, die samen met de krant De Standaard werden verspreid. Daarnaast was het ook voor het eerst dat een museum het publiek inspireerde om op grote schaal het voorbeeld van een kunstenaar te volgen en via Instagram opriep om te creëren. Op korte tijd werden mensen via social media aangezet om hun eigen stadservaring in beeld te brengen. Meer dan 4.000 foto's met #instagram werden via het jonge social media netwerk verspreid.

Storytelling

Met de diensten communicatie en publieksbemiddeling werd in 2015 sterker ingezet op storytelling. Per tentoonstelling werd bekeken welke verhaallijnen interessant konden zijn voor ons publiek. Beide diensten maakten ook samen filmpjes met de kunstenaars. Deze filmpjes voegden extra content toe aan de tentoonstellingen en werden als teaser ingezet om de tentoonstellingen te promoten. De verschillende filmpjes werden verspreid in de tentoonstelling en via de pers, onze media- en tentoonstellingspartners, in het museum, via de nieuwsbrieven, de website en social mediakanalen van M en via Arttube.

Nieuwsbrief

Het museum zette de ingeslagen weg van digitalisering verder. Er werd voor de nieuwsbrief van M een nieuw design en een nieuwe template ontwikkeld in Mailchimp. De algemene corporate nieuwsbrief vertrekt niet langer vanuit Tridion. Dit biedt als grote voordeel dat de resultaten (openingsratio, doorklikratio) gemonitord kunnen worden voor de nieuwsbrief. Daarnaast bereidde het aantal nieuwsbrieven ook uit. Zo ontvangen de M-bassadeurs sinds januari 2015 elke maand een nieuwsbrief met aankondigingen en activiteiten. Zij zitten als vrienden van het museum nu ook op de eerste rij voor het nieuws vanuit M. De inhoud van elke nieuwsbrief verschilt en wordt telkens op maat van elke doelgroep samengesteld en geschreven.

M introduceerde in 2015 de Mecenassenwerking. Voor deze nieuwe doelgroep werd een eigen huisstijl en een digitale nieuwsbrief uitgewerkt. Ook zij ontvangen sinds oktober 2015 een maandelijkse nieuwsbrief.

Website

In 2015 telde M in totaal 298 752 bezoekers voor de websites www.mleuven.be, www.bar-bizon.be, www.playgroundfestival.be. Hiervan waren er 219 616 unieke bezoekers. Ook de aandacht via social media groeide. M had eind december 9501 Facebookfans en 2444 volgers op Twitter.

Ook de verdere professionalisering van de frontlinie kreeg aandacht. De verdere implementatie van SRO en YESplan. De procedures voor het onthaal werden nauwkeurig neergeschreven. M nam deel aan het onthaaltraject van Vlaamse Kunststeden. M kreeg een topscore van 9.5 op klantvriendelijkheid.

Pers

M genereerde in 2015 heel wat persaandacht. In het totaal werden 88 persuitnodigingen en -berichten verstuurd en 686 artikels zijn verschenen.

3.1 COMMUNICATIE

3.1.1 CORPORATE COMMUNICATIE

3.1.1.1 PRINT

M-AGENDA'S 2015			
NR.	PERIODE	COVERBEELD	OPLAGE
21	januari × maart 2015	Markus Schinwald	10.000
22	april × juni 2015	Zilver	10.000
23	juli × september 2015	De zomer in M	10.000
24	oktober × december 2015	Sarah Morris	10.000

EXPOFOLDER 2015		
PERIODE	OPLAGE	DISTRIBUTIE
Januari – December	30.000	<ul style="list-style-type: none"> ▶ M-onthaal ▶ Toerisme Leuven & ronde Hotels ▶ Infobalie & Visitor's center Toerisme Vlaanderen ▶ Flyerronde culturele centra Vlaanderen en Brussel ▶ Pakketjes nieuwe inwoners ▶ Pakketjes Kunsthogescholen ▶ Distributieronde culturele centra Nederlandse steden: Breda, Eindhoven, Maastricht, Tilburg

3.1.1.2 ONLINE

WEBSITE: WWW.MLEUVEN.BE
<i>Zie bijlage 1: websitestatistieken 2015</i>
WEBSITE: WWW.BAR-BIZON.BE
<i>Zie bijlage 1: websitestatistieken 2015</i>
WEBSITE: WWW.PLAYGROUND.BE
<i>Zie bijlage 1: websitestatistieken 2015</i>

M-NIEUWSBRIEF			
	DATUM	ONDERWERP	AANTAL GEADRESSEERDEN
1	04-02-15	Jouw werk in de zalen van M? OPEN M zoekt talent uit Vlaams-Brabant	10.586
2	02-03-15	De eerste Belgische solo van Jessica Warboys Een museum vol muziek	10.601
3	20-03-15	Peter Buggenhout trapt de wereld op zijn staart Omdat het kunst is: vijf experts aan het woord	11.592
4	24-04-15	Hannes Van Severen kantelt het vertrouwde Doe de Zilver Quiz!	11.480
5	27-05-15	De Slimste Mens uit Leuven Laatste dagen Peter Buggenhout Vertelnamiddag voor gezinnen	11.022

6	25-06-15	Plein Air Michael Van den Abeele Aanstormend talent in OPEN M	10.996
7	30-06-15	Cocktails en cultuur op Bar.Bizon Festival M-idzomer Museumspelstraat en gezinsactiviteiten	10.955
8	28-08-15	Plein Air Boerenstebuiten Bar.Bizon Stem op je favoriete kunstwerk van OPEN M	11.298
9	25-09-15	Guy de Cointet Wereld van herinnering Beelden uit Brugge	11.415
10	30-10-15	Sarah Morris brengt Abu Dhabi naar Leuven Een museum vol geluksvogels	11.304
11	24-11-15	In gesprek met Sarah Morris Win een reischeque Nieuwe expo Jimmy Robert	11.926
12	17-12-15	Gratis reproductie Sarah Morris Laatste weken Guy de Cointet Strijkersconcert	11.938

ELECTRONIC DIRECT MAILING

	TITEL	TAAL	AANTAL CONTACTEN	OPENS
1	Groepsmailing voorjaar 2015	NL	1648	38,2%
2	Nieuwsbrief januari HK	NL	1008	48,9%
3	Nieuwsbrief januari HK	ENG	1081	39,3%
4	Uitnodiging Zilver	NL	423	48,3%
5	Uitnodiging Warboys	NL	241	53,6%
6	DM Rijk Der Zinnen ZILVER	NL	453	24,2%
7	Oproep OPEN M	NL	198	51,3%
8	Uitnodiging Zilver	NL	194	41,6%
9	Uitnodiging Zilver	FR	70	36,1%
10	Uitnodiging Zilver	ENG	257	35,2%
11	Uitnodiging Warboys	ENG	176	52,6%
12	M-bas nieuwsbrief #1	NL	933	60,5%
13	Uitnodiging Buggenhout	ENG	185	46,5%
14	Uitnodiging Buggenhout	NL	201	38,0%
15	Nieuwsbrief HK februari	NL	1062	47,7%
16	Nieuwsbrief HK februari ENG	ENG	1084	40,6%
17	M-bas nieuwsbrief #2	NL	910	64,7%
18	Uitnodiging Buggenhout (NL)	NL	320	56,9%
19	Buggenhout VIP	NL	80	61,0%
20	M-bas Nieuwsbrief #3	NL	859	56,4%
21	Omdat het kunst is	NL	152	50,7%
22	RDZ Peter Buggenhout	NL	442	23,4%
23	Uitnodiging veerkracht	NL	745	31,4%
24	M-bas nieuwsbrief #4	NL	845	54,0%
25	Nieuwsbrief April ENG	ENG	1216	39,9%
26	Nieuwsbrief HK april	NL	1129	44,3%
27	Uitnodiging studiedag zilver	NL	242	53,8%

28	Omdat het kunst is (M-bassadeurs)	NL	870	53,2%
29	Geluksvogels in M	NL	747	43,0%
30	Uitnodiging Michael Van Den Abeele	ENG	200	49,0%
31	Uitnodiging opening Plein Air	FR	16	26,7%
32	Uitnodiging Plein Air, OPEN M en Michael Van Den Abeele	NL	266	38,6%
33	Uitnodiging Michael Van den Abeele	NL	243	53,3%
34	Uitnodiging OPEN M	NL	394	65,3%
35	Uitnodiging Plein Air. De school van Tervuren	NL	156	37,8%
36	M-bas nieuwsbrief #5	NL	1095	55,8%
37	Uitnodiging Gert Verhoeven/Jessica Warboys(2)	NL	234	56,5%
38	Uitnodiging Gert Verhoeven/Jessica Warboys	ENG	160	40,0%
39	Uitnodiging Gert Verhoeven/Jessica Warboys	NL	152	46,1%
40	Kapitein Winokio meert aan op M-idzomer for Kids	NL	343	46,0%
41	Kleuteronderwijs - Schooljaar 2015-2016 – Geluksvogels	NL	216	48,6%
42	Lager onderwijs - Schooljaar 2015-2016 – Geluksvogels	NL	745	36,0%
43	Secundair onderwijs - Schooljaar 2015-2016 - Met de iPad naar Sarah Morris	NL	287	32,0%
44	M - bassadeurs nieuwsbrief #6	NL	1094	53,1%
45	Gezinsaanbod zomervakantie	NL	650	43,8%
46	Nieuwsbrief HK June	ENG	1.261	38,5%
47	Nieuwsbrief HK Juni	NL	1.161	47,1%
48	Nieuwsbrief HK juli	NL	1.146	41,7%
49	M - bassadeurs nieuwsbrief #7	NL	1.265	52,8%
50	Conference Medieval Sculpture	ENG	78	51,3%
51	Nieuwsbrief HK july	ENG	1.268	38,3%
52	Rijk der Zinnen - Plein Air & Sarah Morris	NL	450	21,1%
53	M - bassadeurs nieuwsbrief #8	NL	848	58,4%
54	UITNODIGING Jimmy Robert	NL	206	47,3%
55	UITNODIGING Jimmy Robert	ENG	279	48,2%
56	M - bassadeurs nieuwsbrief #9	NL	848	60,7%
57	Nieuwsbrief HK september	NL	1.135	44,5%
58	Nieuwsbrief HK september	ENG	1.277	40,7%
59	Uitnodiging Sarah Morris (prof HK)	ENG	358	45,9%
60	Uitnodiging Sarah Morris NL (bedrijvenwerking)	NL	113	44,5%
61	Uitnodiging Sarah Morris NL (protocol)	NL	177	37,9%
62	Uitnodiging Sarah Morris ENG (prof HK)	ENG	76	43,1%
63	Uitnodiging Sarah Morris VIP (EN)	ENG	30	53,6%
64	Kunstscholen	NL	78	31,6%
65	Reminder uitnodiging Sarah Morris – protocol	NL	287	30,1%
66	Reminder uitnodiging Sarah Morris - HK	NL	368	45,4%
67	Reminder uitnodiging Sarah Morris	ENG	353	36,9%
68	Reminder uitnodiging Sarah Morris 2	ENG	357	35,4%

69	Reminder uitnodiging Sarah Morris - personeel	NL	112	42,9%
70	Reminder uitnodiging Sarah Morris - M - bassadeurs	NL	833	51,0%
71	Uitnodiging Sarah Morris - naverzending	NL	63	40,0%
72	Nieuwsbrief HK Oktober	NL	1.137	44,0%
73	Nieuwsbrief HK Oktober	ENG	1.303	39,8%
74	M - bassadeurs nieuwsbrief #10	NL	853	57,3%
75	UITNODIGING Jimmy Robert	NL	206	47,3%
76	UITNODIGING Jimmy Robert	ENG	279	48,2%
77	M-cenas nieuwsbrief #1	NL	15	73,3%
78	Conference 'The museum, a living laboratory'	ENG	968	41,8%
79	UITNODIGING Jimmy Robert - M - Cenassen	NL	15	66,7%
80	Rijk der Zinnen - Sarah Morris	NL	441	28,6%
81	UITNODIGING Hans Geyens (Expo Leuven)	NL	142	52,8%
82	Reminder Scholar's Day Medieval Sculpture	ENG	667	29,2%
83	M - bassadeurs Nieuwsbrief #11	NL	860	53,2%
84	M - cenas nieuwsbrief #2	NL	34	61,8%
85	Nieuwsbrief HK	NL	1.124	45,0%
86	Nieuwsbrief HK	ENG	1.285	39,4%
87	POSTPONED: Conference 'The museum, a living laboratory'	ENG	953	37,3%
88	Kleuteronderwijs - voorjaar 2016	NL	220	42,7%
89	Lager onderwijs - voorjaar 2016	NL	766	33,5%
90	Secundair onderwijs - voorjaar 2016	NL	290	34,6%
91	Aanbod groepen - voorjaar 2016	NL	1.669	37,6%
92	M - bassadeurs Nieuwsbrief #12	NL	811	65,0%
93	Nieuwsbrief HK dec/jan	NL	1.296	41,9%
94	Nieuwsbrief HK dec/jan	ENG	1.284	37,1%

FACEBOOK			
PAGINA	AANTAL VOLGERS DEC 2015	AANTAL VOLGERS DEC 2014	STIJGING
M – Museum Leuven	9.501	7.529	26%
M-idzomer	4.028	3.402	18,40%
zoMerbar	3.001	2.182	37,50%

INSTAGRAM	
AANTAL VOLGERS DEC 2015	AANTAL VOLGERS DEC 2014
1.080	16 (pas opgestart)
AANTAL POSTS DEC 2015	AANTAL POSTS DEC 2014
159	4

TWITTER			
	AANTAL VOLGERS DEC 2015	AANTAL VOLGERS DEC 2014	STIJGING
M – Museum Leuven	2444	1626	818

3.1.2 PROJECTCOMMUNICATIE

M heeft een erg uiteenlopend tentoonstellingsprogramma op vlak van inhoud en omvang. Om de juiste middelen af te stemmen op het programma, wordt er gewerkt met een tentoonstellingsclassificatie. Hierbij worden tentoonstellingen ingedeeld in een bepaalde categorie, gaande van een AA- tot D-tentoonstelling. De beoordelingscriteria hiervoor zijn onder meer het beschikbare budget voor productie, publiekswerking en communicatie, de potentiële uitstraling (van lokaal tot internationaal), de naamsbekendheid van de kunstenaar of het onderwerp, de doelgroep. M bekijkt dus per type tentoonstelling welke promotiecampagne en mediamix gewenst is. Aan de hand van de inhoud van de tentoonstelling worden een aantal verhaallijnen uitgezet en ontstaat een contentplan dat wordt afgestemd op de verschillende kanalen en partners van M.

M zet structureel voor elke tentoonstelling volgende communicatiemiddelen in:

- ▶ M-agenda
- ▶ Website
- ▶ Nieuwsbrief
- ▶ Perswerking
- ▶ Sociale media: Twitter, Facebook, Instagram, LinkedIn, Youtube

Naast de structurele communicatiekanalen, krijgen grotere tentoonstellingen een communicatieplan op maat. De mix is afhankelijk van uitstraling (naamsbekendheid kunstenaar, uniek thema of unieke kunstvorm), projectbudget, beschikbaar promotiebudget, omvang (oppervlakte of aantal kunstwerken), looptijd en timing in programmering (hoe lang op voorhand gepland).

In een promotiemix zitten:

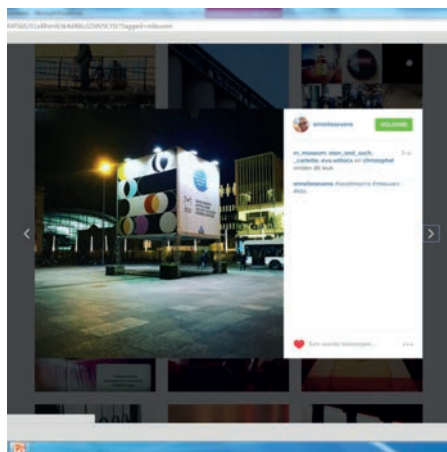
- ▶ uitnodigingen (gedrukt en digitaal)
- ▶ affiches met formaten A0, A2, Publifer (netwerk NMBS-stations)
- ▶ mediapartners
- ▶ al dan niet meertalige tentoonstellingsfolder
- ▶ ruil- of gekochte advertenties
- ▶ radiospots
- ▶ publireportages
- ▶ straat-, bus- en gevelbanners in M
- ▶ online bannering
- ▶ promotionele omkadering door Toerisme Leuven andere promotionele deals
- ▶ persconferentie en persreizen
- ▶ wedstrijden met partners (bv. publicatie, groepsrondleidingen, etc)
- ▶ videointerview met kunstenaar/kunstenares/curator
- ▶ advertenties via sociale media (Facebook/Instagram)

3.1.2.1 1 GROTE TENTOONSTELLING IN 2015

SARAH MORRIS

Het najaar van 2015 stond in het teken van hedendaagse kunst met als tentoonstellingen Sarah Morris, Guy De Cointet en Jimmy Robert. Sarah Morris was, zowel qua uitstraling als qua communicatiebudget de grootste tentoonstelling en de trekker.

M bedacht een creatieve campagne, waarbij Sarah Morris onze bezoekers inspireerde om zelf op een andere manier naar de stad te kijken. Enerzijds werd er aan imago en naambekendheid gewerkt met een klassieke mediacampagne, bestaande uit een affichecampagne in Mechelen, Gent, Antwerpen, Brussel en Leuven- en doorgedreven citydressing in Leuven. M sloot een B-dagtrip af met de NMBS en selecteerde via het Publifer netwerk 200 kaders in Vlaamse stations. Een eyecatcher in het station van Antwerpen onder de vorm van een 20m² affiche geplaatst op twee liftschachten in de centrale hal en enkele banners in Brussel Centraal en Zuid promootten de tentoonstelling in de Vlaamse treinstations. Tentoonstellingspartner KBC zorgde voor een grote kubus op het Martelarenplein voor het station van Leuven, de Bondgenotenlaan werd aangekleed met straatbanners, en een advertenties op 20 bussen van De Lijn die de stad doorkruisten, maakten de citydressing compleet.

Mediapartner Klara zond 20 radiospots uit om de tentoonstelling te communiceren en KBC zette zijn eigen communicatienetwerk (magazine, flipflops op bankautomaten,...) in om Sarah Morris verder bekend te maken.

Daarnaast resulteerde een intensieve samenwerking met mediapartner De Standaard niet alleen tot een bijlage in De Standaard met redactionele artikelen over de lopende tentoonstellingen, een gratis ticketactie, maar ook een reproductie van twee werken. Na Michaël Borremans, bracht De Standaard voor het eerst een reproductie uit van twee schilderijen van Sarah Morris in de weekendeditie van 24 oktober. Sarah Morris is hiermee de eerste buitenlandse kunstenares die een plaats kreeg in de krant. De ticketactie en de gratis reproducties in de krant werden ondersteund met een erg brede advertentiecampagne op radio (Radio 1, Studio Brussel), in de krant (De Standaard) en in verschillende tijdschriften (Humo, Libelle, Flair).

Bovendien lanceerde M voor het eerst een instagramwedstrijd waarbij het publiek volledig aan zet was. Vanaf 19 oktober tem 4 januari deelden instagrammers hun blik op de stad met de hashtag #cityshapes. De foto's van het publiek werden verder ingezet bij de promotie van de Sarah Morris tentoonstelling. Instagramfoto's van bezoekers en potentiële bezoekers vonden zo hun weg terug naar de lezers van De Standaard via advertenties in de krant en online banners op de website van De Standaard.

De Instagramwedstrijd werd ook gepromoot via social media en kende een ongezien succes. 156.740 gebruikers van Facebook en 44.993 gebruikers van Instagram kregen de advertentie te zien. De oproep werd massaal gedeeld en verspreid onder vrienden. Sinds de aanwezigheid van M op social media, heeft deze post het meeste interactie gegenereerd en het grootste virale bereik gehaald. Uiteindelijk werden meer dan 4000 foto's op Instagram gepost met #cityshapes. Hieruit selecteerde De Standaard-fotograaf Jimmy Kets 24 foto's die in de onthaalruimte van M geëxposeerd worden vanaf 4 februari 2016. Hiermee boorde M een nieuw en jong publiek aan, dat werd aangezet tot co-creatie. Bovendien groeide onze instagramcommunity tijdens deze periode met 700 extra volgers.

3.1.2.2 5 MIDDELGROTE TENTOONSTELLINGEN

Voor deze tentoonstellingen werd steeds ingezet op de corporate kanalen, een online en offline uitnodiging gemaakt, een persronde georganiseerd en een persbericht in drie talen naar regionale, nationale en internationale pers verstuurd. Daarnaast werd er per tentoonstelling gekeken naar specifieke acties en professionele communicatiekanalen.

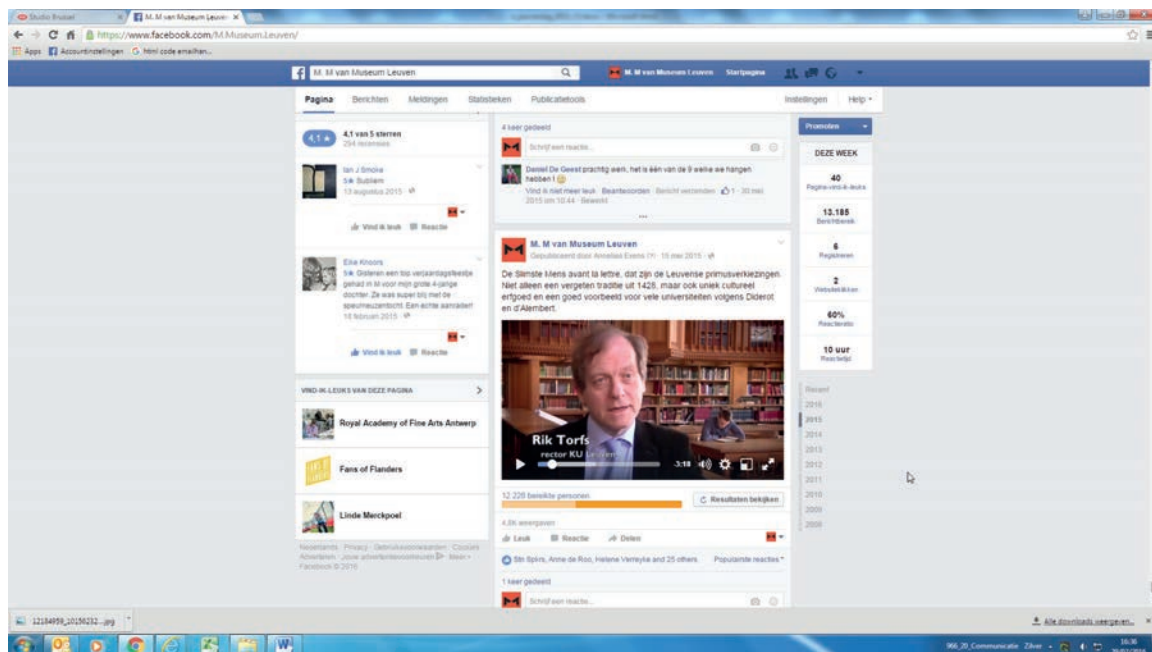
ZILVER. KUNST, OBJECT, VERHAAL

Van 12 februari tot en met 12 juli kregen vijf eeuwen kostbaar zilver een ereplaats in M. Aan de hand van zo'n 250 objecten werd het publiek herinnerd aan vergeten rituelen en tafelgewoontes. Deze tentoonstelling was een samenwerking met het Zilvermuseum in Antwerpen.

De huisstijl van M in combinatie met een zilveren voorwerp was weinig opvallend. Daarom werd beslist om voor deze tentoonstelling een nieuwe vormgeving uit te werken, met een erg opvallend affichebeeld.

Er werd een zilveren koffiekkan uit de tentoonstelling opnieuw geschoot. De foto werd gespiegeld, zoals in een kaartenspel, zodat hij intrigeerde en de letterzetting gebeurde in magenta. Het resulteerde in een campagnebeeld dat intrigeerde en opvallend was en daardoor meer impact had in het straatbeeld. De kleuren van het campagnebeeld werden ook verder doorgetrokken in de scenografie van de tentoonstelling. De communicatiecampagne werd geënt op vergeten objecten, rituelen en lokaal erfgoed. Zo ontwikkelden we drie video's waarin 3 verhaallijnen aan bod kwamen: het kleurrijke design van monnik-edelsmid Dom Martin (1889-1965) van de abdij Keizersberg, interview met Rik Torfs over de Leuvense primusverkiezingen als uniek cultureel erfgoed en een ZILVER-quiz waarin de kennis over objecten getest wordt. In totaal werden ze 1.676 keer bekeken op de eigen website en social media. Maar de filmpjes werden ook verspreid via ARTtube, KU Leuven, erfgoedkanalen, Klara, Radio 2, enz.

Nationaal waren er 10 radiospots op Klara, een gratis ticketactie in Le Soir, een combi-actie voor de Zilvermarkt in Antwerpen en een toegangsticket voor de tentoonstelling, een advertentie in VIND-magazine. Naast de persronde kwam de tentoonstelling aan bod in De Ideale Wereld op VIER en in Vlaanderen Vakantieland op EEN. In totaal werd de tentoonstelling 39 keer in nationale en regionale pers vermeld. Tot slot werd er op regionale distributie van A2 affiches en flyers ingezet.

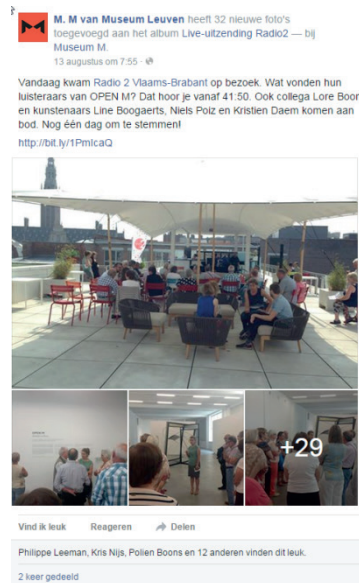
PETER BUGGENHOUT

M gaf een overzicht van Peter Buggenhouts werk vanaf de jaren 1990 tot vandaag. Van 12 maart tot en met 31 mei 2015 zette M deze Belgische kunstenaar op de kaart met een mix van affiches, advertenties, video en perswerking. Voor deze expo werd de pers breed uitgenodigd, met als resultaat 23 persreviews. Hoogtepunten van de persrecensies, waren; een artikel in Art Review, een video-interview voor Cobra.be en Hoera Cultuur op CANVAS, twee interviews bij KLARA voor de programma's De Liefhebber en Pompidou en een reportage van Vlaanderen Vakantieland. Bovendien werd samengewerkt met het Bonnefantenmuseum in Maastricht en werd via website en persdossier naar elkaar doorverwezen. Internationaal verschenen er advertenties bij kunsttijdschriften zoals Frieze, Metropolis M, Cura en Mousse. Daarnaast werd de tentoonstelling geadverteerd in het programmaboekje van Affordable Art Fair Brussel. Het video-interview met de kunstenaar werd ondertiteld in het Frans en het Engels en telt momenteel zo'n 2.138 views op Youtube. Het interview is ook te zien via ARTtube.

OPEN M

Samen met de provincie Vlaams-Brabant geeft M tweejaarlijks een platform aan aanstormend talent uit de provincie. De campagne bestond hierbij uit verschillende stappen: oproep voor kunstenaars (persbericht & flyer), bekendmaking van de selectie kunstenaars (persbericht), tentoonstellingscommunicatie (website, M-agenda, uitnodiging, affiches, etc.), bekendmaking van de 2 winnaars voor FeliXart (persbericht) en een uitnodiging van FeliXart voor de solotentoonstellingen van de winnaars van OPEN M. De tentoonstelling werd gepromoot met een flyercampagne en affichagecampagne in de regio Vlaams-Brabant & Brussel en

met advertenties in Staalkaart en De Streekkrant. Bovendien maakte het regionale publiek kans om op 13 augustus de live-uitzending van Radio 2 bij te wonen op het dakterras van M. De uitzending stond volledig in het teken van OPEN M en 20 deelnemers kregen een tentoonstellingsrondeleiding.

Voor deze derde editie lanceerde M samen met het FeliXart Museum in Drogenbos twee nieuwe prijzen: een publieksprijs en een juryprijs. Hiervoor werd een stemapplicatie via iPad en Facebook ingezet. Deze actie leverde een grote respons op in het museum en via sociale media. In totaal stemden er 1.011 mensen voor de publieksprijs, 403 via de iPads in de zalen, 608 via Facebook. De Facebookadvertentie voor de oproep bereikte zo'n 29.500 personen en de oproep om te stemmen 17.383 personen. De jonge Polien Boons (°1991) was duidelijk de publieksfavoriet, terwijl de professionele jury koos voor Ane Vester. Beide kunstenaars kregen de kans om hun oeuvre verder bekend te maken via een solotentoonstelling in FeliXart en konden zo op extra pers aandacht rekenen. Dankzij alle persacties samen werd OPEN M in 25 artikels besproken.

PLEIN AIR

De regionale tentoonstelling PLEIN AIR werd meegenomen in de algemene M - communicatie (M-agenda, website, uitnodiging vernissage, regionale/nationale persuitnodiging) en in de communicatie over de zomer in M (M-idzomer, Zomerbar, Het Groot Verlof). De persrondeleiding resulteerde in 22 persvermeldingen. Voor deze tentoonstelling werkten we samen met onze vaste mediapartners KLARA en De Streekkrant. Zo gaven we een rondleiding aan 40 KLARA-luisteraars en adverteerden we in De Streekkrant. Daarnaast werd er samengewerkt met Toerisme Tervuren voor een combinatie van de tentoonstelling en een toeristische wandeling in Tervuren.

GUY DE COINTET

De Franse kunstenaar Guy de Cointet kreeg in M een retrospectieve. De tentoonstelling werd meegenomen in de algemene M - communicatie (M-agenda, website, uitnodiging vernissage, nationale/internationale persuitnodiging, persrondeleiding en video-interview met Hugues de Cointet en curator Eva Wittocx) en de communicatie van het Playgroundfestival. De persacties resulteerden in 8 vermeldingen in pers. Daarnaast werd er ingezet op advertenties en online banners bij kunsttijdschriften zoals Cura en E-flux.

3.1.2.3 KLEINE TENTOONSTELLINGEN

JESSICA WARBOYS

De Britse kunstenares Jessica Warboys kreeg in M haar eerste solotentoonstelling. De tentoonstelling werd meegenomen in de algemene M - communicatie (M-agenda, website, uitnodiging vernissage, nationale/internationale persuitnodiging). De tentoonstelling werd besproken in het internationale tijdschrift *Modern Painters*, naast 7 nationale persvermeldingen. Daarnaast werd er ingezet op advertenties en online banners bij kunsttijdschriften zoals *Cura* en *E-flux*.

MICHAEL VAN DEN ABEELE

De Belgische kunstenaar Michael Van den Abeele opende zijn tentoonstelling 'Opacity, please'. De tentoonstelling werd meegenomen in de algemene M - communicatie (M-agenda, website, uitnodiging vernissage, nationale/internationale persuitnodiging, persrondeleiding). De tentoonstelling werd uitvoerig besproken in onder meer *Hart*, *De Witte Raaf*, *Contemporary Art Daily*, *Flanders Today* en op *Radio 1*. Daarnaast werd er ingezet op advertenties en online banners bij kunsttijdschriften zoals *Cura* en *E-flux*.

WERELD VAN HERINNERING

Voor de campagne van dit project sloeg het museum de handen in elkaar met Klaartje Galle (Associate Creative Director, BBDO) en fotografe Frieke Janssens. De boodschap van het campagnebeeld voor het project 'Wereld van Herinnering' is eenvoudig en aanstekelijk: alles vervaagt, behalve de verwondering. Resultaat is een krachtig en waardig beeld, dat bijdraagt in de sensibilisering rond dementie, mensen aanzet tot reflectie en bezoekers beroert.

Op 14 september organiseerde M een ludieke actie om het project te openen. Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, wandelde samen met zo'n 100 genodigden achterwaarts naar het museum en opende daar het project in het bijzijn van Rik Torfs en Louis Tobback. Deze actie resulteerde in veel persaandacht, met o.m. een reportage in het *Journal* en op *Radio 1*.

Daarnaast werd het project meegenomen in de projectcommunicatie van ‘De Alzheimer Code’, waaronder het openingsevenement in deSingel, de website en een insert in het weekblad Knack. Op 29 oktober zette het project zijn volgende stap, buiten de museummuren, in Gasthuisberg. Daar nodigen we elke bezoeker uit om aandacht te hebben voor mensen met dementie en hen met een andere blik te bekijken. Om de Wereld van Herinnering in de markt te zetten werd per doelgroep een aparte aanpak op maat uitgewerkt. Mantelzorger, directieleden van woonzorgcentra, verpleegkundigen in opleiding,... werden niet alleen op verschillende manieren en via verschillende kanalen geïnformeerd, ze konden ook van aangepaste kortingsacties genieten. In totaal werd dit project 39 keer in de pers vermeld.

BEELDEN UIT BRUGGE

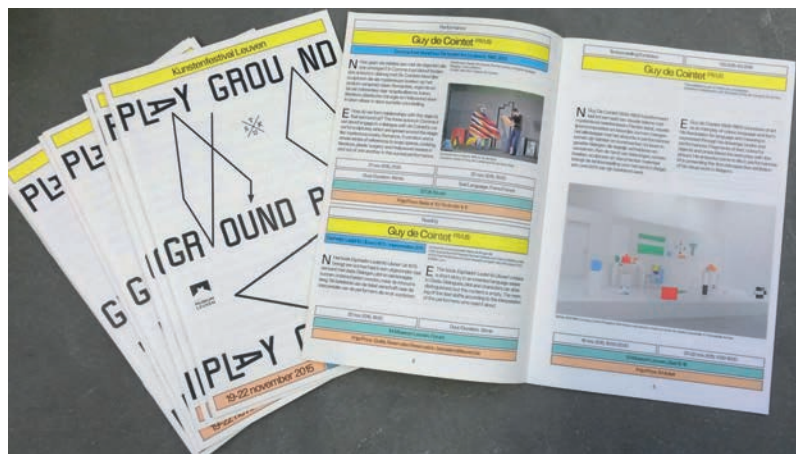
De proefopstelling ‘Beelden uit Brugge’ werd meegenomen in de algemene M - communicatie (M-agenda, website). Daarnaast werd er naar aanleiding van de bekendmaking van de aanwinsten van 2015 in december een pers rondleiding georganiseerd. In totaal werd de proefopstelling 4 keer vermeld in de pers.

JIMMY ROBERT

Elk najaar toont M een opkomende kunstenaar wiens werk raakvlakken heeft met performance naar aanleiding van het *Playgroundfestival*, een samenwerking tussen M en STUK. Jimmy Robert nam ook deel aan Playground met zijn tentoonstelling en de première van zijn performance *A clean line that starts from the shoulder*. De opening van zijn tentoonstelling werd meegenomen in de volledige communicatiecampagne van het festival.

PLAYGROUND

Het Playgroundfestival was in 2015 aan zijn negende editie toe. Er werd een volledig nieuwe huisstijl en campagnebeeld uitgewerkt i.s.m. de vormgevers Jan en Randoald. Naast een projectwebsite, 2-talig programmaboekje en goodiebag werd hierover breed gecommuniceerd naar (inter) nationale pers. Internationale curatoren en journalisten werden uitgenodigd om voorstellingen bij te wonen gedurende de vier dagen van het festival. Dit resulteerde o.m. in artikels voor Art Press, Frieze, White Hot Magazine, Revue 02.

Internationaal verschenen er advertenties in gespecialiseerde tijdschriften zoals e-flux, Metropolis M, Cura.

3.1.3 PERS

3.1.3.1 PERSWERKING

Online pressroom en database perscontacten

M bouwt de professionaliteit van zijn perswerking uit op verschillende vlakken. In 2015 kreeg de online pressroom <http://mleuven.prezly.com> een update op verschillende vlakken. Zo optimaliseerde PREZLY zowel vormgeving als gebruiksvriendelijkheid.

De database van perscontacten groeide verder aan voor Engelse, Duitse en Franse vakpers hedendaagse kunst. Dankzij een intensere samenwerking met galerijen zoals White Cube, Konrad Fischer Düsseldorf-Berlijn, Laurent Godin Parijs werden steeds meer internationale perscontacten uitgewisseld en benaderd. Zo leverden de twee grote hedendaagse kunsttentoonstellingen van Peter Buggenhout en Sarah Morris 35 Franse, 8 Engelse en 30 Duitse perscontacten op. Voor oude kunst werd dit jaar ingezet op de meer gespecialiseerde en wetenschappelijke (inter)nationale pers van bv. zilverexperts of experts in Middeleeuwse beeldhouwkunst. Zo telden we eind 2015 28 nieuwe contacten. De Human Interestkant van projecten zoals M-idzomer breekt uit, geluksvogels en Wereld van Herinnering vragen om maatwerk en leverden 9 nieuwe contacten op.

Nationale perswerking

Voor hedendaagse kunst zetelt M in de communicatiewerkgroep van Kunstenpunt. Alle persmomenten en vernissages van M worden ingevoerd in de kalender en besproken. Op die manier bewaken we de agendasetting van persmomenten op Vlaams niveau, zodat we niet concurreren met andere huizen. Bovendien geeft dit overzicht Kunstenpunt de mogelijkheid om voor internationale curatoren en journalisten een interessant persprogramma op te stellen.

Internationale perswerking

M zet in op internationalisering en voert een perswerking in het Nederlands, Frans en Engels voor alle tentoonstellingen. Bovendien worden de Franse perscommuniqués ingevoerd in deze database: <http://www.art11.com/annuaires/formulaires/expositions/>.

Voor de tentoonstellingen van Peter Buggenhout en Sarah Morris werd samengewerkt met het BK Parijs van Toerisme Vlaanderen. Zij zorgden mee voor een actieve verspreiding bij Franse pers en kwamen tussen in de vervoersonkosten van journalisten. Voor Sarah Morris werd er bovendien een presstrip aangeboden, waar 3 journalisten op intekenden. Begin december ontving Toerisme Vlaanderen ook de save the date met het volledige programma van 2016 in drie talen. Dit werd opgenomen in hun communicatie naar alle persdiensten van de buitenlandkantoren.

Statistieken

M genereerde in 2015 heel wat persaandacht. In het totaal werden 88 persuitnodigingen en -berichten verstuurd, waarvan 19 Franse en 19 Engelse berichten. Wat de persaandacht betreft verschenen er 686 artikels: 485 nationale, 173 regionale en 26 internationale persartikels.

Overzicht uitgestuurde persuitnodigingen/berichten via Prezly

- ▶ PU= Persuitnodiging
- ▶ PB = Persbericht

	TITEL	AANTAL CONTACTEN	OPENS %	CLICKS %	
JANUARI					
1	M sluit 2014 af met 155.063 bezoekers	80	45	4	PB
2	Oproep: OPEN M geeft ook in 2015 ruimte aan talent	142	38	5	PB
3	Zilver. Kunst Object Verhaal 11 februari om 10:30	170	44	5	PU
4	Argenterie. Art Objet Histoire 11 fevrier 10:30	80	44	3	PU
5	Silver. Art Object Story. 11 february at 10:30	59	30	0	PU

FEBRUARI					
6	Een ereplaats voor vijf eeuwen zilver	241	42	8	PB
7	Cinq siècles d'argenterie précieuse au musée M	65	43	2	PB
8	Five centuries of silver at M – Museum Leuven	22	35	0	PB
9	Kunst als schuilplaats. Jessica Warboys opent eerste Belgische solotentoonstelling	121	41	2	PB
10	Jessica Warboys ouvre sa première exposition belge	60	37	3	PB
11	Jessica Warboys opens first Belgian solo exhibition	91	37	2	PB
12	M toont de eerste videoprojecties van David Claerbout	75	47	1	PB
13	Eerste grote overzichtstentoonstelling van Peter Buggenhout in M	197	45	3	PU
14	Rétrospective de Peter Buggenhout au musée M	150	26	2	PU
15	Peter Buggenhout presents first major retrospective in Belgium	185	29	1	PU
16	Poets mee met de zilverpoetsers in M	74	24	4	PU
MAART					
17	1400 uren zilver poetsen: voor M is het van onschatbare waarde	107	32	10	PB
18	Peter Buggenhout trapt de wereld op zijn staart	164	65	47	PB
19	Peter Buggenhout questionne le monde	156	57,5	21	PB
20	Peter Buggenhout wants to tread on the world's tail	131	40	2	PB
21	Trapsculpturen van Hannes Van Severen geven M een nieuw uitzicht	83	38	4	PU
22	Trapsculpturen van Hannes Van Severen geven M een nieuwe uitstraling	84	39	6	PB
APRIL					
23	OPEN M maakt namen bekend	149	47	11	PB
24	M-idzomer lanceert nieuwe namen	622	38	2	PB
MEI					
25	Leuvense traditie van primuszilver is uniek cultureel erfgoed	118	40	6	PB
26	Alle kinderen worden geluksvogels in M	169	37	5	PB
27	Laatste lading namen voor M-idzomer 2015	655	41	3	PB
JUNI					
28	Bar.Bizon. Meer dan zomaar een pop-up bar	102	45	14	PU
29	Plein Air, Michael Van den Abeele en OPEN M	192	40	8	PU
31	Plein Air, Michael Van den Abeele et OPEN M	123	25	4	PU
32	De School van Tervuren. Protagonist van de Belgische landschapsschilderkunst	185	432	5	PB
33	L'Ecole de Tervueren: protagoniste de l'art belge de la peinture de	107	29	5	PB
34	The Tervuren School: Protagonists of Belgian Landscape Painting	38	16	3	PB
35	OPEN M geeft ruimte aan talent	75	37	5	PB
36	Dino's, jaguars en jeans. Michael Van den Abeele opent solotentoonstelling in M	187	41	5	PB
37	Dinos, jaguars and jeans. Michael Van den Abeele opens solo exhibition at M – Museum Leuven	90	39	0	PB
38	Dinosaures, jaguars et jeans. Michael Van den Abeele inaugure son exposition individuelle	133	26	2	PB

39	Leuven opent allereerste museumspelstraat van het land	77	38	5	PU
JULI					
40	Leuven opent allereerste Museumspelstraat van het land	143	42	17	PB
41	M-idzomer viert 100 jaar Billie Holiday	566	34	2	PU
42	M-idzomer viert 100 jaar Billie Holiday	276	43	4	PB
43	Kapitein Winokio komt naar M-idzomer	614	37	3	PB
44	M-idzomer lanceert nieuwe namen	622	38	2	PB
45	Bar.Bizon. Meer dan zomaar een pop-upbar	82	43	16	PB
46	Save the date: M verwacht Sarah Morris. Een najaar vol hedendaagse kunst.	37	32	6	PB
47	Save the date: M verwacht Sarah Morris. Een najaar vol hedendaagse kunst.	55	55	27	PB
48	Save the date: M se prépare à accueillir Sarah Morris	63	43	5	PB
49	Save the date FR nationale pers: M se prépare à accueillir Sarah Morris	121	31	7	PB
50	Save the date: M is looking forward to Sarah Morris	24	13	4	PB
51	Save the date EN vakpers: M is looking forward to Sarah Morris	122	42	6	PB
AUGUSTUS					
52	M-idzomer ontvangt 6.600 bezoekers	166	38	3	PB
53	Solotentoonstelling voor winnaars OPEN M	149	43	6	PB
54	M opent overzichtstentoonstelling Guy de Cointet	135	41	4	PU
55	Musée M ouvre l'exposition de Guy de Cointet	157	28	4	PU
SEPTEMBER					
56	Minister Jo Vandeurzen wandelt achterwaarts voor dementie	318	41	6	PB
57	M slaat handen in elkaar met Klaartje Galle	61	44	3	PB
58	Press trip Sarah Morris EN	8	88	0	PT
59	Press trip Sarah Morris FR	2	2	0	PT
60	Sarah Morris opent solotentoonstelling in M	163	43	7	PU
61	Sarah Morris opens solo exhibition at M	126	39	2	PU
62	Sarah Morris ouvre son exposition individuelle	122	33	3	PU
63	M opent retrospectieve Guy de Cointet	125	40	2	PB
64	M - Museum opens Guy de Cointet retrospective	109	33	1	PB
65	M – Museum Leuven ouvre sa rétrospective de Guy de Cointet	90	37	2	PB
OKTOBER					
66	De Sint-Lambertusschool in Heverlee en M planten een geluksboom	67	45	9	PB
67	Reminder persuitnodiging Sarah Morris regionale pers	29	54	4	PU
68	Reminder FR press trip Sarah Morris	2	0	0	
69	Reminder persuitnodiging nationale pers	163	43	7	PU
70	Sarah Morris opent Astros Hawk	231	38	4	PB
71	Sarah Morris opens solo exhibition Astros Hawk	61	45	8	PB
72	Sarah Morris ouvre son exposition individuelle Astros Hawk	151	30	3	PB
73	Kunstenfestival Playground in STUK en M	115	44	2	PU
74	Les premières du festival des arts Playground	56	40	4	PU
75	The premières at the Playground Arts Festival	29	66	3	PU

76	M en UZ Leuven doorbreken samen het taboe rond dementie	70	38	16	PB
NOVEMBER					
77	Jimmy Robert opent solotentoonstelling in M	174	45	6	PB
78	Jimmy Robert inaugure son exposition individuelle au M	128	29	2	
79	Jimmy Robert opens first solo exhibition in Belgium	92	36	1	
80	Kunstenfestival Playground in STUK en M	115	44	2	PU
81	Les premières du festival des arts Playground	56	40	4	PU
82	The premières at the Playground Arts Festival	29	66	3	PU
DECEMBER					
83	Save the date: M kijkt uit naar 2016	227	52	17	PB
84	Save the date: Les expositions au M en 2016	137	28	7	PB
85	Save the date: M is looking forward to 2016	185	31	2	PB
86	Luc Delrue, directeur van het M – Museum Leuven, wordt nieuwe secretaris-generaal	497	39	2	
87	De aanwinsten van 2015 voor de collectie van M	68	37	12	PU
88	Nieuwe aanwinsten voor de M-collectie in 2015	142	40	8	PB

3.1.3.2 PERSAANDACHT

Bijlage 2: overzicht persartikels 2015

3.1.4 MEDIAD DEALS

3.1.4.1 MEDIASPONSORING

In de loop van 2015 hernieuwde M zijn structurele ruilovereenkomsten met verschillende mediapartners om zijn promotie te versterken. Er is samengewerkt met lokale media (De Streekkrant / De Zondag Oost-Brabant) en met nationale media (De Standaard en Klara). Een aantal van deze mediadeals lopen door tot in 2016.

3.1.4.2 BETALENDE MEDIA

Elk jaar maakt M een weloverwogen keuze in een aantal advertenties. Hiervoor worden media geselecteerd die per tentoonstelling of project kunnen verschillen en die M helpen om zichzelf te positioneren op de (inter)nationale markt. Deze positionering is belangrijk naar onze bezoekers toe, maar ook voor de opbouw van nieuwe professionele contacten en het aantrekken van interessante kunstenaars. M werkte samen met De Standaard een campagne uit over Sarah Morris. Daarnaast was M met zijn advertenties aanwezig in een aantal buitenlandse kunstbladen zoals Vindmagazine, Arts & Collections, Frieze, Metropolis M, E-Flux en H ART.

3.1.4.3 ANDERE PROMOTIONELE PARTNERS

M werkt nauw samen met Toerisme Leuven en Toerisme Vlaanderen. Als kunststad zijn de tentoonstellingen van M een belangrijke pijler binnen het promotioneel beleid van Toerisme Vlaanderen. Verder werkt M nauw samen met de NMBS en bieden ze samen een B-dagtrip aan voor de reizigers. In ruil voor een voordelig tarief van de reiziger krijgt M een voordeeltarief op de promotionele kanalen in de stations.

3.1.5 PROJECT COMMUNICATIE

3.1.5.1 BAR.BIZON

Voor het derde jaar op rij organiseerde M een pop-up bar tijdens de zomer. Voor deze editie werd in de communicatiecampagne gezocht naar een link met de lopende tentoonstellingen. De zomerbar werd omgedoopt tot Bar.Bizon, een speelse knipoog naar de school van Barbizon waarvan een werk te zien was in de zomertentoonstelling School van Tervuren. De communicatiedienst werkte een nieuw campagnebeeld uit, passend bij de nieuwe naam.

Bar.Bizon en de programmatie ervan werd gepromoot via een nieuwe website, een affiche- en flyeractie, de nieuwsbrieven van M en de facebookpagina van Bar.Bizon. Verder werd nauw samengewerkt met de

Het Groot Verlof van de stad Leuven en werd de zomerbar zoveel mogelijk gecommuniceerd via kanalen van partners (zoals de Streekkrant). Er werd tijdens deze editie veel energie gestoken in het maken van sfeerbeelden die op hun beurt werden ingezet voor de promotie van Bar.Bizon.

3.1.5.2 M-IDZOMER

Het M-idzomerfestival in M mocht in 2015 opnieuw op een eigen(tijdse) communicatiecampagne rekenen. Naast de affichecampagne met een nieuw campagnebeeld voor 2015, werd promotie gevoerd via eigen kanalen, een M-idzomerwebsite en de M-idzomerfacebookpagina. Mediapartners De Standaard en Radio 1 boden een mooie visibiliteit doorheen Vlaanderen. De Streekkrant deed dit op regionaal niveau.

3.1.6 INNOVATIE

3.1.6.1 M-UNIVERSITY

In 2015 startte M een traject op om een nieuwe website te bouwen. Ter voorbereiding van dit traject werden op initiatief van de communicatiedienst, een aantal workshops georganiseerd over digitale communicatie. Zo werden specialisten uitgenodigd die de medewerkers van M een interne training gaven in online trends, online copywriting, social media, toptaken voor een website en persistente identiteiten voor het web.

3.1.6.2 NIEUWE WEBSITE

M huurde True North in om een aanbeveling te formuleren voor de nieuwe website. True North organiseerde een aantal visiesessies met medewerkers uit elke afdeling. Er werd ondermeer gewerkt rond branding (hoe moet M zich online positioneren) en content (wat moet M vertellen). Daarnaast werden een aantal uitdagingen en oplossingen uitgedacht voor de toekomst. Dit resulteerde in een document met advies over de wireframes (blauwdruk), navigatiestructuur en content van de toekomstige website.

3.1.6.3 SOCIALE MEDIA

M zette zijn eerste stappen op LinkedIn en Instagram.

3.1.6.4 REDACTIEVERGADERING

Het belang van contentmarketing en storytelling neemt alsmaar toe, ook in M. Daarom organiseert de communicatiedienst eens per maand een redactievergadering waarbij elke afdeling en dienst in M door één medewerker wordt vertegenwoordigd. Tijdens die vergadering wordt per dienst besproken welke acties er gepland zijn. Deze werkwijze laat toe om alle verhaallijnen in M te bundelen en te beoordelen hoe ze ingezet kunnen in de marketingstrategie van M. De input van de redactievergadering dient als fundament voor de contentkalender van M die op zijn beurt verschillende kanalen voedt, zoals: de nieuwsbrieven, website, sociale media, pers, enz.

© Andy_Merregaert

3.2 PUBLIEKSBEEMIDDELING - EN BEGELEIDING

3.2.1 PUBLIEKSAANBOD

3.2.1.1 SCHOLENAANBOD

Hieronder volgt een beknopt overzicht van de verschillende formats in 2015 en het aantal keer dat ze werden aangekocht. De periode die wordt aangegeven is de periode waarbinnen het aanbod geldt. Sommige producten bestaan reeds sinds 2009 maar worden voortdurend geactualiseerd. Andere producten worden enkel binnen een bepaalde periode of bepaalde tentoonstelling aangeboden. Het aanbod werd dit jaar vernieuwd met rondleidingen die inzoomen op veerkracht, kunst en emoties, en rondleidingen rond herinneringen in het kader van het dementieproject. Nieuw dit jaar is dat de dienst publieksbemiddeling ook buiten de muren trok en actief naar de scholen ging om opwarmsessies te geven en geluksbomen te planten in het kader van het geluksproject.

Kleuteronderwijs

DRAKENTOCHT	05-01-15 ✕ 30-10-15	3 ^e kleuterklas	Vaste collectie	Actieve rondleiding	33
ZIZAZOEK	05-01-15 ✕ 30-06-15	2 ^e en 3 ^e kleuterklas	Vaste collectie	Actieve rondleiding	41
OP STAP MET MO	05-01-15 ✕ 31-12-15	1 ^e kleuterklas	Vaste collectie	Actieve rondleiding	41
GELUKSVOGELS VOOR KLEUTERS	01-09-15 ✕ 31-12-15	2 ^e en 3 ^e kleuterklas	Vaste collectie	Actieve rondleiding	3
STREK JE BENEN	20-10-15 ✕ 31-12-15	2 ^e en 3 ^e kleuterklas	Sarah Morris	Actieve rondleiding	4
TOTAAL					122

Lager onderwijs

MAGNUS IS ZIEK	05-01-15 ✕ 18-01-15	1 ^e graad	Vesalius & Markus Schinwald	Actieve rondleiding	16
WAT IS HET? OVER MIJN LIJF	03.11.14 ✕ 18.01.15	2 ^e en 3 ^e graad	Vesalius & Markus Schinwald	Actieve rondleiding	8
DRAKENTOCHT	05-01-15 ✕ 30-06-15	1 ^{ste} graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	30
AARDAPPEL EN KAVIAAR	05-01-15 ✕ 30-06-15	2 ^e en 3 ^e graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	12
MVAN MOORD	05-01-15 ✕ 30-06-15	3 ^e graad	Vaste collectie	Museumspel	9
RIJK DER ZINNEN MIDDELEEUWEN	05-01-15 ✕ 30-06-15	3 ^e graad	Vaste collectie	Zintuiglijke rondleiding	28
BOUW JE EIGEN STAD	05-01-15 ✕ 31-12-15	1 ^e , 2 ^e , 3 ^e graad	Architectuur M	Workshop	16
WAT IS HET?	05-01-15 ✕ 31-12-15	1 ^e en 2 ^e graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	60
VREEMDEVOGELS (ZONDER GIDS)	05-01-15 ✕ 31-12-15	1 ^e , 2 ^e ; 3 ^e graad	Vaste collectie	Speurboekje	35
VREEMDEVOGELS	05-01-15 ✕ 31-12-15	1 ^e , 2 ^e , 3 ^e graad	Vaste collectie	Speurboekje	

M-IDDELEEUWEN IN M	05·01·15 31·12·15	3 ^e graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	28
GELUKSVOGELS	01·09·15 31·12·15	1 ^e en 2 ^e graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	19
MIJN OPA IS EEN BOOM	01·10·15 31·12·15	1 ^e graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	7
KLEUR, LIJN, VORM	20·10·15 31·12·15	1 ^e graad	Sarah Morris	Actieve rondleiding	7
M-EMORIES	01·10·15 31·12·15	2 ^e en 3 ^e graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	2
KLEUR HET BOS VAN JE DROMEN	01·02·15 31·12·15	3 ^e graad	Vaste collectie en museumtuin	Actieve rondleiding	9
OPWARMSESSIES GELUK	01·09·15 31·12·15	1 ^e , 2 ^e , 3 ^e graad	Op locatie in de scholen	opwarmingssessie	66
TOTAAL					324

Secundair onderwijs

VIP – MY BODY AND ME	05·01·15 18·01·15	2 ^e en 3 ^e graad	Vesalius & Markus Schinwald	iPad spel	48
VERZAMELAARS	05·01·15 30·06·15	3 ^e graad	Vaste collectie	museumspel	7
M-COLLECTORS	05·01·15 30·06·15	1 ^e graad	Vaste collectie	museumspel	9
RONDLEIDING PETER BUGGENHOUT	12·03·15 31·05·15	3 ^e graad	Peter Buggenhout	Actieve rondleiding	4
UPCYCLING PETER BUGGENHOUT	07·05·15 12·05·15	1 ^e graad	Peter Buggenhout	Workshop	2
VIP	05·01·15 31·12·15	2 ^e en 3 ^e graad	Vaste collectie	iPad spel	45
OP HET DAK VAN M	05·01·15 31·12·15	2 ^e en 3 ^e graad	Architectuur M	Actieve rondleiding	8
DE WERERLD VAN SARAH MORRIS	20·10·15 31·12·15	1 ^e graad	Sarah Morris	Actieve rondleiding met iPad	2
VERDWAALD IN JE GEHEUGEN	01·10·15 31·12·15	3 ^e graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	10
IK KOM VAN VER	01·09·15 31·12·15	3 ^e graad	Vaste collectie	Actieve rondleiding	6
TOTAAL					141

Hoger en volwassenenonderwijs

TOPSTUKKEN	05-01-15 < > 31-12-15	Vaste collectie	Actieve rondleiding	9
VESALIUS & MARKUS SCHINWALD	05-01-15 < > 18-01-15	Expo	Actieve rondleiding	4
KUNST VERSUS ARCHITECTUUR	05-01-15 < > 31-12-15	Vaste collectie	Actieve rondleiding	4
OP HET DAK VAN M	05-01-15 < > 31-12-15	Vaste collectie	Architectuur M	4
RIJK DER ZINNEN	05-01-15 < > 31-12-15	Vaste collectie	Zintuiglijke rondleiding	2
IK KOM VAN VER	05-01-15 < > 31-12-15	Vaste collectie	Actieve rondleiding	0
SPIEGELINGEN	05-01-15 < > 31-12-15	Vaste collectie	Actieve rondleiding	0
ZILVER. KUNST OBJECT VERHAAL	12-02-15 < > 12-07-15	Expo	Actieve rondleiding	1
PETER BUGGENHOUT	12-03-15 < > 31-05-15	Expo	Actieve rondleiding	1
SARAH MORRIS EN GUY DE COINTET	20-10-15 < > 31-12-15	Sarah Morris en Guy De Cointet	Actieve rondleiding	5
REMWIND ME	01-10-15 < > 31-12-15	Wereld van herinnering	Inleefrondleiding	2
TOTAAL				32

Leraren in spe

- ▶ Vormingsdagen voor leraren in Spe: 2 deelnemers
- ▶ 03.10.15: Studiedag KU LEUVEN lerarenopleiding: 20 deelnemers

Lerarendagen en vormingen

VORMINGSDAG "EEN NIEUWE LICHTING GIDSEN"	13-03-15	135 deelnemers
VORMINGSDAG VOOR LERAREN VSKO	17-03-15	20 deelnemers
STUDIEDAG "TER BANK" (BIJZONDER ONDERWIJS)	29-04-15	80 deelnemers
ONDERWIJSDEBAT VEERKRACHT EN GELUK	11-05-15	120 deelnemers
GELUKSAVOND VOOR LEERKRACHTEN	08-10-15	66 deelnemers
INFOAVOND WERELD VAN HERINNERING	15-10-15	2 deelnemers
TOTAAL		423 deelnemers

3.2.1.2 ONDERWIJSPROJECTEN

Samen met een aantal partners stapte de publiekswerking van M graag mee in enkele projecten voor het onderwijs.

Muze

05.01.15 < > 18-01-15	2 ^e jaar secundair onderwijs	1025
-----------------------	---	------

Mus-e

20.03.15	Filmopname	30
29.05.15	Toonmoment	110

Muzette

04.05.15 > 05-05-15	1 ^e jaar secundair onderwijs	379
---------------------	---	-----

Bos+

25.06.15	Toonmoment	183
----------	------------	-----

Zomerschool

13.08.15	2 ^{de} leerjaar	49 deelnemers
17.08.15	Kleuters	
25.08.15	1 ^{ste} leerjaar	

LUCA –school of Arts : Strijkersconcert

02.04.15	Studenten Luca	30
----------	----------------	----

3.2.1.3 GEZINSAANBOD

M zet sterk in op gezinnen. De dienst publieksbemiddeling van M verzorgde doorheen het jaar een gezinsaanbod met allerlei speelse activiteiten voor groot en klein. In mei opende de Museumspelstraat waarin op een laagdrempelige manier gezinnen met kinderen actief kunnen spelen en ontdekken. Hieronder volgt een overzicht van de gezinsactiviteiten in 2015.

DOKTERSKOFFER MAGNUS IS ZIEK	01-01-15 > 18-01-15	Vesalius en Markus Schinwald	Actieve zoektocht	707
ZILVERDIEVEN	12-02-15 > 12-07-15	Zilver. Kunst, object, verhaal en Peter Buggenhout	Actieve zoektocht	804
VLINDER IS ZOEK	25-06-15 > 13-09-15	Plein air. De school van Tervuren	Actieve zoektocht	412
GELUKSVOGELS GEZINSPARCOURS	05-11-15 > 31-12-15	Vaste collectie	Actieve zoektocht	677
M-VERTELT	15-02-15	Zilver. Kunst, object, verhaal	Vertelnamiddag	40
M-VERTELT	31-05-15	Peter Buggenhout	Vertelnamiddag	40
M-SCHILDERT	28-07-15	Plein Air. De school van Tervuren	Schilderworkshop	17
TOTAAL				2697

Kidsquiz in 3 talen

- ▶ Zilver. Kunst object verhaal: 450 exemplaren
- ▶ Peter Buggenhout: 410 exemplaren
- ▶ Astros Hawk. Sarah Morris: 415 exemplaren

Vreemde vogelboekjes in M

- ▶ Nederlands en Frans

Kindervernissages

OPENING MUSEUMSPELSTRAAT	01-07-15	200
GELUKSVOGELS (START RODE HOND FESTIVAL)	05-11-15	268
TOTAAL		468

Verjaardagsfeestjes

FEEST 'M	4 tot 6 jaar	8
BUTTONS EN BALLONNEN	7 tot 9 jaar	17
S.OS.VERJAARDAGSRAMP	10 tot 12 jaar	4

FEESTJEVAN PLEZIER	4 tot 6 jaar	2
1 TEGEN 4 - 4 TEGEN 1	7 tot 9 jaar	14
TELEFEESTMACHINE	10 tot 12 jaar	3
TOTAAL		48

Schatkaart van Vlieg

- ▶ 01-07-15 < 31-08-15: 924 deelnemers

Museumspelstraat

- ▶ 01-07-15 < 31-12-15

Met de Museumspelstraat heeft Leuven er vanaf 1 juli een nieuwe inspirerende familieplek bij. Een blotevoetenpad, hinkelpad, muziekmuur, verhalenboom en klimmuur staan klaar voor alle gezinnen. Het nieuwe kinderkwartier in de Savoyestraat en de museumtuin heeft meteen ook een zomerprogrammatie met yoga en vertellingen klaarstaan.

- ▶ Vrij bezoek: 2000 deelnemers
- ▶ Zomerse zaterdagdagen met vertellessies en yoga in juli en augustus: 200 deelnemers

© Andy_Merregaert

3.2.1.4 VRIJETIJD SAANBOD

Voor de individuele volwassen bezoekers ontwikkelde de publiekswerking van M, gedurende de voorbije jaren, een gevarieerd aanbod en dit zowel in de M-collectie als in de tijdelijke tentoonstellingen. Hieronder volgt een overzicht van de verschillende rondleidingen en activiteiten, ingedeeld in het permanente en het tijdelijke vrijetijdsaanbod.

Rondleidingen volwassenen M-collectie

OP HET DAK VAN M	01.01.15 < > 31.12.15	Architectuur M	Actieve rondleiding	11
RIJK DER ZINNEN	01.01.15 < > 31.12.15	Vaste collectie	Zintuiglijke rondleiding	5
TOPSTUKKEN	01.01.15 < > 31.12.15	Vaste collectie	Actieve rondleiding	65
M-CODE	01.01.15 < > 31.12.15	Vaste collectie	Museumspel	2
IK KOM VAN VER	01.01.15 < > 31.12.15	Vaste collectie	Actieve rondleiding	15
SPIEGELINGEN	01.01.15 < > 31.12.15	Vaste collectie	Actieve rondleiding	4
GEDEELDE SCHATTEN	01.01.15 < > 31.12.15	Vaste collectie + Schatkamer	Rondleiding	1
KUNST VERSUS ARCHITECTUUR	01.01.15 < > 31.12.15	Vaste collectie + Architectuur M	Actieve Rondleiding	23
M IN DE MIX	01.01.15 < > 31.12.15	Collectie + expo	Actieve Rondleiding	6
TOTAAL				132

Rondleidingen volwassenen – tijdelijke tentoonstellingen en projecten

VESALIUS & MARKUS SCHINWALD	01.01.15 < > 18.01.15	Expo	Actieve rondleiding	58
ZILVER. KUNST OBJECT VERHAAL	12.02.15 < > 12.07.15	Expo	Actieve rondleiding	40
PETER BUGGENHOUT	12.03.15 < > 31.05.15	Expo	Actieve rondleiding	13
PLEIN AIR. DE SCHOOL VAN TERVUREN	25.06.15 < > 13.09.15	Expo	Actieve rondleiding	27
GUY DE COINTET & SARAH MORRIS	19.10.15 < > 31.12.15	Expo	Actieve rondleiding	10
RIJK DER ZINNEN : ZILVER	28.02.15	Expo	Zintuiglijke rondleiding	Enmalig 5 deelnemers
RIJK DER ZINNEN : PETER BUGGENHOUT	23.05.15	Expo	Zintuiglijke rondleiding	Enmalig 8 deelnemers
RIJK DER ZINNEN: PLEIN AIR	12.09.15	Expo	Zintuiglijke rondleiding	Enmalig 6 deelnemers
RIJK DER ZINNEN: SARAH MORRIS	21.11.15	Expo	Zintuiglijke rondleiding	Enmalig 6 deelnemers
VERGETEN NAAR BUITEN TE KOMEN	01.10.15 < > 31.12.15	Vaste collectie	Rondleiding voor personen met dementie	8
REMWIND ME	01.10.15 < > 31.12.15	Vaste collectie	Inleefrondleiding	14
VORMING DEMENTIE	01.10.15 < > 31.12.15	Vaste collectie	Vorming	3
TOTAAL				77

Activiteiten volwassenen

ITALIAANSE STUDIEDAG	16-01-15	Vesalius	studiedag	66
WINTERTIJD	10-12-15	Vaste collectie	Rondleiding, klassiek concert, workshop	14
WINTERTIJD	11-12-15	Schatkamer	Rondleiding, klassiek concert	26
WINTERTIJD	17-12-15	Vaste collectie	Rondleiding, klassiek concert, workshop	17
WINTERTIJD	18-12-15	Schatkamer	Rondleiding, klassiek concert	36

3.2.1.5 VAKANTIEDAGEN EN –STAGES

Voor deze vakantieformules werkten we vaak samen met ervaren partners op het gebied van vakantiewerking. Hieronder volgt een overzicht van de vakantiestages in 2015.

PARTNER	VAKANTIESTAGE	DATUM	AANTAL DEELNEMERS
Koning Kevin	Dingen in mijn hoofd	01-07-15 > 03-07-15	121
Koning Kevin	Met handen en voeten	06-07-15 > 10-07-15	
Koning Kevin	Het mysterie van Mauro en Mara	17-08-15 > 21-08-15	
Koning Kevin	Natureluur	24-08-15 > 28-08-15	
Sporty Creatief	Art@Sporty	17-07-2015	18
Sporty Creatief	Op kamp met oma en opa	24-07-2015	16
Sporty Creatief	Art@Sporty	07-08-2015	18
TOTAAL			173

3.2.1.6 PROJECTEN MET EXTERNEN

22-03-15	Leuven Jazz	35
26-04-15	Erfgoeddag	654
01-08-15	M-izomer for Kids	1002
30-08-15	Autoloze Zondag	1221
07-10-15 > 11-10-15	The Big Draw	218
17-10-15	Kinderuniversiteit	46
05-11-15 > 18-11-15	Rode Hondfestival	808
15-11-15	Kunstendag voor kinderen	118
22-11-15	Dag van de wetenschap	66

3.2.1.7 EXPO'S VOOR KINDEREN

1	01-01-15 > 18-01-15	MAGNUS IS ZIEK
2	05-11-15 > 31-12-15	GELUKSVOGELS

MAGNUS IS ZIEK

26·10·14 > 18·01·15

Antichambre deel 2 + zaal 14

4 – 7 jaar

Magnus is een fantasierijk jongetje en het hoofdpersonage in het prentenboek ‘Magnus is ziek’ van Kim Crabeels en Sebastiaan Van Doninck. In het boek gaat de kleine Magnus onder ‘nar-co-se’. Dat is dokterstaal of Artsiaans voor ‘diep in slaap’. Met de Magnus-gezinskoffer zweeft je achter Magnus aan de museumgangen door. Je ontdekte er werken van Andreas Vesalius, Markus Schinwald en bezoekt Magnus’ eigen ziekenkamer in Zaal 14. In het antichambre stelde Sebastiaan Van Doninck tentoon. Ook de klassen vlogen achter Magnus aan, leerden gekken dokterstaal en bezochten Magnus in zijn ziekenkamer. Hier konden ze naar hartenlust snuffelen, spelen en verhalen beluisteren.

© Andy Merregaert

© Andy Merregaert

GELUKSVOGELS

05·11·15 > 31·12·15

Antichambre deel 2 en collectie

4 tot 10 jaar

Expo en gezinsparcours

De geluksvogels zijn geland in M en hebben hun sporen in de museumzalen achtergelaten. In de antichambre kunnen gezinnen zich nestelen op een tapijt met kussens, waar ze even samen kunnen stilstaan rond het begrip geluk. In de collectie zitten 10 geluksvogels verstopt. Gezinnen krijgen een vleugelpakje en koffer en gaan samen op zoek naar deze vogels. Via leuke doe-, denk en filosofer opdrachten gaan ze samen aan de slag. Emoties en kunst staan centraal in dit spel. Het spel is gebaseerd op het boek “Geluk voor kinderen” van Leo Bormans, de illustraties zijn van Sebastiaan Van Doninck.

3.2.2 PUBLIEKSBEGELEIDING

3.2.2.1 M-COLLECTIE EN TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

INSTRUMENTEN/ EXPO'S	PLATTEGROND	LABELS	MUURTEKST	AUDIOTOUR	AUDIOTOUR APPLICATIE	ZAALFOLDER	IPADS IN DE ZALEN	VIDEO INTERVIEW
M-collectie	X	X	X	X	X			
Vesalius. Het lichaam in Beeld	X	X	X	X	X	X	X	X
Markus Schinwald	X	X	X	X	X	X		X
Mijn Lichaam. Mijn verhaal	X	X	X			X		X
Meunier in Leuven	X	X	X	X				
Peter Buggenhout	X	X	X	X			X	
Zilver. Kunst object verhaal	X	X	X	X	X		X	X
Veronica. Een bijzonder wandfragment	X	X	X			X		
Plein Air. De School van Tervuren	X	X	X	X			X	
Margot Weemaes	X	X	X			X	X	
Michael van den Abeele	X	X	X			X		
Beelden uit Brugge	X	X	X				X	
Guy de Cointet	X	X	X			X		X
Sarah Morris	X	X	X	X			X	X
Jimmy Robert	X	X	X			X		
Alexander Joos	X	X				X		

Cijfers zaalfolders/ tentoonstelling

TITEL	DATUM		DUUR (W)	VERBRUIK		
	VAN	TOT		NL	FR	EN
DAVID CLAERBOUT	12-02-15	26-05-15	15	420	120	110
JESSICA WARBOYS	12-02-15	26-05-15	15	440	70	60
MARGOT WEEMAES	25-06-15	04-10-15	18	146	35	35
MICHAEL VAN DEN ABEELE	25-06-15	04-10-15	15	445	50	100
GUY DE COINTET	17-09-15	10-01-16	17	920	255	355
JIMMY ROBERT	19-11-15	28-02-16	15	450	130	180
ALEXANDER JOOS	31-10-15	17-01-16	12	140	65	65

Gebruik iPads in de zalen

iPads voor individuele bezoekers:

- ▶ verdiepende informatie over de objecten in de tentoonstelling
- ▶ een spelelement (zoek het juiste detail)
- ▶ bezoekers kunnen een postkaart sturen + tegelijk inschrijven op de nieuwsbrief van M
 - ▶ Vesalius: 2204 postkaarten verstuurd
 - ▶ Buggenhout & Zilver: 290
 - ▶ Plein Air. De School van Tervuren & Weemaes 953 –postkaarten verstuurd

- ▶ bezoekers kunnen feedback achterlaten, hun mening geven
 - ▶ Vesalius: 370 personen feedback
 - ▶ Buggenhout & Zilver: 77 personen
 - ▶ Plein Air. De School van Tervuren & Margot Weemaes: 111
 - ▶ Wereld Van Herinnering: 102

Kleurplaten Plein Air. De School van Tervuren

114 kleurplaten ingevoerd

Stem applicatie Open M

Tijdens Open M konden bezoekers via de iPad stemmen op hun favoriete kunstenaar en inschrijven op de nieuwsbrief

- ▶ 403 personen hebben gestemd
- ▶ 55 personen schreven in voor de Nieuwsbrief

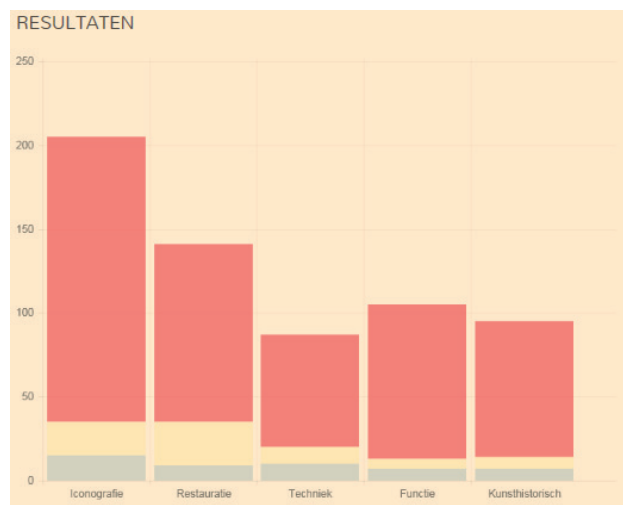
iPad experiment Beelden uit Brugge

In deze tentoonstelling experimenteren we met verschillende labels die verschillende soorten informatie geven bij de beelden. Bezoekers konden kiezen uit 5 verschillende invalshoeken: iconografie, restauratie, techniek, functie of kunsthistorisch. De laatste optie was het schrijven van een eigen label. Welke invalshoek vinden bezoekers het meest interessant? Ze konden hun voorkeur geven via een iPad. Dat leverde de volgende resultaten op:

Iconografie	205
Restauratie	141
Techniek	87
Functie	105
Kunsthistorisch	95
TOTAAL DEELNEMERS	633

FEEDBACK		
NL	FR	EN
52	18	2

Eigen geschreven label	71
------------------------	----

Statistieken audiotours

	JAN	FEB	MA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
M	4.649	1.147	1.280	1.205	1.277	543	1.145	1.045	829	801	1.045	935	15.901
Schatkamer	304	301	311	331	395	263	445	450	306	316	263	237	3.922
Nl	4.408	1.161	1.202	1.134	1.228	133	1.104	1.077	736	810	1.058	971	15.022
Fr	314	75	136	171	168	23	176	156	249	48	129	72	1.717
En	206	182	212	156	200	135	247	205	233	219	124	114	2.233
De	25	30	41	75	76	8	63	57	36	46	15	15	487
TOTAAL	4.953	1.448	1.591	1.536	1.672	806	1.590	1.495	1.135	1.117	1.308	1.172	19.823

3.2.3 PUBLIEKSBEGELEIDING

3.2.3.1 FRONTLINIE

2015 was het jaar van de verdere implementatie van het softwaresysteem SRO opdat de verkoop van de verschillende producten, tickets en artikelen via hetzelfde kanaal loopt. Daarbij is de opstart van YES-plan in voege gegaan. YES-plan zal het systeem I-Museum vervangen en een bredere kijk geven op het hele organisatorisch gebeuren in het museum, niet alleen voor de frontlinie, maar voor elke afdeling.

Naast YES-plan, is er gestart met een nieuwe uitbreiding van het audioguide systeem: Map My Visit. Map My Visit geeft de bezoeker de kans om zijn afgelegde weg in het museum te herbekijken alsook een overzicht van de gemiste werken. De bezoeker kan via deze weg ook de website, facebook- en twitterpagina van het museum bezoeken en kan zich inschrijven voor de nieuwsbrief.

Het in kaart brengen van de bezoekers is dit jaar een focuspunt geweest. Door bevragingen aan het onthaal kunnen we de herkomst van de bezoekers bepalen. We gaan hier in 2016 dieper op in.

Zowel de onthaalprocedures als de procedures voor backoffice zijn uitgeschreven en vormgegeven om de interne werking te optimaliseren.

De 5 sleutels voor een sterk onthaal blijven doorlopend van cruciaal belang en worden steeds verder uitgediept.

1. M biedt optimale klantenservice
2. M maakt bezoekers wegwijs, iedere bezoeker vindt zijn/haar weg
3. M biedt een optimale informatieverstrekking
4. M capteert de feedback van zijn bezoekers, feedback, kennis en interactie
5. M biedt maatwerk volgens het profiel van de bezoeker

Publieksbegeleiders

Het team van publieksbegeleiders blijft een grote meerwaarde in M. De bezoekers komen de publieksbegeleiders tegen in de zalen aan wie ze uitleg kunnen vragen over de lopende of komende tentoonstellingen, bij wie ze terecht kunnen voor een toelichting van de audiotour, aan wie ze de weg naar een bepaalde tentoonstelling of faciliteit kunnen vragen of hulp bij het uitvoeren van de opdrachten van het gezinsparcours.

Bezoekerscomfort & signalisatie

In 2015 werd bezoekerscomfort verder geïntegreerd in de werking van M en al van in de beginfase van de tentoonstelling. Publieksbegeleiders werden al in een vroeg stadium betrokken waardoor hun expertise en ervaring een plaats kreeg binnen het uitwerken van nieuwe projecten.

Bezoekerscomfort en signalisatie focussen op:

- ▶ Een comfortabele bezoekersstroom.
- ▶ Signalisatie
 - ▶ Op vlak van signalisatie werden er in 2015 weinig nieuwigheden geïmplementeerd. Kaders in de liften laten toe dat er snel op de actuele situatie ingespeeld kan worden door bewegwijzering of aankondigingen hier een plaats te geven.
 - ▶ Extra signalisatie werd toegevoegd naast de knoppen van de lift.
 - ▶ Het bezoekersplan en de hangpanelen alsook de persoonlijke begeleiding door de publieksbegeleiders begeleiden de bezoekers tijdens hun bezoek.
- ▶ Voldoende zitgelegenheid
 - ▶ In de ontwerpfase van alle tentoonstellingen werd steeds aandacht besteed aan voldoende zitgelegenheid.
 - ▶ Er werd extra zitgelegenheid gecreëerd door kussens op maat te maken voor de lage vensterbanken in de zalen.

M blijft een complex gebouw en er ligt een signalisatieactieplan klaar dat de nog bestaande pijnpunten moet aanpakken. De toepassing van iBeacons en andere technologische toepassingen voor signalisatie werd dit jaar verder onderzocht.

Signalisatie experiment

Op 9-07-2015 werd een signalisatie experiment uitgetest in samenwerking met de KULeuven. Het experiment was een onderdeel van het TraPIST-project van iMinds. Hierbinnen wordt onderzoek gevoerd naar nieuwe informatievoorzieningen op publieke beeldschermen. In dit experiment wordt getracht verschillende typen informatie te combineren op één beeldscherm. In het experiment in M werd signalisatie voor rondleidingen gecombineerd met informatie over wat er verder te zien is in het museum. Ze onderzoeken hoe positionele data van bezoekers gebruikt kan worden om diverse content types te combineren door de layout van deze beeldschermen dynamisch aan te passen aan de context. Zo beogen ze beeldschermen te creëren die steeds de juist informatie op een gepaste manier presenteren naargelang waar gebruikers zich bevinden in de ruimte.

Onthaaltraject Vlaamse Kunststeden

Afgelopen twee jaar zetten vzw Vlaamse Kunststeden in op de verbetering van de kwaliteit van het toeristisch onthaal in de Vlaamse kunststeden in toeristische infokantoren én musea, monumenten, kerken en toeristische attracties.

Ze organiseerden rondetafels, workshops voor onthaalmedewerkers, mystery visits bij 96 partners, een ervarings- en kennisuitwisselingstraject voor toeristische infokantoren ...

M ontving mystery visit en kreeg als resultaat de score van 9.5/10.

M wil de komende jaren verder inzetten op een optimalisering van de dienstverlening.

3.2.4 INFRASTRUCTUUR

3.2.5 GIDSENWERKING

7 pijlers

De publiekswerking van M steunt op zeven pijlers. Deze zeven pijlers ondersteunen de ontwikkeling van het publieksaanbod. Ze vormen de basis van de visie op de publieksbemiddeling.

1. Iedereen welkom in M
2. M als ideale leerplek
3. M als zintuiglijke beleving
4. M als labo voor experiment en methodieken
5. M is zee met sterke bondgenoten
6. Begeesterde bemiddeling in M
7. M als kweekvijver voor talent

Gidsenteam

De begeleiding van groepen in M ligt in handen van een dertigtal museumgidsen. Ze vervullen een belangrijke rol binnen de publiekswerking van M.

Sinds september 2014 valt de coördinatie van het gidsenteam onder het diensthoofd Publieksbemiddeling. Zij is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de gidsenwerking en fungeert als contactpersoon. Ze is ook verantwoordelijk voor de evaluatie van de gidsen. Sinds december 2014 worden de gidsen regelmatig gevolgd tijdens hun rondleidingen. Individuele gesprekken met de gidsen bleken leerrijk en nodig.

Voor nieuwe formats doet M nog steeds beroep op satellieten. We vragen mensen uit het gidsenteam extra opdrachten of nieuwe rondleidingen te ontwikkelen. Zo kunnen de gidsen uitgebreid gebruik maken van hun expertise, ervaringen en specialisaties.

De gidsen zijn het uithangbord van M en de afdeling publiekswerking. Het is dan ook belangrijk dat de kwaliteit gewaarborgd wordt. Daarom is er gestart met evaluaties, bevraging en doorlichting van de gidsenwerking. Deze evaluatiecyclus wordt verder gezet in 2016.

Er zal nog meer ingezet worden op teamspirit en de talenten om tot een optimale werking te komen.

Vormingen

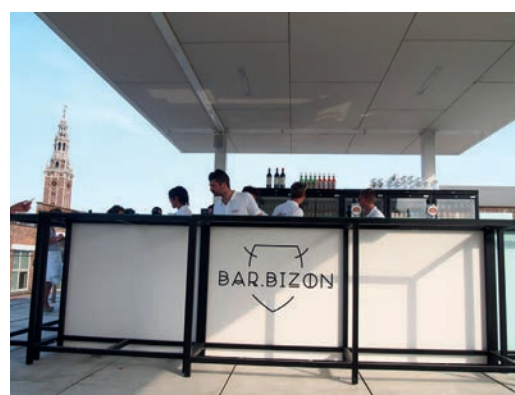
De publiekswerking van M investeert sterk in vormingen en opleidingen voor de gidsen.

14-01-15	Opleiding nieuwe Wat is het?
14-01-15	Opleiding nieuwe VIP
09-02-15	Opleiding Zilver
02-03-15	Evaluatie Wat is het?
09-03-15	Opleiding Buggenhout
22-06-15	Opleiding Plein Air
28-08-15	Vorming Geluksvogels + Kleur het bos van je dromen
23-09-15	Vorming rondleidingen Wereld van Herinnering
30-09-15	Vorming: tips voor omgaan met personen met dementie – MEMO expertisecentrum
16-10-15	Opleiding Sarah Morris en Guy de Cointet
01-12-15	Opleiding Praxis P over Veerkracht

3.2.6 PROJECTEN

© Andy_Merregaert

© Andy_Merregaert

3.2.6.1 BAR.BIZON

De derde editie van de zoMerbar werd in 2015 Bar.Bizon genoemd naar de gelijknamige Franse kunstenaarskabine waar landschapsschilders in de periode van 1830 - 1870 de basis legde voor de werken die tijdens de zomer van 2015 in onze tentoonstelling over de School van Tervuren te zien waren. De zoMerbar liep van 16-07-2015 tot 16-08-2015. Op donderdag en zondag was de bar open van 18 tot 22 uur, op vrijdag en zaterdag van 18 tot 24 uur. Door een wijziging in toegangsprijs en slecht weer lagen de bezoekerscijfers wat lager, met een kleine 4.000 gasten, tegenover 4.780 gasten vorig jaar.

De culturele programmatie werd in 2015 grondiger aangepakt. Hieronder een overzicht van de programmatie en het aantal bezoekers per avond:

DATUM	PROGRAMMA	TOTAAL
DO 16/07	Bookers & Hookers	154
VR 17/07	Griet Op de Beeck & Wannes Cappelle	388
ZA 18/07	The Valerie Solanas Unplugged	334
ZO 19/07	Seppe Toremans	125
DO 23/07	Sprekende Ezels Deluxe	170

VR 24/07	Charlotte Vanden Eynde en Nicolas Rombouts	235
ZA 25/07	Andy Fierens en Chantal Acda	150
ZO 26/07	Daniel-Ryan Spaulding	75
DO 6/08	Margot Vyverman en Geert Waegeman	292
VR 7/08	Roberto Olivian en Lune	462
ZA 8/08	St Grandson Trio	446
ZO 9/08	Johnny Trash	163
DO 13/08	Tom Lanoye, Nicolas Rombouts en Teun Verbruggen	207
VR 14/08	SCHNTZL	496
ZA 15/08	Carlos Cipa	126
ZO 16/08	Ygor uit Poperinge	150
TOTALEN		3.973

3.3 MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN EN DOELGROEPEN

M wil een maatschappelijk draagvlak creëren in zijn werking, aansluiting vinden bij het sociaal-culturele middenveld in de regio en open staan voor alle lagen van de samenleving. Hiervoor startte M een community werking op, en richt zich hierbij tot maatschappelijke kwetsbare groepen of relevante maatschappelijke thema's. Het is voor M erg belangrijk dat deze doelgroep of thematiek een link heeft met de actualiteit in M, in de stad of de samenleving. Dit jaar werd sterk ingezet op personen met dementie. Hiervoor werkte M samen met verschillende partners.

3.3.1 COMMUNITYPROJECTEN

1	06·11·14 × 08·02·15	ONSVERHAAL
2	12·09·15 × 30·06·16	WERELD VAN HERINNERING

ONSVERHAAL

06·11·14 × 08·02·15

Antichambre deel 1

De ervaringen van het project *Ravage*. *Ons verhaal* vormden de voedingsbodem voor een tweede participatief project met maatschappelijke relevantie, namelijk *Ons verhaal*. De uitgelezen partners bleken Ziekenhuisschool UZ Leuven en Alexianen Zorggroep Tienen. De aanleiding voor dit project was immers de herdenking van Andreas Vesalius (1514 -1564). Hij kwam 500 jaar geleden op de wereld. M- Museum Leuven kwam in 2014 met twee tentoonstellingen die het lichaam centraal stelden: *Andreas Vesalius. Het lichaam in beeld* en *Markus Schinwald*.

Zaalzicht Ons Verhaal, ©Andy Merregaert

Ons verhaal was een project waarbij zieke kinderen en jongeren met behulp van nieuwe digitale middelen hun persoonlijke verhaal vertelden. Het vertrekpunt begon bij de vraagstelling: 'Hoe beleven kinderen een ziekte en hoe ervaren ze het leven in een ziekenhuis?' Via digital storytelling brachten de deelnemers de beleving van hun leven met en zonder ziekte in beeld. Bezoekers konden een postkaartje met wensen achterlaten in een postbus in de antichambre voor de kinderen die verbleven in het Ziekenhuis.

WERELD VAN HERINNERING

12·09·2015 × 30·06·2015

Wereld van herinnering is een project waarin M - Museum Leuven samen met UZ Leuven en partners uit de welzijns- en zorgsector de handen in elkaar sloegen om kunst toegankelijker te maken voor personen met dementie en hun mantelzorgers. We lieten hen herontdekken wat ze kunnen, wat ze weten en wie ze zijn. We namen hen in dit project mee naar een wereld waarin ze zich thuis voelen. Rond dementie bestaan nog veel taboes en leeft vaak een enge perceptie. Samen met alle partners wilden we die doorbreken en de ziekte benaderen vanuit creativiteit en verbeeldingskracht. Het project opende op 14 september met een actie "achterwaarts wandelen". Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, zette mee de tijd in z'n achteruit. Hij wandelde samen met zo'n 100 genodigden 80 meter achterwaarts naar M - Museum Leuven en opende daarmee de 'Wereld van Herinnering'. "Dit sociaal-artistiek initiatief

plaatst de persoon met dementie centraal en brengt een genuanceerd en creatief beeld van zijn leefwereld”, zei Jo Vandeurzen, “Ik nodig alle bezoekers mee uit om het accent te leggen op wat iemand nog kan, met verwondering te kijken naar het anders beleven van de realiteit en zich mee te engageren voor een dementievriendelijke samenleving.”

M lanceerde als eerste museum een herinneringskamer. Een Leuvense stoof, een porseleinen servies, een oude tol of grammfoonplaat... Stuk voor stuk brengen ze herinneringen tot leven. Rusthuisbewoner Pierre getuigde na zijn bezoek: “*Het leuke aan geheugenverlies is dat ik weet dat ik een aantal dingen al gezien heb, maar toch zie ik alles precies weer alsof het de eerste keer is en het is elke keer weer even mooi.*” Daarnaast sprak Peter Rouffaer samen met enkele personen met dementie een nieuwe audiotour in. ‘*In de omgang met personen met dementie moet je ook proberen stil te staan bij wat die persoon je leert. Het is nog altijd iemand, een individu, en daar kan je van leren. Als je dat kan, dan gaat er een nieuwe wereld open.*’ Samen vertellen ze over emoties en herinneringen bij een selectie kunstwerken uit de M-collectie. Hilde en haar moeder Lilie (85 jaar) wilden meteen meewerken aan de digitale portretten: “*Het is een kans om haar te tonen zoals zij nu is - steeds aanwezig in het moment zelf, verweven met vroeger, en met veel lichtheid. Zonder schaamte of verdriet, maar met fierheid.*” Ook Lut en haar moeder Lena (79 jaar) grepen de kans: “*Terug stappen in de tijd is wat mijn mama het meest gelukkig maakt, en de oprechte interesse van de mensen van M deed haar duidelijk deugd.*”

De dienst publieksbemiddeling realiseerde binnen dit project verschillende formats:

- ▶ 8 digital stories
- ▶ Filmpjes: wetenschappers aan het woord
- ▶ Herinneringsbos waar het publiek reacties kan achterlaten
- ▶ Rondleiding op maat voor personen met dementie
- ▶ Inleefrondleiding: Remwind Me
- ▶ Rondleidingen voor het onderwijs: basis-, secundair en hoger onderwijs
- ▶ Lesmappen voor het onderwijs
- ▶ Herinneringskamer in het museum met collectiestukken en een kast met dagelijkse voorwerpen
- ▶ Een audiotour i.s.m. Peter Rouffaer en personen met dementie aan het woord bij de collectiewerken

3.3.2 TE GAST PROJECTEN

In 2015 heeft in M geen voorstellingen van de Tartaren plaats gevonden. M werkte wel nauw samen met Het Lampeke voor de opening MuseumSpelstraat.

3.3.3 KWETSBARE DOELGROEPEN

Met onderstaande initiatieven bereikte M in 2015 ook kwetsbare doelgroepen:

- ▶ Cultuurbon
- ▶ Fonds vrije tijdsparticipatie
- ▶ Inburgeringscursussen
- ▶ Bon Wereld van Herinnering voor woonzorgcentra en partners uit zorgsector

3.3.4 PROJECTEN EXTRA MUROS

M-IDZOMER BREEKT UIT

02·08·15

Op de laatste festivaldag, brak het M-idzomerfestival uit en veranderde de Leuvense hulpgevangenis is een bruisende festivalplek. In het gezelschap van ondermeer *Capoeira*, *Poetry Slam*, *Silke*, *Dead Sails* en *Philibustasplus* genoten de gedetineerden van hun eigen festivaldag binnen de muren.

WERELD VAN HERINNERING OP HET PLATFORM IN GASTHUISBERG

29.10.15 > 31.12.15

Het project *Wereld van Herinnering* van M – Museum Leuven wil sensibiliseren en helpt het taboe rond dementie te doorbreken. Sinds 29 oktober was dit niet alleen in het museum, maar ook in Gasthuisberg te zien. Zo kun je vanuit het herinneringssalon kijken naar acht videoverhalen van personen met dementie of kan je een herinnering achterlaten in de herinneringsboom. Daarnaast laten verschillende filmpjes Prof. dr. Jos Tournoy, Prof. dr. Bart De Strooper, Prof. dr. Dirk De Wachter, Prof. dr. Birgitte Schoenmakers en Prof. dr. Mathieu Vandenbulcke aan het woord over hun wetenschappelijke kennis rond dementie. Tot slot is er een selectie van kleurrijke foto's over het mysterie van hersencellen.

GELUKSBOMEN IN LEUVENSE SCHOLEN

05.10.15

De Sint-Lambertusschool in Heverlee en M planten samen een Geluksboom

Directrice Katleen Vanwezer: *“Onze school werkt dit schooljaar rond geluk met het project Geluksvogels. Ouders, leerkrachten en kinderen geven zich voluit voor dit project. We gaan al jaren naar museum M en zijn blij dat M nu naar de school komt met sessies rond geluk.”*

Een boom die kan uitgroeien tot een geluksplek op school is één van de ambities van het project *Geluksvogels*. Hierbij krijgt elke Leuvense lagere school de kans om een geluksboom te planten. Als eerste Leuvense school plantte de Sint-Lambertusschool in Heverlee op 05.10.2015 zijn geluksboom. Het project loopt verder in 2016.

AFGHAANSE VLUCHTELINGEN IN DUO MET STUDENTEN MINIEMEN

23.11.15 > 27.11.15

Een 15-tal jongens (12- 18 jaar) van het centrum van het Rode Kruis in Holsbeek waren in het museum te gast, en samen met de leerlingen van het Miniemeninstituut van Leuven gingen ze creatief aan de slag. De jongeren verkenden samen de M – collectie. Daarna werden ze ondergedompeld in een creatief bad. Op 27 november sloten we de week af met een toonmoment. De asielzoekers en leerlingen presenteerden samen de “ton van Diogenes”. Deze ton illustreerde hoe vluchtelingen een brug bouwen van België over Griekenland naar hun heimatland. Hun herinneringen en dromen vertelden ze door middel van de tekeningen op de ton. Het project was geïnspireerd door de Griekse zonderling Diogenes. Hij leefde in een ton en daagde de omstaanders uit tot meer verdieping en minder materieel comfort.

3.4 BEZOEKERSCIJFERS EN PRIJZENBELEID

3.4.1 BEZOEKERSCIJFERS VAN 2015

M sloot 2015 af met 121.556 bezoekers. Dit aantal ligt lager als het jaar voordien, mede door de iets minder gekende tentoonstellingen dan in 2015.

	JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI	JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER	TOTAAL
INDIVIDUELE BEZOEKERS M	11.713	2.357	2.441	2.621	3.530	1.077	2.629	2.195	2.112	2.190	3.353	2.845	39.063
GROEPS- BEZOEKEN M	3.770	1.531	2.667	1.385	1.591	1.170	353	184	511	1.637	1.884	1.178	17.861
M-SCHATKAMER VAN SINT-PIETER	1.387	855	1.311	1.424	2.000	1.162	1.375	1.904	1.487	1.342	968	1.130	16.345
PUNCTUELE ACTIVITEITEN (ZONDER GIDS + INCL. VERNISSAGES)	745	640	1.113	1.180	2.027	2.050	7.183	8.953	1.199	2.200	10.763	10.234	48.287
TOTAAL	17.615	5.383	7.532	6.610	9.148	5.459	11.540	13.236	5.309	7.369	16.968	15.387	121.556
AANTAL GROEPEN	185	75	135	64	83	68	25	19	45	91	108	74	972

Individuele bezoekers

Individuele bezoekers worden geregistreerd door de aankoop van een individueel ticket via de balieverkoop en via de onlineverkoop in het ticketregistratiesysteem via het programma SRO. Een individueel toegangsticket vormt bij M meteen een combinatieticket voor bezoek aan M en de M-Schatkamer van Sint-Pieter. Individuele bezoekers plannen hun bezoek naar aanleiding van een bepaalde tentoonstelling. In vergelijking met 2014 is het aantal individuele bezoekers van 78.221 naar 39.063 gedaald.

Groepsbezoeken

Dit zijn bezoekers die onder begeleiding van een M-gids een bezoek in georganiseerd groepsverband

hebben gebracht aan M. De groepen kunnen kiezen uit het aanbod rondleidingen, workshops, ateliers en projectweken die aansluiten bij de programmatie vaste collectie, oude en hedendaagse kunsttentoonstellingen en het thema architectuur. Met hun toegangsticket hebben ook deze bezoekers toegang tot M-Schatkamer van Sint-Pieter.

De registratie van deze bezoekers gebeurde via het ticketingsysteem SRO.

In vergelijking met 2014 is het aantal groepsbezoeken van 29.432 naar 17.861 gedaald. Groepen blijven echter de weg vinden naar M, waarbij het aantal schoolbezoeken een zeer belangrijke doelgroep blijft. Het lager onderwijs is de sterkst vertegenwoordigde groep binnen het onderwijs. In 2015 zijn de opwarmsessies opgestart in de scholen zelf.

M-Schatkamer van Sint-Pieter

Dit zijn bezoekers die enkel een bezoek brachten aan de M-Schatkamer van Sint-Pieter zowel individueel als in groepsverband. Bij de aankoop van dit ticket gelden andere toegangstarieven.

In vergelijking met 2014 is er een stijging van 14.446 naar 16.345 bezoekers.

Punctuele activiteiten (zonder gids)

Deze subgroep omvat een grote diversiteit in deelname. Tot deze activiteiten behoren onder andere de vernissages, finissages, M-idzomer, zoMerbar, M-bassadeurswerking en evenementen.

In vergelijking met 2014 is er een stijging van 32.964 naar 48.287 bezoekers.

Voor een uitgebreide analyse van de bezoekerscijfers zie bijlage: bezoekerscijfers 2015

3.4.2 HET PRIJZENBELEID

3.4.2.1 SAMENWERKINGSVERBANDEN

In het kader van doelgroepenwerking streeft M voortdurend naar de samenwerking met interessante partners om het brede publiek en ook minder evidente groepen de mogelijkheid te bieden het museum te bezoeken onder professionele begeleiding.

Maatschappelijk kwetsbare groepen

- ▶ Fonds Vrijetijdsparticipatie
- ▶ Dienst Inburgering van de Provincie Vlaams-Brabant
- ▶ OCMW-Leuven
- ▶ Woonzorgnet Dijleland
- ▶ Familiehulp
- ▶ Landelijke thuiszorg
- ▶ Vibeg
- ▶ TIEVO
- ▶ buitengewoon onderwijs (Terbank Heverlee en Windekind).

Vorming

- ▶ Vorming Plus Oost-Brabant
- ▶ Amarant

Commercieel

- ▶ Easy –M
- ▶ Roche Pharma
- ▶ Beobank
- ▶ Janssen Pharma

Leuven

- ▶ Cinema Zed
- ▶ STUK
- ▶ Het Depot
- ▶ 30CC
- ▶ Lemmensinstituut
- ▶ Stad Leuven
- ▶ Cultuur Stad Leuven
- ▶ Onderwijs Stad Leuven
- ▶ Welzijn Stad Leuven
- ▶ Toerisme Stad Leuven
- ▶ UZ Leuven

Structurele partners

- ▶ Cera
- ▶ Praxis P

Universiteit en Hogescholen

- ▶ KU Leuven
- ▶ Groep T
- ▶ Katholieke Hogeschool Leuven
- ▶ Karel De Grote Hogeschool Antwerpen
- ▶ Lessiushogeschool Antwerpen
- ▶ Lessiushogeschool Mechelen
- ▶ Arteveldehogeschool Gent

3.4.2.2 WERVENDE KORTINGSACTIES

M werkte in 2015 een kortingsactie uit met De Standaard voor Sarah Morris (loopt nog tem 20.03.16) en Vesalius (begon in 2014).

In het kader van het project Wereld van Herinnering verspreidde M een aantal kortingsbonnen voor de zorgsector.

In 2015 is M verder doorgegaan met de spaarkaart van de Gezinsbond.

Daarnaast vonden ook kleinere acties plaats met o.a. het Willemsfonds, Knack ...

Hierna volgt een overzicht van het aantal individuele bezoekers per actie en partner.

Bon De Standaard Sarah Morris	790
Knack Club	461
NMBS B - Dagtrip	322
Davidfonds	232
Gezinsbond	118
M-buspas De Lijn	93
Bon Wereld van Herinnering	53

3.4.3 PRIJZEN LIDMAATSCHAP

De formules zoals hieronder zijn van toepassing vanaf 1 januari 2015 en zijn het hele jaar ongewijzigd gebleven.

	INDIVIDUELE KAART	DUOKAART	GEZINSKAART
BRONS	€ 40	€ 60	€ 60
ZILVER	€ 80	€ 120	€ 120
GOUD	€ 150	€ 250	
STUDENT	€ 10		
KU LEUVEN CULTUURKAART	gratis		

3.5 M-BASSADEURS

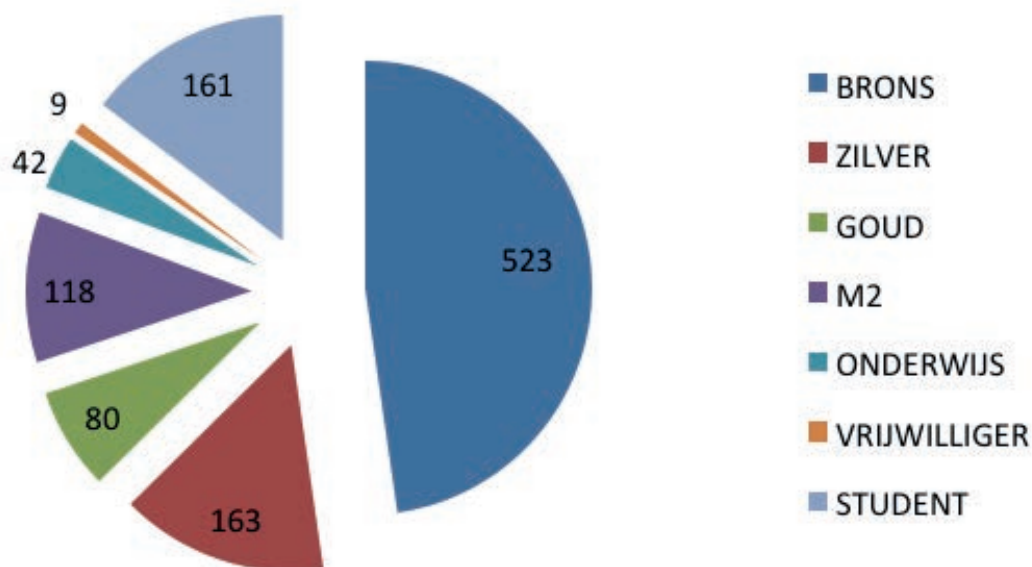
3.5.1 LEDENBESTAND 2015

De formules zoals hieronder zijn van toepassing vanaf 1 januari 2015 en zijn het hele jaar ongewijzigd gebleven.

	INDIVIDUELE KAART	DUOKAART	GEZINSKAART	TOTAAL PER FORMULE
BRONS	220	186	117	523
ZILVER	63	72	28	163
GOUD	56	24		80
M ²	118			118
ONDERWIJS	42			42
VRIJWILLIGER	9			9
TOTAAL PER SOORT KAART	508	282	145	817

	GEWOON	KU LEUVEN	
STUDENT	17	144	161

	TOTAAL	978
--	--------	-----

Gratis:

- ▶ M²-kaart (sociale projecten)
- ▶ Vrijwilliger
- ▶ M-bassadeurskaart student o.b.v. cultuurkaart: M heeft een samenwerking met KU Leuven voor de cultuurkaart. Cultuurkaarthouders kunnen gratis M-bassadeurskaart student ontvangen. M ontvangt hiervoor een financiële compensatie van KU Leuven.

3.5.1.1 INDIVIDUELE KAART EN DUOKAART

Er zijn drie formules voor de betalende kaarten: Brons, Zilver en Goud. De basisformule is Brons en die wordt uitgebreid naar Zilver of Goud. Elke hogere formule herbergt alle lagere formules. Zo heeft Zilver alle voordelen van Brons en Zilver, Goud alle voordelen van Brons, Zilver en Goud.

INDIVIDUELE KAART	Kaart op naam van één persoon		
	Voordelen alleen van toepassing op deze persoon		
DUOKAART	FLEXIBEL	Kaart op naam van één persoon die zich kan laten vergezellen door een persoon naar keuze	Voordelen alleen van toepassing op de kaarthouder
	VAST	Kaart op naam van twee personen	Voordelen van toepassing op beide kaarthouders
GEZINSKAART	Kaart op naam van twee personen		
	Voordelen van toepassing op beide kaarthouders		

Vanaf Brons

- ▶ Gratis toegang tot M en de Schatkamer van Sint-Pieter
- ▶ Uitnodigingen voor vernissages en de nieuwjaarsreceptie

Vanaf Zilver

- ▶ Exclusieve VIP-rondleidingen in nieuwe tentoonstellingen
- ▶ 10% korting in de M-shop
- ▶ Uitnodigingen voor lezingen, debatten, theater- en filmvoorstellingen in M

Vanaf Goud

- ▶ Gratis deelname aan 4 gevarieerde M-uitstappen

3.5.1.2 GEZINSKAART

Vanaf Brons

- ▶ Gratis toegang tot M en de Schatkamer van Sint-Pieter
- ▶ Uitnodigingen voor vernissages en de nieuwjaarsreceptie

Vanaf Zilver

- ▶ 10% korting op de kinderartikelen in de M-shop
- ▶ Uitnodiging voor verschillende gezinsactiviteiten bij nieuwe tentoonstellingen
- ▶ 10% korting op kinder- en gezinsactiviteiten zoals verjaardagsfeestjes, workshops en vakantiestages
- ▶ Uitnodiging voor lezingen, debatten, theater- en filmvoorstellingen

3.5.2 M-BASSADEURSACTIVITEITEN

Alle betalende M-bassadeurs ontvangen maandelijks een nieuwsbrief waarin alle activiteiten worden toegelicht.

Via links op de nieuwsbrief kunnen ze zich rechtstreeks inschrijven voor een activiteit. Deze links verwijzen naar een online inschrijvingsformulier waaraan een aanwezigheidslijst gekoppeld is die automatisch wordt aangevuld bij nieuwe inschrijvingen.

3.5.2.1 VERNISSAGES EN VIP-RONDLEIDINGEN

Alle M-bassadeurs worden uitgenodigd voor vernissages. De VIP-rondleidingen zijn exclusief voorbehouden voor M-bassadeurs Zilver en Goud.

DATUM	EVENT	AANTAL MBASSADEURS AANWEZIG
11-02-15	Vernissage Zilver	71
15-02-16	VIP-rondleiding Zilver	29
19-02-15	VIP-rondleiding Zilver	20
11-02-15	Vernissage Cera	56
05-03-15	VIP-rondleiding Cera	26
08-03-15	VIP-rondleiding Cera	30
11-03-15	Vernissage Peter Buggenhout	76
19-03-15	VIP-rondleiding Peter Buggenhout	35
22-03-15	VIP-rondleiding Peter Buggenhout	21
24-06-15	Vernissage De School van Tervuren + Open M + Michael Van den Abeele	103
28-06-15	VIP-rondleiding School van Tervuren	36
02-07-15	VIP-rondleiding School van Tervuren	49
09-07-15	VIP-rondleiding Open M	27
16-09-15	Vernissage Guy de Cointet	54
17-09-15	VIP-rondleiding Guy de Cointet	28
20-09-15	VIP-rondleiding Guy de Cointet	11
18-10-15	Vernissage Sarah Morris	96
22-10-15	VIP-rondleiding Sarah Morris	39
25-10-15	VIP-rondleiding Sarah Morris	15
08-11-15	VIP-rondleiding Sarah Morris	13
21-11-15	VIP-rondleiding Jimmy Robert	20
22-11-15	VIP-rondleiding Jimmy Robert	12

3.5.2.2 UITSTAPPEN

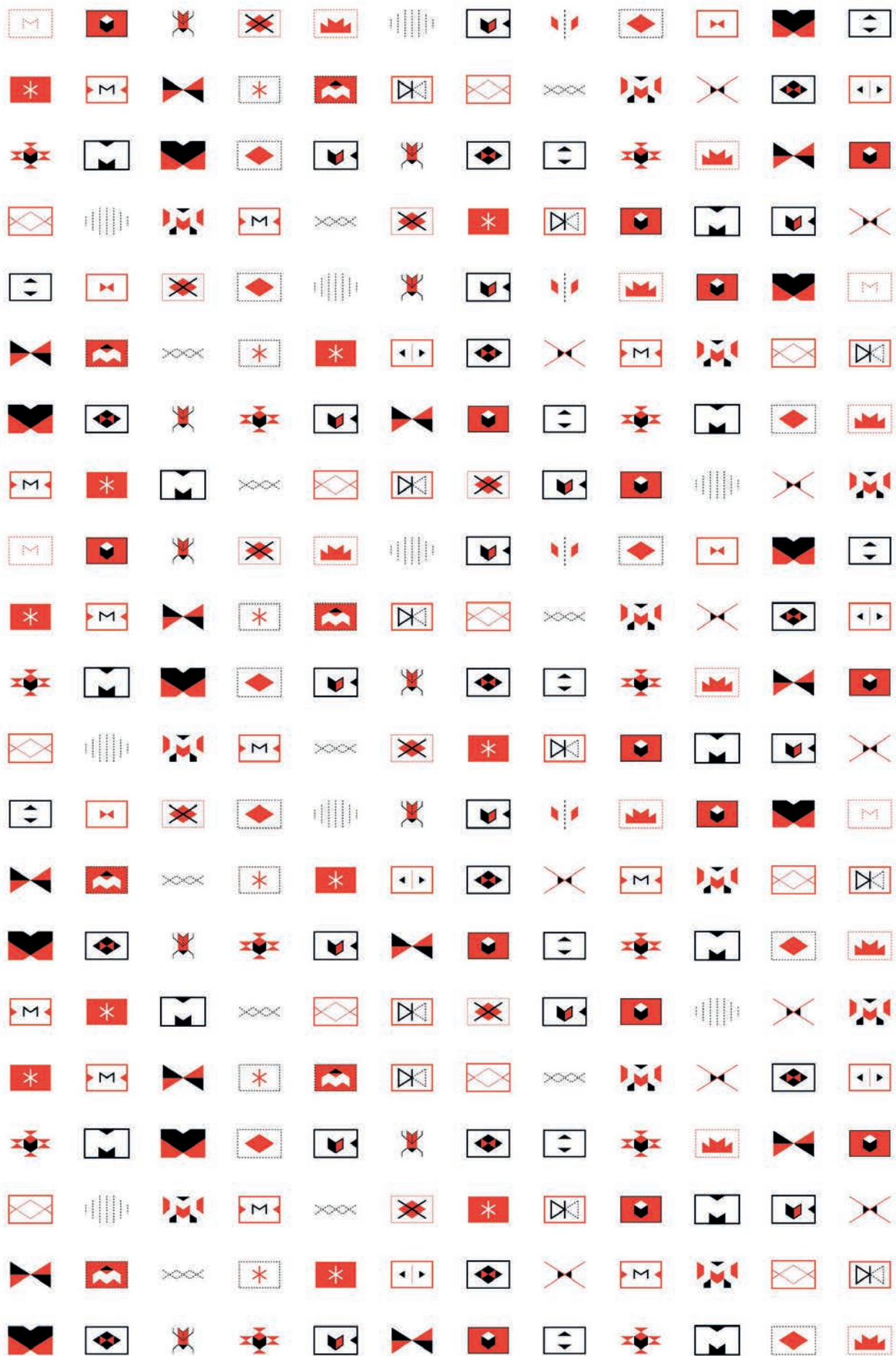
DATUM	EVENT	AANTAL MBASSADEURS AANWEZIG
08-02-15	Begeleide culturele uitstap naar Gent 1. Gegidste rondleiding SMAK – Berlinde De Bruyckere 2. Introductie, rondleiding en kijk achter de schermen Vooruit	49
06-05-15	Begeleide culturele uitstap naar Bergen 1. Historische stadsrondleiding 2. Gegidste rondleiding Borinage – Van Gogh	48
27-09-15	Begeleide culturele uitstap naar Amsterdam 1. Gegidste rondleiding Rijksmuseum 2. Vrij bezoek Rijksmuseum	56
29-11-15	Begeleide culturele uitstap Architectuur in Leuven 1. Gegidste rondleiding psychiatrisch centrum Gasthuisberg 2. Gegidste Dilewandeling + geleid bezoek OPEK	52

3.5.2.3 VARIA

DATUM	EVENT	AANTAL MBASSADEURS AANWEZIG
24-01-15	Nieuwjaarsreceptie	250
26-02-15	Bezoek aan expo Ondergronds in het SLAC	1
01-03-15	Lezing Zilver	12
20-03-15 × 04-04-15	Gratis tickets voor Afrika Filmfestival	10
26-03-15	Kortingstickets voor Concert Johannes-Passion Lemmensinstituut	30
29-03-15	M in the Mix – gegidste rondleiding	6
26-04-15	Exclusief bedrijfsbezoek BULO	32
21-05-15	Finissage Jessica Warboys	18
28-06-15	Workshop M Schildert – schilderen in open lucht	10
01-07-15	Opening Museumspelstraat	14
05-07-15	M in the Mix – gegidste rondleiding	11
18-07-15	Bezoek aan de toren met de beiaardier gevolgd door een concert	17
26-07-15	Gegidste wandeling Tervuren	16
23-08-15	M in the Mix – gegidste rondleiding	4
29-08-15	Bezoek aan de toren met de beiaardier gevolgd door een concert	9
06-09-15	Plein Air Boerenstebuiten – uiteenzetting	22
13-09-15	M in the Mix – gegidste rondleiding	15
22-10-15	SLAC TALK Caroline Coolen – Lezing	7
25-10-15	M in the Mix – gegidste rondleiding	9
19-11-15	Performance Jimmy Robert	19
21-11-15	Performance Guy de Cointet – Come il est blond	8
22-11-15	Performance Guy de Cointet – Esphador Ledet Ko Uluner	10
22-11-15	Performance Guy de Cointet – Come il est blond	9
10-12-15	SLAC TALK Tina Gillen – Lezing	6

3.5.3 PARTNERSHIPS M-BASSADEURSWERKING

STAD & ARCHITECTUUR	Aanbieding van een gecombineerd lidmaatschap
---------------------	--

4. ZAKELIJKE WERKING

Op financieel vlak getuigt M opnieuw van een professioneel zakelijk beheer door de budgettaire afspraken, opgenomen in de beheersovereenkomst met de stad en intern vastgesteld door de raad van bestuur, nauwgezet te respecteren. De boekhouding verloopt op een hoog niveau en doet het gevraagde ondersteunende werk van een extern kantoor steeds verder afnemen. Hun begeleiding, evenals de specifieke begeleiding van CIPAL als softwareleverancier, kwam in 2015 wel opnieuw van pas voor de implementatie van de Beleids- en BeheersCyclus (BBC).

Om de budgetopvolging via actieplannen en geconcretiseerd tot acties op automatische wijze te laten verlopen, stapte M mee in in het boekhoudsoftware programma van CIPAL dat op stadsniveau werd aangekocht. De omschakeling naar de BBC en naar het nieuwe CIPAL-programma bracht in 2014 wel de nodige aanpassingen met zich mee, waarbij verschillende onvolledigheden, softwarefouten en compatibiliteitsissues aan het licht kwamen. Hier hadden we in 2015 al veel minder last van, en dankzij de (onderhouds)hulp van het externe boekhoudkantoor en de mensen van CIPAL zelf, konden eventuele problemen snel worden opgelost.

De revisie van de boekhouding voor 2015 liep enigszins vertraging op doordat M geen commissaris-revisor meer had. Het mandaat van KPMG liep immers ten einde met de afsluiting van het boekjaar 2014 en de procedure om een nieuwe revisor aan te stellen werd pas later opgestart. M koos er voor hiervoor een eigen aanbesteding uit te schrijven met criteria waarbij de specifieke ervaring met enerzijds de culturele sector, en anderzijds kennis van en ervaring met autonome gemeentebedrijven met BBC-verplichtingen ook meespeelden. KPMG werd dan opnieuw aangesteld tot commissaris-revisor voor de boekjaren 2015-2017 en kon uiteindelijk bij het begin van de zomer haar werkzaamheden aanvatten.

In 2014 respecteerde M opnieuw de financiële afspraken met de stad Leuven, mede door een goede interne opvolging van uitgaven en budgetten. Doordat M nu rapporteert volgens de BBC is de presentatie van de financiële cijfers anders dan vorige jaren. Toch vinden we het belangrijk op een verkorte wijze een gelijkaardige voorstelling van de uitgaven per afdeling en de inkomsten weer te geven.

De organisatorische structuur van M wijzigde niet in 2015. M werkt met 4 grote afdelingen, elk geleid door een afdelingshoofd, en een overkoepelende algemene directeur met enkele directe medewerkers. De afdelingen oude kunst en hedendaagse kunst vertegenwoordigen grotendeels de inhoudelijke invulling van het museum: tentoonstellingen, presentaties en collectie. De museum-brede afdeling publiekswerking behelst de directe contacten met het publiek in de breedste zin: onthaal, publieksbemiddeling, publiekszorg, communicatie en marketing, naast ook inhoudelijke programma's met sociaal-maatschappelijke weerslag. De afdeling intern beheer geeft ondersteuning aan de volledige werking van M op vlak van techniek, infrastructuur, administratie, personeelsbeleid, vrijwilligerswerking en financiële werking. Nadat de algemeen directeur in december 2015 aangaf te zullen vertrekken, werden de medewerkers en de bevoegdheid voor evenementen, fondsenwerving en digitale infrastructuur overgeheveld naar de afdeling intern beheer.

In de volgende onderdelen krijgt u meer informatie en cijfers over de financiën, de personeelsformatie, de vrijwilligerswerking, het vormingsbeleid, de duurzaamheidspolitiek, de evenementen, de digitaliseringsinfrastructuur en de technische kant en infrastructuur van M.

4.1 FINANCIËN

4.1.1 BALANS EN RESULTATENREKENING

Zie bijlage 4 voor balans en resultatenrekening over boekjaar 2015

Er wordt een balanstotaal van EUR 23.340.079,81 en een over te dragen negatief resultaat van EUR 965.565,79 genoteerd. Het gecumuleerd over te dragen verlies bedraagt dan eind 2014 EUR 8.436.507,40.

De totale afschrijvingskost (inclusief gebouw) bedraagt voor 2014 EUR 1.006.837,80 en beïnvloedt het resultaat in heel grote mate.

De financiële vertaling van de werking zelf vinden we in de resultatenrekening. In grote lijnen komen de inkomsten en uitgaven overeen met de begroting. Er werd een klein budgettair verlies gerealiseerd van EUR 10.047,61 op de werking vóór afschrijvingen en voorzieningen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat dit bedrag in verlies, exact even groot is als de budgettaire winst in 2014. Waarom? Volgens de regels van de beheersovereenkomst met de stad, en volgens de BBC-regels, dient M een positief resultaat in principe af te houden van de op te vragen werkingssubsidies van de stad Leuven. Voor 2014 is dit niet gebeurd. Om te vermijden dat dit in de toekomst problemen zou geven, werd daarom de budgettaire winst van 2014, evenals de licht positieve budgettaire winst van 2015 onmiddellijk afgehouden van de werkingssubsidies van de stad Leuven:

budgettaire winst 2014:	+ EUR 10.047,61
budgettaire winst 2015:	+ EUR 2.820,47
af te houden van werkingssubsidies:	- EUR 12.868,08

Doordat er dus EUR 12.868,08 minder werkingssubsidies werden uitgekeerd, en er in 2015 eigenlijk een licht positief budgettair resultaat van EUR 2.820,47 was, komt het uiteindelijke budgettaire verlies op EUR 10.047,61.

Hieronder gaan we meer in detail in op de balans en de resultatenrekening, i.e. de uitgaven en inkomsten van M.

4.1.1.1 BALANS

Vaste activa

Binnen de vaste activa vinden we voornamelijk de netto boekwaarde (dit is de initiële waarde verminderd met de afschrijvingen) van het nieuwe museumgebouw terug, de aankoop van de bestaande gebouwen van de stad en de diverse uitrustingen die hiermee gepaard gingen (meubilair, uitrusting museumcafé ...).

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit de vorderingen op meer dan een jaar, de vorderingen op ten hoogste een jaar, de voorraden en de liquide middelen. De 'handelsvorderingen op meer dan een jaar' betreft de afbetaling van de lening aan de concessionaris van het museumcafé.

De voorraden bestaan hoofdzakelijk uit goederen aangekocht doch niet verkocht via de bookshop. De vorderingen op ten hoogste een jaar bestaan voornamelijk uit handelsvorderingen (EUR 440.758,66), te ontvangen subsidies (EUR 262.372,29) en een openstaande vordering op de BTW.

Per 31/12 bedragen de liquide middelen EUR 147.187,18.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit het geplaatst kapitaal en het overgedragen verlies. Het geplaatst kapitaal bedraagt EUR 31.000.000 en is voor EUR 29.913.837,78 volstort door de stad Leuven.

Het boekhoudkundig verlies over boekjaar 2015 bedraagt EUR 965.565,79. Rekening houdend met een overgedragen verlies uit 2014 van EUR 7.470.941,61, komen we uit op een totaal over te dragen verlies van EUR 8.436.507,40.

Schulden

De 'schulden op meer dan een jaar' betreft de gestelde waarborg door de concessionaris van het museumcafé. Binnen de post handelsschulden vinden we de openstaande leveranciers en de te ontvangen facturen (facturen in 2016 ontvangen die betrekking hebben op uitgaven van 2015). De post 'Schulden' betreft voornamelijk de ingehouden doch nog niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing en RSZ, alsook de voorziening voor het vakantiegeld 2015 uit te betalen in 2016.

4.1.1.2 RESULTATENREKENING

Het boekhoudkundig verlies over boekjaar 2015 bedraagt EUR 965.565,79. Rekening houdend met een overgedragen verlies uit 2014 van EUR 7.470.941,61, komen we uit op een totaal over te dragen verlies van EUR 8.436.507,40.

Het bedrijfsverlies wordt gevormd door de boekhoudkundige brutomarge ten bedrage van EUR 2.537.588,22, verminderd met de personeelskosten, geboekte afschrijvingen en andere bedrijfskosten. De geboekte afschrijvingen betreffen niet-kaskosten en houden verband met de gerealiseerde loten van het museumgebouw.

4.1.1.3 BBC: UITGAVEN EN ONTVANGSTEN UIT EXPLOITATIE

De exploitatiekosten, volgens de BBC ten bedrage van EUR 5.354.516,77, bestaan uit de uitgaven voor de acties van de verschillende afdelingen (oude kunst, hedendaagse kunst, publiekswerking en intern beheer) en uit de recurrente werking (gebouw, infrastructuur, vaste werkingskosten, personeelskosten).

Binnen de opbrengsten, ten bedrage van EUR 5.344.469,16, vinden we als omzet voornamelijk de inkomsten terug van de diverse tentoonstellingen en publiekprojecten, de concessie van het M-café, de bookshop, sponsoring via ruilovereenkomsten, ledenwerking en bedrijvenwerking. De andere opbrengsten bestaan voornamelijk uit de tussenkomst van de stad Leuven en de Vlaamse Gemeenschap (via het Kunstendecreet en het Erfgoeddecreet). Daarnaast zijn er nog diverse opbrengsten die voornamelijk recuperaties en diverse toelagen behelzen. De financiële inkomsten betreffen de opbrengsten van de diverse rekeningen en geldbeleggingen.

Om de uitgaven en ontvangsten te verduidelijken leggen we ze naast het vastgelegde budget van de verschillende afdelingen en budgethouders voor 2015. Deze voorstelling zorgt voor een realistisch beeld van de concrete werking van een museum. Het maakt het makkelijker de verschillende kosten te lezen, maar groepeerde ze anders dan bij een pure boekhoudkundige voorstelling.

Uit deze voorstelling blijkt dat zowel uitgaven als opbrengsten licht hoger zijn dan verwacht. Het grootste verschil in uitgaven ligt bij de afdelingen hedendaagse kunst en publiekswerking: die komt hoofdzakelijk door extra kosten voor de tentoonstelling van Sarah Morris, voor de bedrijvenwerking en het M-idzomer-festival. Daarenboven werden gevoelig meer ruilovereenkomsten gesloten. Een groot deel van deze extra uitgaven leveren echter eveneens extra ontvangsten op. Dit blijkt uit de extra ontvangsten uit box-office (waar inkomgelden en M-idzomer toe behoren) en inkomsten in eigen beheer (waar de ruilovereenkomsten en de bedrijvenwerking voor meer dan verwachte inkomsten zorgden). De recurrente uitgaven zijn perfect onder controle met lager dan begrootte uitgaven voor vooral het gebouw en de personeelskost.

De KPI's van M zitten perfect op hun streefdoel:

- ▶ meer dan 30% van de uitgaven gaan naar artistieke werking en publiekswerking;
- ▶ minder dan 50% van de uitgaven gaan naar personeelskosten; en
- ▶ een verhouding van 25/75 eigen inkomsten/subsidies of beter (d.w.z. hogere eigen inkomsten).

		BUDGET 2015	EFFECTIEF 2015	VERSCHIL	VERSCHIL %
UITGAVEN	Prioritaire beleidsdoelstelling	316.050,00	318.730,86	2.680,86	0,85%
	Oude Kunst	82.000,00	65.788,92	-16.211,08	-19,77%
	Hedendaagse Kunst	610.500,00	723.862,00	113.362,00	18,57%
	Publiekswerking	839.950,00	879.274,75	39.324,75	4,68%
	Financiële kosten en belastingen	7.600,00	12.049,33	4.449,33	58,54%
	Gebouw en vaste infrastructuur	502.551,00	462.945,79	-39.605,21	-7,88%
	Werkingskosten	127.900,00	118.861,61	-9.038,39	-7,07%
	Vergoedingen aan derden	82.650,00	100.011,93	17.361,93	21,01%
	Intern Beheer	58.700,00	49.527,37	-9.172,63	-15,63%
	Personeelskosten	2.647.755,09	2.623.464,21	-24.290,88	-0,92%
	TOTAAL	5.275.656,09	5.354.516,77	78.860,68	1,49%

ONTVANGSTEN	Box-office	525.000,00	576.863,37	51.863,37	9,88%
	Inkomsten eigen beheer	570.500,00	580.817,84	10.317,84	1,81%
	Diverse opbrengsten	590.198,29	606.385,32	16.187,03	2,74%
	Financiële opbrengsten	150,00	3.118,02	2.968,02	1978,68%
	Subsidies	3.590.411,41	3.577.284,61	-13.126,80	-0,37%
	TOTAAL	5.276.259,70	5.344.469,16	68.209,46	1,29%

RESULTAAT	603,61	-10.047,61
-----------	--------	------------

4.2 PERSONEEL

4.2.1 ORGANOGRAM EN BEZETTING

Hiernavolgend overzicht toont het totale organogram van M zoals het op basis van de werking in 2015 ingevuld werd, vergeleken met 2014.

In dit organogram worden tijdelijke medewerkers voor (tentoonstellings)projecten niet opgenomen omdat zij niet wegen op de algemene personeelskosten van M. De kost wordt telkens gedragen door het projectbudget. De inzet van tijdelijke techniekers voor op- en afbouw van tentoonstellingen en van extra begeleiders voor het publiek gebeurt naargelang de nood zich voordoet en staat hier buiten.

In 2015 werden 3,5 FTE medewerkers tewerkgesteld met middelen vanwege het Fonds Sociale Maribel van de Overheidssector. Naast de medewerkers met een tussenkomst in het kader van de het Fonds Sociale Maribel, werden er 2 medewerkers ingezet met recht op premies en RSZ-vermindering Activa.

AFDELING	FUNCTIETITEL	AANTAL	AANTAL	AANTAL	AANTAL	AANTAL	AANTAL
		VTE	VTE	VTE	VTE		
		31·12·14	31·12·15	31·12·14	31·12·15	31·12·14	31·12·15
		onbepaalde duur	onbepaalde duur	bepaalde duur	bepaalde duur	koppen	koppen
ALGEMEEN	Algemeen directeur	1	1			1	1
	Directie assistent		1	1		1	1
	Digital Information Manager			1	1	1	1
	Memberships & Corporate Development Manager		1			0	1
	Medewerker evenementen	1			1	1	1
	Logistiek medewerker evenementen			0,75	(0,7)	1	1
OUDE KUNST	Afdelingshoofd Oude Kunst	1	1			1	1
	Diensthooft collecties	1	1			1	1
	Collectieregistrator	1	1			1	1
	Assistent - Collectieregistrator			1	1	1	1
	Medewerker collectieregistratie		1			0	1
	Depotbeheerder	0,8	0,8			1	1
	Deskundig Medewerker				1	0	1
	Administratief medewerker	1			1	1	1
	Diensthooft tentoonstellingen		(1)	1		1	0
HEDENDAAGSE KUNST	Afdelingshoofd Hedendaagse Kunst	1	1			1	1
	Assistent curator Hedendaagse Kunst			1	1	1	1
	Diensthooft tentoonstellingen	1	1			1	1
	Productieleider	1	1			1	1
	Assistent productieleider	0,6	0,6		0,2	1	1
	Deskundig Medewerker			0,5	0,5	2	2
	Administratief medewerker	0,5	1,25	1	0,25		
PUBLIEKSWERKING	Afdelingshoofd publiekswerking	0,8	0,9			1	1
	Diensthooft communicatie	1	1			1	1
	Consulent communicatie			1	1	1	1
	Administratief medewerker communicatie			1	1	1	1
	Diensthooft publieksbemiddeling	1	1			1	1
	Publieksmedewerker bemiddeling	0,8	1	1		2	1
	Logistiek medewerker			0,3		1	0
	Consulent publiekszorg	1				1	0
	Teamverantwoordelijke onthaal, verkoop en bezoekersmanagement	(1)			1	0	1
	Onthaalbediende	3	3	0,5	1 + (0,5)	4	6
	Publieksbegeleider	3	4	1	0	4	4

INTERN BEHEER	Zakelijk leider	(0,8)			1	0	1
	Technisch coördinator	1	1			1	1
	Teamleider personeel en bedrijfsadministratie	1	1			1	1
	Administratief medewerker boekhouding	0,75	0,75			1	1
	Administratief medewerker personeel	1	1			1	1
	Administratief medewerker ondersteuning	0,5	0,5			1	1
	Administratief medewerker vrijwilligers			1	1	1	1
	Technisch medewerker	3	3			3	3
	Onderhoudsmedewerker			(0,5)	0,5	1	1
TOTALEN	totaal per soort contract	28,75	30,80	13,05	13,45		
	totaal aantal VTE (onbepaalde en bepaalde duur)	41,80 (in 2014)	44,25 (in 2015)				
	totaal aantal koppen 31/12					46	49
	totaal aantal medewerkers met effectieve loonkost op 31/12					45	47
	totaal aantal medewerkers met effectieve loonkost gedurende het jaar					47	48

De functie van diensthoofd tentoonstellingen Oude Kunst was op 31 december 2015 niet ingevuld, wegens verlof voor externe opdracht, maar tot eind augustus woog deze wel op de personeelskosten. Vandaar dat deze functie enkel bij het totaal aantal medewerkers met effectieve personeelskost gedurende het jaar worden meegerekend.

Op 31 december 2015 waren er een halftijdse onthaalmedewerker en een deeltijdse logistiek medewerker evenementen actief onder de vorm van een IBO-overeenkomst. Deze medewerkers worden meegerekend onder het totaal aantal koppen, maar wogen voor 2015 niet op de personeelskost van M.

De laatste lijnen van bovenstaande tabel geven zodoende het totaal aantal medewerkers van M op 31/12, respectievelijk in aantal koppen en in aantal medewerkers met effectieve personeelskost, en tenslotte het aantal medewerkers met effectieve personeelskost gedurende het jaar 2014 en 2015.

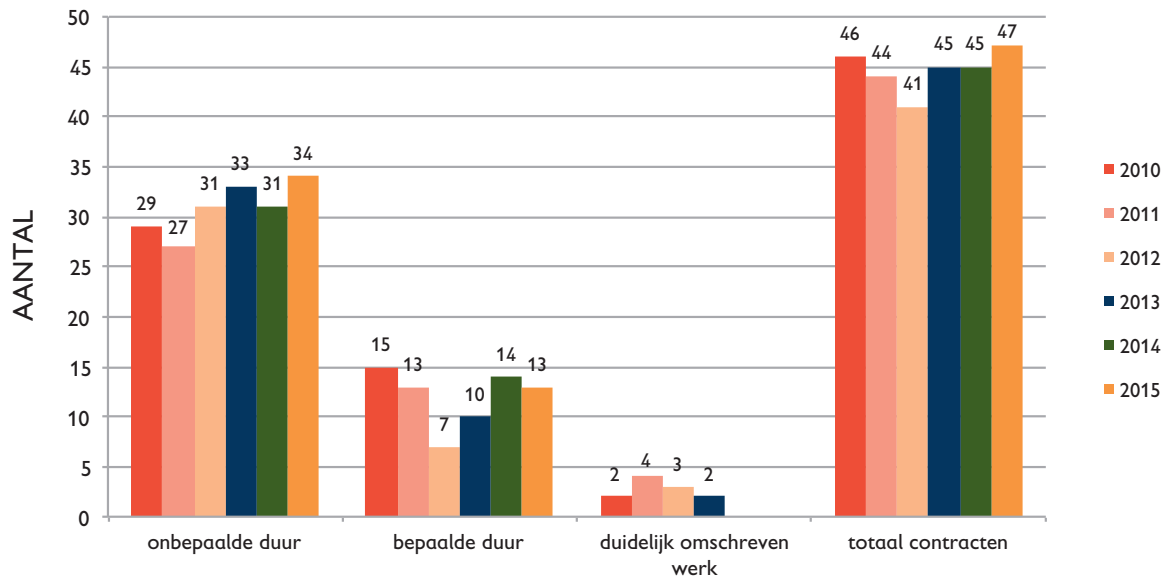
4.2.2 CIJFERMATIGE ANALYSE EN VERLOOP

Op 31 december 2015 waren er 49 medewerkers (in loondienst of IBO) waarvan 39 voltijdse medewerkers en 10 deeltijdse medewerkers.

Effectief wegend op de personeelskost, waren er op 31 december 2015 47 medewerkers, waarvan 38 voltijds en 9 deeltijdse personeelsleden. 2 medewerkers met een voltijds contract zijn deeltijds afwezig in een stelsel van loopbaanonderbreking, 1 medewerker met een deeltijds contract heeft een uitbreiding naar een voltijds contract. Uitgedrukt in VTE (wegend op de personeelskost) is dit 44,25.

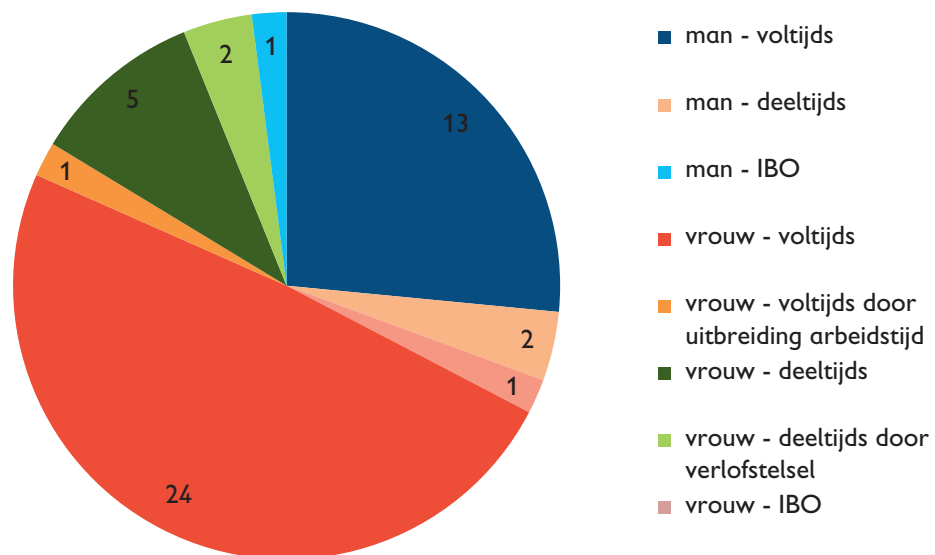
Van de 38 voltijdse medewerkers hebben 28 personen een overeenkomst van onbepaalde duur (73,68 %). Van de 9 deeltijdsen zijn er 6 medewerkers (66,67 %) voor onbepaalde duur en 3 medewerkers voor bepaalde duur.

AARD ARBEIDSOVEREENKOMST MEDEWERKERS

Op 31 december 2015 werkten er 33 vrouwen en 16 mannen. Van de 33 vrouwen hebben 7 medewerkers een deeltijdse arbeidsovereenkomst (21,21 %), waarvan 2 vrouwen met een voltijdse arbeidsovereenkomst, maar een deeltijdse invulling door het opnemen van een verlofstelsel. 25 medewerksters hebben een voltijdse arbeidsovereenkomst (75,76 %) waarvan 1 vrouw met een deeltijdse arbeidsovereenkomst, maar een voltijdse invulling door een uitbreiding van de overeenkomst. Tenslotte werkte 1 medewerkster met een IBO overeenkomst (3,03 %).

Van de 16 mannen hebben 2 medewerkers een effectief deeltijdse arbeidsovereenkomst (12,50%), naast 1 man met een IBO overeenkomst (6,25%). De 13 overige medewerkers hebben een voltijdse arbeidsovereenkomst (81,25%).

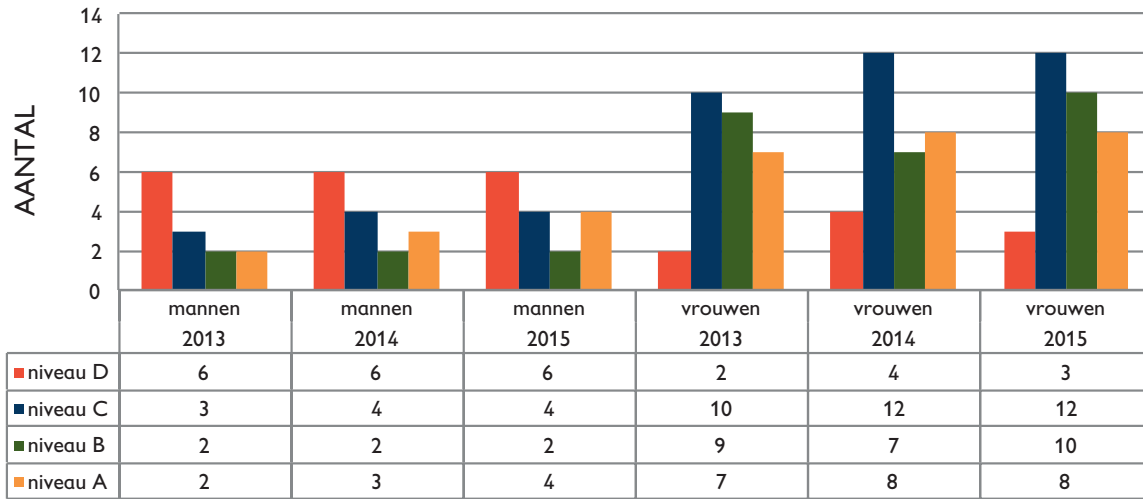

Als we het inschalingsniveau bekijken (exclusief dienstenovereenkomst en projectmedewerkers en exclusief de functie van diensthoofd tentoonstellingen Oude Kunst wegens verlof externe prestaties), zien we het volgende beeld:

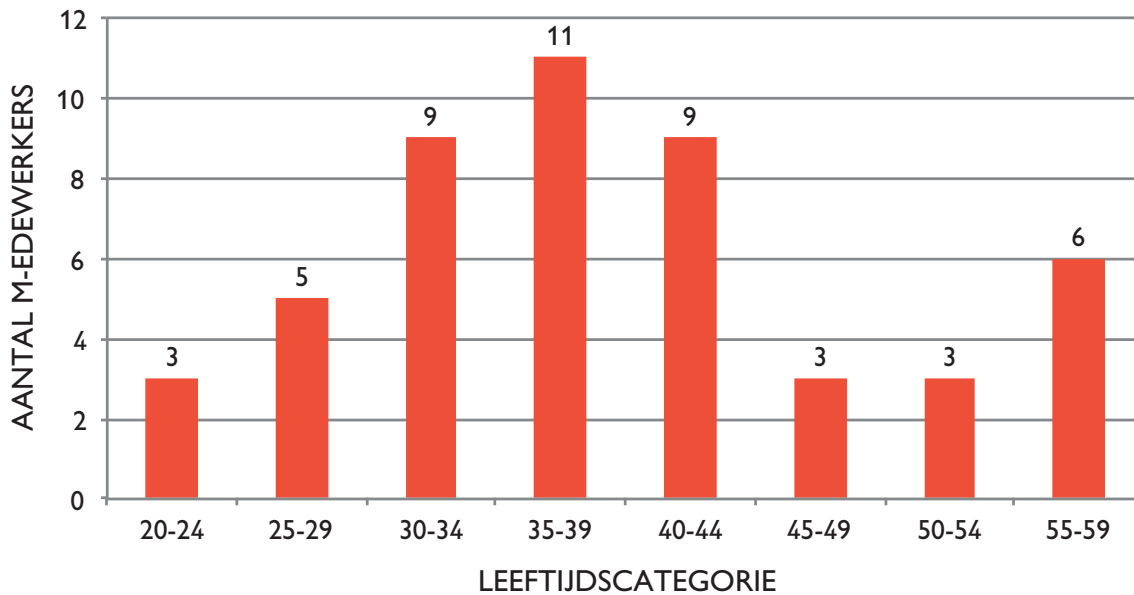
- ▶ 3 vrouwen en 6 mannen werken op niveau lager onderwijs (D),
- ▶ 12 vrouwen en 4 mannen op niveau secundair onderwijs (C),
- ▶ 10 vrouwen en 2 mannen op niveau hoger niet-universitair onderwijs (B) en
- ▶ 8 vrouwen en 4 mannen op niveau universitair onderwijs (A).

44 personen zijn eind 2015 ingeschreven als bediende (waarvan 36 voltijds en 8 deeltijds); 5 als arbeider (waarvan 3 voltijds en 2 deeltijds).

GESLACHT & NIVEAU MEDEWERKERS M

Van de 49 personen zijn er 31 (63,27 %) jonger of gelijk aan 40 jaar. De leeftijdsdistributie geeft een volgend beeld van de vaste medewerkers:

Naar nationaliteit bestaat het personeelsbestand eind 2015 voor het overgrote deel uit Belgen, één medewerker is van Nigeriaanse origine en één medewerker is van Hongaarse origine.

In de loop van 2015 werd aan 11 personeelsleden (inclusief 1 projectmedewerker) een contract aangeboden. 5 voltijdse en 6 deeltijdse werknemers werden opgenomen in het personeelsregister. Het betreft 10 contracten bepaalde duur en 1 contract onbepaalde duur. 2 personeelsleden kregen een deeltijds IBO contract aangeboden, dat eventueel wordt omgezet in een contract bepaalde duur mits positieve evaluatie.

In 2015 gingen 12 personen (inclusief 2 projectmedewerkers) uit dienst. 1 medewerker had een overeenkomst onbepaalde duur, 1 medewerker een statutaire overeenkomst en van 9 werknemers liep het contract bepaalde duur ten einde.

4.2.3 TIJDELIJKE AANVULLENDE KRACHTEN

De ploegen van publieksbegeleiders en onthaalmedewerkers worden aangevuld met *gelegenheidspersoneel*. Deze personen werken op basis van dagcontracten.

In 2015 betrof het 3 mannen (15,79%) en 16 vrouwen (84,21%).

Het gelegenheidspersoneel presteerde in 2015 9.525,25 uren tegen een totale kostprijs van 178.992,62 euro, of gemiddeld 18,79 euro/uur. Ter vergelijking, in 2014 waren dit respectievelijk 12.272 uren tegen gemiddeld 18,10 euro/uur.

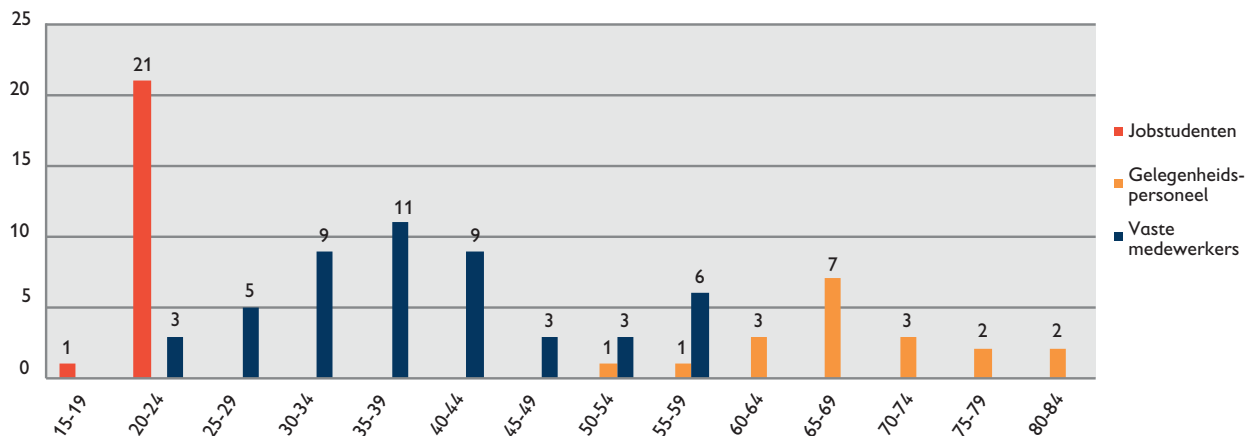
Daarnaast springen gedurende het werkjaar ook *jobstudenten* in ter ondersteuning van de onthaalmedewerkers, de publieksbegeleiders of de techniekers. In de zomermaanden en afhankelijk van de noodzaak van het moment, wordt de inzet van jobstudenten uitgebreid naar de administratieve diensten.

Van de 30 studenten die presteerden voor M waren er 8 mannen (26,67%) en 22 vrouwen (73,33%). Zij presteerden 3.979,00 uren tegen een totale kostprijs van 46.643,57 euro of gemiddeld 11,72 euro/uur. Ter vergelijking, in 2014 waren dit respectievelijk 4.416,66 uren tegen gemiddeld 11,72 euro/uur.

Met de jobstudenten en het gelegenheidspersoneel overspannen de regelmatige medewerkers van M een leeftijdsverschil van meer dan 60 jaar: onze jongste medewerker was 18 jaar oud, onze oudste 81 jaar oud!

M doet tevens beroep op t-Interim voor het inzetten van *uitzendkrachten*. In 2015 werden 13 personen

LEEFTIJDSCATEGORIE REGELMATIGE MEDEWERKERS

ingezet als gids. Naast de gidsen werden nog 3 uitzendkrachten, eveneens via t-Interim, ingezet als voordrachtkunstenaar of stand- en decorbouwer en tot slot een uitzendkracht als animator.

Daarnaast presteerden 30 kunstenaars via t-Interimcontracten ter ondersteuning van de productiecel.

Alle uitzendkrachten samen presteerden 7.504,33 uren tegen een totale kostprijs voor het museum van 213.357,83 euro, of gemiddeld 28,43 euro/uur. Ter vergelijking, in 2014 waren dit respectievelijk 9.472,45 uren tegen gemiddeld 28,76 euro/uur.

De interesse van studenten om *stage* te doen in M blijft groot. Zij komen voornamelijk van universiteiten en hogescholen, maar ook centra voor volwassenonderwijs sturen hun leerlingen. De afdeling Publiekswerking ontving in 2015 4 stagiairs. Hier helpen ze mee aan het uitwerken van onder andere rondleidingen en workshops of staan ze in voor algemene en administratieve ondersteuning van onder meer het onthaal en communicatie.

De afdelingen Oude en Hedendaagse Kunst ontvingen 5 stagiairs. Zij hielpen mee bij de voorbereiding van Playground en bij de ontsluiting, inventarisatie van en onderzoek over de Cera-collectie, bij de voorbereiding van de tentoonstelling Peter Buggenhout voor Hedendaagse kunst en bij depotwerk voor Oude kunst.

De afdeling Ondersteuning ontving 1 stagiaire. Zij hielp mee bij de boekhouding.

Vanuit Walden vzw deed 1 persoon ervaring op via een oriëntatiestage bij de technische ploeg.

4.2.4 VRIJWILLIGERSWERKING

4.2.4.1 VRIJWILLIGERSBELEID

Visietekst

Om de vrijwilligerswerking verder te professionaliseren werd er in 2013 besloten om een concreet vrijwilligersbeleid uit te werken. In samenwerking met zowel personeelsleden als vrijwilligers is er een beleidstekst opgesteld die jaarlijks wordt geactualiseerd om verandering in denkwijzen, visie en procedures op te vangen.

Er zijn 4 hoofdpijlers die de basis vormen voor het vrijwilligersbeleid in M. In 2015 werden ze als volgt beschreven:

Maatschappelijke rol en draagvlak

- ▶ vrijwilligers vormen een verbinding tussen de lokale samenleving en de culturele organisatie. Onder meer om deze reden koestert M haar vrijwilligerswerking en is er sterk van overtuigd dat vrijwilligerswerk op zich, los van haar concrete invulling, een duidelijke meerwaarde biedt voor de organisatie.
- ▶ vrijwilligers betrekken bij de werking biedt M een unieke kans om haar cultureel (potentieel) aanbod met een breed publiek te delen.
- ▶ anderzijds vormen vrijwilligers het ideale klankbord en een maatstaf om de museumwerking aan af te toetsen.

Vrijwilligers en beroepskrachten

- ▶ M wil er over waken dat vrijwilligers de professionele werking niet vervangen, maar fundamenteel verstevigen. Een vrijwilligersbeleid uitbouwen dat aansluit bij het professionele team is een uitdaging die M niet uit de weg wil gaan.

Uitwisseling M en vrijwilligers

- ▶ vrijwilligers blijven te allen tijde zelf hun invulling en intensiteit bepalen. Ze hebben inspraak over een takenpakket dat zij als verrijkend en uitdagend beschouwen. M wil vertrekken vanuit de vrijwilliger als individu.
- ▶ dit moet uitmonden in een wisselwerking tussen M en de vrijwilliger. Een vrijwilligerswerking schept kansen voor het personeel tot samenwerking met personen uit verschillende beroeps- en interessevelden, die elk hun capaciteiten, competenties en tijd ter beschikking willen stellen van de uitbouw van M.
- ▶ vrijwilligers zijn een complexe schakel tussen M en het publiek dat van onschatbare waarde is.

Levenslang en levensbreed leren

- ▶ M zal, waar mogelijk, haar vrijwilligers ondersteunen in het behouden en/of uitbreiden van de competenties die nodig zijn voor een vlot functioneren als vrijwilliger binnen hun takenpakket. M zet in op het vormen van zijn vrijwilligers die specifieke taken op zich willen nemen.

Portaalsite en taakomschrijvingen

Om een duidelijk kader te bieden aan de vrijwilligers en personeel over verwachtingen en verplichtingen, is er voor iedere vrijwilligersopdracht een taakomschrijving opgesteld. De projectverantwoordelijke schrijft deze uit volgens bepaalde criteria waarna de vrijwilligerscoördinator dit vervolgens goedkeurt of eventueel aanpast in samenspraak met de projectverantwoordelijke. Doorheen het jaar worden deze taakomschrijvingen verder bijgestuurd aan de hand van feedback van medewerkers en vrijwilligers.

De taakomschrijvingen worden dan gekoppeld aan een projectaanvraag via het vrijwilligersportaal. Op dit digitale platform kunnen medewerkers dus projecten aanvragen en krijgen de vrijwilligers alle beschikbare opdrachten te zien. Een vrijwilliger contacteert de vrijwilligerscoördinator om zich kandidaat te stellen, deze heeft de enige bevoegdheid om een kandidaat aan een opdracht te linken. Bovendien zijn er op het vrijwilligersportaal allerlei nuttige documenten, informatie en verslagen terug te vinden wat het een belangrijke tool maakt in het managen van de vrijwilligerspoule.

In 2015 is het vrijwilligersportaal in totaal 998 keer bekeken en bleven de bezoekers gemiddeld 2:59 minuten op de site. Dat komt neer op een gemiddelde van 85 views per maand. In de zomermaanden was er het minst aantal bezoekers voor het portaal, dit door vakanties en door het plaatsvinden van M-idzomer, het enige vrijwilligersproject waarvoor er door zijn omvang geen beroep wordt gedaan op de site.

Vormingen en activiteiten

M engageert zich om de competenties en knowhow van de vrijwilligers te blijven behouden en aan te scherpen. Ieder jaar is er dan ook een aanbod voorzien waarop de vrijwilligers zich kunnen intekenen. In 2015 stonden deze activiteiten op het programma:

Rondleiding permanente collectie

Om zowel nieuwe werknemers als vrijwilligers de nodige inhoudelijke achtergrond mee te geven werden er 2 rondleidingen georganiseerd in de permanente collectie op 31 maart 2015 en 3 april 2015. Door een medewerker van de afdeling Oude Kunst werd er uitleg gegeven bij de belangrijkste stukken en werd de collectie gekaderd in het werkveld. Ook vrijwilligers die al langer actief waren in M konden zich, ter opfrissing, inschrijven voor deze rondleiding en er was ruimte om vragen te stellen.

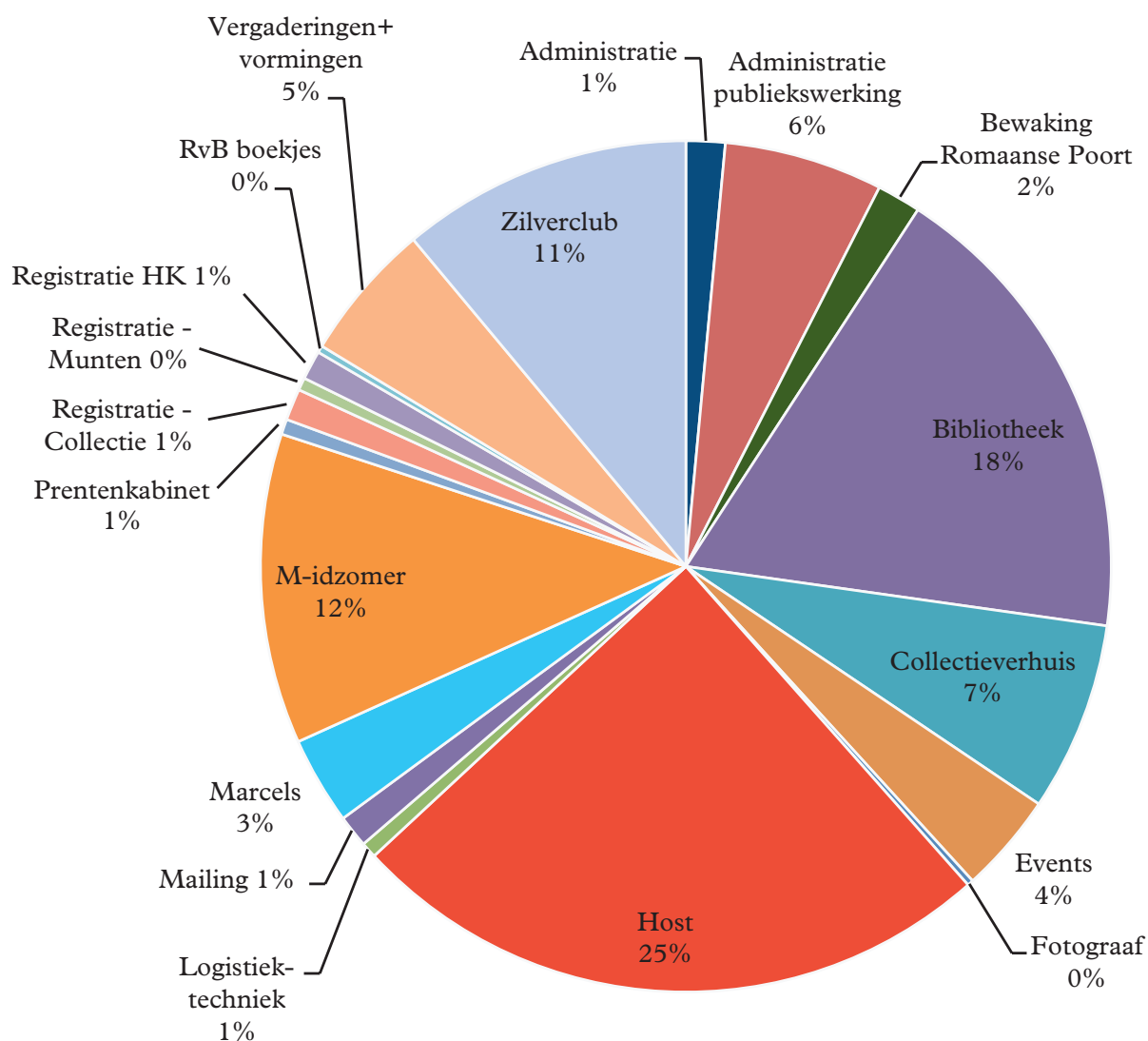
Evacuatie- oefening

Met behulp van de vrijwilligers was het mogelijk om een uitgebreide evacuatie-oefening te houden tijdens de sluitingsuren op 6 mei 2015. Vrijwilligers die een publieke functie hebben (bijvoorbeeld M-hosts, Event- host, M-idzomer, BarBizon..) voerden samen met de vaste werknemers de evacuatie uit. Andere vrijwilligers kregen de opdracht om een bepaalde rol als bezoeker op te nemen (bijvoorbeeld rolstoelgebruiker, bezoeker die weigert mee te werken..) om de oefening zo waarheidsgetrouw mogelijk te maken en om het gehele evacuatieplan te kunnen aftoetsen.

Uitstap Grand Hornu – bezoek aan het MAC's

In het kader van de Internationale Dag van de Vrijwilliger werd er een uitstap gepland op 9 december 2015. Er werd een bezoek gebracht aan het MAC's met een rondleiding gevolgd door een lunch en een wandeling rond de site van Grand- Hornu. Bovendien kregen de vrijwilligers een nabeschouwing van het afgelopen jaar en werd er al vooruitgeblikt naar de toekomstplannen voor de vrijwilligerswerking in 2016. Alle vrijwilligersteams waren vertegenwoordigd door de 27 deelnemers.

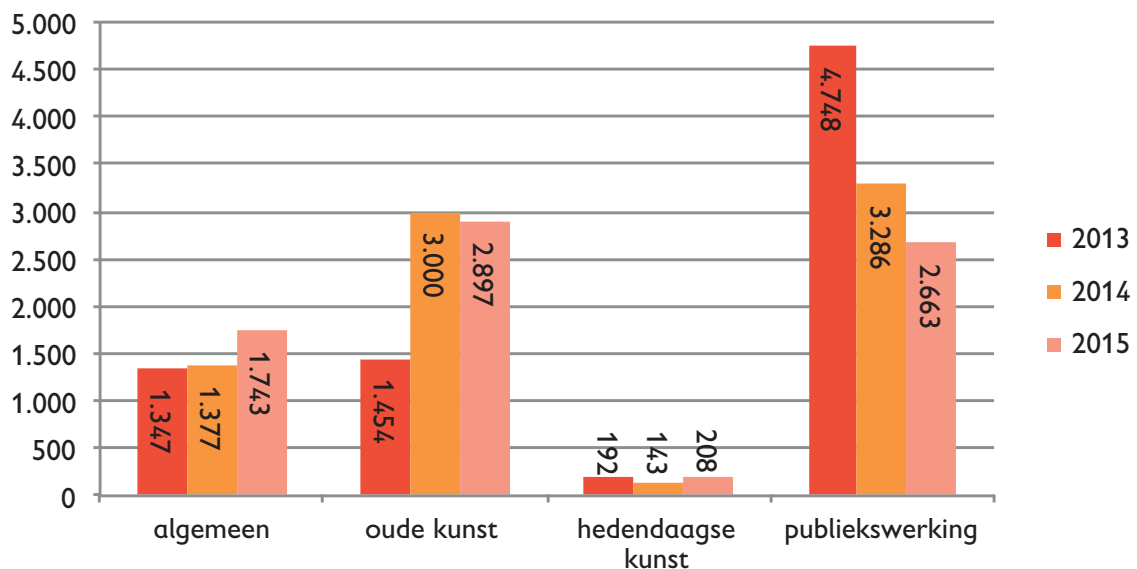
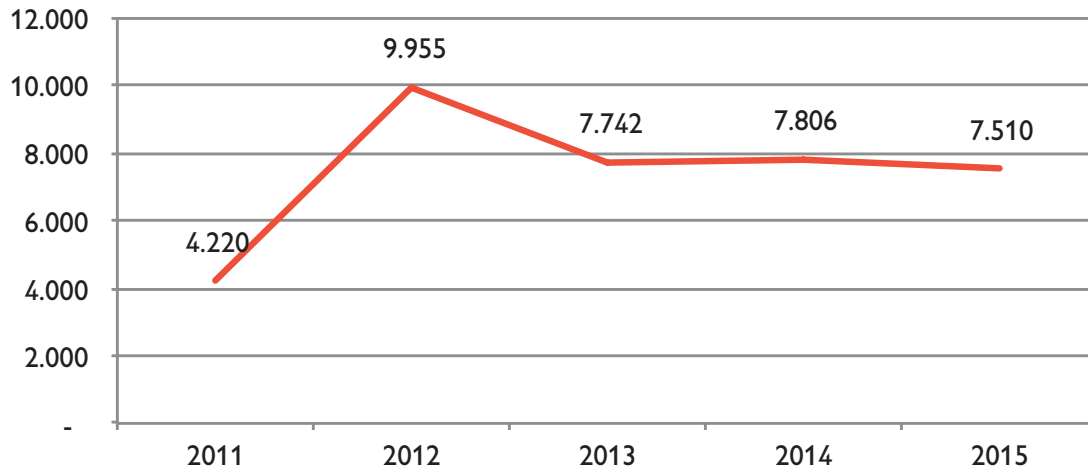
4.2.4.2 VRIJWILLIGERSWERKING IN CIJFERS

Statistieken

OMSCHRIJVING	UREN	OMSCHRIJVING	UREN
Administratie	111,5	Marcel's	250
Administratie publiekswerking	453,1	M-idzomer 2015	885
Onthaal Romaanse Poort	125,2	Prentenkabinet	43,6
Bibliotheek	1.355,5	Registratie - Collectie	90,1
Collectieverhuis	540,2	Registratie - Munten	36
Events	285,5	Registratie HK	82,8
Fotograaf	17,2	RvB boekjes	20
Host	1.850,2	Vergaderingen+ vormingen	396
Logistiek-techniek	45,1	Zilverclub	831,2
Mailing	92		
TOTAAL ACTIEVE VRIJWILLIGERS	133		
TOTAALAANTAL UREN	7.510,2		

VRIJWILLIGERSUREN

- ▶ het aantal vrijwilligersuren blijft stabiel ten opzichte van 2014 en 2013
- ▶ het aantal vrijwilligersuren van de dienst Hedendaagse Kunst is gestegen dankzij meer bewakingsopdrachten van Expo Leuven in de Romaanse Poort
- ▶ bij de dienst Publiekswerking zijn het aantal vrijwilligersuren gedaald door een vermindering van het aantal M- host- opdrachten. In 2014 werd er nog beroep gedaan op extra hosts tijdens drukke periodes zoals de tentoonstelling van Coxie. Bovendien was er in 2014 ook een extra balie voorzien die werd bemand door vrijwilligers
- ▶ hoewel er een minder vrijwilligers actief waren in 2015 stijgt het aantal uren per vrijwilliger wel. Dit is voornamelijk te danken aan het efficiënter inzetten van vrijwilligers .

4.2.4.3 NIEUWE EN UITZONDERLIJKE PROJECTEN

Uit de statistieken van de portaalsite merken we dat bijna alle aangevraagde vrijwilligersopdrachten (+- 95 %) worden ingevuld. Voor volgende activiteiten is er na een interne rondvraag ook een externe oproep gelanceerd:

M-idzomer

Het grootste jaarlijkse evenement in M waarvoor we telkens beroep doen op vele zowel geroutineerde als nieuwe vrijwilligers. Dit is een noodzaak omdat de uitvoering van M-idzomer grotendeels afhankelijk is van vrijwilligers. Ze nemen taken op zich zoals publieksbegeleiding, het verzorgen van de catering, controle van tickets enzovoorts. Zo werden er over de 4 dagen van het festival 216 shiften ingevuld door 83 vrijwilligers, goed voor 885 gepresteerde uren. Opvallend was het percentage mensen die na positieve ervaringen met vorige edities terugkomen om mee de handen uit de mouwen te steken.

Collectieverhuis- vervolg

In het najaar 2014 vond er een verhuis plaats van een deel van de eigen meubelcollectie. Met de hulp van 7 vrijwilligers werden de meubels in het extern depot geïdentificeerd, opgemeten en gefotografeerd om vervolgens gereinigd en gedesinfecteerd te worden. Eens dit was afgerond kon de verhuis van de stukken van het externe depot naar het vernieuwde museumdepot in M plaatsvinden.

In september 2015 kreeg dit project een vervolg om de behandeling en verhuis van de stukken volledig te kunnen afronden. De ploeg werd uitgebreid tot in totaal 14 vrijwilligers die 4 dagen per week aan de slag gingen tot eind oktober. Er werden dan ook 540 uren gepresteerd. Door de aard van het project was dit meteen ook een opportuniteit om meer jongeren in de vrijwilligerswerking te integreren net zoals bij M-idzomer.

Zilverclub- vervolg

Reeds van in 2014 tot en met 2015 werkte een team van 31 vrijwilligers mee aan het poetsen en fotograferen van stukken uit de zilvercollectie van M om deze klaar te stomen voor de tentoonstelling ZILVER. Kunst | Object | Verhaal. Deze werd geopend op 11 februari 2015 mede dankzij meer dan 1.000 gepresteerde uren van de zilverpoetsers.

Wegens het succes van de zilverclub en het vormen van een hechte groep vrijwilligers die hier aan hadden meegewerkt, is er op vraag van henzelf een vervolgtraject gestart. Vanaf april 2015 ging dezelfde ploeg aan de slag om systematisch ook de andere stukken uit de zilvercollectie op te laten blinken. De zilverclub vindt sindsdien plaats om de 2 weken en het aantal dagen werd van 2 naar 3 opgetrokken zodat de vrijwilligers meer keuzevrijheid hebben. In heel 2015 werden er 831 uur bijeen geпоetst.

Registratie en conservatie prentenkabinet- opstart

De prentencollectie van M telt ongeveer 20.000 stuks die in de aanloop naar de opening van het museum werden verpakt in zuurvrije dozen en mappen om dit te conserveren. De periode van zuurvrijheid is intussen zo goed als verstreken, dus moet er dringend gekeken worden naar de optimalisering van de bewaaromstandigheden. Bovendien werd deze prentencollectie nog nooit in zijn geheel geïnventariseerd en gedigitaliseerd.

Daarom werd besloten om een registratie- en conservatieproject op te starten waarbij vrijwilligers een belangrijke rol spelen. Om de taakverdeling van de vrijwilligers en de timing scherp te kunnen stellen, werd er in december 2015 een proefweek georganiseerd. Aan de hand van die resultaten werd besloten om de vrijwilligers in duo te laten werken met ieder zijn eigen vaste, afgebakende taken onder begeleiding en opvolging van de depotbeheerder of collectieregistrator. Elke derde en vierde week van de maand zal er op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag aan dit project voortgewerkt. De start is voorzien in februari 2016 en zou naar schatting tot eind 2018 lopen.

Bibliotheek- uitbreiding

De M-bib omvat circa 12.000 publicaties zoals naslagwerken, collectie- en tentoonstellingscatalogi, kunsthistorische boeken en dergelijke. Door de registratie van deze publicaties willen we de hele bibliotheek op termijn in enkele muisklikken doorzoekbaar maken. Daarom steunt de M-bib sinds haar ontstaan op enkele vrijwilligers die zich bezig houden met het inventariseren, behouden, beheren en registreren van alle stukken.

Om hierin verdere stappen te nemen is besloten om de groep van bib-vrijwilligers te gaan uitbreiden. Na een selectieprocedure en een bijhorende opleiding is het team van 3 naar 8 vrijwilligers gegroeid, ieder met zijn eigen afgebakende taken opgevolgd door een medewerker van de afdeling Oude Kunst. Ze werken in duo met complementaire taken op vaste dagen.

4.2.5 WERVING EN SELECTIE

Het invullen van vacatures dient te verlopen volgens de procedureregels vastgelegd in de rechtspositieregeling van de stad Leuven en overgenomen in de rechtspositieregeling van M. Deze regels beschrijven de aanwervings- en toelatingsvoorwaarden, de bekendmakingsprocedure, de samenwerking met Jobpunt Vlaanderen als bemiddelaar naar de selectiekantoren, de samenstelling van de externe jury, de selectieprocedure en de rangschikking van de geslaagde kandidaten.

In 2015 startten 4 selectieprocedures voor een contract onbepaalde duur. Daarnaast werden 7 verkorte procedures opgestart.

Vacatures bij M worden gepubliceerd op verschillende websites. Naast de eigen website verschijnen ze standaard op de website van de stad Leuven, Jobpunt Vlaanderen, Cultuurnet, Bam, Faro en VDAB. Naargelang de specificiteit kan dit worden aangevuld met onder andere de sociale netwerkanalen zoals Facebook. Knelpuntvacatures verschijnen ook in de geschreven media. Alle functies worden intern bekend gemaakt via M-net en Lavanet (van de stad Leuven) en hangen op het personeelsbord.

Voor sommige procedures voor contracten onbepaalde duur wordt een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met een extern selectiekantoor. Dit wordt afgestemd in een intakegesprek in aanwezigheid van Jobpunt Vlaanderen en vermeldt de verschillende procedurestappen, selectieonderdelen en timing. Alle kandidaten doorlopen minstens een schriftelijke en een mondelinge proef. Drie procedures onbepaalde duur gebeurden in eigen beheer.

M hanteerde in 2015 ook de screening via Flexpunt. Deze manier van verkorte screening door een interimkantoor laat toe sneller geschikte personen te vinden voor een tijdelijke functie of opdracht. In 2015 werden op deze manier 2 tijdelijke medewerkers aangesteld. 5 procedures voor tijdelijke medewerkers werden in eigen beheer uitgevoerd, waarvan 2 werden gepubliceerd via de voorgestelde kanalen en 3 via een verkorte screening verliepen (M-flex).

De tabel op de volgende bladzijde geeft een overzicht van de geslaagde kandidaten in de selectieprocedures in 2015. Het overzicht geeft aan dat er voor sommige functies een erg grote instroom is, maar dat er een kritische selectie gebeurt. M kan soms wervingsreserves aanleggen.

Na de kennisgeving van de geslaagde kandidaten hangt de invullingstijd van de functie af van de bereidwilligheid van de eerst geslaagde om in dienst te komen en van diens beschikbaarheid. Gezien het vaak jonge mensen zijn die de functie aangeboden krijgen, valt de beschikbaarheid en dus duur van invulling voor M goed mee.

FUNCTIE	KANTOOR	# GELDIGE KANDI- DATEN	EERSTE PROEF		TWEDE PROEF		ASSESSMENT		# GESLAAGD
			# AANWEZIG	# GESLAAGD	# AANWEZIG	# GESLAAGD	# AANWEZIG	# GESLAAGD	
ONBEPAALE DUUR									
Fondsenwerver (opgestart op 15/12/2014)	Katena	12	5	1					1
Diensthooftentoonstellingen Oude Kunst (opgestart op 15/12/2014)	Katena	8	8	2					2
Teamverantwoordelijke Onthaal, Verkoop en Bezoekersmanagement	Katena	14	9	5	5	0			0
Publieksbegeleider	M	57	6	4					4
Directiemedewerker	M	58	5	2					2
Medewerker communicatie	M	88	6	3					3
BEPAALE DUUR									
Administratief medewerker publiekswerking	M – Flexpunt	1	1	1					1
Medewerker digitale communicatie	M	111	39	8	8	3			3
Medewerker evenementen	Flexpunt	1	1	1					1
Teamverantwoordelijke Onthaal, Verkoop en Bezoekersmanagement	Flexpunt	1	1	1					1
Administratief medewerker oude kunst	M – Flexpunt	1	1	1					1
Publieksbemiddelaar	M	50	6	3					3
Projectmedewerker publieksbemiddeling	M – Flexpunt	1	1	1					1

4.2.6 VORMING, TRAINING EN OPLEIDING

In 2015 werd naast de extern gevolgde vorming, training of opleiding aandacht besteed aan interne opleidingen. Tijdens in-house opleidingen kan kennis aan een grote groep mensen overgebracht worden op een relatief korte termijn. Meestal is dit naar prijs en tijdsinvestering een stuk voordeliger dan het volgen van externe opleidingen. Doordat ineens een grote groep betrokkenen dit kunnen volgen dient er minder aandacht en tijd te gaan naar interne overdracht. Zo werden een aantal korte infosessies, onder de algemene noemer M-University, over allerhande relevante en bruikbare thema's georganiseerd. Alle medewerkers kunnen hierop intekenen.

Naast de externe en interne vorming doen medewerkers ook regelmatig aan prospectie en netwerking en nemen ze vaak deel aan lezingen binnen en buiten M.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de geregistreerde externe en interne vormen, trainingen of opleidingen in 2015.

NAAM OPLEIDING	# UREN	# DEELNEMERS	TOTAAL # OPLEIDINGS-UREN
Adlib / Adlib gebruikersgroep	7,00	2	14,00
Art Tube / Art Tube Academy	5,00	2	10,00
Axiell / Adlib Designer	18,00	1	18,00
BRK-APROA en VIOE / Innovatie in de conservatie-restauratie: opportuniteiten en beperkingen	16,00	1	16,00
D-na / Coaching leidinggevende	2,00	1	2,00
D-na / Coaching leidinggevende en team	5,00	1	5,00
D-na / Leiding geven - afdelingshoofden	3,00	7	21,00
FARO / Cross-mediale publiekswerking hands-on. Een modulair vormingstraject. Open platformen	6,50	1	6,50
FARO / Digitale bemiddeling	7,00	1	7,00
FARO / Erfgoed en Media	7,00	1	7,00
FARO / Essentie van Fondsenwerving deel 2	3,50	1	3,50
FARO / Introductie Fondsenwerving	2,00	1	2,00
FARO / Niet al goud wat blinkt? Waardering, selectie en afstoting van erfgoedcollecties	8,00	1	8,00
Frank Tentler / M-University XL : Smart Places	1,50	10	15,00
Hogeschool Universiteit Brussel / Creatief Schrijven	7,00	1	7,00
Hogeschool Universiteit Brussel / Inleiding tot de eindredactie	6,00	1	6,00
IDEWE / Bijscholing hulpverlener EHBO	3,50	2	7,00
Innovant / Timemanagement	7,00	1	7,00
Instituut van de overheid KUL / Veranderingsmanagement	21,00	1	21,00
Internet Architects / M-University: stappen naar een nieuwe website	1,50	16	24,00
Jeugdendienst Stad Leuven / Studiedag Kindvriendelijke stad	7,00	1	7,00
Julie Bogaerts / M-University: Social Media	2,50	16	40,00
KIK-IRPA / Flesh, Gold and Wood. The Saint Denis altarpiece in Liege and the question of partial paint practices in the 16th century	14,00	1	14,00
KMKG / 3D in cultural heritage	8,00	1	8,00
KORTOM / Masterclass Communicatiestrategie	8,00	1	8,00

Kunststeden Vlaanderen / Versterking toeristisch onthaal	8,00	2	16,00
Kwadraet / Coachen van hedendaags vrijwilligerswerk	24,00	1	24,00
Leuven Inc. / Personal sales	8,00	1	8,00
M / Scholar's Day: Current research in late medieval sculpture	8,00	3	24,00
Marc Meuleman / Projectmanagement	6,50	12	78,00
Metafose / Cursus determinatie metalen	3,50	4	14,00
Netwerk Digitaal Erfgoed Nederland / Conferentie Week van het Digitaal Erfgoed	8,00	1	8,00
Overleg Kunstbibliotheken Vlaanderen / De museumbibliotheek in 2025: kansen en bedreigingen?	3,50	1	3,50
Packed vzw / Digitaal: kans of noodzaak Athenaplus conferentie	7,00	1	7,00
PCCE / Een andere kijk op risicobeheer	4,00	4	16,00
PDOS / Capelo - Gevorderden	3,50	1	3,50
PDOS / Capelo - Introductiesessie	3,50	1	3,50
Provant / Timemanagement	6,50	1	6,50
RESOC / Gezondheidsbevordering op het werk	2,00	1	2,00
Rubanium / Erf(goed) documenteren	8,00	1	8,00
Stad Leuven - Algemeen Secretariaat / M-University: Postregistratie	2,00	10	20,00
Stad Leuven - Directie Sociale Zaken / Duidelijke taal en goed onthaal	2,00	2	4,00
Stichting Marketing / Content marketing	8,00	1	8,00
Teamleader / Training en set up	7,50	9	67,50
True North / M-University: online evoluties	2,50	14	35,00
Van Abbemuseum / Inspiratiedag	7,00	1	7,00
Vlaamse Erfgoedbibliotheek vzw / Toegepaste kunsten van middeleeuwen tot heden	7,00	1	7,00
VUB / Toegepaste kunsten van middeleeuwen tot heden	24,00	1	24,00
Wim Provoost / M - university: online copywriting	2,50	12	30,00
TOTAAL	343,50	159,00	708,50

In totaal werd 708,50 uur aan opleiding besteed waarvan 223 uur aan interne opleiding en 485,50 uur aan externe opleidingen. 40 personeelsleden volgden één of meerdere opleidingen. Dit kostte M 21.903,67 euro in 2015, dit betekent een gemiddeld jaarlijks opleidingsbudget van 547,59 euro per deelnemer.

Net zoals in 2014 wil M verder inzetten op opleiden en professionaliseren van zijn (jonge) medewerkersploeg. Dit moet hen kansen bieden competenties te ontwikkelen en een loopbaanpad, ook buiten M, uit te bouwen.

4.2.7 WERKNEMERSWELZIJN

4.2.7.1 VERZUIMBELEID

Volgens het ziektebeleid van M bepaalt een objectieve verzuimindex bij wie van de werknemers controle uitgevoerd wordt. Mensura werd daarbij aangeduid als controlerend orgaan bij afwezigheid door ziekte.

In 2015 waren er 56 ziektemeldingen door 30 medewerkers. Dat resulteerde in 315,50 ziektedagen, gemiddeld 5,63 ziektedagen per melding, waarbij enkele langdurige persoonsgebonden ziektes dit gemiddelde verhogen. Ter vergelijking: in 2014 waren er in totaal 47 ziektemeldingen door 27 medewerkers met een totaal van 304 ziektedagen (6,47 ziektedagen per melding).

4.2.7.2 DIVERSITEITSPLAN

De Vlaamse Overheid en de sociale partners willen via een integrale aanpak de evenredige arbeidsdeelname van alle kansengroepen bekomen door ondernemingen, instellingen en lokale besturen, financieel en inhoudelijk te ondersteunen bij het voeren van een diversiteitsbeleid, concreet via het afsluiten van een diversiteitsplan.

Met een diversiteitsplan worden de werkgelegenheidskansen van kansengroepen (allochtonen, vrouwen, oudere werknemers, arbeidsgehandicapten, laaggeschoolden...) verruimd, discriminatie weggewerkt en de kwaliteit van tewerkstelling voor iedere werknemer verbeterd. In 2015 werden in dit kader 2 Activa-medewerkers met RSZ-vermindering en premie en 2 IBO medewerkers tewerkgesteld. Op de dienst administratie was er een langdurige reïntegratiestage.

M steunt dit opzet en maakte samen met RESOC een instapdiversiteitsplan en nadien een volwaardig diversiteitsplan op.

Na de positieve ervaringen met de uitwerking van vorige plannen wenste M verder vorm te geven aan het diversiteitsbeleid via een groeiloopbaan- en diversiteitsplan. De tussenkomst van de Vlaamse Overheid (via RESOC) bedraagt 2.500,00 euro en werd goedgekeurd voor 1 jaar vanaf 1 oktober 2014 en liep tot 30 september 2015.

Het groeiloopbaan- en diversiteitsplan omvatte volgende concrete acties:

- ▶ continueren van een werkgroep diversiteit, bestaande uit een aantal interne personeelsleden;
- ▶ ontwikkelen van competentieprofielen en een competentiebeleid. Competentieprofielen worden opgesteld voor alle functies en dit in samenwerking met functiehouders en leidinggevenden, zodat iedereen er zich maximaal in herkent. Deze actie wordt begeleid door een externe begeleider.

4.2.7.3 WERKGROEP WELZIJN

In 2015 werd een werkgroep psychosociaal welzijn opgericht. Het is een heterogene groep waarin alle niveaus van M vertegenwoordigd worden. Deze werkgroep bespreekt en bereidt het algemene beleid van M rond psychosociaal welzijn voor samen met de preventieadviseur over de psychosociale aspecten van IDEWE. Het geïmplementeerde beleid betreft in hoofdzaak het omgaan van M als organisatie met psychosociale risico's: pesten, geweld, ongewenst seksueel gedrag, conflicten, stress en burn-out.

De werkgroep organiseerde midden 2015 een tevredenheidsenquête voor het voltallige personeel van M (vaste medewerkers en gelegenheidspersoneel). Het ging om een enquête die peilde naar het psychosociaal welzijn van de medewerkers door gerichte vragen over de organisatie, inhoud, voorwaarden, omstandigheden en werkverhoudingen in M.

4.2.8 INTERNE COMMUNICATIE

In 2015 werden 5 medewerkersvergaderingen georganiseerd met name op 6 maart, 8 mei, 19 juni, 18 september en 30 oktober 2015.

Volgende agendapunten kwamen aan bod:

- ▶ toelichting bij de missie en visie van M;
- ▶ toelichting bij de infrastructuurwerken binnen M;
- ▶ voorstelling Fondsenwerving;
- ▶ HRM-nieuws: toelichting personeelsbeleid, tevredenheidsenquête;
- ▶ toelichting '2014 in cijfers';
- ▶ toelichting bij de politiek rond "behoud & beheer" in M;
- ▶ voorstelling van het vernieuwd museumconcept 2017;

- ▶ voorstelling van het Digitale Informatie Management;
- ▶ voorstelling van de digitale communicatie in M;
- ▶ voorstelling van de publiekswerking in M;
- ▶ regelmatige voorstelling van toekomstige projecten en tentoonstellingen: Peter Buggenhout, Michael Van den Abeele, School van Tervuren, Open M, Museumspelstraat, Geluksvogels, zomer in M, Beelden uit Brugge, Guy de Cointet, Sarah Morris, Playground, Jimmy Robert en Wereld van Herinnering;

Op 10 december 2015 werd nog een laatste keer een medewerkersvergadering bij elkaar geroepen om het nakende vertrek van de algemeen directeur aan te kondigen aan de vaste medewerkers.

Op 2 december 2015 hield M een medewerkersdag waarbij de collega's van het Red Star Line Museum een bezoek kregen en er een teambuilding/speurtocht door de Antwerpse binnenstad georganiseerd werd.

4.3 INFRASTRUCTUUR

4.3.1 INVESTERINGEN IN DE ONROERENDE INFRASTRUCTUUR

4.3.1.1 PERSONEELSVLEUGEL

Omwille van de nood aan meer vergaderruimte en de vraag naar optimalisering van de werkplekken, werden in de loop van 2015 de bureauruimtes grondig hertekend op basis van de noden en wensen van elke dienst. Het grootste deel van de werken werd ook reeds in het najaar van 2015 uitgevoerd.

In twee grote bureauruimtes is een compartimentering met separatieglas gebouwd, voor alle medewerkers is een nieuwe werktafel voorzien en de afdelingshoofden betrekken nu elk een apart bureau waar ze ook kunnen vergaderen met hun medewerkers of met externe genodigden.

Dankzij extra compactusrekken in het documentatiecentrum kon in de voormalige bibliotheek tot 70% meer ruimte worden gecreëerd, ten behoeve van extra vergader- en projectruimtes. Tegelijk werd ook een lees- en registratieruimte voorzien.

In het voorjaar van 2016 krijgt de bureau van de dienst administratie nog een facelift, wordt de zolderruimte afgewerkt tot productiebureau en verhuist de dienst techniek naar een meer afgezonderde ruimte, waardoor op het gelijkvloers nog een groot vergaderlokaal kan worden ingericht.

Als laatste wordt de keuken functioneel aangepast en zal er een performant afval- en sorteersysteem worden geïmplementeerd. Gebouwtechnisch zijn voor dit alles ook aanpassingen gebeurd op vlak van acclimatisatie, branddetectie, brandwering, verlichting, netwerk, geluidsisolatie en sanitair.

4.3.1.2 DOORGANG ACADEMIE – NIEUWBOUW 1

Om buitenmaatse kunstwerken te kunnen tentoonstellen in de grootste museumzalen (Nieuwbouw 1) diende een doorgang te worden verhoogd met 30 centimeter. Om dit te kunnen realiseren, werden er zware betonboringen uitgevoerd, plafonds verhoogd en nieuwe buitenmaatse branddeuren geïnstalleerd.

4.3.1.3 AANPASSINGS- EN VERBETERINGSWERKEN

- ▶ schilderen van het volledige Forum, met aanpassingen aan de gordijnen, zodat de achterliggende ruimte volledig kan worden afgesloten;
- ▶ doorvoeren van extra stroom naar de koelgroepen op het dak en het plaatsen van verlichting;
- ▶ afwerken van de trappenhal -2/-3 na het uitdrogingsproces van latent bouwvocht;
- ▶ een groot deel van de gerecupereerde rekken uit de voormalige museumbibliotheek herbestemmen voor intern gebruik;
- ▶ bijwerken van elektriciteits- en constructieplannen na de verbouwingen van 2014-2015;
- ▶ vernieuwen van het tapijt in de Loge;
- ▶ bouwen van een verfofslagruimte in het nieuwe transitdepot;
- ▶ vernieuwen van een deel van de UPS-installatie (noodstroom).

4.3.1.4 OPERATIONELE UITGAVEN VOOR HET GEBOUW EN DE VASTE STRUCTUUR

- ▶ ca. 78.000 euro: poetsen van de ruimtes

- ▶ ca. 117.000 euro: onderhoud en herstellingen (waaronder onderhoudscontract met Cofely)
- ▶ ca. 22.600 euro: beveiliging
- ▶ ca. 11:000 euro: verzekering (enkel voor het gebouw)
- ▶ verbruikskosten: voornamelijk elektriciteit voor ca. 159.000 euro, verwarming (gas) voor ca. 55.000 euro en water voor ca. 11.500 euro

4.3.2 INVESTERINGEN IN DE ROERENDE INFRASTRUCTUUR

De investeringen in de roerende infrastructuur betreffen investeringen ter ondersteuning van de concrete werking van M. Deze worden gefinancierd door een kapitaalsubsidie van de stad Leuven. Om de noodzakelijke investeringen in de volgende jaren te kunnen blijven doen, is er een overleggroep met M en de financiële en technische diensten van de stad Leuven. Deze stuurgroep bepaalt de prioriteiten en maakt de meerjarenplanning op.

M investeerde in 2015 in 28 nieuwe bureaus. Daarnaast werd een samenwerkingsverband opgezet met de stad Leuven om een gecentraliseerd HVAC-gebouwbeheersysteem te ontwikkelen op basis van een virtuele server die beheerd wordt door de IT-partner van de stad Leuven.

Aankopen:

- ▶ een afvalsorteerpunt voor bezoekers ter hoogte van het onthaal
- ▶ extra signalisatiemateriaal voor (kunst-)transporten

4.3.3 TECHNISCHE ONDERSTEUNING

Een belangrijke opdracht voor de technisch coördinator is het stroomlijnen van de vele aanvragen tot een werkbaar planning voor de techniek. Vooral het eigen werk aan gebouw of techniek dient streng bewaakt te worden. Een wekelijkse planningsvergadering met het team tracht zoveel mogelijk vast te leggen op korte termijn (1 à 2 weken) en reeds prioriteiten op lange termijnen in te plannen. Doordat het team uitgesproken aanvullende competenties heeft, biedt dit de kans om op deze vergadering problemen vanuit de verschillende invalshoeken te bekijken en taken te verdelen naargelang de competenties.

Om de prestaties van het technisch team nog meer te versterken en tegelijk ook de zichtbaarheid van de dienst techniek te vergroten, werd in 2015 een begeleidingstraject opgestart waarin de nadruk ligt op het ontwikkelen van een duidelijke taak- en tijdsregistratie.

Om het overzicht van alle activiteiten, ingrepen en transporten te kunnen behouden, is in 2015 een planning software op maat ontwikkeld die vanaf 2016 wordt geïmplementeerd voor heel de organisatie. Er werd gekozen om hiervoor in zee te gaan met YESplan.

Het samenwerkingsverband met de organisatie Walden vzw, welke tweewekelijks een aantal onderhoudstaken uitvoert in de tuin en op de terrassen, werd positief geëvalueerd en voor onbepaalde tijd verlengd.

M wordt ondersteund door de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk van de stad Leuven. M kreeg naar aanleiding van het werkbezoek door de Dienst Toezicht Welzijn op het Werk dat plaatsvond op 27 januari 2015 een positieve evaluatie. Het verslag van deze inspectie kan worden opgevraagd bij de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk.

4.4 DUURZAAMHEID EN ECOLOGIE

4.4.1 TECHNISCHE INGREPEN

In samenwerking met de KULeuven werd een thesisvraag uitgeschreven met als doel de klimaatregeling nog verder te kunnen optimaliseren. De scriptie die hieruit volgde, werd voorgelegd aan de installateur en de onderhoudsfirmen van de HVAC-installatie. We verwachten in 2016 concrete ingrepen te kunnen doen om de levensduur van de installatie te verlengen en tegelijk minder energie te verbruiken.

Als kernpartner van Leuven KlimaatNeutraal heeft M zich geëngageerd om voor de volgende 3 jaar een aantal grote investeringen te doen in het kader van energiebesparende maatregelen, zoals de reeds genoemde optimalisering van de HVAC-installatie, extra isolatie op warmteverliezen in de stookruimte, zonnewering en zonnewinning indien technisch en financieel haalbaar.

4.4.2 RECUPERATIE MATERIALEN

M als museum genereert door zijn vele tijdelijke tentoonstellingen ook het bijhorende afval. Dit is een belangrijk speerpunt in M's meerjarenplan. M probeerde in de mate van het mogelijke afval te vermijden door hergebruik en een duurzaam aankoopbeleid. Zo is sinds 2015 het gebruik van MDF volledig vermeden en worden glasplaten zoveel mogelijk hergebruikt voor vitrines. M is bijzonder trots dat het er in 2015 in slaagde een modern en fris-ogend meubel te bouwen voor de zoMerbar, waarbij voor meer dan 80% met recuperatiemateriaal werd gewerkt.

In ruil voor de diensten die Walden vzw ons levert (onderhoudsopdrachten) krijgt de organisatie de kans om tentoonstellingsmateriaal te recupereren voor haar eigen werking. Tot nog toe zijn er geen vragen geweest vanuit M om bepaalde artikelen te bouwen of te herstellen.

Naar aanleiding van de verbouwingen aan de personeelsvleugel zijn vier werkposten onmiddellijk gerecupereerd door de Dienst Toerisme van de stad Leuven en zijn de overige werktafels opgeslagen in de stadsdepot voor eventueel later gebruik. Dankzij de aankoop van een extra compactusrek voor het documentatiecentrum, zijn een heel aantal rekken vrijgekomen. Naast eigen hergebruik, is een groot deel van de rekstructuren herbestemd naar de integratiedienst.

4.4.3 ECOTEAM

Het ecoteam van M bestaat uit medewerkers uit elke afdeling die zich vrijwillig inzetten en deze taken er extra bijnemen. In 2015 zette het ecoteam voornamelijk in op sensibilisering van de medewerkers van M. In 2015 organiseerde het ecoteam diverse acties rond gezonde en biologische voeding, mobiliteit, energie en verbruik, afval,...

Daarnaast nam M ook deel aan de Leuvense klimaatweek. Zo werden er in M een aantal documentaires vertoond in samenwerking met Docville: Bikes vs. Cars, Cowspiracy en Thule Tuvalu. Voor de tweede graad van het secundair onderwijs werden er upcycling workshops georganiseerd in het kader van de tentoonstelling van Peter Buggenhout. Ook was er tijdens de klimaatweek een unieke rondleiding achter de schermen van M door onze technisch coördinator waarbij je kon ontdekken hoe het museum omgaat met energiebesparing, afvalscheiding en isolatie. Het ecoteam is eveneens vertegenwoordigd in de Werkgroep Interne Duurzame Ontwikkeling van stad Leuven.

4.5 COMMERCIELE WERKING

4.5.1 COMMERCIELE ZAALVERHUUR

ZAAL	TARIEF <5U TUSSEN 9-18U, EXCL. BTW	TARIEF >5U TUSSEN 9-18U, EXCL. BTW
Forum	€900	€1.200
Antichambre volledig	€1.200	€2.400
Antichambre deel 1	€800	€1.100
Antichambre deel 2	€800	€1.100
Loge	€550	€750
N31	€800	€1.100
Dakterras	€1.200	€1.750
Binnentuin	€1.000	€1.500

Supplementen:

Na 18:00 tot 23:00	€250
Vanaf 23:00	€100/uur
Voor 9:00	€50/uur
Aansluiting extra micro's in Forum	€100
Aansluiting beamer in Antichambre of N31	€50
Plaatsen van stoelen en tafels	€100
Plaatsen van audio-installatie in Antichambre of N31	€300
Flipchart + markers	€10

4.5.1.1 VASTE FORMULES

RONDLEIDING	Gids per 20 personen voor een rondleiding naar keuze	€65/20 personen
MUSEUMTICKETS VOOR GENODIGDEN		€6/persoon
NOCTURNE	Privérondleiding tijdens de sluitingsuren van het museum. Inbegrepen: privé-receptieruimte, gidsen en tickets, parking per koppel, bemande vestiaire, onthaalmedewerkers	€2.500/50 personen €3.000/100 personen €275 per extra 20 personen
MUSEUMONTBIJT	Privérondleiding voor de openingsuren van het museum van 9:00 tot 11:00. Inbegrepen: ontbijtbuffet in een privéruimte, bemande vestiaire, een parkeerticket per persoon, gidsen en tickets	€1.800/20 personen €45 per extra persoon
COMMERCIELE FOTOREPORTAGES	Tot 4 personen gedurende maximum 4 uur	€250 (€550 in combinatie met huur kleedruimte)

De zaalhuurtarieven werden midden 2015 aangepast naar bovenstaande tarieven.

4.5.1.2 ZAALVERHUUR TEGEN ALGEMEEN GELDENDE TARIEVEN

Het is niet de bedoeling dat socio-culturele verenigingen zalen kunnen huren tegen een lager tarief, daarvoor is er het cultuurcentrum.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	27-01-15	BNP Paribas Fortis	Nocturne	€5.300,00
2	27-01-15	Marie Claire	Fotoshoot	€225,00
3	28-01-15	Groen Leuven	Congres	€1.600,00
4	08-02-15	Sophie Decoster	Fotoshoot	€150
5	04-03-15	Die Keure	Congres	€1.750
6	20-03-15	Steven Crabbé	Fotoshoot	€47,00
7	20-03-15	Gerrit Dupont	Fotoshoot	€47,00
8	21-03-15	Elien Schellens	Fotoshoot	€47,00
9	24-04-15	Serge Wailly	Fotoshoot	€47,00
10	25-04-15	Sara Spreuwers	Fotoshoot	€47,00
11	09-05-15	Eureka	Ontmoetingsdag	€2.200,00
12	23-05-15	Julie Peeters	Trouwreceptie	€1.600,00
13	30-05-15	Claude Geron	Fotoshoot	€47,00
14	28-05-15	Matthijs Van der Burgt	Fotoshoot	€47,00
15	02-06-15	Euro Shoe Group	Fotoshoot	€550,00
16	02-06-15	IMEC	Receptie	€2600,00
17	26-06-15	Omniatravel	Nocturne	€9.571,00
18	27-06-15	Phil Tubbax	Fotoshoot	€47,00
19	30-06-15	VSKO	Ontmoetingsdag	€800,00
20	10-08-15	Wim Vanderwegen	Fotoshoot	€47,00
21	27-08-15	Giroflex	Receptie	€4.406,00
22	16-09-15	Feproma	Nocturne + kaasbuffet	€3.148,00
23	08-10-15	BNP Paribas Fortis	Museumontbijt	€2.596,00
24	09-10-15	Jan Pincket	Fotoshoot	€47,00
25	23-10-15	Stéphanie Swolfs	Huwelijksreceptie	€1.650,00
26	25-10-15	Nova Wuyts	Fotoshoot	€47,00
27	27-11-15	Advocatenkantoor Beelen	Fotoshoot	€250,00
28	09-12-15	Bolero KBC Securities	Nocturne	€5.870,00

4.5.1.3 ZAALVERHUUR MET KORTING

Er zijn uitzonderingen op de algemeen geldende tarieven voor organisaties die vanuit hun opportuniteit worden beoordeeld. Deze organisaties hebben een inhoudelijke link met M en kunnen ons draagvlak vergroten.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	13-01-15	KU Leuven	Nocturne	€5.000,00
2	28-01-15	Wim Opbrouck	Brainstorm	
3	17-02-15	SBS Belgium	Vergadering	€60,00
4	27-02-15	VOKA	Lezing	€500,00
5	21-05-15	Bokrijk	Vergadering	€1.250,00

6	05-06-15	UZ Leuven + Servier	Receptie	€1.000,00
7	08-06-15	Toerisme Vlaanderen	Lezing	€900,00
8	11-06-15 22-06-15	CM	Teleblok	€3.750,00
9	18-06-15	KU Leuven	Nocturne	€4.000,00
10	22-06-15	Medica vzw	Brunch	€1.500,00
11	05-09-15	Laura Delrue	Trouwreceptie	€187,50
12	08-09-15 09-09-15 10-09-15	KU Leuven – VIB	Congres	€4.990,00
13	08-09-15	Terug naar morgen	Persdag	
14	20-10-15	Vzw Waerbeke	Conferentie	€550,00
15	03-12-15	Kunststeden Vlaanderen	Congres toeristisch onthaal	€1.275,00
16	14-12-15	Streetwize	Vergadering	€200,00

4.5.1.4 ZAALVERHUUR IN HET KADER VAN EEN SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

In ruil voor specifieke returns kunnen organisaties activiteiten in M organiseren. De zaalverhuur kadert in dit geval in een bredere samenwerkingsovereenkomst.

	DATUM	ORGANISATIE	ACTIVITEIT	INKOMSTEN EXCL. BTW
1	16-01-15	Rachele Mineccia	Studiedag	€28,00
2	22-01-15	Thrombogenics	Nocturne	€360,00
3	30-01-15	Thrombogenics	Nocturne	
4	13-05-15	Markant	Fotoshoot	
5	05-09-15	Boerenbond	125 jaar Boerenbond	€350,00
6	01-10-15	Easy M	Studiedag	€143,00
7	13-10-15	Beobank	Seminarie	
8	15-10-15	Interreg	Congres	€3.466,00

4.5.1.5 RESULTAAT ZAALVERHUUR 2015 T.O.V. 2014

	RESULTAAT 2014 EXCL. BTW	RESULTAAT 2015 EXCL. BTW
Zaalverhuur aan algemene tarieven	€42.766,46	€44.783,00
Zaalverhuur met korting	€24.347,18	€25.162,50
Zaalverhuur in het kader van samenwerkingsovereenkomst	€10.593,95	€4.347,00
TOTAAL	€77.707,59	€74.292,50

4.5.1.6 FUNDRAISINGDINER

Het Fundraising diner van 2015 vond plaats op zaterdag 13 juni met een receptie en afsluitende netwerking drink op het dakterras en een zittend diner in zaal 28.

Met 22 verkochte tafels was het de meest succesvolle editie tot nog toe. De opbrengst van het Fundraising diner werd gelinkt aan het project rond beeldgeletterdheid. Tussen het hoofdgerecht en het dessert kreeg elke tafel een rondleiding in de ZILVER tentoonstelling, het depot of de vaste collectie.

Bruto inkomsten: €73.445, waarvan 7717€ van de loterij

Netto opbrengst: €53.413

Totaal aantal personen: 220

De netto opbrengst is exclusief de waarde van de sponsoring die €16.051 bedraagt, waaronder de loterijprijzen, wijnen alsook de korting op catering en op huur van het grote presentatiescherm. De loterijprijzen werden aangeboden door Omniatravel (hoofdprijs: reis voor 2 naar Cuba); Restaurant Arenberg (diner voor 2); TastToe (ginpakket); Nieuwe Wereldwijnen (wijnpakket), Omer (rondleiding brouwerij en bierpakket); naast prijzen van M (fruitschaal Sol Lewitt en 3 edities van Adriaan Verwee). Het diner werd verzorgd door Traiteur de Merode, met een menu samengesteld in samenwerking met chef-kok Lieven Demeestere van restaurant Arenberg en de wijnen werden geschonken door Nieuwe Wereldwijnen. Andere drankponsors waren Omer en Tasttoe.

4.5.2 M-CENAS

In oktober 2015 startte M met een nieuwe ledenformule “M - cenas” ter vervanging van de Platina M-bassadeursformule. De M-cenas formule werd losgekoppeld van de M-bassadeurswerking, omdat deze leden een meer individuele en exclusieve aanpak vragen.

Met de M-cenassen wil M een vaste kern van kunstliefhebbers, kunstverzamelaars en meerwaardezoekers uit de regio rond het museum verzamelen met een maximum van 100 leden. De M-cenassen ondersteunen het museum financieel in ruil voor 8 tot 10 exclusieve evenementen. Tijdens deze activiteiten worden ook momenten voorzien om de leden te informeren over de werking en lange termijnplanning van het museum met de bedoeling om de betrokkenheid en het draagvlak voor M te vergroten.

4.5.2.1 FORMULE EN PRIJS

Het lidmaatschap kost 1.000€ per persoon waarvan 500€ rechtstreeks gestort wordt aan het M - Museum Fonds, ondergebracht bij de Koning Boudewijn Stichting ter ondersteuning van artistieke en socio-culturele projecten. Dit bedrag is fiscaal aftrekbaar.

De 2 Platina lidmaatschappen die nog actief waren tot maart 2016, werden opgenomen in de M-cenas formule.

Voordelen M-cenas:

Uitnodigingen op

- ▶ exclusieve previews van vier grote tentoonstellingen per jaar met rondleiding door de curator of de kunstenaar;
- ▶ een M-cenas nocturne op het dakterras in het voorjaar;
- ▶ een M-cenas diner in het najaar waarbij de M-directie jou het artistieke seizoen en de realisaties van het M - Museum Fonds voorstelt;
- ▶ een uitzonderlijk bezoek aan een kunstenaarsatelier, een privécollectie of een kijk achter de schermen alle vernissages;

Genieten van kunst en cultuur via een persoonlijke M-cenas kaart :

- ▶ toegang tot het volledige museum, de M-Schatkamer van Sint-Pieter en alle tijdelijke tentoonstellingen;
- ▶ een uitnodiging voor lezingen, debatten, theater en filmvoorstellingen en nog veel meer;
- ▶ 10% korting in de M-shop en op activiteiten voor kinderen zoals verjaardagsfeestjes, workshops en vakantiestages;
- ▶ 25% korting op kunstedities;

Een teken van erkenning...

- ▶ Indien gewenst met naamsvermelding op de website.

Persoonlijke service op maat

- ▶ Persoonlijk onthaal op de M-cenas momenten, en een contactpersoon voor al uw vragen en wensen.

4.5.3 LEDENBESTAND 2015

2015 werd afgesloten met 34 leden. Een onverhoopt succes voor een formule die pas in het najaar werd opgericht. Dit toont ook aan dat een dergelijke formule in de omgeving van M leefbaar en gewenst is.

4.5.4 ACTIVITEITEN 2015

Tussen 1 oktober en 31 december 2015 vonden twee exclusieve M-cenassen activiteiten plaats:

PREVIEW VAN DE TENTOONSTELLING SARAH MORRIS

Zo 18·10·15 | 12:00

Samen met de genodigden van Sarah Morris, de drie galerijen en sponsor KBC werden de M-cenassen uitgenodigd voor een lunch in de Loge en kregen ze een preview van de tentoonstelling in aanwezigheid van de kunstenares.

M-cenassen aanwezig: 10

M-CENAS EINDEJAARSDINER IN M

Wo 16·12·15 | 18:45 > 23:00

Voor het eerste M-cenas Eindejaarsdiner serveerde chefkok Kwinten De Paepe een menu geïnspireerd door Sarah Morris. De M-cenassen kregen een blik achter de schermen van het museum door de directeur of een rondleiding in de tentoonstelling van Sarah Morris door de curator Eva Wittocx.

Eva Wittocx en Peter Carpreau, afdelingshoofden hedendaagse en oude kunst gaven na het voorgerecht een presentatie met een preview van de komende tentoonstellingen.

Sponsors Footstrap en Nieuwe Wereldwijnen zorgden voor een stijlvolle aankleding en aangepaste wijnen.

Aantal M-cenassen aanwezig: 33

4.5.5 M – MUSEUM FONDS

In oktober 2015 werd het M - Museum Fonds opgericht in de schoot van de Koning Boudewijnstichting (KBS). Dit laat M toe om financiële handgiften, legaten of schenkingen, testamentair of bij leven, te ontvangen op een meer gestructureerde manier. Via de KBS worden voor handgiften ook fiscale attesten opgesteld (vanaf EUR 40,-). De KBS is onderworpen aan 5,50% schenkingsrechten (voor geregistreerde schenkingen – registratievrije handgiften krijgen een fiscaal attest en kunnen ook voor grotere bedragen worden georganiseerd). Voor testamentaire schenkingen of legaten is de KBS, en dus ook het M - Museum Fonds, onderworpen aan 8,50% successierechten.

Het Fonds heeft als doelstelling het verzamelen van financiële middelen ter ondersteuning van de verschillende culturele, wetenschappelijke, museale en/of publieksgerichte activiteiten van het M - Museum Leuven in de meest brede zin. Het Fonds ondersteunt daarbij, onder andere en niet limitatief, de ontsluiting, bewaring, restauratie, verwerving en wetenschappelijk studie van de kunst- en erfgoedcollectie beheerd door of toevertrouwd aan M, zowel binnen de muren van het museum als daarbuiten. Het Fonds ondersteunt verder ook de realisatie van tentoonstellingen, (socio-culturele) projecten, publicaties, lezingen, en alle andere activiteiten, al dan niet, direct of indirect, gelinkt met de kunst- en erfgoedcollectie beheerd door het M - Museum Leuven. Het Fonds kan steun toekennen aan kortlopende, langlopende, eenmalige of terugkomende projecten of activiteiten, evenals aan projecten of activiteiten van roerende of onroerende aard, binnen of buiten de gebouwen of het domein van M. In het algemeen kan het Fonds alle mogelijke middelen ter beschikking stellen ter ondersteuning van het M - Museum Leuven teneinde deze toe te laten zijn statutair maatschappelijk doel en zijn missie en visie te realiseren.

In 2015 werd 12.500€ aan giften gestort door de M-cenassen.

4.5.6 PROJECTSPONSORING

KBC engageerde zich als hoofdsponsor voor de tentoonstelling van Sarah Morris. *Astros Hawk* voor een bedrag van €35.000, waarvan €20.000 bestemd was voor communicatiedoelinden. In ruil genoot KBC van logovermelding op de communicatie, gratis tickets en 3 nocturnes. Daarnaast zette KBC hun eigen communicatiekanalen in, zoals het KBC intranet, magazines, beeldschermen van de bankautomaten en een duidelijk zichtbare kubus op het Martelaerenplein.

4.5.7 BARTER DEALS

De Lijn en M - Museum Leuven sloten in 2015 een ruilvereenkomst af ter waarde van €4.475 ter promotie van de tentoonstelling SARAH MORRIS. ASTROS HAWK. M ontving visibiliteit voor de tentoonstelling op 50 busflanken gedurende 2 weken in ruil voor zaalhuurfaciliteiten ten gunste van De Lijn. De productiekosten van de bestickering werden door De Lijn gedragen. Beide partijen zette een gezamenlijke promotie op voor de lancering van een M-bus pas die aan kortingstarief toegang verleent tot de tentoonstelling in het M - Museum Leuven en het openbaar vervoer van De Lijn.

4.6 DIGITALISERING

De opdracht voor de digitale informatie manager was om een algemene visienota te ontwikkelen over de digitalisering van M: wat moet er gebeuren t.a.v. alle aspecten van de werking en wat kan M doen tegen wanneer.

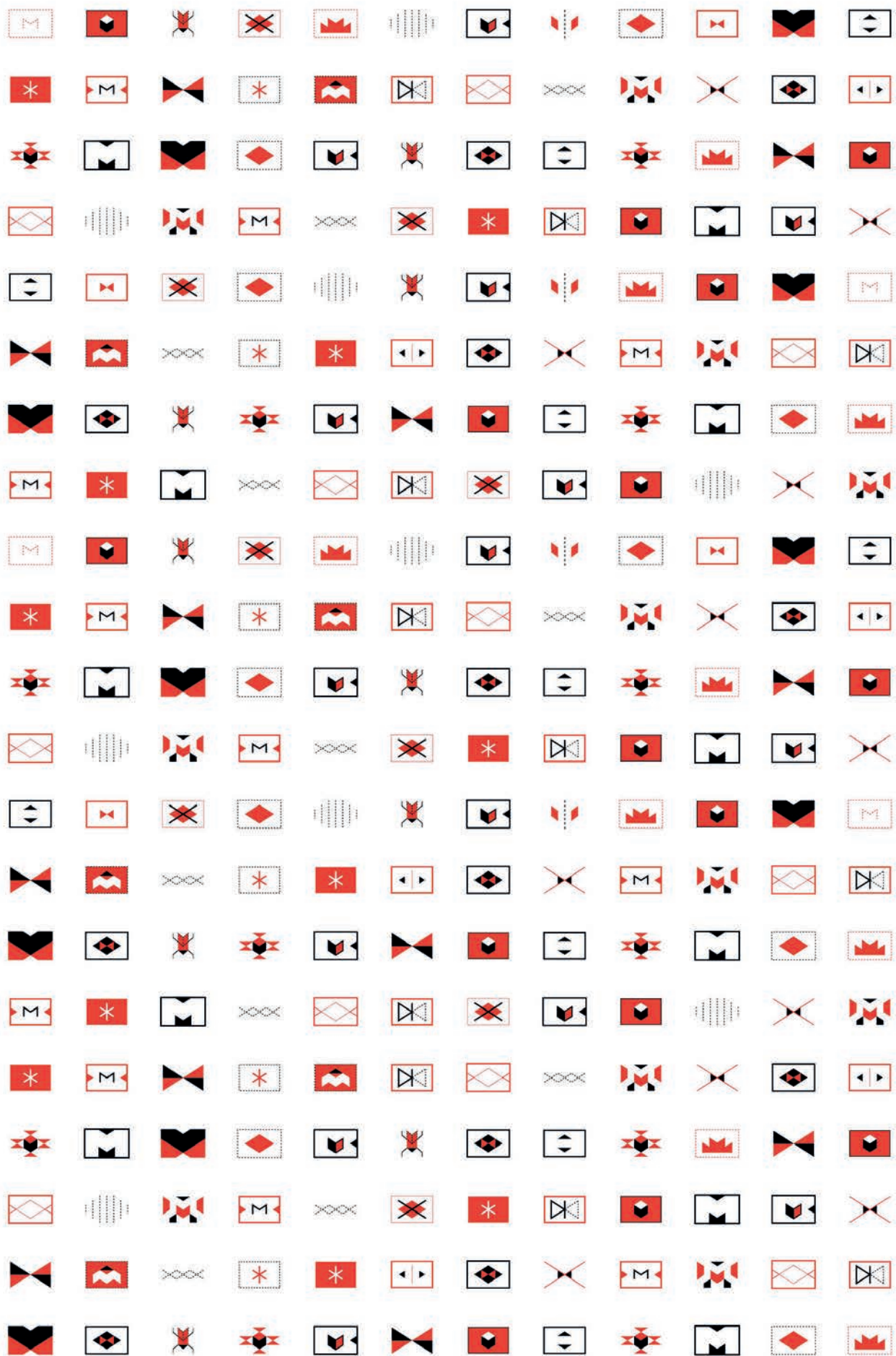
Er werden 5 clusters gedefinieerd die dieper uitgewerkt werden:

1. Haalbaarheidsstudie voor een DAM/MAM systeem als centraal beheersysteem voor het verzamelen, beheren, hergebruiken en lange termijn bewaring mogelijk maken van beeld- en filmmateriaal. In de volgende jaren zoekt M hierbij de nodige partners in de sector. Samen met Lukasweb en PACKED vzw zal een concept worden uitgeschreven wat als voorbeeld kan dienen voor de museale en erfgoedsector.
2. Tweemaandelijks overleg organiseren met verantwoordelijken per afdeling om de opbouw van het digitaal organisatiearchief verder uit te bouwen, dit volgens TRACK richtlijnen en i.s.m. stadsarchief Leuven (“M-files”). Er is een trash day gehouden om project- of tentoonstellingsmappen op te schonen. In 2016 worden documenttypes geïmplementeerd (volgens concept opgezet met stadsarchief Leuven – werkgroep documentbeheer).
3. Conceptontwikkeling voor de nieuwe M-website leiden. Het website project met de stad Leuven is stopgezet en de samenwerking met Internet Architects opgezegd. M heeft een eigen traject lopen. Samen met True North is een visie ontwikkeld over wat de website voor M kan/moet betekenen. Op basis van een eerste aanzet van wireframes is naar een partner gezocht die op een cocreatieve manier met de organisatie de website kan uitbouwen. Knight Moves heeft in enkele workshops met M het concept (informatiearchitectuur, functionaliteiten en visual design) op punt gesteld. De website wordt in 2016 ontwikkeld door District01 in nauwe samenwerking met Knight Moves.
4. eCRM (enterprise CRM) oplossing voor M, wat betekent CRM voor een museum? Hoe gaat M om met adressenbeheer en mailings? Dit concept is uitgewerkt in een recent ontwikkelde webapplicatie Teamleader. Er is integratie met TrendsTop, MailChimp en Outlook 365. De analyse en uitwerking ervan werden gerealiseerd door een kerngroep (projectmedewerkers uit elke afdeling/dienst). Introductie van de organisatie in het afsprakenkader en opleiding wordt gepland in eerste helft van 2016.
5. Planningstools voor M op verschillende niveaus: het gaat om het overzichtelijk maken van tentoonstellingsprojecten (opbouw en afbraak, opening ...), punctuele activiteiten, rondleidingen, lezingen, catering georganiseerd door M of derden,... Eventplanning, HR-planning en projectplanning moeten op elkaar inspelen. Het doel is één overzichtelijke planningstool die in de hele organisatie gebruikt wordt. Na een vergelijkend onderzoek, inclusief webbezoeken aan collega's in de museale of entertainmentsector, werd besloten verder te werken met YESplan. Dit werd geïmplementeerd en is hét platform om zalen te reserveren, facturatie voor te bereiden en rapportage over events op te maken.

Betrokkenheid in de sector:

M heeft zich aangesloten bij de stuurgroep van het project Linked Open Data publicatie met Wikidata, een samenwerking van PACKED vzw en de Vlaamse Kunstcollectie (VKC), CAHF en Wikimedia).

De collectiedata van M is opgenomen in Wikidata. Op deze manier zal M een inhaalbeweging doen om vooralsnog persistente identifiers (PID's volgens concept van PACKED vzw) te realiseren. Werkbare PID's zouden er vanaf begin 2016 moeten zijn.

5. BESTUURLIJKE WERKING

5.1 DIRECTIECOMITÉ

Het directiecomité is belast met het dagelijks bestuur van M. Het ziet toe op de goede werking van alle organen op het vlak van taken en verantwoordelijkheden. Het directiecomité wordt voorgezeten door de algemeen directeur en rapporteert zijn beslissingen aan de raad van bestuur. Deze laatste benoemt en ontslaat de leden van het directiecomité.

Het directiecomité telde in 2015 acht leden:

- ▶ Mevr. Denise Vandevooort (voorzitter M, schepen van cultuur, deeltijds kunstonderwijs, gelijke kansen, diversiteit en Noord-Zuidwerking)
- ▶ Dhr. Jeroen Vervloessem (ondervoorzitter M)
- ▶ Dhr. Piet Forger (directeur cultuur stad Leuven)
- ▶ Dhr. Luc Delrue (algemeen directeur M)
- ▶ Mevr. Isabel Lowyck (afdelingshoofd publiekswerking)
- ▶ Dhr. Aldwin Dekkers (zakelijk leider)
- ▶ Mevr. Eva Wittocx (afdelingshoofd hedendaagse kunst)
- ▶ Dhr. Peter Carpreau (afdelingshoofd oude kunst)

Het directiecomité vergaderde in 2015 negentien maal, met name op 19 januari, 2 februari, 17 februari, 9 maart, 23 maart, 30 maart, 15 april, 27 april, 11 mei, 1 juni, 22 juni, 13 juli, 31 augustus, 8 september, 14 september, 6 oktober, 26 oktober, 9 november en 7 december.

Het directiecomité neemt beslissingen binnen volgende domeinen:

- ▶ Personeel:
organogram, aanwervingen, ontslagen en uitdiensttredingen, uitbreidingen contracten, bevordering afdelingshoofden, aanleg wervingsreserve, PV selectieprocedures, toewijzing GSM-abonnementen, schaalanciënniteit, loopbaanonderbrekingen, verlofdagen, jobstudenten, aanwerving externe techniekers voor tentoonstellingen,...
- ▶ Feestdagen, sluitings- en openingsdagen
- ▶ Aanpassingen statuten
- ▶ Gunningen vanaf 8.500 euro exclusief BTW
- ▶ Samenwerkingsovereenkomsten
- ▶ Agenda raad van bestuur

5.2 RAAD VAN BESTUUR

De raad van bestuur is de wetmatige vertegenwoordiger van M met als kerntaak de strategische en financiële sturing van de organisatie. De leden van de raad van bestuur zijn benoemd door de gemeenteraad van de stad.

De raad van bestuur van M vergadert onder het voorzitterschap van mevr. Denise Vandevooort, schepen van cultuur, deeltijds kunstonderwijs, gelijke kansen, diversiteit en Noord-Zuidwerking.

In 2015 zetelden volgende leden in de raad van bestuur:

- ▶ Mevr. Denise Vandevooort, voorzitter
- ▶ Dhr. Jeroen Vervloessem, ondervoorzitter
- ▶ Mevr. Vera Billen
- ▶ Dhr. Hans Bracquené
- ▶ Mevr. Els Buelens
- ▶ Dhr. Noël Coninx
- ▶ Dhr. Saïd El Khadraoui
- ▶ Dhr. Piet Forger, waarnemer
- ▶ Dhr. Willem Geelen – tot 27·04·15
- ▶ Dhr. Vital Geeraerts – vanaf 27·04·15
- ▶ Mevr. Frieda Jans
- ▶ Dhr. Jan Schoolmeesters
- ▶ Mevr. Mieke Vandermotte
- ▶ Mevr. Mieke Wellens

In 2015 werd er acht maal vergaderd, met name op 4 februari, 18 maart, 15 april, 6 mei, 17 juni, 17 september, 29 oktober en 9 december.

Volgende agendapunten werden in 2015 door de raad van bestuur behandeld:

PV selectieprocedure afdelingsverantwoordelijke oude kunst/conservator	goedkeuring
Stand van zaken M-bassadeurswerking	kennisname
Naar een vernieuwd museumconcept	kennisname
Tentoonstellingsprogramma 2015	kennisname
Uitbreiding fondswervingscomité	goedkeuring
Verslag adviescomité 11·12·14	kennisname
Aanpassing huishoudelijk reglement	goedkeuring
Overzicht bezoekerscijfers 2014	kennisname
Digitaal informatiemanagement in M	kennisname
Stand van zaken inschrijvingen fundraisingdiner per 12·03·15	kennisname
Stand van zaken benchmark	kennisname
Jaarrekening 2014	voorlopige goedkeuring
Benoeming secretaris raad van bestuur	goedkeuring

Werkingsverslag 2014 kunstendecreet	kennisname
Werkingsverslag 2014 erfgoeddecreet	kennisname
Ontslag bestuurder Willem Geelen	kennisname
Jaarrekening 2014	goedkeuring
Budget 2015 – opmerkingen agentschap binnenlands bestuur	goedkeuring
Jaarverslag 2014	goedkeuring
Inschrijvingen & programma fundraisingdiner	kennisname
Museumspelstraat: presentatie	kennisname
Nieuw tentoonstellingsplan M	bespreking
Verslag fundraisingcomité 27·05·15 en product markt matrix	kennisname
Resultaten benchmark	kennisname
Zomerprogramma 2015	kennisname
Aanvraagdossier werkingssubsidies kunstendecreet	kennisname
Oprichting M - Museum Fonds	goedkeuring
Financiële evaluatie fundraisingdiner	kennisname
Evaluatie zomer M	kennisname
M als een ideale leerplek voor het onderwijs: prijsbeleid leerkrachten/scholen	goedkeuring
Fondsenwerving: targets, stand van zaken en afspraken verdeling inkomsten	kennisname
Verslag adviescomité 02·09·15	kennisname
Stand van zaken financiën t.e.m. september en budgetwijzingen 2015	goedkeuring
Meerjarenplan 2014-2019: budget 2016	goedkeuring
Voorstelling tentoonstellingsprogramma 2016	kennisname

5.3 ADVIESCOMITÉ

Het adviescomité heeft als doel de raad van bestuur van M te adviseren. Het moet er voor zorgen dat de raad van bestuur een zo breed mogelijk beeld krijgt van een museale werking in de specifieke stedelijke Leuvense context en van de behoeften van een museale gebruiker.

Het adviescomité is een klankbord voor de werking van M in al haar facetten, van behoud en beheer van de collectie, presentatie en wetenschappelijk onderzoek tot publiekswerking.

Het adviescomité werd ingericht voor 6 jaar en is samengesteld uit de volgende leden:

- ▶ 1 vertegenwoordiger van de deelraad erfgoed stad Leuven: Emile van Binnebeke, voorzitter van het adviescomité;
- ▶ 1 vertegenwoordiger van de deelraad kunsten stad Leuven: Mike Naert.
- ▶ 3 leden met affiniteit museale sector: Bart Demarsin, Véronique Van de Kerckhof en Etienne Wynants;
- ▶ 3 M-bassadeurs: Ria Van den Bosch, Carolien Coenen en Iwona Pomianowska;
- ▶ 1 vertegenwoordiger met affiniteit met en kennis van bedrijfswereld: Tine Verhelst;
- ▶ 1 vertegenwoordiger van KU Leuven: Geert Bouckaert.

In 2015 vonden er drie vergaderingen plaats, met name op 4 februari, 2 september en 1 december.

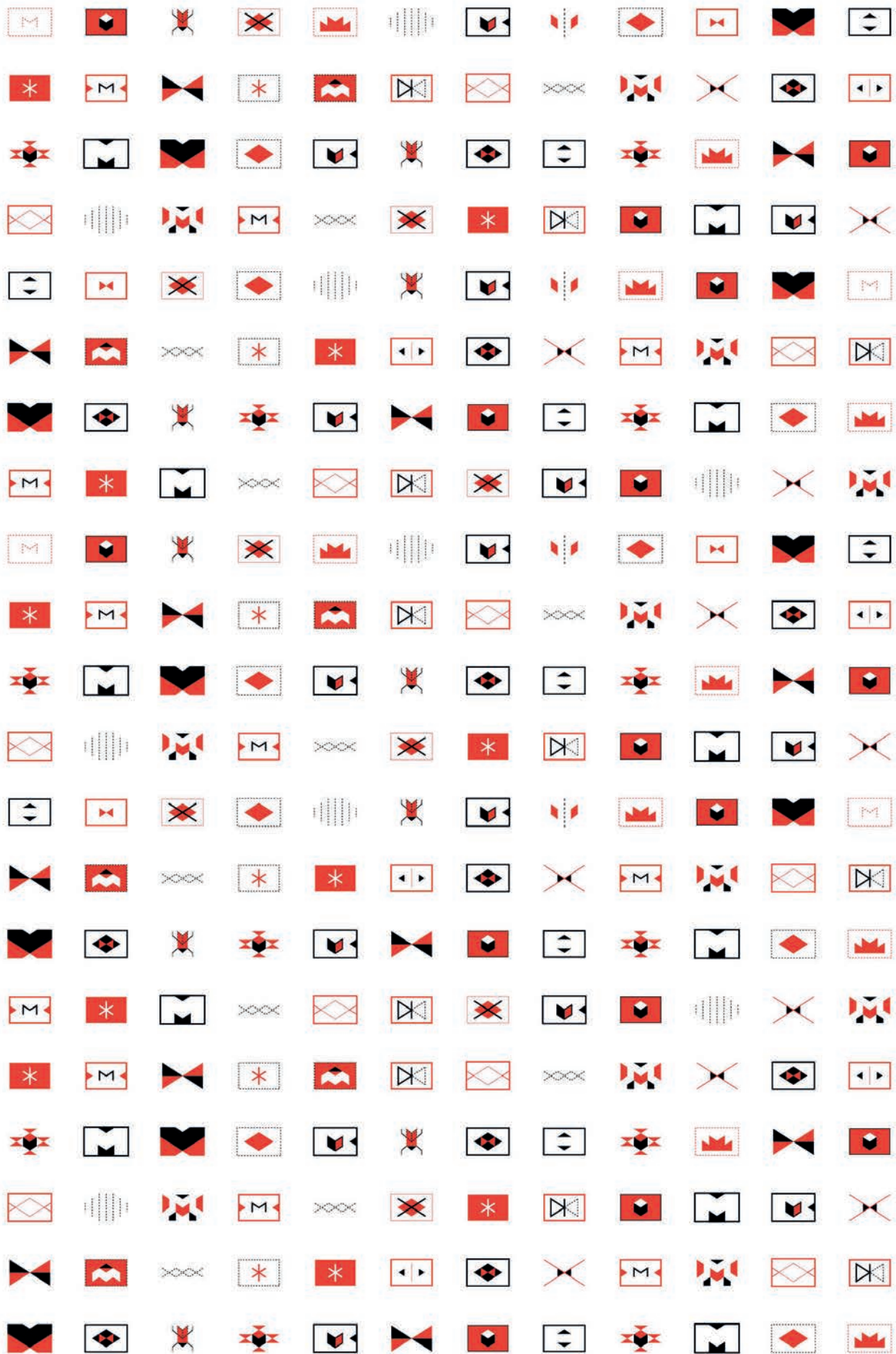
5.4 FUNDRAISINGCOMITÉ

Het fundraising comité komt ongeveer 4 maal per jaar samen of naargelang de noden als klankbord en adviesverlener voor de fondsenwerver en directie van M met betrekking tot:

- ▶ De algemene fondsenwervingsstrategie
- ▶ De verschillende producten zoals het Fundraising Diner, structurele sponsorformules of nieuwe producten

Leden

- ▶ Voorzitter van M - Museum Leuven: Denise Vandevooort
- ▶ 4 leden van de Raad van Bestuur: Vera Billen, Saïd El Khadraoui, Mieke Wellens, Mieke Vandermotte
- ▶ 3 leden van het M-Museum team: Luc Delrue, Aldwin Dekkers, Lydia Vandam
- ▶ Vertegenwoordigers uit het maatschappelijk veld of de bedrijfswereld:
 - ▶ Isabelle Mostaert, notaris
 - ▶ Dr. Ann Cornelis
 - ▶ Inge Van der Velpen, managing director Boon Doggle

6. BIJLAGEN

BIJLAGE 1 WEBSITESTATISTIEKEN 2015

WWW.MLEUVEN.BE	2015	2014
Unieke bezoekers	193.787	194.885
Totaal aantal bezoeken	265.434	268.121

WWW.BAR-BIZON.BE	2015
Unieke bezoekers	8.893
Totaal aantal bezoekers	11.409

Spreiding nationaal

PLAATS	SESSIES	%
Leuven	39.943	15,05%
Antwerpen	29.860	11,25%
Brussel	28.909	10,89%
Gent	19.733	7,43%
Mechelen	9.395	3,54%
(zonder locatie)	8.053	3,03%
Hasselt	5.478	2,06%
Brugge	3.603	1,36%
Sint-Niklaas	3.457	1,30%
Tienen	3.165	1,19%

Spreiding internationaal

Land	Sessies	%
België	226.036	85,16%
Nederland	12.698	4,78%
Frankrijk	5.599	2,11%
VS	3.702	1,39%
Duitsland	3.008	1,13%
Verenigd Koninkrijk	2.110	0,79%
(zonder locatie)	1.679	0,63%
Italië	1.061	0,40%
Indonesië	1.056	0,40%
Spanje	1.029	0,39%

BRON	SESSIES	%	BOUNCE (%)	GEMIDDELDE SESSIEDUUR
1. Google	181.518	68,39%	54,38%	00:01:43
2. Direct (geen)	29.313	11,04%	55,23%	00:01:41
3. Leuven.be	16.998	6,40%	41,33%	00:01:38
4. Nieuwsbrief M	3.704	1,40%	62,85%	00:01:46
5. Facebook	3.198	1,20%	72,83%	00:01:47
6. Bing	3.098	1,17%	31,25%	00:02:09
7. Facebook mobiel	2.615	0,99%	84,59%	00:00:31

8. M-nieuwsbrief [Tridion-versie]	1.882	0,71%	68,01%	00:01:33
9. Facebook desktop	1.582	0,60%	72,69%	00:01:33
10. Google FR	1.345	0,51%	39,85%	00:00:44
11. Moss	1.300	0,49%	47,38%	00:02:00
12. Yahoo	964	0,36%	37,97%	00:01:56
13. Mleuven.be / referral	831	0,31%	43,20%	00:01:59
14. Standaard website / banners	583	0,22%	86,79%	00:00:18
15. t.co	566	0,21%	77,39%	00:01:02
16. Top10bezienswaardigheden.nl	542	0,20%	16,24%	00:02:08
17. Uitinvlaanderen.be	439	0,17%	20,05%	00:02:28
18. Email / campaign	418	0,16%	63,88%	00:01:59
19. Ask	391	0,15%	32,23%	00:02:01
20. Vesaliusleuven.be	386	0,15%	36,01%	00:01:34

MEEST BEZOCHTE PAGINA'S	PAGINA-WEERGAVEN	PAGINA-WEERGAVEN (%)	GEMIDDELDE TIJD OP PAGINA	BOUNCE (%)
1. Home	205.617	25,27%	00:00:34	38,04%
2. Agenda	28.727	3,53%	00:00:41	29,84%
3. Tickets	20.530	2,52%	00:01:44	75,37%
4. EN	20.445	2,51%	00:00:40	31,39%
5. Openingsuren	19.169	2,36%	00:00:53	75,99%
6. M zoekt	19.140	2,35%	00:01:41	75,02%
7. Hedendaagse kunst	15.595	1,92%	00:00:21	34,65%
8. Bezoek M	15.204	1,87%	00:00:17	21,08%
9. FR	12.202	1,50%	00:00:41	23,57%
10. Kinderen en gezinnen	9.113	1,12%	00:00:13	15,89%
11. Oude kunst	8.520	1,05%	00:00:17	61,74%
12. M-collectie	8.016	0,99%	00:00:27	37,62%
13. Hedendaagse kunst / verwacht	7.837	0,96%	00:00:18	25,78%
14. Over M	6.786	0,83%	00:00:17	30,39%
15. Bereikbaarheid	6.767	0,83%	00:01:39	79,97%
16. (Lege) zoekopdracht	6.611	0,81%	00:00:22	29,08%
17. Wegwijs in M	5.591	0,69%	00:00:56	64,24%
18. M-café	5.326	0,65%	00:00:54	64,65%
19. Over M / Organisatie	5.129	0,63%	00:02:53	78,30%
20. Kinderen en gezinnen / activiteiten met ouders	4.686	0,58%	00:00:12	45,30%

Google analytics www.bar-bizon.be

SPREIDING NATIONAAL	
1. Leuven	2.333
2. Brussel	1.449
3. (geen locatie)	1.172
4. Antwerpen	1.085
5. Gent	348

BRON	
Direct	2.610
Mleuven.be	1.738
Facebook	1.209
Prezly	722
Het groot verlot	683
Facebook mobiel	646
Nieuwsbrief M	495
Facebook desktop	341
Leuven.be	332
Hln.be	233

BIJLAGE 2 OVERZICHT AANTAL PERSARTIKELS PER THEMA

Datum	Titel	Thema	Medium	Int/Nat/Lok
Januari				
1/01/2015	Markus Schinwald	Markus Schinwald	L'Eventail	Nationaal
1/01/2015	Virginie Devillez	M Algemeen	The Word Magazine	Int
1/01/2015	Expo verwijzing Ilse D'Hollander	M Algemeen	DM.city Antwerpen	Lokaal
1/01/2015	Een terugblik- Ravage-M-idzomer_Vesalius	M Algemeen	Rondom	Lokaal
1/01/2015	Tips	Ellie Ga	DM.city Brussel-Leuven	Lokaal
1/01/2015	Année Vésale : l'exposition	Andreas Vesalius	VCP (Vaisseux-Coeur-Poumpns)	Nationaal
1/01/2015	La Cour de Busleyden, transformations invisibles	M Algemeen	Renoscripto (fr)	Nationaal
1/01/2015	Hof van Busleyden, onzichtbaar getransformeerd	M Algemeen	Renoscripto (nl)	Nationaal
1/01/2015	500 jaar Vesalius, nu de tentoonstelling	Andreas Vesalius	BHL (Bloedvaten-Hart-Longen)	Nationaal
3/01/2015	Expo Binnenland	Andreas Vesalius	DS Cultuur	Nationaal
3/01/2015	Expo	Peter Buggenhout	DS Cultuur	Nationaal
3/01/2015	Vlaanderen herdacht wereldoorlog 1	Ravage	www.deredactie.be	Nationaal
4/01/2015	Herbeluisteren	Andreas Vesalius	Klara	Nationaal
5/01/2015	Toutes les meilleures expositions 2015, à ne pas rater	Peter Buggenhout	La Libre Belgique	Nationaal
5/01/2015	Rétrospective Constantin Meunier au Beau-arts	Constantin Meunier	brussels-star.com	Lokaal
6/01/2015	Vlaams-Brabant Brussel - Leuven studentenstad	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Nationaal
7/01/2015	Anatomique Vésale et Schinwald	Andreas Vesalius/Markus Schinwald	La Libre Culture (La Libre Belgique)	Nationaal
7/01/2015	Uitstap Vesalius wandeling	Andreas Vesalius	Rondom	Lokaal
8/01/2015	Lovanio, brindisi fiamingo	M Algemeen	Latitudeslife	Int
9/01/2015	M ontvangt record aantal bezoekers	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
9/01/2015	M ontvangt recordaantal bezoekers	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Nationaal
9/01/2015	Leuvens museum M kreeg in 2014 recordaantal bezoekers over de vloer	M Algemeen	Belga	Nationaal
9/01/2015	Recordaantal bezoekers voor museum M in 2014	M Algemeen	www.deredactie.be	Nationaal
9/01/2015	Leuvens museum M kreeg in 2014 recordaantal bezoekers over de vloer	M Algemeen	www.belga.be	Nationaal
9/01/2015	Recordaantal bezoekers voor M	M Algemeen	www.robtv.be	Lokaal
10/01/2015	Museum M ontving in 2014 recordaantal bezoekers	M Algemeen	De Standaard	Lokaal
10/01/2015	M sluit 2014 af met 155.063 bezoekers	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
10/01/2015	Vesalius Het lichaam in beeld	Andreas Vesalius	DS Cultuur	Nationaal
10/01/2015	M sluit 2014 af met 155.063 bezoekers	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Nationaal
10/01/2015	M sluit 2014 af met 155.063 bezoekers	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
13/01/2015	Logo verwijzing naar museum M	M Algemeen	Mousse Contemporary Art Magazine	Int

13/02/2015	Onze 11 favoriete adressen in Leuven	M Algemeen	www.feeling.be	Nationaal
14/01/2015	De keuze van Knack	Ellie Ga	Knack	Nationaal
14/01/2015	"Ons Verhaal" Verhalen doorbreken taboe	Andreas Vesalius	De Streekkrant	Lokaal
14/01/2015	Ons Verhaal	Andreas Vesalius	De Streekkrant	Lokaal
15/01/2015	Eeuwige strijd tegen oubolligheid - Davidsfonds	M Algemeen	De Morgen	Nationaal
17/01/2015	Annemie Struyf - interview	M Algemeen	Het Nieuwsblad Magazine	Nationaal
19/01/2015	Leuvens stadsproject rond Andreas Vesalius krijgt meer dan 150000 bezoekers over de vloer	Andreas Vesalius	Belga	Nationaal
19/01/2015	Ruim 150.000 bezoekers voor Vesalius in Leuven	Andreas Vesalius	www.deredactie.be	Nationaal
19/01/2015	150.000 bezoekers voor Leuvens stadsproject rond Vesalius	Andreas Vesalius	www.nieuwsblad.be	Nationaal
19/01/2015	150.000 bezoekers voor Leuvens stadsproject rond Vesalius	Andreas Vesalius	www.standaard.be	Nationaal
20/01/2015	150.000 bezoekers voor stadsproject rond Vesalius	Andreas Vesalius	De Standaard	Lokaal
20/01/2015	150.000 bezoekers voor project rond Vesalius	Andreas Vesalius	www.robttv.be	Lokaal
21/01/2015	150.433 mensen nemen deel aan Vesaliusproject	Andreas Vesalius	Het Laatste Nieuws	Lokaal
21/01/2015	150.000 bezoekers voor Vesalius	Andreas Vesalius	Het Nieuwsblad	Lokaal
21/01/2015	150.433 mensen nemen deel aan Vesaliusprojec	Andreas Vesalius	www.hln.be	Nationaal
21/01/2015	Rijker dan je denkt	M Algemeen	showbizzkanaal.benetblogs.be	Nationaal
21/01/2015	Bibliotheektoeren verwelkomt 20.000ste bezoeker	M Algemeen	Rondom	Lokaal
21/01/2015	Rijker dan je denkt	M Algemeen	www.tv-visie.be	Nationaal
23/01/2015	Vlaamse Musea laten recordcijfers optekenen	M Algemeen	De Standaard	Nationaal
24/01/2015	Op stap in eigen streek	Andreas Vesalius	Check (Het Nieuwsblad)	Nationaal
24/01/2015	Kunstwerk van Anne-Mie Van Kerckhoven in Het Depot	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Nationaal
24/01/2015	Groot kunstwerk van Anne-Mie Van Kerckhoven in Het Depot	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
28/01/2015	Leuven Jazz grootser en toegankelijker	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
28/01/2015	Cultuur is geen luxe	M Algemeen	Knack	Nationaal
28/01/2015	Museum M en provincie op zoek naar lokaal talent	Open M	www.robttv.be	Lokaal
29/01/2015	Open M geeft ook in 2015 ruimte aan talent	Open M	www.sint-pieters-leeuw.eu	Nationaal
29/01/2015	Oproep: OPEN M zoekt kunstenaars uit Vlaams-Brabant	Open M	www.bamart.be	Nationaal
30/01/2015	Ons Verhaal	Andreas Vesalius	www.demorgen.be	Nationaal
31/01/2015	Op stap in eigen streek	Andreas Vesalius	De Markt (Gazet van Antwerpen)	Lokaal
31/01/2015	Eerste Winterbar in Wildemanspark	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
31/01/2015	Eerste Winterbar in Wildemanspark	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
Februari				
1/02/2015	Zilver	Zilver	Collect Arts Antiques Auctions (nl)	Nationaal
1/02/2015	Peter Buggenhout - Van stof tot as	Peter Buggenhout	Metropolis M	Int

1/02/2015	Zilver.Kunst/Object/verhaal in Leuven	Zilver	markant magazine	Nationaal
1/02/2015	Het hart van de verschikking	Ravage	Ons Erfdeel	Nationaal
1/02/2015	10x cultuur snuiven	Zilver	VAB-Magazine	Nationaal
1/02/2015	Objets de Prestige	Zilver	Collect Arts Antiques Auctions (fr)	Nationaal
1/02/2015	Tips David Claerbout en Jessica Warboys	Glade-Jessica Warboys/David Claerbout - Cera Collectie	D.M. City	Lokaal
1/02/2015	Prestigieuze objecten	Zilver	Collect Arts Antiques Auctions	Nationaal
1/02/2015	Eerste Expo in België	Markus Schinwald	De Zondag	Nationaal
1/02/2015	Zeven zilveren wonderen	Zilver	Pasar	Nationaal
4/02/2015	Expo Leuven 2015	Expo Leuven 2015	Rondom	Lokaal
4/02/2015	Vesalius lokt 150000 bezoekers	Andreas Vesalius	Rondom	Lokaal
5/02/2015	Six architects to compete for Bourse conversion into Beer Temple	M Algemeen	www.Expats.com	Nationaal
6/02/2015	Bedelaar laat z'n konijn het werk doen	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Nationaal
8/02/2015	Culturo's Sven Gatz en Stijn Devillé in dialoog	M Algemeen	www.veto.be	Nationaal
10/02/2015	Culturele samenwerking in Leuven is voorbeeld voor rest van Vlaanderen	M Algemeen	Belga	Nationaal
11/02/2015	Leuven verdient meer cultuursubsidies	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Lokaal
11/02/2015	Six architects compete for Beurs conversion into Beer Temple	M Algemeen	Flanders Today	Nationaal
11/02/2015	M verwacht Peter Buggenhout en Zilver	Zilver	Rondom	Lokaal
11/02/2015	Stad Leuven nodigt minister van Cultuur uit voor werkbzoek	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
11/02/2015	Jessica Warboys en David Claerbout in M Museum	Glade - Jessica Warboys/David Claerbout - Cera Collectie	www.cobra.be	Nationaal
11/02/2015	5x raak: uittips in alle provincies	Zilver	De Streekkrant	Lokaal
11/02/2015	Jong talent gezocht in M	Open M	De Streekkrant	Lokaal
11/02/2015	5x raak : uittips in alle provincies	Zilver	De Streekkrant	Lokaal
11/02/2015	Jong talent in M	Open M	De Streekkrant	Lokaal
11/02/2015	Vijf eeuwen ZILVER in Museum M	Zilver	www.robtv.be	Lokaal
12/02/2015	Zilver Kunst Object Verhaal	Zilver	www.demorgen.be	Nationaal
13/02/2015	Onze 11 favoriete adressen in Leuven	M Algemeen	www.feeling.be	Nationaal
14/02/2015	Expo Binneland	Zilver	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
16/02/2015	Jessica Warboys exposeert in M	Glade - Jessica Warboys	Het Laatste Nieuws	Lokaal
16/02/2015	Jessica Warboys exposeert in M	Glade - Jessica Warboys	www.hln.be	Nationaal
16/02/2015	EXPO LEUVEN met verfrissend werk van Joke van Loo	Joke van Loo	www.nieuwsblad.be	Nationaal
16/02/2015	Zilver Kunst Object Verhaal	Zilver	www.uitinvlaanderen.be	Nationaal
17/02/2015	Zilver als hulp bij drankspelletjes	Zilver	De Tijd	Nationaal
18/02/2015	De keuze van Knack expo - Zilver	Zilver	Knack	Nationaal
18/02/2015	Trésors oubliés de l'argenterie	Zilver	La Libre Belgique	Nationaal
18/02/2015	OPEN M geeft ruimte aan talent uit eigen regio	Open M	Rondom	Lokaal
18/02/2015	Trésors oubliés de l'argenterie	Zilver	www.lalibre.be	Nationaal
18/02/2015	Luc Raak Gatz verleid door eendrachtige cultuursector	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
21/02/2015	Expo binnenland - Zilver	Zilver	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal

21/02/2015	Expo - Zilver met een verhaal	Zilver	Check! Het Nieuwsblad)	Nationaal
22/02/2015	David Claerbout & Jessica Warboys	David Claerbout - Cera /Glade - Jessica Warboys	www.demorgen.be	Nationaal
22/02/2015	Feestjaar in Tweebronnen	M Algemeen	www.veto.be	Nationaal
23/02/2015	Kunst over andere kunst interesseert me niet'	Peter Buggenhout	Staalkaart (#28)	Nationaal
25/02/2015	M Museum blings it up in new exhibition	Zilver	www.flanderstoday.eu	Int
25/02/2015	Silver: Art/Object/Story	Zilver	Flanders Today	Nationaal
25/02/2015	Vijf eeuwen zilverwerk in M	Zilver	De Streekkrant	Lokaal
25/02/2015	Wende Intiem -verwijzing naar M-idzomer	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
26/02/2015	Agenda Belgique Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	Trends Style (fr)	Nationaal
27/02/2015	Zilver Kunst Object Verhaal	Zilver	www.cobra.be	Nationaal
Maart				
1/03/2015	Introducing Jessica Warboys	Jessica Warboys	Modern Painters	Int
1/03/2015	Zilver/Kunst/object/Verhaal	Zilver	Ik Ga Bouwen	Nationaal
1/03/2015	De verboden vrucht van Bert Joris	M Algemeen	VAB Magazine	Nationaal
1/03/2015	Peter Buggenhout en zijn overzichtstentoonstelling in Museum M	Peter Buggenhout	Staalkaart	Nationaal
1/03/2015	Laura Bergans	M Algemeen	Kwintessens Design	Nationaal
1/03/2015	David Claerbout	David Claerbout - Ceracollectie	L'Eventail	Nationaal
1/03/2015	Newsflash Open M	Open M	Collect Arts Antiques Auction (nl)	Nationaal
1/03/2015	Leuven - M Algemeen	M Algemeen	b.there!magazine	Nationaal
1/03/2015	Notebookuitgaan - Oud ijzer? Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	Marie Claire Vlaamse Editie	Nationaal
2/03/2015	Alles van waarde is weerloos - Kristien Bonneure	M Algemeen	www.deredactie.be	Nationaal
3/03/2015	OHMijn God Agenda Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	Humo	Nationaal
4/03/2015	Museum Ieper maakt 1,5 miljoen euro winst	M Algemeen	De Standaard	Nationaal
4/03/2015	Luc-raak - Duurzame mobiliteit	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
4/03/2015	M kan rekenen op 31 vrijwillige zilverpoetsers	Zilver	Het Nieuwsblad	Lokaal
5/03/2015	STUK celebrates 37.5 years of art on the fringes	M Algemeen	www.flanderstoday.eu	Int
5/03/2015	Uitersten vinden elkaar	Glade - Jessica Warboys	H Art	Nationaal
7/03/2015	Expo Binnenland	Zilver	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
9/03/2015	Vrouwen heffen het glas	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
10/03/2015	OHMijn God Agenda Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	Humo	Nationaal
11/03/2015	Peter buggenhout in Museum M - Stof tot nadenken	Peter Buggenhout	De Standaard	Nationaal
11/03/2015	Zilverdieven gezinsparcour	Zilver	www.uitinvlaanderen.be	Nationaal
11/03/2015	5xRaak: uittips in alle provincies - Leuven Jazz	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
11/03/2015	Art on the fringe	M Algemeen	Flanders Today	Nationaal
12/03/2015	'Ik wil de wereld op haar staart trappen'	Peter Buggenhout	De Tijd	Nationaal

12/03/2015	Afvalkunstenaar met internationale faam in M	Peter Buggenhout	Het Nieuwsblad	Lokaal
12/03/2015	Stoffelijk overschot	Peter Buggenhout	Trends	Nationaal
13/03/2015	Zilver	Zilver	Het Laatste Nieuws	Nationaal
13/03/2015	De Troep van Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	www.cobra.be	Nationaal
13/03/2015	Leuven Afvalkunstenaar in M-Leuven	Peter Buggenhout	Het Laatste Nieuws	Lokaal
14/03/2015	Expo Binnenland Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
14/03/2015	Exposition L'art en mouvement	David Claerbout	L'Echo	Nationaal
14/03/2015	Le monde vu par Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	www.mu-inthecity.com	Nationaal
15/03/2015	Leuven in de ban van de jazz	Peter Buggenhout	www.cobra.be	Nationaal
15/03/2015	Poussières de réflexion	Peter Buggenhout	www.lalibre.be	Nationaal
16/03/2015	Poussières de réflexion	Peter Buggenhout	La Libre Belgique	Nationaal
17/03/2015	Curator talk: M Museum's Eva Wittocx on Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	www.thewordmagazine.com	Nationaal
18/03/2015	Lekker naar het museum - verw M-Café	M Algemeen	Knack Extra	Nationaal
18/03/2015	En Belgique- Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	La Libre Culture(La Libre Belgique)	Nationaal
18/03/2015	Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	Miles (fr)	Nationaal
18/03/2015	Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	Miles (nl)	Nationaal
18/03/2015	1400 uren zilver poetsen voor Museum M	Zilver	Rondom	Lokaal
18/03/2015	Afrika Filmfestival	M Algemeen	Rondom	Lokaal
18/03/2015	Een gemiste kans	M Algemeen	Rondom	Lokaal
18/03/2015	Koeienmagen en Paardendarmen	Peter Buggenhout	t Pallieterke	Nationaal
18/03/2015	t was weer druk	M Algemeen	Rondom	Lokaal
18/03/2015	Leuven Winks	M Algemeen	Flanders Today	Nationaal
18/03/2015	Staren naar iets onbekend	Peter Buggenhout	De Streekkrant	Lokaal
19/03/2015	Afrika Filmfestival	M Algemeen	focus.knack.be	Nationaal
20/03/2015	Leuven Jazz	M Algemeen	www.wattedoen.be	Nationaal
20/03/2015	Kijken naar kunst op de bühne	M Algemeen	Artsenkrant	Nationaal
20/03/2015	L'art culinaire au musée	M Algemeen	Le Vif / l'Express Extra	Nationaal
20/03/2015	Uittips	Peter Buggenhout	Metro (nl)	Nationaal
20/03/2015	Culture / ExposLe faste de l'argenterie	Zilver	Le Vif / l'Express	Nationaal
21/03/2015	Vliegtuigwrakken zonder betekenis	Peter Buggenhout	Check! (Het Nieuwsblad)	Nationaal
21/03/2015	Museum M opent dakterras voor zonsverduistering	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
21/03/2015	Museum M opent dakterras voor zonsverduistering	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
22/03/2015	Un voyage dans le temps	Zilver	Dimanche Express	Nationaal
22/03/2015	Vacature - M Leuven - medewerker digitale communicatie	M Algemeen	www.bamart.be	Nationaal
22/03/2015	Un voyage dans le temps	Zilver	Dimanche Express	Nationaal
22/03/2015	Prado in Madrid krijgt Rogier Van der Weyden op bezoek	M Algemeen	www.theartserver.org	Nationaal
23/03/2015	Jobspotters proeven van jobs	M Algemeen	madeinvlaamsbrabant.be	Nationaal
24/03/2015	Peter Buggenhout -M-Leuven	Peter Buggenhout	www.knews.be/quovadisart	Nationaal
26/03/2015	Agenda Culturel David Claerbout en Jessica Warboys	David Claerbout - Ceracollectie/Glade-Jessica Warboys	trends Style (fr)	Nationaal
26/03/2015	Just the two of us	M Algemeen	Libelle	Nationaal
26/03/2015	Peter Buggenhout serves up uncensored version of reality	Peter Buggenhout	Flanders Today	Nationaal

26/03/2015	Kop noch staart	Peter Buggenhout	H Art	Nationaal
26/03/2015	Peter Buggenhout serves up uncensored version of reality	Peter Buggenhout	www.flanderstoday.eu	Int
27/03/2015	Mouvements artistiques	David Claerbout-Ceracollectie	Le Journal du Médecin	Nationaal
27/03/2015	Les contre-vanités	Peter Buggenhout	Le Vif/l'Express	Nationaal
27/03/2015	Les contre-vanités	Peter Buggenhout	Le Vif	Nationaal
27/03/2015	Argenterie : un voyage dans le temps	Zilver	www.catho.be	Nationaal
28/03/2015	David Claerbout	David Claerbout	Financieel Dagblad	Int
28/03/2015	Oog voor... Expo - Klein maar fijn	David Claerbout	Persoonlijk (Het Financieele Dagblad)	Int
28/03/2015	Christine Boving, uitbaatster Boekarest	M Algemeen	www.veto.be	Nationaal
31/03/2015	Trapsculptuur van 4000 kilo in M	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
31/03/2015	Panna-kampioenen voetballen in museum M, het busstation en de fietsenparking	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
April				
1/04/2015	Bos Jessica Warboys	Glade Jessica Warboys	Elle België	Nationaal
1/04/2015	Peter Buggenhout au M : "Tout est vide, mais tout n'est pas sans contenu	Peter Buggenhout	Flux News	Nationaal
1/04/2015	48 uur in Leuven	David Claerbout	Pasar	Nationaal
1/04/2015	Culture	M Algemeen	The Bulletin	Int
1/04/2015	Henri Van De Velde Award	M Algemeen	Décors (fr)	Nationaal
1/04/2015	Henry van de Velde award voor loopbaan 2014	M Algemeen	Decors (nl)	Nationaal
1/04/2015	More visula arts this month	David Claerbout	Flanders Today	Nationaal
1/04/2015	UB40 komt naar Het Groot Verlof in Leuven	M-idzomer	www.hln.be	Nationaal
1/04/2015	Pasar neemt je mee 't Stad In Leuven	M Algemeen	Rondom	Lokaal
1/04/2015	UB40 bekendste naam in vernieuwde Leuvense zomerprogrammatie	M-idzomer	www.skynet.be	Nationaal
1/04/2015	t Stad in - Leuven	M Algemeen	Pasar	Nationaal
1/04/2015	UB40 komt naar Het Groot Verlof in Leuven	M-idzomer	www.demorgen.be	Nationaal
1/04/2015	Vernieuwde Leuvense zomerprogrammatie strikt UB40 en Bart Peeters	M-idzomer	www.deredactie.be	Nationaal
1/04/2015	De Keuze van Knack	Peter Buggenhout	Knack	Nationaal
1/04/2015	Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	L'Evantail	Nationaal
1/04/2015	UB40 bekendste naam in vernieuwde Leuvense zomerprogrammatie Het Groot Verlof	M-idzomer	Belga	Nationaal
2/04/2015	Leuven in Scène en Beleuvenissen worden één	M-idzomer	Het Nieuwsblad	Lokaal
2/04/2015	Leuvense zomer vernieuwd	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
2/04/2015	Leuvense zomer vernieuwd	M-idzomer	www.hln.be	Nationaal
2/04/2015	Pasar neemt je mee 't Stad In Leuven op 12 april	M Algemeen	www.invlaanderen.be	Nationaal
3/04/2015	M-idzomer lanceert eerste namen	M-idzomer	www.frontview-magazine.be	Nationaal
4/04/2015	Zonder betekenis	Peter Buggenhout	Persoonlijk (Het Financieele Dagblad)	Int
7/04/2015	Kunst, nicht schwerer als 300 Kilo pro Quadratmeter	M Algemeen	Grenz Echo	Int
7/04/2015	Kunstenaars nemen intrek in leegstaande gebouwen	M Algemeen	Belga	Nationaal

7/04/2015	Ateliers Cas-Co openen	M Algemeen	www.robtv.be	Nationaal
7/04/2015	Ateliers voor jonge kunstenaars	M Algemeen	www.robtv.be	Nationaal
8/04/2015	De Keuze van stijf Meuris	Zilver	Knack	Nationaal
14/04/2015	Tapper van Leuven is beste van Vlaams-Brabant	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Lokaal
15/04/2015	De Dry Coppen sluit de deuren	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
15/04/2015	Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	La Libre Culture (La Libre Belgique)	Nationaal
15/04/2015	Erfgoeddag Leuven 26 april	M Algemeen	Rondom	Lokaal
16/04/2015	Dame in het rood met boek op schoot	M Algemeen	Brussel deze week	Lokaal
16/04/2015	Willem bedankt!	M Algemeen	De Standaard	Nationaal
16/04/2015	RUDEMENT EFFICACE	Peter Buggenhout	H Art	Nationaal
18/04/2015	Expo Binnenland	Peter Buggenhout	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
19/04/2015	Artists in residence: Rogier van der Weyden in Madrid	M Algemeen	www.brusselsnieuws.be	Nationaal
19/04/2015	Projectontwikkelaar geeft kunstenaars de ruimte in Cas-Co	M Algemeen	www.veto.be	Nationaal
21/04/2015	Link in de Kabel Leuven en Antwerpen grote winnaars op e-awards	M Algemeen	Belga	Nationaal
22/04/2015	Cas-co trekt Leuvense atelierwerking op gang	M Algemeen	Rondom	Lokaal
22/04/2015	Erfgoeddag Leuven	M Algemeen	Rondom	Lokaal
22/04/2015	Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	La Libre Culture (La Libre Belgique)	Nationaal
24/04/2015	Jessica Warboys	Glade Jessica Warboys	www.enola.be	Nationaal
25/04/2015	Expo Binnenland	Peter Buggenhout	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
25/04/2015	Musea zijn niet langer afkerig van erfenissen	M Algemeen	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
26/04/2015	CulTip mei	Peter Buggenhout	www.veto.be	Nationaal
26/04/2015	Tentoonstelling in M Museum Leuven	Zilver	www.veto.be	Nationaal
27/04/2015	Elfde editie Docville	M Algemeen	www.theartserver.org	Nationaal
27/04/2015	Elfde editie van DOCVILLE	M Algemeen	www.cobra.be	Nationaal
28/04/2015	A Local's Tips: 10 Things to Do in Leuven, Belgium	M Algemeen	cheeseweb.eu	Int
28/04/2015	Mediadeals: kopen cultuurorganisaties hun plekje aandacht	M Algemeen	www.apache.be	Nationaal
29/04/2015	Doville, documentaires in Leuven	M Algemeen	www.filmmagie.be	Nationaal
29/04/2015	A Louvain, le M croise les genres et les publics	Peter Buggenhout	Le Soir	Nationaal
30/04/2015	Fin 2016, ouvrira ici le musée L	M Algemeen	L'Avenir (éd Brabant Wallon)	Nationaal
30/04/2015	Zilvermarkt aan de Suikerrui	Zilver	Agenda (Gazet van Antwerpen)	Nationaal
30/04/2015	Le guitariste de jazz Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	M-idzomer	www.lacapitale.be	Nationaal
30/04/2015	Le guitariste de jazz Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	M-idzomer	www.lameuse.be	Nationaal
30/04/2015	Le guitariste de jazz Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	M-idzomer	www.lanouvellegazette.be	Nationaal

30/04/2015	Le gitariste de jazz Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	M-idzomer	www.laprovince.be	Nationaal
30/04/2015	Le gitariste de jazz Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	M-idzomer	www.lesoir.be	Nationaal
30/04/2015	Le gitariste de jazz Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	M-idzomer	www.skynet.be	Nationaal
30/04/2015	Le gitariste de jazz Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	M-idzomer	www.sudinfo.be	Nationaal
30/04/2015	Le gitariste de jazz Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	M-idzomer	www.telebruxelle.be	Nationaal
30/04/2015	Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	Peter Buggenhout	www.7sur7.be	Nationaal
Mei				
1/05/2015	Chic in Japan	M Algemeen	Marie Claire Belgique	Nationaal
1/05/2015	Collection du 'Provinciaal Zilvermuseum' au musée M. Leuven	Zilver	Les Cahiers de la Semaine	Nationaal
1/05/2015	Kultuur is geen eiland	M Algemeen	Ons Erfdeel	Nationaal
1/05/2015	Japanologie	M Algemeen	Marie Claire Vlaamse Editie	Nationaal
2/05/2015	Kreten & Gefluister	M Algemeen	De Standaard	Nationaal
2/05/2015	Madrid, hoofdstad van de Lage Landen	M Algemeen	De Tijd	Nationaal
2/05/2015	Agenda Binnenland: Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
2/05/2015	Docville feestelijk geopend	M Algemeen	www.frontview.be	Nationaal
2/05/2015	Nieuwe namen voor M-idzomer	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
4/05/2015	Le gitariste de jazz Philip Catherine à l'affiche du festival M-idzomer de Louvain	M-idzomer	www.rtbf.be	Nationaal
5/05/2015	Vandaag de dag - Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	De Tijd	Nationaal
6/05/2015	Zomerbar	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
6/05/2015	Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	La Libre Culture (La Libre Belgique)	Nationaal
6/05/2015	Didi de Paris	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
6/05/2015	Peter Buggenhout à Louvain	Peter Buggenhout	MAD (Le Soir)	Nationaal
6/05/2015	Zomerbar	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
6/05/2015	Back to Utopia' voert ons 500 jaar terug in de tijd	Utopia	www.hln.be	Nationaal
6/05/2015	Back to Utopia' voert ons 500 jaar terug in de tijd	Utopia	www.stampmedia.be	Nationaal
7/05/2015	Nieuwe tentoonstelling over School van Tervuren	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
7/05/2015	Nieuwe tentoonstelling over School van Tervuren (filmpje)	M Algemeen	www.robv.be	Lokaal
11/05/2015	Camping Zero Emissie trapt klimaatweek af	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
11/05/2015	Wim Opbrouck bespreekt schilderijen	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Lokaal
11/05/2015	Camping Zero Emissie trapt klimaatweek af	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
13/05/2015	Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	La Libre Culture (La Libre Belgique)	Nationaal
13/05/2015	Buitengewoon Goed	M Algemeen	Libelle	Nationaal

14/05/2015	De dissectie van een werkgeheugen - Anne-Mie Van Kerckhoven (Parallelepiped)	M Algemeen	H Art	Nationaal
15/05/2015	Watch & Listen in Brussel en Leuven	M-idzomer	De Student (De Morgen)	Nationaal
16/05/2015	Is dat nu kunst - Trap Hannes Van Severen	M Algemeen	Check! (Het Nieuwsblad)	Nationaal
16/05/2015	De Vebeelding van het einde - Geert Goiris in Amsterdam	M Algemeen	De Morgen	Nationaal
17/05/2015	Is dit nu kunst? Trap van Hannes Van Severen	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Nationaal
17/05/2015	Vanhaerents Art Collection op Biennale Venetië - Verwijzing Marcus Schinwald	Markus Schinwald	www.brusselnieuws.be	Nationaal
17/05/2015	Cultuur opsnuiven tijdens Groot Verlof	M-idzomer	www.veto.be	Nationaal
18/05/2015	Vacature - M Leuven - publieksbegeleider	Vacature	www.bamart.be	Nationaal
18/05/2015	Zes Belgische curators naar Ierland in het kader van uitwisselingsprogramma in samenwerking met Kunstenpunt	M Algemeen	www.bmaart.be	Nationaal
19/05/2015	UB40, Scala en Frank Boeijen deze zomer gratis in Leuven	M-idzomer	Belga	Nationaal
20/05/2015	Vandaag de dag - Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	De Tijd	Nationaal
22/05/2015	Uit de collectie: Sol Lewitt: SMAK, Gent	M Algemeen	www.enola.be	Nationaal
23/05/2015	Minister van Cultuur Sven Gatz waarschuwt: Mis de trein van de subsidies niet	M Algemeen	Het Belang van Limburg	Nationaal
27/05/2015	The sound of the beat - Marjan Debaene	M Algemeen	Rondom	Lokaal
29/05/2015	Vlaamse prijs voor nazaten Lohaus	M Algemeen	Gazet van Antwerpen	Lokaal
30/05/2015	Culturele expedities op maat van mini's Dingen in mijn hoofd-workshop	M Algemeen	De Morgen	Nationaal
30/05/2015	Welke festivalganger bent u - M-idzomer	M-idzomer	De Morgen	Nationaal
Juni				
1/06/2015	Annemie Struyf	M Algemeen	Goesting (ed Vlaams-Branbant en Brussel)	Nationaal
1/06/2015	Privat banker is een job die nooit stopt	M Algemeen	Pur Sang	Nationaal
1/06/2015	De beeldhouwer in Rogier van der Weyden	M Algemeen	Staalkaart	Nationaal
1/06/2015	L'art... nous rapproche toujours	M Algemeen	Collect Arts Antiques Auctions (fr)	Nationaal
1/06/2015	Mère nature	School van Tervuren	Collect Arts Antiques Auctions (fr)	Nationaal
1/06/2015	De lokroep van de natuur	School van Tervuren	Collect Arts Antiques Auctions (nl)	Nationaal
1/06/2015	Kunst altijd dicht bij mensen	M Algemeen	Collect Arts Antiques Auctions(nl)	Nationaal
1/06/2015	Cultuur agenda 2015	M-idzomer	bo magazine	Nationaal
2/06/2015	Peter Buggenhout	Peter Buggenhout	Art Review	Int
2/06/2015	Up to Art Musea - School van Tervuren	School van Tervuren	Collect	Nationaal
3/06/2015	Muzikale wandelingen door Leuven	M Algemeen	Rondom	Lokaal
3/06/2015	Alle kinderen worden geluksvogels in M	Geluksvogels	Rondom	Lokaal

8/06/2015	Hellinx Printing neemt Onelab Fine Art Printing in Brussel over	M Algemeen	www.grafischnieuws.be	Nationaal
10/06/2015	Muzikale wandelingen door Leuven	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
11/06/2015	M-idzomer ook voor kinderen	M-idzomer	De Standaard	Lokaal
11/06/2015	Kapitein Winokio naar M-idzomer	M-idzomer	Het Nieuwsblad	Lokaal
11/06/2015	Zomerbar wordt Bar Bizon	Bar Bizon	www.robtv.be	Lokaal
12/06/2015	Kapitein Winokio op M-idzomer for Kids	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
12/06/2015	Zomerbar - Barbizon zet in op cultuur	Bar Bizon	Het Nieuwsblad	Lokaal
	Het Depot Leuven: concertinfo 2015	M-idzomer	musiczine.lavenir.net	Nationaal
12/06/2015	Kapitein Winokio op M-idzomer for Kids	M-idzomer	www.hln.be	Nationaal
12/06/2015	Zomerbar Museum M verandert van naam en zet in op cultuur	Bar Bizon	www.nieuwsblad.be	Nationaal
13/06/2015	Zomerbar op dakterras M omgetoverd tot Barbizon	Bar Bizon	www.hln.be	Nationaal
13/06/2015	Zomerbar op dakterras M omgetoverd tot Barbizon	Bar Bizon	Het Laatste Nieuws	Lokaal
14/06/2015	Event - Groot Verlof	M-idzomer	De Zondag	Nationaal
16/06/2015	Museum M opent drie nieuwe tentoonstellingen	School van Tervuren - Plein Air/Open M/ Van den Abeele	www.nieuwsblad.be	Nationaal
16/06/2015	Nick Ervinck tekent 'Egnoaber' voor Centrumplein Emmen	M Algemeen	www.theartserver.org	Nationaal
17/06/2015	M Schildert	School van Tervuren - Plein Air	Rondom	Lokaal
17/06/2015	The sound of the beat, het nieuwe album van Marjan Debaene	M Algemeen	Rondom	Lokaal
17/06/2015	De Museumspelstraat	Museumspelstraat	De Streekkrant	Lokaal
17/06/2015	Interdisciplinair festival	M-idzomer	De Streekkrant	Lokaal
17/06/2015	De Vakantiekant - schattenjacht	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
17/06/2015	Vacature M	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
17/06/2015	Zomerbars duiken op	Bar Bizon	De Streekkrant	Lokaal
19/06/2015	Drie nieuwe initiatieven in Museum M	Plein Air/Van den Abeele/ Open M	Het Nieuwsblad	Lokaal
20/06/2015	Buiten ben je beter af - Bar Bizon	Bar Bizon	DM De Morgen	Nationaal
24/06/2015	Argenterie	Zilver	La Libre Culture (La Libre Belgique)	Nationaal
24/06/2015	Kapitein Winokio komt naar M-idzomer	M-idzomer	Rondom	Lokaal
24/06/2015	Zomertentoonstellingen in Museum M	Open M/School van Tervuren/Michal Van den Abeele	www.robtv.be	Nationaal
25/06/2015	Tips: De school van Tervuren	School van Tervuren-Plein Air	Trends	Nationaal
26/06/2015	OP schattenjacht in het Museum M	School van Tervuren/OpenM	De Bond	Nationaal
28/06/2015	Gevarieerd zomerprogramma tijdens Het Groot Verlof in Leuven	M-idzomer	De Zondag	Nationaal
Juli				
1/07/2015	Elle agenda - OpenM	OpenM	Elle België	Nationaal
1/07/2015	5X Leuven	Bar Bizon	Goodbye	Nationaal
1/07/2015	Leuven heeft museumspelstraat	Museumspelstraat	www.robtv.be	Nationaal
1/07/2015	4 Kleine festivals	M-idzomer	Pasar	Nationaal
1/07/2015	De zomer is van iedereen	Bar Bizon	Pasar	Nationaal
1/07/2015	Ezels in Zoniëwoud	School van Tervuren-Plein Air	Pasar	Nationaal
1/07/2015	5x raak: uittips in alle provincies	M-idzomer	De Streekkrant	Lokaal
1/07/2015	M-idzomer	M-idzomer	Rif Raf (al)	Nationaal
1/07/2015	M-idzomer	M-idzomer	Rif Raf fr)	Nationaal

1/07/2015	Vorm en ruimte in Open M	Open M	De Streekkrant	Lokaal
1/07/2015	Calendrier Art - Admiration devant des merveilles d'argenterie	Zilver	Décors (fr)	Nationaal
1/07/2015	More visual arts this week	School van Tervuren-Plein Air	Flanders Today	Nationaal
1/07/2015	De Ideale vakantiemix	Bar Bizon	Goesting	Lokaal
1/07/2015	Agenda kunst _ Zilver kijken is goud	Zilver	Decors (nl)	Nationaal
2/07/2015	Quels talents	M Algemeen	Femmes d'Aujourd'hui	Nationaal
2/07/2015	Allereerste Museumspelstraat	Museumspelstraat	Het Laatste Nieuws	Lokaal
2/07/2015	De Savoystraat is eerste museumspelstraat	Museumspelstraat	Het Nieuwsblad	Lokaal
2/07/2015	Tips: Open M	Open M	Trends	Nationaal
2/07/2015	Allereerste Museumspelstraat moet jonge gezinnen lokken	Museumspelstraat	www.hln.be	Nationaal
2/07/2015	Nieuw in Leuven: de museumspelstraat	Museumspelstraat	www.nieuwsblad.be	Nationaal
3/07/2015	Museum M toont vernieuwers van landschapskunst	School van Tervuren-Plein Air	Boer en Tuinder	Nationaal
8/07/2015	M-idzomer viert 100ste verjaardag Billie Holiday met pop-upcafé	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
8/07/2015	M-idzomer	M-idzomer	Weekend (Knack)	Nationaal
8/07/2015	Musea in zomersfeer	Bar Bizon	Weekend (Knack)	Nationaal
8/07/2015	"M-idzomer viert 100ste verjaardag Billie Holiday met pop-upcafé	M-idzomer	www.hln.be	Nationaal
8/07/2015	Leuven festival M-idzomer herdenkt Billie Holiday	M-idzomer	Belga	Nationaal
8/07/2015	Leuven festival M-idzomer herdenkt Billie Holiday	M-idzomer	focus.knack.be	Nationaal
8/07/2015	Leuven festival M-idzomer herdenkt Billie Holiday	M-idzomer	nl.metrotime.be	Nationaal
8/07/2015	Leuven festival M-idzomer herdenkt Billie Holiday	M-idzomer	www.deredactie.be	Nationaal
8/07/2015	Leuven festival M-idzomer herdenkt Billie Holiday	M-idzomer	www.skynet.be	Nationaal
8/07/2015	Belevenissen trapt een lange, warme Leuvense festivalzomer af	M-idzomer	Rondom	Lokaal
8/07/2015	Bar Bizon meer dan zomaar een Pop-up bar	Bar Bizon	De Streekkrant	Lokaal
8/07/2015	Spelen is een kunst	Museumspelstraat	De Streekkrant	Lokaal
8/07/2015	A long strange trip it's been	M-idzomer	Flanders Today	Nationaal
8/07/2015	Spelen in museumstraat	Museumspelstraat	De Streekkrant	Lokaal
9/07/2015	Museum M herdenkt Billie Holiday	M-idzomer	De Tijd	Nationaal
10/07/2015	Peinture dans la nature	School van Tervuren-Plein Air	Le Vif (fr)	Nationaal
10/07/2015	Landbouwgidsen nodigen je uit in museum M in Leuven	School van Tervuren-Plein Air	Boer en Tuinder	Nationaal
11/07/2015	Nog meer landschappen	School van Tervuren-Plein Air	DS Cultuur	Nationaal
15/07/2015	De keuzes van Knack	Michael Van den Abeele	Knack	Nationaal
15/07/2015	What's on this week: 15 July	M-idzomer	www.flanderstoday.eu	Int
15/07/2015	Extra uitleenpunten voor buggy's	M Algemeen	www.robtv.be	Nationaal
15/07/2015	Lekkere klassiekers	M-idzomer	De Streekkrant	Lokaal
15/07/2015	Music Festival	M-idzomer	Flanders Today	Nationaal
16/07/2015	De enige leermeester is de natuur	School van Tervuren-Plein Air	Brussel deze week	Lokaal
16/07/2015	Stadsbuggy's krijgen nieuw design en extra uitleenpunten	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
16/07/2015	Stadsbuggy's krijgen nieuw design en extra uitleenpunten	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal

16/07/2015	Expo 'De school van Tervuren': de enige leermeester is de natuur	School van Tervuren-Plein Air	www.brusselnieuws.be	Nationaal
16/07/2015	DINO'S OP KOP	Michael Van den Abeele/OpenM	H Art	Nationaal
17/07/2015	Aanbod uitleenbuggy's verdubbelt	M Algemeen	De Standaard	Lokaal
17/07/2015	Cocktails en cultuur op dakterras Museum M	Bar Bizon	Het Laatste Nieuws	Lokaal
17/07/2015	Open M. Attitudes To Form	Open M	www.enola.be	Nationaal
17/07/2015	Cocktails en cultuur op dakterras Museum M	Bar Bizon	www.hln.be	Nationaal
18/07/2015	Pannen van het dakterras	Bar Bizon	De Morgen	Nationaal
18/07/2015	10 x 2 combitickets voor M-idzomer te winnen	M-idzomer	www.humo.be	Nationaal
21/07/2015	Tweede editie zomerfilms van start in Abdij van Park	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
22/07/2015	School van Tervuren	School van Tervuren-Plein Air	t Pallieterke	Nationaal
23/07/2015	Retweet eens een Rubens	M Algemeen	De Morgen	Nationaal
23/07/2015	Festivaltips van de week	M-idzomer	Het Belang van Limburg	Nationaal
24/07/2015	Sprekende Ezels Deluxe op dakterras M	Bar Bizon	Het Laatste Nieuws	Nationaal
24/07/2015	Sprekende Ezels Deluxe op dakterras M	Bar Bizon	www.hln.be	Nationaal
27/07/2015	Het landschap begint waar de selfie stopt	School van Tervuren-Plein Air	De Morgen	Nationaal
27/07/2015	WIN 10 duovouchers voor het Museum M	School van Tervuren-Plein Air/Open M/ Michael Van den Abeele	www.uitinvlaanderen.be	Nationaal
29/07/2015	Entertainment	M-idzomer	Focus Knack	Nationaal
29/07/2015	M-idzomer: muziek, dans, performance, comedy en expo's	M-idzomer	Rondom	Lokaal
30/07/2015	Tip van de dag M-idzomer	M-idzomer	De Morgen	Nationaal
30/07/2015	M-idzomerfestival in Leuvens museum M neemt prima start met Daan als uitblinker	M-idzomer	nl.metrotime.be	Nationaal
30/07/2015	M-idzomerfestival in Leuvens museum M neemt prima start met Daan als uitblinker	M-idzomer	www.skynet.be	Nationaal
30/07/2015	M-Museum - Leuven le 30 juillet 2015	M-idzomer	concertmonkey.be	Nationaal
30/07/2015	M-idzomer dag 1 ... 30 Juli (Tuin Museum M.) Leuven	M-idzomer	concertmonkey.be	Nationaal
30/07/2015	M-idzomer dag 1 ... 30 Juli (Tuin Museum M.) Leuven - Douglas Firs	M-idzomer	concertmonkey.be	Nationaal
30/07/2015	Le blog des critiques de concerts	M-idzomer	www.concerts-review.over-blog.com	Nationaal
31/07/2015	Daan pakt meteen publiek in	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
31/07/2015	M-idzomer gemoedelijk van start met headliner Daan	M-idzomer	Het Nieuwsblad	Lokaal
31/07/2015	M-idzomer gemoedelijk van start met headliner Daan	M-idzomer	www.nieuwsblad.be	Nationaal
31/07/2015	Daan pakt M-idzomer in	M-idzomer	www.robvtv.be	Nationaal
31/07/2015	M-idzomerfestival in Leuvens museum M neemt prima start met Daan als uitblinker	M-idzomer	Belga	Nationaal
Augustus				
1/08/2015	YBAP (et haute couture)	M Algemeen	L'Art Mème	Nationaal
1/08/2015	Dementie is alomtegenwoordig maar nog steeds een taboe	Wereld van herinneringen	S-Magazine	Nationaal

2/08/2015	Uit met de vlieg	M Algemeen	De Zondag	Nationaal
2/08/2015	Europese topjazz op M-idzomer	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
2/08/2015	Recordaantal van 6.600 bezoekers voor zesde Midzomerfestivalin Leuven	M-idzomer	Belga	Nationaal
2/08/2015	Recordaantal van 6.600 bezoekers voor zesde M-idzomerfestivalin Leuven	M-idzomer	nl.metrotime.be	Nationaal
3/08/2015	M-idzomer blikt terug op recordeditie	M-idzomer	Het Laatste Nieuws	Lokaal
3/08/2015	Recordopkomst voor M-idzomer	M-idzomer	www.nieuwsblad.be	Nationaal
3/08/2015	Recordaantal van 6.600 bezoekers voor zesde M-idzomerfestivalin Leuven	M-idzomer	www.skynet.be	Nationaal
4/08/2015	Het Groot Verlof Lost Verwachtingen In – Initiatieven Verlengd	M-idzomer	www.ashton-reports.be	Nationaal
4/08/2015	Kom je mee naar Museum M	Open M	www.radio1.be	Nationaal
5/08/2015	T Was weer druk	Bar Bizon	Rondom	Lokaal
5/08/2015	Cultuur op het dak	Bar Bizon	De Streekkrant	Lokaal
5/08/2015	Uit met Vlieg: het zomert in M	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
5/08/2015	The Tervuren School	School van Tervuren-Plein Air	Flanders Today	Nationaal
5/08/2015	What's on this week: 5 August	School van Tervuren-Plein Air	www.flanderstoday.eu	Int
9/08/2015	Uit met Vlieg	M Algemeen	De Zondag	Nationaal
12/08/2015	5 X citytrip in eigen land 4. Leuven - Met de M van mooi	M Algemeen	www.libelle.be	Nationaal
12/08/2015	Bar.Bizon	Bar Bizon	De Streekkrant	Lokaal
12/08/2015	Museumspelstraat	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
12/08/2015	Plein Air	School van Tervuren-Plein Air	De Streekkrant	Lokaal
12/08/2015	Festivalitis	M-idzomer	Rondom	Lokaal
13/08/2015	Tips	Open M	Trends	Nationaal
13/08/2015	Jeune scène artistique belge en 2015	M Algemeen	www.mu-inthecity.com	Nationaal
14/08/2015	Margot Weemaes in grote lijnen :: Museum M, Leuven	Margot Weemaes	www.enola.be	Nationaal
14/08/2015	Vlaams Brabant Op bezoek: dakterras Museum M	Open M	www.radio2.be	Nationaal
19/08/2015	Agenda	Open M	De Streekkrant	Lokaal
19/08/2015	Leuven autovrij	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
19/08/2015	M. Van den Abeele	Michael Van den Abeele	De Streekkrant	Lokaal
19/08/2015	Leuven autovrij	M Algemeen	Rondom	Lokaal
20/08/2015	Dino's en jaguars in Museum M	Michael Van den Abeele	Het Laatste Nieuws	Lokaal
20/08/2015	Dino's en jaguars in Museum M	Michael Van den Abeele	www.hln.be	Nationaal
21/08/2015	Landschappen Leuven-Brussel	School van Tervuren-Plein Air	Het Laatste Nieuws	Nationaal
24/08/2015	Binnenstad zondag dagje autovrij	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
25/08/2015	Arts in Society: een artistieke blik op de sociale sector	Markus Schinwald	www.weliswaar.be	Nationaal
26/08/2015	Leuven voor 1 dagje autovrij	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
26/08/2015	Dag zonder auto's	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
28/08/2015	Op stap met je lidkaart	M Algemeen	De Bond	Nationaal
29/08/2015	Expo - Sarah Morris	Sarah Morris	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
29/08/2015	Winnaars Open M krijgen eigen tentoonstelling	Open M	Het Nieuwsblad	Nationaal
31/08/2015	Michael Van den Abeele: dinosaurs and life on Mars	Michael Van den Abeele	www.flanderstoday.eu	Int

September

01/09/2015	Sara Morris	Sarah Morris	Artcentemporain	Nationaal
------------	-------------	--------------	-----------------	-----------

1/09/2015	Dinosaures, jaguars et jeans	Michael Van den Abeele	L'eventail	Nationaal
1/09/2015	Louvain	M Algemeen	Rend&Evenement	Nationaal
1/09/2015	Leuven, dé Studentenstad in Vlaanderen	M Algemeen	Rend&Evenement	Nationaal
1/09/2015	Het nieuwstedelijk: drie goede redenen voor een verstandig liefdeshuwelijk	M Algemeen	Etcetera	Nationaal
1/09/2015	Groetjes uit Brugge	Beelden uit Brugge	Pasar	Nationaal
1/09/2015	'Ik zat in tranen aan de ontbijttafel'	Wereld van herinneringen	Primo TV Gids	Nationaal
1/09/2015	10 x musea met funfactor	Beelden uit Brugge	Goesting	Lokaal
1/09/2015	Erfgoed op waarde geschat	M Algemeen	Faro	Nationaal
1/09/2015	Kaf, koren en kunst. Een waarderings- en selectietraject in Museum M	M Algemeen	Faro	Nationaal
1/09/2015	Nabij en verbonden Eerste resultaten van het visietraject over de erfgoedcelwerkingen	M Algemeen	Faro	Nationaal
1/09/2015	Waarderen in het bloed	M Algemeen	Faro	Nationaal
2/09/2015	Brugge: thuis en op verplaatsing	Beelden uit Brugge	tPallietkerke	Nationaal
2/09/2015	Walking the dinosaur	Michael Van den Abeele	Flanders Today	Nationaal
2/09/2015	Was weer druk	M Algemeen	Rondom	Lokaal
3/09/2015	Het Groot Verlof komt volgend jaar zeker terug	M-idzomer	Het Nieuwsblad	Lokaal
5/09/2015	Bouwdoos	M Algemeen	De Tijd	Nationaal
7/09/2015	Fonske krijgt kostuum van 'Mannen van 1965' aangemeten	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
8/09/2015	De School van Tervuren, gegidst bezoek	School van Tervuren-Plein Air	www.out.be	Nationaal
9/09/2015	Utopië-aan-de-Schelde	Utopia	Knack	Nationaal
9/09/2015	De Kleine Johannes in nieuw pand	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
9/09/2015	Tekenworkshop voor kinderen met verstandelijke beperking - The Big Draw	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
9/09/2015	De Kleine Johannes in nieuw pand	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
9/09/2015	Tekenworkshop voor kinderen met verstandelijke beperking - The Big Draw	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
9/09/2015	Guy de Cointet	Guy de Cointet/Playground	De Streekkrant	Lokaal
9/09/2015	Wereld van herinnering	Wereld van herinneringen	De Streekkrant	Lokaal
10/09/2015	'Framing Spaces' van Erki De Vries & Pieter Huybrechts bij galerie valerie_traan	M Algemeen	H Art	Nationaal
10/09/2015	Kunst kraakt dementie	Wereld van herinneringen	H Art	Nationaal
11/09/2015	Musea elke dag open? 'Veel te complex'	M Algemeen	De Morgen	Nationaal
12/09/2015	Abstract Belgisch pingpong	M Algemeen	De Tijd	Nationaal
13/09/2015	HERNE – Getuigenissen van Holocaust-overlevenden ingeblikt voor dansfilm 'Tiqvah'	M Algemeen	www.editiepajot.com	Nationaal
14/09/2015	Alzheimer Liga Vlaanderen viert dertigste verjaardag	Wereld van herinneringen	Belga	Nationaal
14/09/2015	Tobback: "Volgens mij is 'schuinsmarcheren' makkelijker dan achteruit marcheren	Wereld van herinneringen	www.hln.be	Nationaal
14/09/2015	VIDEO. Minister stapt achterwaarts voor dementie	Wereld van herinneringen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
14/09/2015	Achterwaartse wandeling voor dementie	Wereld van herinneringen	www.robttv.be	Lokaal

14/09/2015	Kunst voor en over mensen met dementie	Wereld van herinneringen	www.robtv.be	Lokaal
15/09/2015	Minister Vandeurzen wandelt achteruit voor dementie	Wereld van herinneringen	Het Laatste Nieuws	Nationaal
15/09/2015	Minister Vandeurzen loopt achterwaarts	Wereld van herinneringen	Het Nieuwsblad	Lokaal
15/09/2015	Open de ogen van deze mensen	Wereld van herinneringen	www.alzheimercode.be	Nationaal
15/09/2015	Minister Vandeurzen wandelt achteruit voor dementie	Wereld van herinneringen	www.hln.be	Nationaal
15/09/2015	Minister Vandeurzen loopt achterwaarts	Wereld van herinneringen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
16/09/2015	Dag van de Architectuur 2015: Stad en Architectuur	M Algemeen	www.architectura.be	Nationaal
16/09/2015	t Was weer druk	Bar.Bizon	Rondom	Lokaal
17/09/2015	Veel plezier - Spelen in het MUSEUM	Museumspelstraat	Libelle	Nationaal
17/09/2015	Studenten brouwen gesmaakte tripel als eindwerk - M Café	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
18/09/2015	Ouderen zijn zelf ook jong geweest	Wereld van herinneringen	Agenda (Gazet van Antwerpen)	Nationaal
18/09/2015	Een museum vol herinneringen	Wereld van herinneringen	De Standaard	Nationaal
18/09/2015	Een museum vol herinneringen	Wereld van herinneringen	www.destandaard.be	Nationaal
18/09/2015	Mensen met dementie tellen mee	Wereld van herinneringen	Artsenkrant	Nationaal
19/09/2015	De Alzheimer Code	Wereld van herinneringen	www.radio1.be	Nationaal
19/09/2015	Dino's en jeans	Michael van den Abeele	De Streekkrant	Lokaal
21/09/2015	Foutparkeren en sokken verkeerd combineren	Wereld van herinneringen	De Morgen	Nationaal
21/09/2015	Wereld van Herinnering	Wereld van herinneringen	www.weliswaar.be	Nationaal
22/09/2015	360° - Werksessie over amateurkunsten en professionele beeldende kunst in een lokale context	Open M	www.bamart.be	Nationaal
23/09/2015	De keuze van Knack	Guy de Cointet/Playground	Knack	Nationaal
23/09/2015	Leuven, dé Studentestad in Vlaanderen	M Algemeen	Rondom	Lokaal
23/09/2015	Visuele puzzels en codes	Guy de Cointet	De Streekkrant	Lokaal
24/09/2015	De zaak-Alzheimer	Wereld van herinneringen	Trends	Nationaal
24/09/2015	Ane Vester laureaat van Open M	Open M	www.nieuwsblad.be	Nationaal
25/09/2015	14x originele, ontroerende, kunstige expo's	Guy de Cointet/Playground	De Morgen	Nationaal
27/09/2015	Beerselse artieste Ane Vester in FeliXart	Open M	www.ringtv.be	Nationaal
27/09/2015	Cultip oktober: Piet Forger, directeur cultuur van Leuven	Sarahh Morris	www.veto.be	Nationaal
30/09/2015	Sarah Morris : Pop, abstrait et conceptuel	Sarah Morris	MAD (Le Soir)	Nationaal
30/09/2015	Minister Jo Vandeurzen wandelt achterwaarts	Wereld van herinneringen	Rondom	Lokaal
Oktober				
1/10/2015	Michael Van den Abeele	Michael Van den Abeele	De Witte Raaf	Nationaal
1/10/2015	Sarah Morris	Sarah Morris	Uit in Leuven	Lokaal
1/10/2015	Sarah Morris	Sarah Morris	L'Eventail	Nationaal
1/10/2015	M-Museum omarmt dementie	Wereld van herinnering	Kerk en Leven	Nationaal
1/10/2015	Sarah Morris	Sarah Morris	Kunstletters	Nationaal
1/10/2015	Margot Weemaes dans les grandes lignes	Margot Weemaes	Décors (fr)	Nationaal
1/10/2015	Margot Weemoes in grote lijnen	Margot Weemaes	Decors (nl)	Nationaal

1/10/2015	Guy de Cointet in M Leuven	Guy de Cointet/Playground	H Art	Nationaal
1/10/2015	Mort subite	M Algemeen	H Art	Nationaal
1/10/2015	Wereld van herinnering	Wereld van herinnering	t Pallieterke	Nationaal
1/10/2015	Culture M-Museum Leuven	M Algemeen	The Bulletin	Nationaal
1/10/2015	Vlaams-Brabant & Brussel	M Algemeen	Feeling	Nationaal
1/10/2015	Dankzij minister Gatz hangt hier een/ geen kunstwerk	M Algemeen	De Morgen	Nationaal
1/10/2015	Met de M van Minder schilderijen aan de muur	M Algemeen	www.demorgen.be	Nationaal
1/10/2015	Het subsidiebeleid van Gatz in de praktijk	M Algemeen	De Morgen	Nationaal
1/10/2015	Nieuwe kunstcommissie Vlaams Parlement uit de startblokken	M Algemeen	Belga	Nationaal
1/10/2015	3 x klein maar fijn	Sarah Morris	Pasar	Nationaal
1/10/2015	Instagram voor uw organisatie	M Algemeen	Ad Rem	Nationaal
1/10/2015	What to do in Belgium in September and October	Sarah Morris	The Word Magazine	Nationaal
1/10/2015	Het subsidiebeleid van Gatz in de praktijk - Met de M van minder schilderijen aan de muur	M Algemeen	De Morgen	Nationaal
2/10/2015	rzaam (ver)bouwen voor musea	M Algemeen	Bouwkroniek	Nationaal
7/10/2015	Guy De Cointet	Guy de Cointet/Playground	Flanders Today	Nationaal
7/10/2015	Geluksvogels	Geluksvogels	De Streekkrant	Lokaal
8/10/2015	Home Cooking by Benne	Bar.Bizon	www.legourmandbelge.be	Nationaal
9/10/2015	Vergeet papa op een dag gewoon te ademen	Wereld van herinnering	Artsenkrant	Nationaal
9/10/2015	Geluksboom in Sint-Lambertus	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
9/10/2015	Sint-Lambertusschool plant eerste geluksboom	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Lokaal
9/10/2015	Geluksboom in Sint-Lambertus	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
12/10/2015	Sarah Morris at Museum M Leuven	Sarah Morris	www.thewordmagazine.com	Int
14/10/2015	Kinderfestival Rode Hond 'breekt uit' in Leuven Centraal	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
14/10/2015	50 weekends in Flanders: Creative hubs in Leuven	M Algemeen	Flanders Today	Nationaal
14/10/2015	Expo	Michael Vanden Abeele	De Streekkrant	Lokaal
15/10/2015	Heel langzaam raak je ze kwijt	Wereld van herinnering	Libelle	Nationaal
15/10/2015	Panorama voor Belgische meesterwerken	Sarah Morris	Trends	Nationaal
15/10/2015	Sarah Morris	Sarah Morris	www.out.be	Nationaal
17/10/2015	Hear hier - Expo	Sarah Morris	ds Weekend (De Standard)	Nationaal
17/10/2015	Ode aan mooie, oude mensen	Wereld van herinnering	Het Laatste Nieuws	Lokaal
17/10/2015	Juf Kim leest in M voor uit haar boek 'Mijn opa is een boom'	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
17/10/2015	Juf Kim leest in M voor uit haar boek 'Mijn opa is een boom'	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
19/10/2015	Sarah Morris	Sarah Morris	www.out.be	Nationaal
20/10/2015	Rode Hond wordt tien jaar	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Lokaal
21/10/2015	Vierentwintig uur in Leuven	M Algemeen	bijgebrekaanbeter.blogspot.com	Nationaal
21/10/2015	Sint-Lambertusschool plant eerste geluksboom	Geluksvogels	Rondom	Lokaal

21/10/2015	Jeugdacteur Kim Crabeels wil jong en oud samenbrengen "Mijn opa is een boom"	M Algemeen	Rondom	Lokaal
21/10/2015	Tegenstelling in kunst vatten	Sarah Morris	De Streekkrant	Lokaal
21/10/2015	Toffe kinderexpo over geluk	Geluksvogels	De Streekkrant	Lokaal
22/10/2015	EXPO KORT - Sarah Morris	Sarah Morris	H Art	Nationaal
22/10/2015	Dirk Martens wordt Aalsters ereburger verwiizing naar Utopia	Utopia	Het Laatste Nieuws	Lokaal
22/10/2015	Dirk Martens wordt Aalsters ereburger, verwijzing naar Utopia	Utopia	Het Laatste Nieuws	Lokaal
22/10/2015	Win arrangement Rode Hond in Leuven	Geluksvogels	www.radio2.be	Nationaal
23/10/2015	M Museum's Eva Wittocx on Sarah Morris	Sarah Morris	www.thewordmagazine.com	Int
23/10/2015	Van haute dog tot Nairobi-burger: 9 eetplekken in hip Leuven	M Algemeen	weekend.knack.be	Nationaal
23/10/2015	Visite culturelle à Louvain	M Algemeen	La Quinzaine	Nationaal
24/10/2015	Virtuele architectuur	Sarah Morris	De Morgen	Nationaal
26/10/2015	Michael Van den Abeele	Michael Van den Abeele	www.contemporaryartdaily.com	Int
28/10/2015	Familiefestival Rode Hond is 10	M Algemeen	Rondom	Lokaal
28/10/2015	Rode Hond is jarig	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
28/10/2015	Sara Morris : virtuele architectuur in M	Sarah Morris	De Streekkrant	Lokaal
29/10/2015	Wereld van Herinneringen	Wereld van herinnering	www.robtv.be	Lokaal
30/10/2015	Museum M en UZ Leuven werken samen rond dementie	Wereld van herinnering	De Standaard	Lokaal
30/10/2015	Museum M en UZ Leuven werken samen rond dementie	Wereld van herinnering	Het Nieuwsblad	Lokaal
30/10/2015	Museum M en UZ Leuven werken samen rond dementie	Wereld van herinnering	www.standaard.be	Nationaal
30/10/2015	11 heerlijk herfstige vakantieactiviteiten voor u en uw kroost	M Algemeen	www.de morgen.be	Nationaal
30/10/2015	Stadsbestuur blikt naar toekomst Leuven's Vaartkom	M Algemeen	Bouwkroniek	Nationaal
November				
1/11/2015	Sarah Morris in Museum M	Sarah Morris	www.veto.be	Nationaal
1/11/2015	Wereld van herinnering	Wereld van herinnering	Okra Magazine	Nationaal
1/11/2015	Txt België - Summer Course	M Algemeen	Collect Arts Antiques Auctions (nl)	Nationaal
1/11/2015	Grenzen(loos)	M Algemeen	A+Architectuur	Nationaal
1/11/2015	What to do in Belgium in November and December - Haptic Engagements	Jimmy Robert A Clean Line/Playground	Word Magazine	Nationaal
1/11/2015	De 4 leukste plekjes van Leuven	M Algemeen	Guido Magazine (nl)	Nationaal
1/11/2015	Wereld van herinnering	Wereld van herinnering	Psychologies Magazine (nl)	Nationaal
3/11/2015	300 culturele instellingen schrijven open klimaatbrief aan Belgische overheden	M Algemeen	www.dewereldmorgen.be	Nationaal
4/11/2015	De vreemde magie van Sarah Morris	Sarah Morris	De Standaard	Nationaal
5/11/2015	Achter de façade van een wereldstad	Sarah Morris	De Tijd	Nationaal
5/11/2015	De vreemde magie van Sarah Morris	Sarah Morris	Het Nieuwsblad	Nationaal
6/11/2015	Kinderfestival Rode Hond feestelijk van start	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal

6/11/2015	Kinderfestival Rode Hond feestelijk van start	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
6/11/2015	Rode Hond wordt 10 Leuven	M Algemeen	www.wattedoen.be	Nationaal
6/11/2015	Tot uw dienst Uitstappen voor donkere dagen	M Algemeen	De Bond	Nationaal
11/11/2015	Leuven is niet meer dezelfde stad als twintig jaar geleden	M Algemeen	Rondom	Lokaal
11/11/2015	Uitdagende performances	Playground	De Streekkrant	Lokaal
11/11/2015	Sarah Morris	Sarah Morris	Flanders Today	Nationaal
11/11/2015	What's on this week: 11 January	Sarah Morris	www.flanderstoday.eu	Int
12/11/2015	Lijven spelen met voorwerpen	Playground	H Art	Nationaal
12/11/2015	Symfonie van een grootstad	Sarah Morris	H Art	Nationaal
14/11/2015	Swipen voor de kunst - Playground	M Algemeen	De Morgen	Nationaal
14/11/2015	Waar? Eva Wiox organiseert Playground	Playground/Jimmy Robert/Guy de Cointet	DM Magazine (De Morgen)	Nationaal
14/11/2015	Hear Hier	Playground	dS Weekblad (De Standaard)	Nationaal
14/11/2015	Expo Binnenland	Sarah Morris	dS Weekblad (De Standaard)	Nationaal
14/11/2015	Stadsbestuur laat geen ruimte voor initiatief en creativiteit	Bar.Bizon	Het Nieuwsblad	Lokaal
15/11/2015	Spannende negende editie van niche-kunstenfestival	Playground	www.veto.be	Nationaal
18/11/2015	Sarah Morrisé Guy De Cointet - M-Leuven	Sarah Morris/Guy de Cointet	www.quovadisart.be	Nationaal
18/11/2015	Leuven exhibition targets unlikely group of visitors	Wereld van herinnering	www.flanderstoday.eu	Int
18/11/2015	Graveur Het prentenkabinet	Het Prentenkabinet	De Streekkrant	Lokaal
20/11/2015	Bomen praten niet maar je kan ze wel knuffelen	Wereld van herinnering	De Bond	Nationaal
21/11/2015	Expo Binnenland	Sarah Morris	DS Cultuur (De Standaard)	Int
23/11/2015	Playground	Playground	www.wattedoen.be	Nationaal
23/11/2015	Stad van de wetenschap	Wereld van herinnering	www.wattedoen.be	Nationaal
24/11/2015	Help besloten hofjes te redden	Utopia	Gazet van Antwerpen (ed.Mechelen-Lier)	Lokaal
24/11/2015	Museum zoekt geld voor restauratie Besloten Hofjes	Utopia	Het Nieuwsblad (ed Mechelen-Lier)	Lokaal
24/11/2015	Help kostbare Besloten Hofjes redden	Utopia	www.gva.be	Nationaal
25/11/2015	De coulissen van de wereld	Sarah Morris	Knack	Nationaal
25/11/2015	Uitgaan - Onder het oppervlak	Sarah Morris	Notebook	Nationaal
25/11/2015	Cabinet of memories	Wereld van herinnering	Flanders Today	Nationaal
25/11/2015	Expo Leuven	Expo Leuven	De Streekkrant	Lokaal
25/11/2015	Instagram	Instagram	De Streekkrant	Lokaal
25/11/2015	Wereld van herrinering	Wereld van herinnering	De Streekkrant	Lokaal
25/11/2015	Vijf weken winterse gezelligheid	De Schatkamer van Sint Pieter	De Streekkrant	Lokaal
December				
1/12/2015	Onder het oppervlak	Sarah Morris	Marie Claire Vlaamse Editie	Nationaal
1/12/2015	Agenda - Sarah Morris	Sarah Morris	Elle België	Nationaal
1/12/2015	Sarah Morris	Sarah Morris	L'Officiel Art	Int
1/12/2015	Cultureel erfgoed, een nieuwe bril om naar de buurt te kijken	Museumspelstraat	Faro	Nationaal
1/12/2015	kosmopolitische benadering van een handicap	M Algemeen	Faro	Nationaal

1/12/2015	Wereld van herinnering	Wereld van herinnering	markant magazine	Nationaal
2/12/2015	Benadering van handicap	Sarah Morris	De Tijd	Nationaal
2/12/2015	De 4 leukste pleintjes van Leuven	M Algemeen	www.guido.be	Nationaal
2/12/2015	Stadsartiest gezocht	M Algemeen	www.invlaanderen.be	Nationaal
2/12/2015	Jimmy Robert	Jimmy Robert	De Streekkrant	Lokaal
3/12/2015	Sarah Morris autopsie nos villes	Sarah Morris	La Libre Belgique	Nationaal
3/12/2015	Creatief - Kerst in Museum M	M Algemeen	Libelle	Nationaal
3/12/2015	Sarah Morris autopsie nos villes	Sarah Morris	www.lalibre.be	Nationaal
3/12/2015	Stadsartiest moet stadsdichter opvolgen	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
3/12/2015	Umberto Eco curator van Utopia	Utopia	Belga	Nationaal
4/12/2015	Umberto Eco maakt tentoonstelling over Utopia	Utopia	De Tijd	Nationaal
6/12/2015	Die schoen blijft voor altijd in mijn hart	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Nationaal
9/12/2015	Kerstconcert van Kiwanis Club	Geluksvogels	Het Laatste Nieuws	Lokaal
9/12/2015	Kerstconcert van Kiwanis Club	Geluksvogels	www.hln.be	Nationaal
9/12/2015	Buggypunt	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
9/12/2015	Kerstsfeer op onverwachte plekjes -Kerst in M Museum	M Algemeen	De Streekkrant	Lokaal
9/12/2015	Kiwanis voor Geluksvogels	Geluksvogels	De Streekkrant	Lokaal
10/12/2015	Uitstapjes voor de kerstvakantie	Sarah Morris	Libelle	Nationaal
11/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	nl.metrotime.be	Nationaal
11/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	www.deredactie.be	Nationaal
11/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
11/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	www.skynet.be	Nationaal
11/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	www.standaard.be	Nationaal
11/12/2015	Guy de Cointet	Guy de Cointet	www.enola.be	Nationaal
11/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	Belga	Nationaal
11/12/2015	Playground	Playground	www.artpress.com	Nationaal
11/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	ds Avond - De Standaard	Nationaal
11/12/2015	Museum M kan tijdlang zonder directeur	M Algemeen	Belga	Nationaal
11/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	kw.Knack.be	Nationaal
11/12/2015	Museum M moet op zoek naar nieuwe directeur	M Algemeen	www.robtv.be	Nationaal
12/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	De Standaard	Lokaal
12/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Lokaal
12/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	www.nieuwsblad.be	Nationaal
12/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	www.standaard.be	Nationaal
12/12/2015	Een stad een museum	M Algemeen	Check! (Het Nieuwsblad)	Nationaal
12/12/2015	Expo Binnenland - Sarah Morris	Sarah Morris	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal

12/12/2015	Met kandidaat burgemeester Mohamed Ridouani op pad door Leuven	M Algemeen	Zeno (De Morgen-	Nationaal
13/12/2015	Directeur Museum M wordt Vlaams topambtenaar	M Algemeen	www.tijd.be	Nationaal
13/12/2015	Directeur Museum M - Leuven naar ministerie van Cultuur	M Algemeen	www.theartserver.be	Nationaal
15/12/2015	Museum M moet op zoek naar nieuwe directeur	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
15/12/2015	Museum M moet op zoek naar nieuwe directeur	M Algemeen	www.hln.be	Nationaal
15/12/2015	Au M Leuven, les paysages urbains de Sarah Morris	Sarah Morris	www.mu-inthecity.com	Nationaal
15/12/2015	Luc Delrue wordt Nieuwe Secretaris-Generaal Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media	M Algemeen	www.bamart.be	Nationaal
16/12/2015	Oproep - Ithaka 24 - kunstenaars	M Algemeen	www.bamart.be	Nationaal
16/12/2015	Guy de Cointet	Guy de Cointet	De Streekkrant	Lokaal
17/12/2015	Leuven museum M verwerft uitzonderlijk middeleeuws beeldhouwwerk van Jan Borman	Beelden uit Brugge	Belga	Nationaal
18/12/2015	Acht nieuwe topstukken voor museum M	Vaste Collectie	Het Nieuwsblad	Lokaal
18/12/2015	Korting onder de kerstboom	M Algemeen	De Bond	Nationaal
19/12/2015	Expo Binnenland - Sarah Morris	Sarah Morris	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
21/12/2015	't alent stelt jaarprogramma voor	M Algemeen	Het Nieuwsblad	Nationaal
23/12/2015	Op zoek naar Utopia	Utopia	De Streekkrant (Lier-Nijvel)	Lokaal
23/12/2015	An overview of the Playground Festival in Leuven	Playground	Whitehot Magazine	Int
26/12/2015	Expo Binnenland Sarah Morris	Sarah Morris	DS Cultuur (De Standaard)	Nationaal
27/12/2015	Sarah Morris .Astro Hawks	Sarah Morris	www.enola.be	Nationaal
30/12/2015	Luc Ponsaert wil Toscaanse zuilen terug	M Algemeen	Het Laatste Nieuws	Lokaal
30/12/2015	Let them style your party	M Algemeen	www.mirror-of-fashion.com	Nationaal
30/12/2015	Expo met lijnen, tekst en beeld	Jimmy Robert	De Streekkrant	Lokaal

BIJLAGE 3 BEZOEKERSCIJFERS 2015

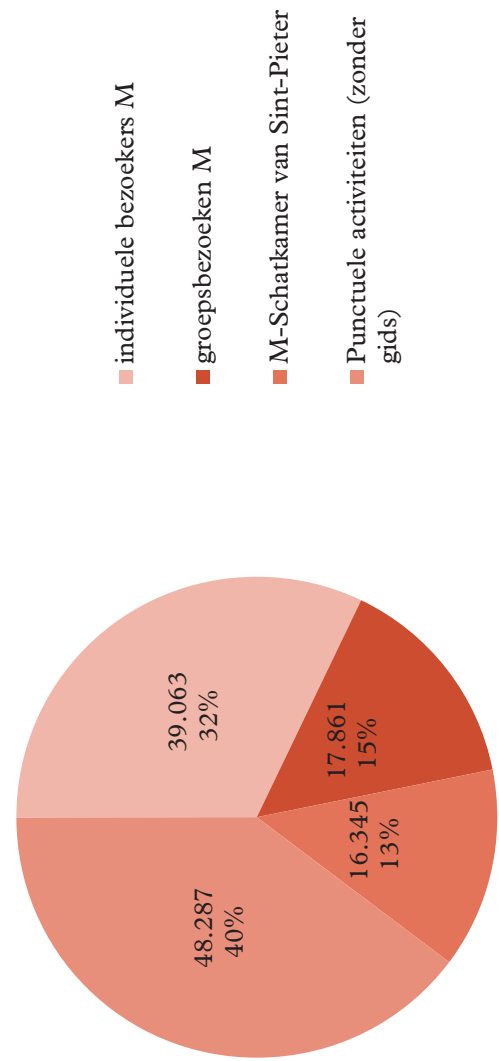
Inhoud

- ▶ algemeen overzicht bezoekerscijfers 2015
- ▶ vergelijking bezoekerscijfers 2010 tot en met 2015
- ▶ herkomst, geslacht en leeftijd individuele bezoekers M
- ▶ analyse groepsbezoeken in M
- ▶ Leuvenaars gratis eerste donderdag van de maand

ALGEMEEN OVERZICHT BEZOEKERSCIJFERS 2015

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	TOTAAL
individuele bezoekers M	11.713	2.357	2.441	2.621	3.530	1.077	2.629	2.195	2.112	2.190	3.353	2.845	39.063
groepsbezoeken M	3.770	1.531	2.667	1.385	1.591	1.170	353	184	511	1.637	1.884	1.178	17.861
M-Schatkamer van Sint-Pieter	1.387	855	1.311	1.424	2.000	1.162	1.375	1.904	1.487	1.342	968	1.130	16.345
Punctuele activiteiten (zonder gids)	745	640	1.113	1.180	2.027	2.050	7.183	8.953	1.199	2.200	10.763	10.234	48.287
TOTAAL	17.615	5.383	7.532	6.610	9.148	5.459	11.540	13.236	5.309	7.369	16.968	15.387	121.556

aantal groepen	185	75	135	64	83	68	25	19	45	91	108	74	972
----------------	-----	----	-----	----	----	----	----	----	----	----	-----	----	------------

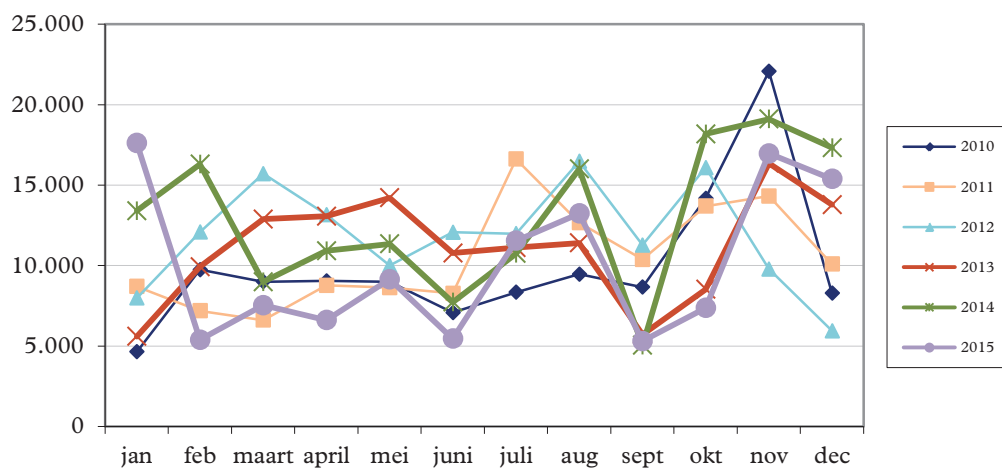

VERGELIJKING BEZOEKERSCIJFERS 2010 TOT EN MET 2015

Totaal aantal bezoekers

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
jan	4.640	8.695	7.984	5.595	13.400	17.615
feb	9.746	7.184	12.082	9.921	16.295	5.383
maart	8.999	6.608	15.716	12.888	8.989	7.532
april	9.045	8.771	13.165	13.066	10.918	6.610
mei	8.995	8.630	10.000	14.205	11.345	9.148
juni	7.080	8.275	12.067	10.781	7.721	5.459
juli	8.340	16.613	11.979	11.112	10.749	11.540
aug	9.465	12.672	16.476	11.404	16.002	13.236
sept	8.659	10.376	11.272	5.717	5.037	5.309
okt	14.183	13.695	16.087	8.517	18.178	7.369
nov	22.068	14.319	9.786	16.362	19.102	16.968
dec	8.278	10.095	5.945	13.778	17.327	15.387
totaal	119.498	125.933	142.559	133.346	155.063	121.556

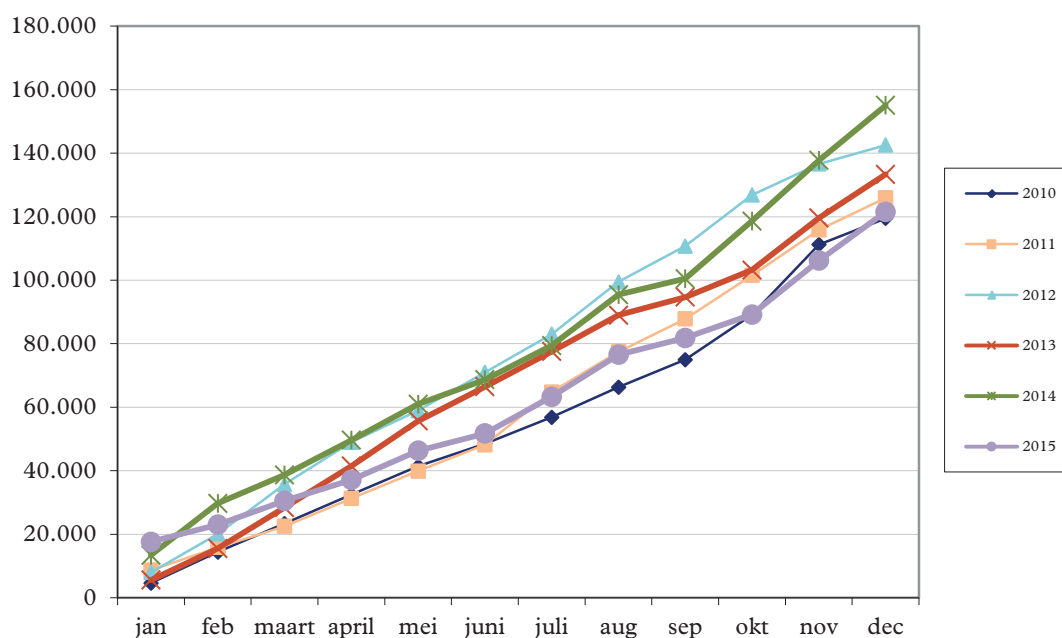
Vergelijking totaal aantal bezoekers 2010 t.e.m. 2015

Cumulatief totaal

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	totaal
jan	4.640	8.695	7.984	5.595	13.400	17.615	
feb	14.386	15.879	20.066	15.516	29.695	22.998	
maart	23.385	22.487	35.782	28.404	38.684	30.530	
april	32.430	31.258	48.947	41.470	49.602	37.140	
mei	41.425	39.888	58.947	55.675	60.947	46.288	
juni	48.505	48.163	71.014	66.456	68.668	51.747	
juli	56.845	64.776	82.993	77.568	79.417	63.287	
aug	66.310	77.448	99.469	88.972	95.419	76.523	
sep	74.969	87.824	110.741	94.689	100.456	81.832	
okt	89.152	101.519	126.828	103.206	118.634	89.201	
nov	111.220	115.838	136.614	119.568	137.736	106.169	
dec	119.498	125.933	142.559	133.346	155.063	121.556	797.955

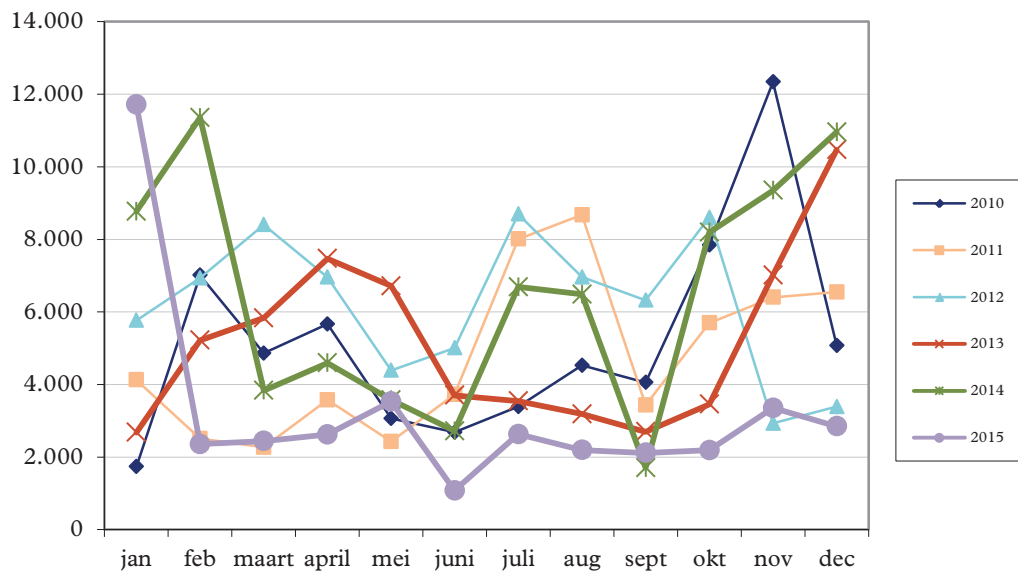
Vergelijking cumulatief totaal 2010 t.e.m. 2015

Individuele bezoekers

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
jan	1.733	4.127	5.767	2.680	8.772	11.713
feb	7.008	2.507	6.935	5.218	11.356	2.357
maart	4.864	2.267	8.405	5.831	3.832	2.441
april	5.666	3.576	6.957	7.471	4.595	2.621
mei	3.063	2.427	4.391	6.716	3.572	3.530
juni	2.684	3.722	5.006	3.700	2.717	1.077
juli	3.387	8.009	8.697	3.543	6.688	2.629
aug	4.527	8.674	6.962	3.187	6.485	2.195
sept	4.053	3.434	6.322	2.698	1.704	2.112
okt	7.842	5.695	8.602	3.455	8.194	2.190
nov	12.338	6.400	2.929	7.014	9.349	3.353
dec	5.073	6.547	3.389	10.470	10.957	2.845
totaal	62.238	57.385	74.362	61.983	78.221	39.063

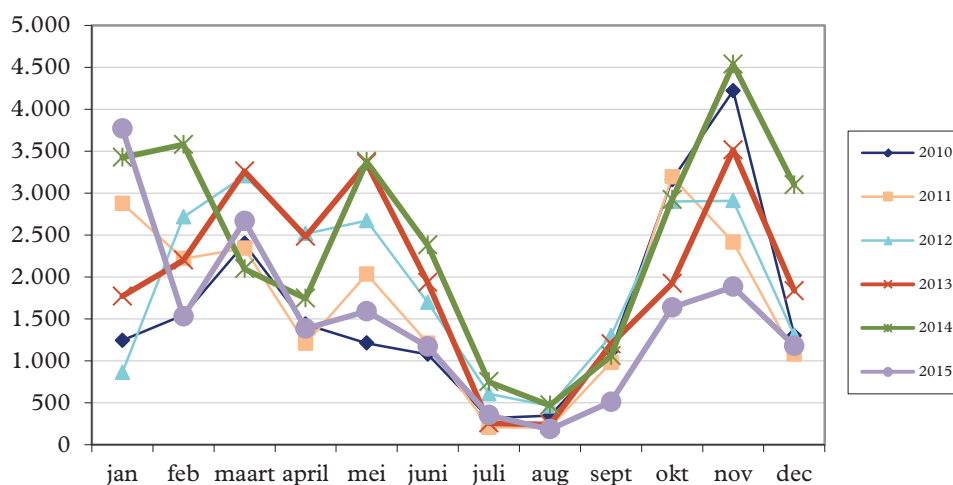
Vergelijking individuele bezoekers 2010 t.e.m. 2015

Groepsbezoekers

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
jan	1.244	2.877	860	1.771	3.425	3.770
feb	1.545	2.219	2.715	2.200	3.579	1.531
maart	2.399	2.343	3.206	3.261	2.096	2.667
april	1.437	1.207	2.517	2.483	1.745	1.385
mei	1.211	2.033	2.672	3.356	3.376	1.591
juni	1.077	1.209	1.696	1.933	2.380	1.170
juli	317	205	607	257	749	353
aug	347	206	461	242	470	184
sept	1.112	981	1.299	1.199	1.058	511
okt	3.160	3.194	2.900	1.924	2.923	1.637
nov	4.221	2.416	2.909	3.514	4.535	1.884
dec	1.301	1.078	1.301	1.835	3.096	1.178
totaal	19.371	19.968	23.143	23.975	29.432	17.861

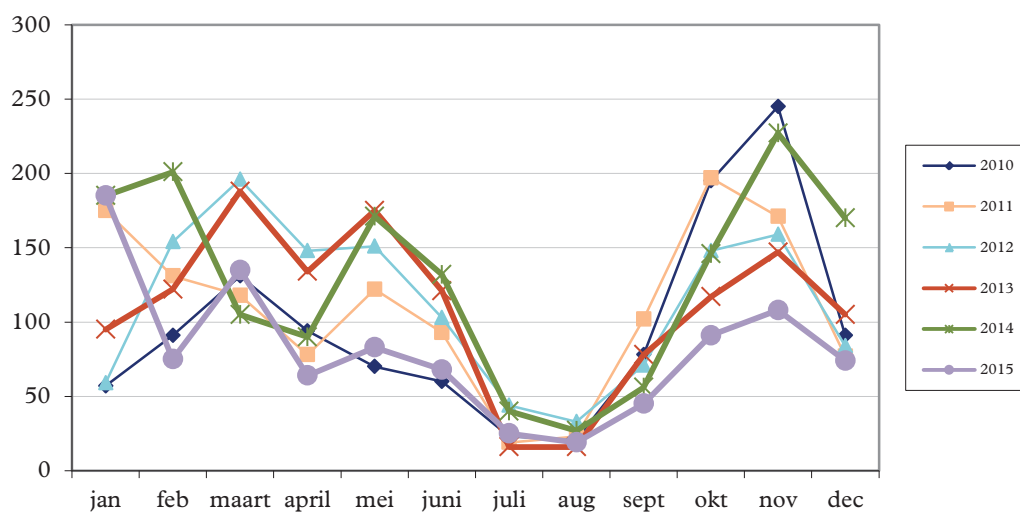
Vergelijking groepsbezoekers 2010 t.e.m. 2015

Aantal groepen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
jan	57	175	59	95	185	185
feb	91	131	154	122	201	75
maart	131	118	196	188	105	135
april	94	78	148	134	90	64
mei	70	122	151	175	171	83
juni	60	93	103	121	132	68
juli	23	19	44	16	40	25
aug	21	23	33	16	27	19
sept	78	102	71	78	56	45
okt	195	197	148	117	146	91
nov	245	171	159	147	227	108
dec	91	77	84	105	170	74
totaal	1.156	1.306	1.350	1.314	1.550	972

Vergelijking aantal groepen 2010 t.e.m. 2015

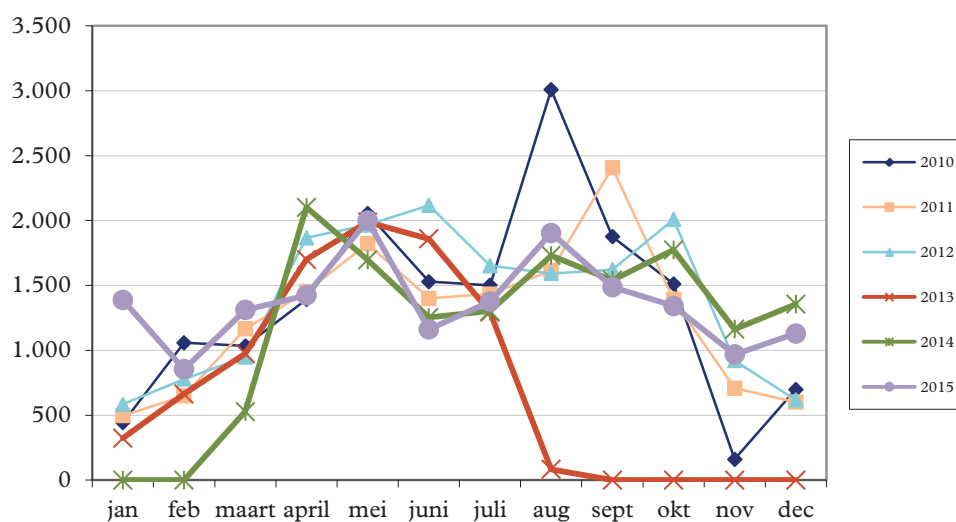

Bezoekers M - Schatkamer van Sint-Pieter*

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
jan	443	498	585	323	gesloten	1.387
feb	1.059	650	778	664	gesloten	855
maart	1.034	1.166	950	975	528	1.311
april	1.393	1.453	1.867	1.700	2.102	1.424
mei	2.055	1.821	1.966	1.988	1.697	2.000
juni	1.530	1.401	2.117	1.858	1.253	1.162
juli	1.501	1.433	1.653	1.294	1.302	1.375
aug	3.008	1.613	1.592	83	1.730	1.904
sept	1.876	2.407	1.622	gesloten	1.541	1.487
okt	1.512	1.393	2.009	gesloten	1.774	1.342
nov	161	708	921	gesloten	1.163	968
dec	699	601	618	gesloten	1.356	1.130
totaal	16.271	15.144	16.678	8.885	14.446	16.345

*gesloten van midden augustus 2013 tot midden maart 2014

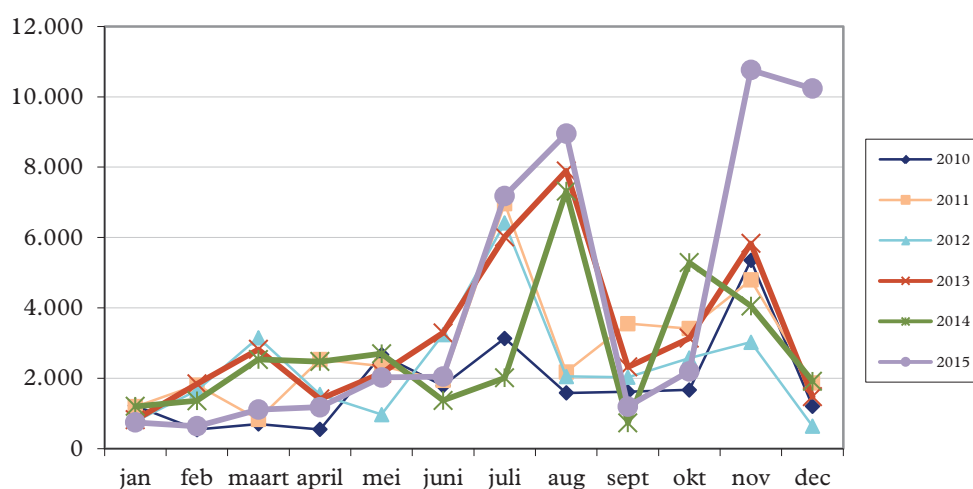
Vergelijking bezoekers M - Schatkamer van Sint-Pieter 2010 t.e.m. 2015

Bezoekers punctuele activiteiten

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
jan	1.220	1.193	772	821	1.203	745
feb	543	1.808	1.654	1.839	1.360	640
maart	702	832	3.155	2.821	2.533	1.113
april	549	2.535	1.537	1.412	2.476	1.180
mei	2.666	2.349	971	2.145	2.700	2.027
juni	1.789	1.943	3.246	3.290	1.371	2.050
juli	3.135	6.966	6.416	6.018	2.010	7.183
aug	1.583	2.179	2.054	7.892	7.317	8.953
sept	1.618	3.554	2.029	2.320	734	1.199
okt	1.669	3.413	2.576	3.138	5.287	2.200
nov	5.348	4.795	3.027	5.834	4.055	10.763
dec	1.205	1.869	637	1.473	1.918	10.234
totaal	22.027	33.436	28.074	39.003	32.964	48.287

Vergelijking bezoekers punctuele activiteiten 2010 t.e.m. 2015

HERKOMST EN LEEFTIJD INDIVIDUELE BEZOEKERS M

Totaal aantal individuele bezoekers M 2015

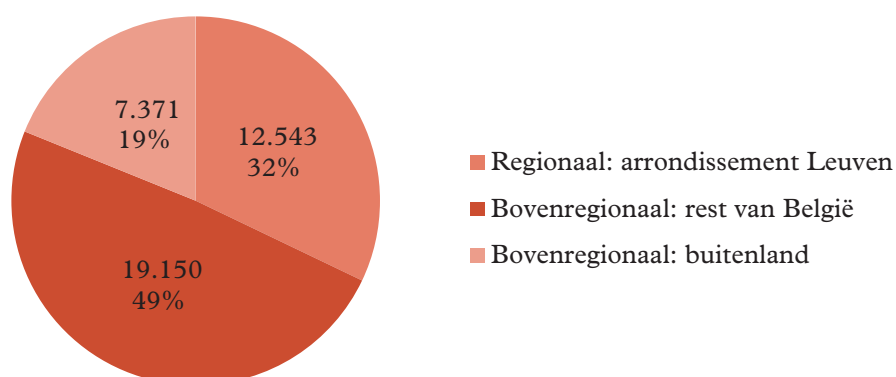
39.063

Individuele bezoekers volgens hoofdverblijfplaats

LEUVEN	6.875
VLAANDEREN (ZONDER LEUVEN)	21.789
BRUSSELS GEWEST	1.942
WALLONIË	1.086
BUITENLAND	7.371
TOTAAL	39.063

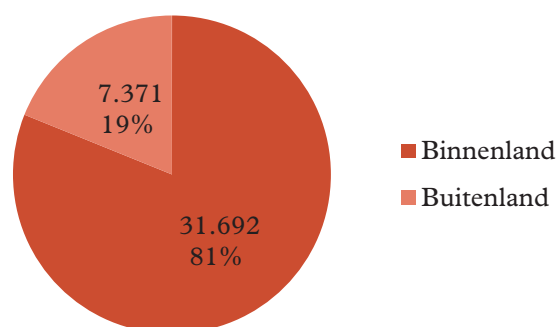
Regionale individuele bezoekers vs. bovenregionale individuele bezoekers

REGIONAAL: ARRONDISSEMENT LEUVEN	12.543
BOVENREGIONAAL: REST VAN BELGIË	19.150
BOVENREGIONAAL: BUITENLAND	7.371
TOTAAL	39.063

Individuele bezoekers binnenland vs. buitenland

BINNENLAND	31.692
BUITENLAND	7.371
TOTAAL	39.063

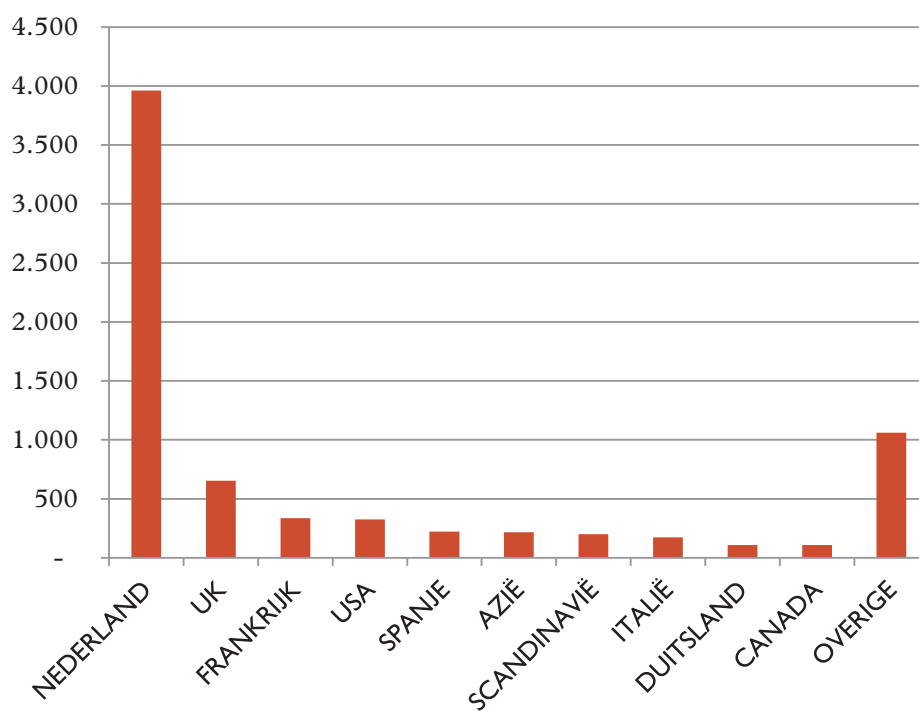

Individuele bezoekers volgens nationaliteit

BELGISCHE NATIONALITEIT	31.692
NIET-BELGISCHE, EUROPESE NATIONALITEIT	6.317
NIET-BELGISCHE, NIET-EUROPESE NATIONALITEIT	1.054
TOTAAL	39.063

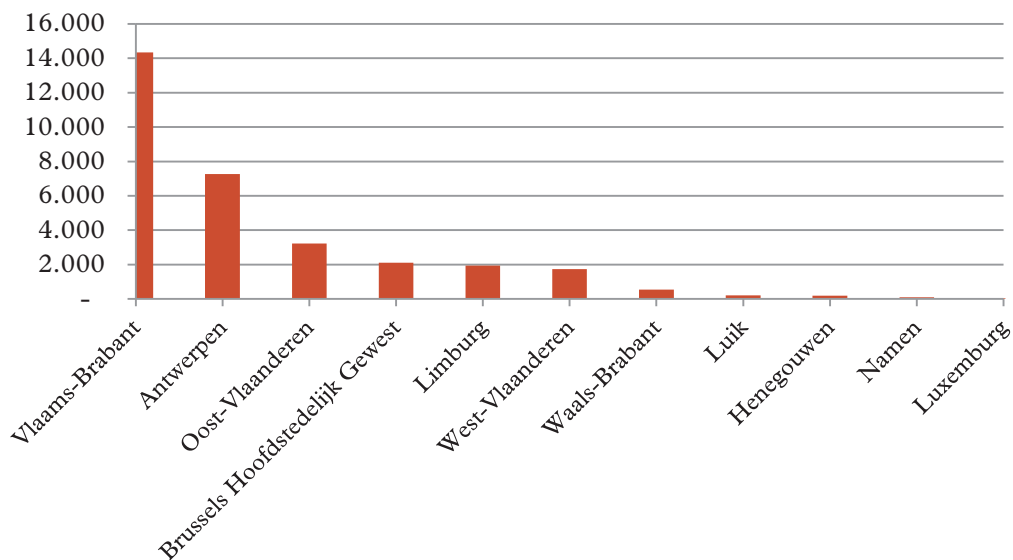
Top 10 buitenlandse individuele bezoekers

1	NEDERLAND	3.961
2	UK	655
3	FRANKRIJK	337
4	USA	326
5	SPANJE	223
6	AZIË	218
7	SCANDINAVIË	202
8	ITALIË	174
9	DUITSLAND	109
10	CANADA	107
	OVERIGE	1.060
	TOTAAL	7.371

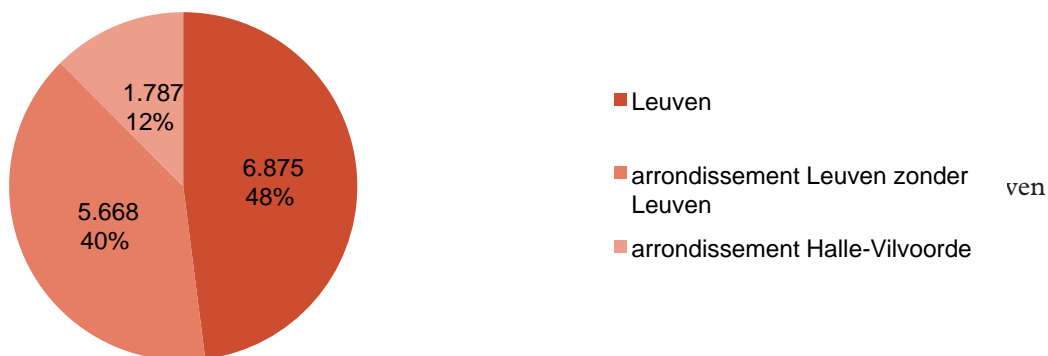
Individuele bezoekers per provincie

1	VLAAMS-BRABANT	14.330
2	ANTWERPEN	7.260
3	OOST-VLAANDEREN	3.222
4	BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	2.111
5	LIMBURG	1.942
6	WEST-VLAANDEREN	1.742
7	WAALS-BRABANT	537
8	LUIK	212
9	HENEGOUWEN	195
10	NAMEN	106
11	LUXEMBURG	36
	TOTAAL	31.692

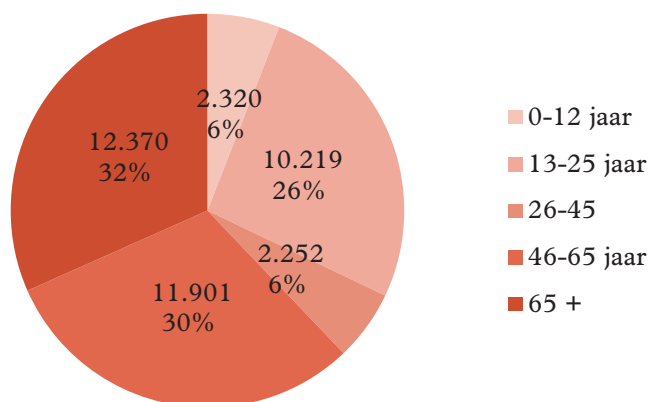
Individuele bezoekers per regio van Vlaams-Brabant

LEUVEN (Leuven Centrum, Wijgmaal, Wilsele, Kessel-Lo, Leuven-Korbeek-Lo, Heverlee, Heverlee-Haasrode)	6.875
ARRONDISSEMENT LEUVEN ZONDER LEUVEN	5.668
ARRONDISSEMENT HALLE-VILVOORDE	1.787
TOTAAL	14.330

Individuele bezoekers 2015 per leeftijdscategorie

0-12 JAAR	2.320
13-25 JAAR	10.219
26-45 JAAR	2.252
46-65 JAAR	11.901
65 +	12.370
TOTAAL	39.063

HERKOMST EN LEEFTIJD INDIVIDUELE BEZOEKERS M-SCHATKAMER

Totaal aantal individuele bezoekers M-Schatkamer 2015

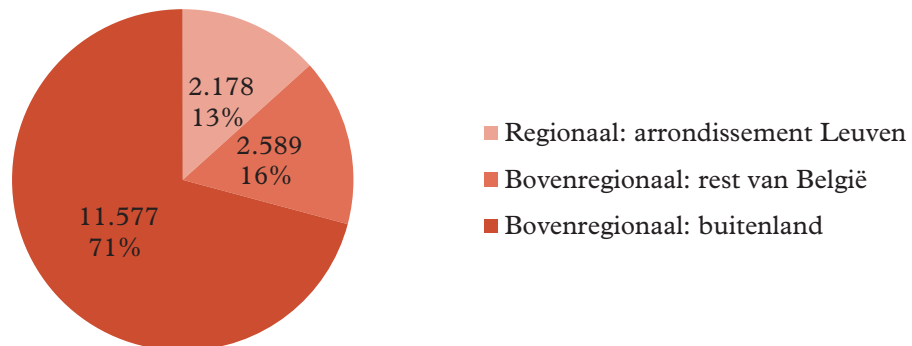
16.345

Individuele bezoekers M-Schatkamer volgens hoofdverblijfplaats

LEUVEN	1.413
VLAANDEREN (ZONDER LEUVEN)	2.567
BRUSSELS GEWEST	439
WALLONIË	348
BUITENLAND	11.577
TOTAAL	16.345

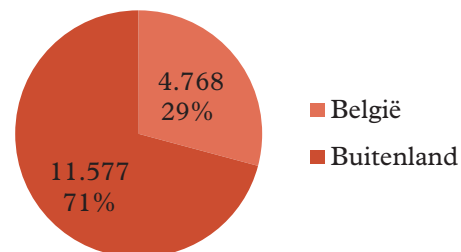
Regionale individuele bezoekers vs. bovenregionale individuele bezoekers M-Schatkamer

REGIONAAL: ARRONDISSEMENT LEUVEN	2.178
BOVENREGIONAAL: REST VAN BELGIË	2.589
BOVENREGIONAAL: BUITENLAND	11.577
TOTAAL	16.345

Individuele bezoekers M-Schatkamer binnenland vs. buitenland

BINNENLAND	4.768
BUITENLAND	11.577
TOTAAL	16.345

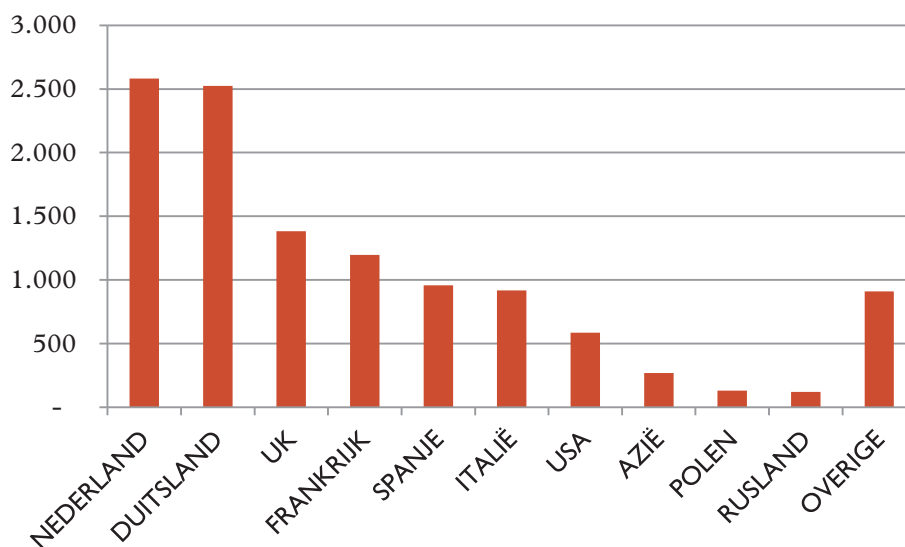

Individuele bezoekers M-Schatkamer volgens nationaliteit

BELGISCHE NATIONALITEIT	4.768
NIET-BELGISCHE, EUROPESE NATIONALITEIT	10.238
NIET-BELGISCHE, NIET-EUROPESE NATIONALITEIT	1.339
TOTAAL	16.345

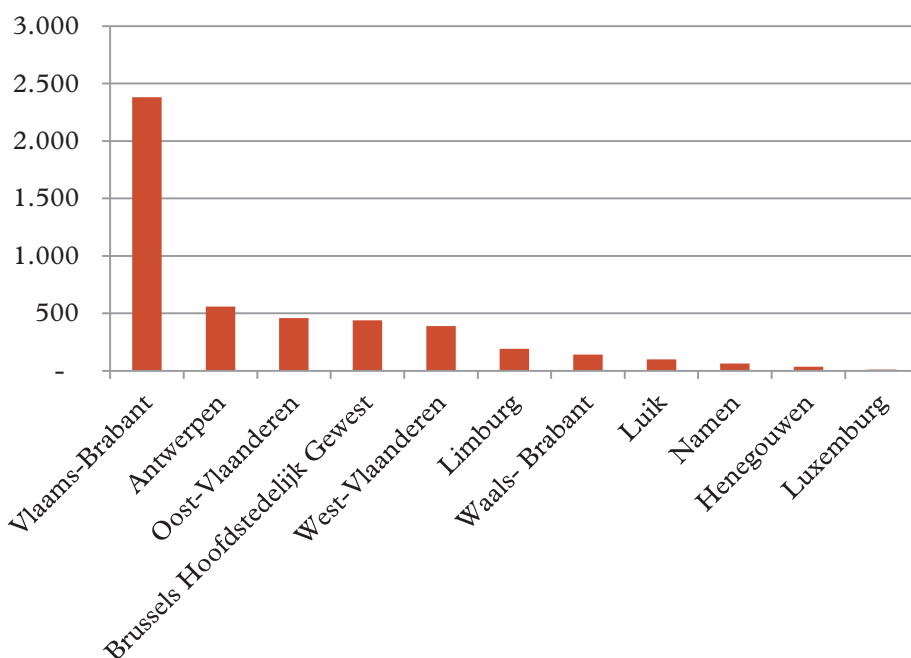
Top 10 buitenlandse individuele bezoekers M-Schatkamer

1	NEDERLAND	2.583
2	DUITSLAND	2.525
3	UK	1.383
4	FRANKRIJK	1.197
5	SPANJE	958
6	ITALIË	917
7	USA	584
8	AZIË	269
9	POLEN	131
10	RUSLAND	120
	OVERIGE	909
	TOTAAL	11.577

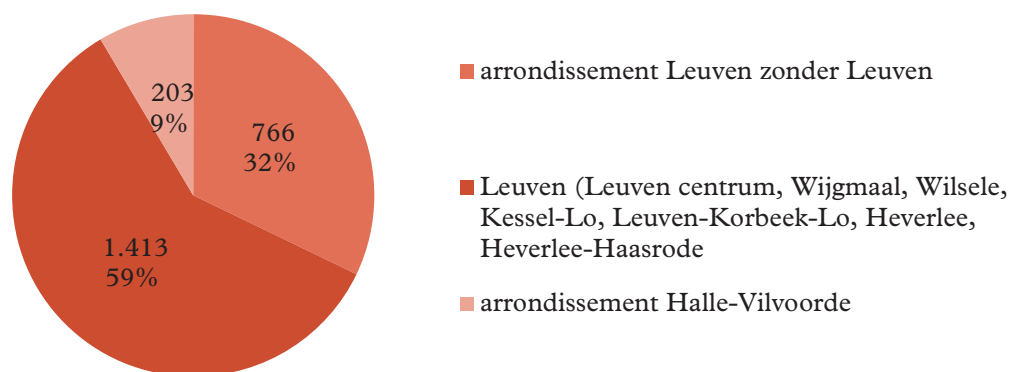
Individuele bezoekers M-Schatkamer per provincie

1	VLAAMS-BRABANT	2.381
2	ANTWERPEN	559
3	OOST-VLAANDEREN	459
4	BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	439
5	WEST-VLAANDEREN	388
6	LIMBURG	192
7	WAALS-BRABANT	141
8	LUIK	100
9	NAMEN	63
10	HENEGOUWEN	34
11	LUXEMBURG	11
	TOTAAL	4.768

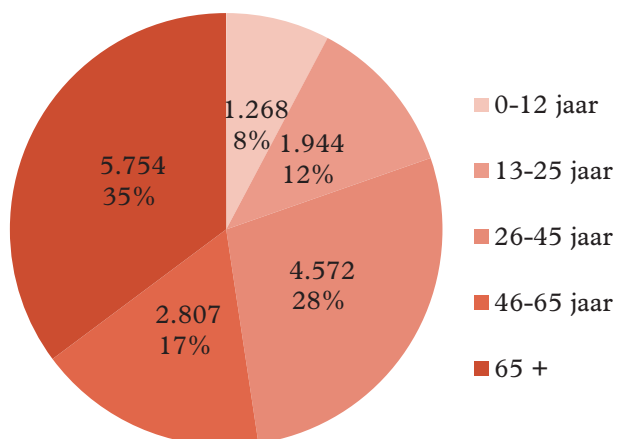
Individuele bezoekers M-Schatkamer per regio van Vlaams-Brabant

LEUVEN (Leuven Centrum, Wijgmaal, Wilsele, Kessel-Lo, Leuven-Korbeek-Lo, Heverlee, Heverlee-Haasrode)	1.413
ARRONDISSEMENT LEUVEN ZONDER LEUVEN	766
ARRONDISSEMENT HALLE-VILVOORDE	203
TOTAAL	2.381

Individuele bezoekers M-Schatkamer 2015 per leeftijdscategorie

0-12 JAAR	1.268
13-25 JAAR	1.944
26-45 JAAR	4.572
46-65 JAAR	2.807
65 +	5.754
TOTAAL	16.345

GROEPSBEZOEKEN IN M

Totaal aantal groepsbezoekers in 2015

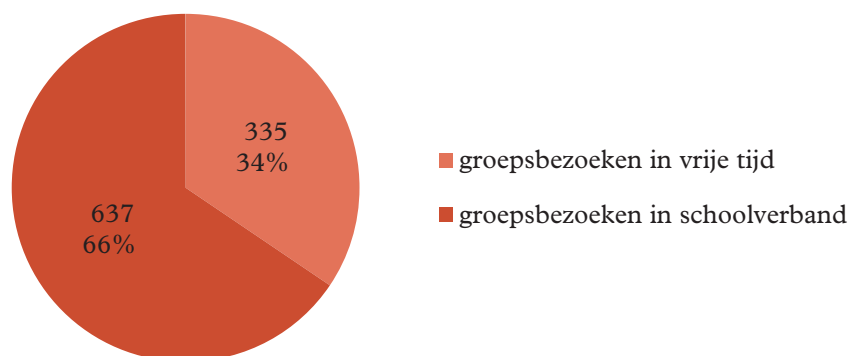
17.861

Totaal aantal groepen in 2015

972

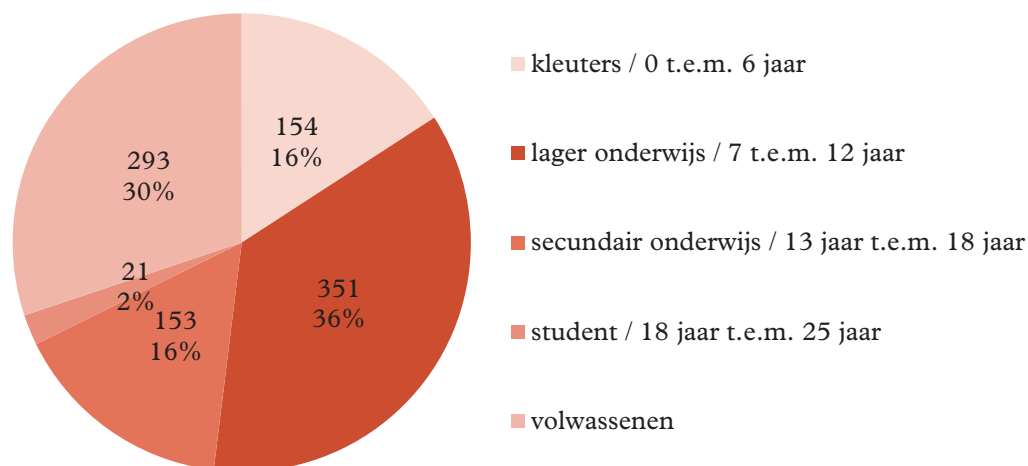
Verhouding groepsbezoeken in vrije tijd en in schoolverband

GROEPSBEZOEKEN IN VRIJE TIJD	335
GROEPSBEZOEKEN IN SCHOOLVERBAND	637
TOTAAL	972

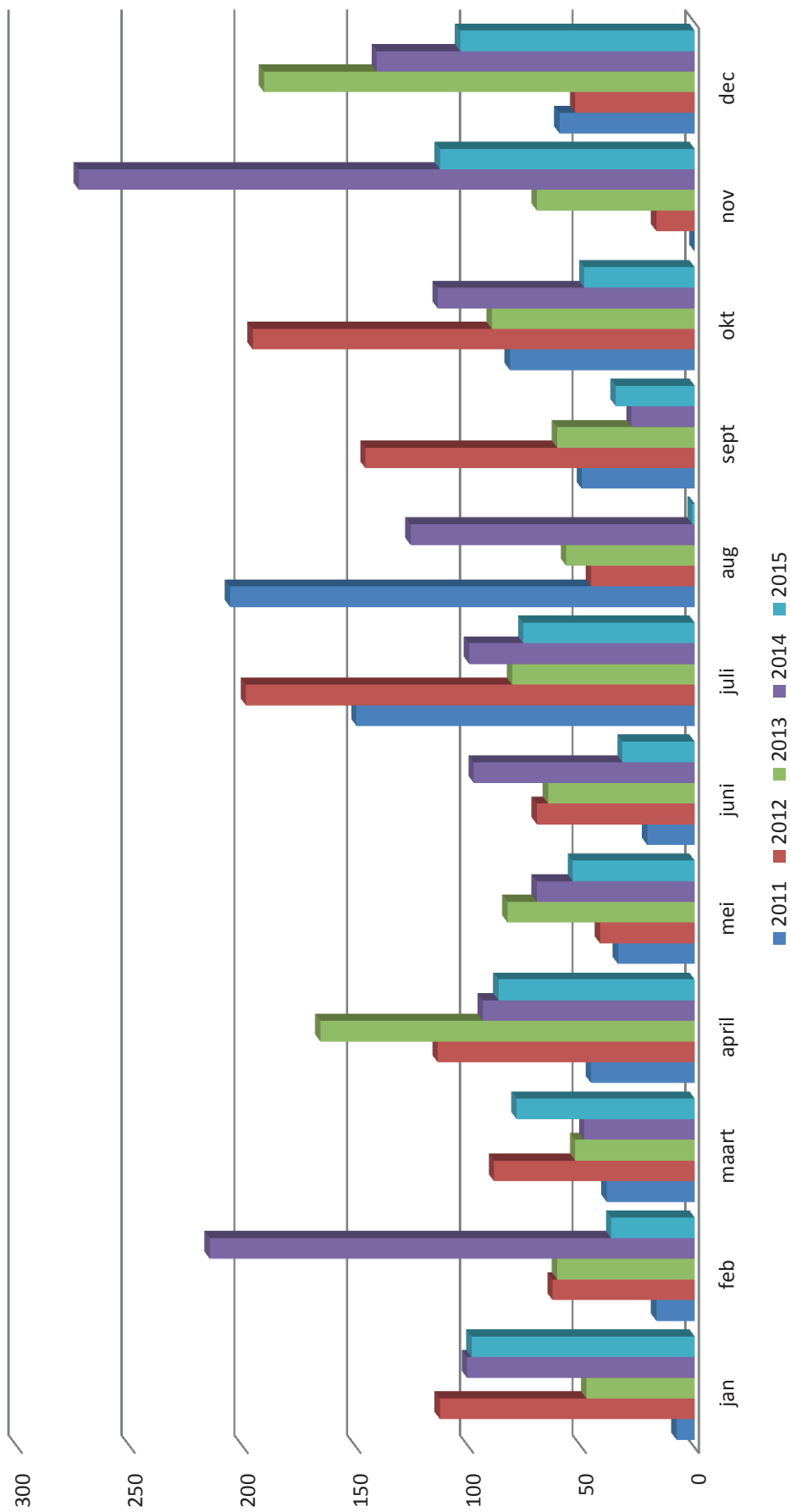
Verhouding aantal rondleidingen per doelgroep

KLEUTERS / 0 T.E.M. 6 JAAR	154
LAGER ONDERWIJS / 7 T.E.M. 12 JAAR	351
SECUNDAIR ONDERWIJS / 13 JAAR T.E.M. 18 JAAR	153
STUDENT / 18 JAAR T.E.M. 25 JAAR	21
VOLWASSENEN	293
TOTAAL	972

LEUVENAARS GRATIS EERSTE DONDERDAG VAN DE MAAND: VERGELIJKING 2011 TOT EN MET 2015

	TOTAAL AANTAL LEUVENAARS EERSTE DONDERDAG
2011	713
2012	1.148
2013	1.026
2014	1.409
2015	766

BIJLAGE 4 JAARREKENING 2015

20				1	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	VKT 1.1

JAARREKENING IN EURO (2 decimalen)

NAAM: *Autonom Gemeentebedrijf Museum Leuven*

Rechtsvorm: *Autonom gemeentebedrijf met rechtspersoonlijkheid*

Adres: *Professor Roger Van Overstraetenplein* Nr.: *9* Bus:

Postnummer: *3000* Gemeente: *Leuven*

Land: *België*

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van *Leuven*

Internetadres *:

Ondernemingsnummer *BE 0896.728.376*

DATUM *30 / 04 / 2014* van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering van *24 / 10 / 2016*

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van *01 / 01 / 2015* tot *31 / 12 / 2015*

Vorig boekjaar van *01 / 01 / 2014* tot *31 / 12 / 2014*

De bedragen van het vorige boekjaar ~~zijn / zijn niet~~ ^{**} identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

<i>Denise Vandervoort</i>
<i>Ijzerenpoortstraat 21, 3000 Leuven, België</i>	<i>Voorzitter van de Raad van Bestuur</i>
<i>26/11/2007 -</i>
<i>Jeroen Vervloessem</i>
<i>Jean-Baptiste Van Monsstraat 113, 3000 Leuven, België</i>	<i>Bestuurder</i>
<i>29/04/2013 -</i>
<i>Els Buelens</i>
<i>Riddersstraat 56, 3000 Leuven, België</i>	<i>Bestuurder</i>
<i>26/11/2007 -</i>
<i>Frieda Jans</i>
<i>Domeinstraat 50, 3010 Kessel-lo, België</i>	<i>Bestuurder</i>
<i>26/11/2007 -</i>
<i>Hans Bracquené</i>
<i>Wittehoevelaan 9, 3000 Leuven, België</i>	<i>Bestuurder</i>
<i>26/11/2007 -</i>
<i>Jan Schoolmeesters</i>
<i>Meugenslaan 27, 3010 Kessel-lo, België</i>	<i>Bestuurder</i>
<i>29/04/2013 -</i>

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

Totaal aantal neergelegde bladen: *20* Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: *5.2.1, 5.2.2, 5.7, 5.9, 8, 9*

Handtekening
(naam en hoedanigheid)
Handtekening
(naam en hoedanigheid)

* Facultatieve vermelding.
** Schrappen wat niet van toepassing is.

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

<i>Mieke Vandermotte</i> <i>Willem Coosemansstraat 112, 3010 Kessel-lo, België</i>	<i>Bestuurder</i> <i>29/04/2013 -</i>
<i>Mieke Wellens</i> <i>Noormannenstraat 28, 3000 Leuven, België</i>	<i>Bestuurder</i> <i>29/04/2013 -</i>
<i>Noël Coninx</i> <i>Marrainenplein 4 bus 0102, 3000 Leuven, België</i>	<i>Bestuurder</i> <i>26/11/2007 -</i>
<i>Saïd El Khadraoui</i> <i>Schipvaartstraat 24 bus 0402, 3000 Leuven, België</i>	<i>Bestuurder</i> <i>26/11/2007 -</i>
<i>Vera Billen</i> <i>Ziekelingenstraat 64 bus 3, 3000 Leuven, België</i>	<i>Bestuurder</i> <i>29/04/2013 -</i>
<i>Willem Geelen</i> <i>Ketelmakerij 20, 3010 Kessel-lo, België</i>	<i>Bestuurder</i> <i>29/04/2013 - 27/04/2015</i>
<i>Vital Geeraerts</i> <i>Armand Meyswijk 20, 3012 Wilsele, België</i>	<i>Bestuurder</i> <i>27/04/2015 -</i>
<i>KPMG Bedrijfsrevisoren BV CVBA</i> <i>Nr.: BE 0419.122.548</i> <i>Bourgetlaan 40, 1130 Haren, België</i> <i>Lidmaatschapsnr.: B00001</i>	<i>Commissaris</i>
<i>Vertegenwoordigd door:</i>	
<i>Raf Cox</i> <i>(Bedrijfsrevisor)</i> <i>Herkenrodesingel 6 bus A, 3500 Hasselt, België</i> <i>Lidmaatschapsnr.: A02195</i>	

VERKLARING BETREFFENDE EEN AANVULLENDE OPRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van de artikelen 34 en 37 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

De jaarrekening ~~wordt~~ / werd niet* geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is.

In bevestigend geval, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:

- A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming**,
- B. Het opstellen van de jaarrekening**,
- C. Het verifiëren van de jaarrekening en/of
- D. Het corrigeren van de jaarrekening.

Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke erkende boekhouder of erkende boekhouder-fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschapsnummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)
Q&A bvba Nr.: BE 0434.076.186 Durmakker 25, 9940 Evergem, België Vertegenwoordigd door: Marc Goossens (Accountant) Durmakker 25, 9940 Evergem, België	224784 3 N 88 13217 2 N 70	B

* Schrapen wat niet van toepassing is.

** Facultatieve vermelding.

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
VASTE ACTIVA		20/28	22.192.232,25	23.086.594,30
Oprichtingskosten		20
Immateriële vaste activa	5.1.1	21	31.387,28	43.757,61
Materiële vaste activa	5.1.2	22/27	22.160.764,39	23.042.756,11
Terreinen en gebouwen		22	21.602.559,23	22.430.104,43
Installaties, machines en uitrusting		23	173.784,47	206.686,75
Meubilair en rollend materieel		24	335.027,19	405.060,43
Leasing en soortgelijke rechten		25
Overige materiële vaste activa		26
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27	49.393,50	904,50
Financiële vaste activa	5.1.3/ 5.2	28	80,58	80,58
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	1.147.847,56	1.912.148,39
Vorderingen op meer dan één jaar		29	46.468,85	55.429,38
Handelsvorderingen		290
Overige vorderingen		291	46.468,85	55.429,38
Vorraden en bestellingen in uitvoering		3	100.855,18	183.371,56
Vorraden		30/36	100.855,18	183.371,56
Bestellingen in uitvoering		37
Vorderingen op ten hoogste één jaar		40/41	841.915,97	1.467.251,95
Handelsvorderingen		40	440.758,66	834.785,38
Overige vorderingen		41	401.157,31	632.466,57
Geldbeleggingen	5.2	50/53
Liquide middelen		54/58	147.187,18	198.701,60
Overlopende rekeningen		490/1	11.420,38	7.393,90
TOTAAL VAN DE ACTIVA		20/58	23.340.079,81	24.998.742,69

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN(+)/(-)		10/15	22.154.302,85	23.173.317,94
Kapitaal	5.3	10	29.913.837,78	29.903.851,03
Geplaatst kapitaal		100	31.000.000,00	31.000.000,00
Niet-opgevraagd kapitaal		101	1.086.162,22	1.096.148,97
Uitgiftepremies		11
Herwaarderingsmeerwaarden		12
Reserves		13
Wettelijke reserve		130
Onbeschikbare reserves		131
Voor eigen aandelen		1310
Andere		1311
Belastingvrije reserves		132
Beschikbare reserves		133
Overgedragen winst (verlies)(+)/(-)		14	-8.436.507,40	-7.470.941,61
Kapitaalsubsidies		15	676.972,47	740.408,52
Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief		19
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN		16	25.403,08
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.4	160/5	25.403,08
Uitgestelde belastingen		168
SCHULDEN		17/49	1.160.373,88	1.825.424,75
Schulden op meer dan één jaar	5.5	17	11.728,25	11.728,25
Financiële schulden		170/4
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden		172/3
Overige leningen		174/0
Handelsschulden		175
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176
Overige schulden		178/9	11.728,25	11.728,25
Schulden op ten hoogste één jaar	5.5	42/48	1.148.372,35	1.813.696,50
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen		42
Financiële schulden		43	80,47
Kredietinstellingen		430/8	80,47
Overige leningen		439
Handelsschulden		44	954.674,40	1.613.770,30
Leveranciers		440/4	954.674,40	1.613.770,30
Te betalen wissels		441
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		46
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		45	182.853,36	171.998,93
Belastingen		450/3	77.338,98	37.893,79
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9	105.514,38	134.105,14
Overige schulden		47/48	10.844,59	27.846,80
Overlopende rekeningen		492/3	273,28
TOTAAL VAN DE PASSIVA		10/49	23.340.079,81	24.998.742,69

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten				
Brutomarge		9900	2.537.588,22	2.607.509,91
Omzet*		70
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, diensten en diverse goederen*		60/61
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	5.6	62	2.614.415,04	2.620.591,84
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	1.006.837,80	1.022.380,90
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen)	5.6	631/4	5.105,65
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen)		635/7	25.403,08
Andere bedrijfskosten		640/8	15.100,67	2.385,22
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten ..(-)		649
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)		9901	-1.129.274,02	-1.037.848,05
Financiële opbrengsten	5.6	75	169.043,07	182.314,41
Financiële kosten	5.6	65	5.331,99	7.088,57
Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting		9902	-965.562,94	-862.622,21
Uitzonderlijke opbrengsten		76
Uitzonderlijke kosten		66
Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting		9903	-965.562,94	-862.622,21
Onttrekking aan de uitgestelde belastingen		780
Overboeking naar de uitgestelde belastingen		680
Belastingen op het resultaat		67/77	2,85	4,07
Winst (Verlies) van het boekjaar		9904	-965.565,79	-862.626,28
Onttrekking aan de belastingvrije reserves		789
Overboeking naar de belastingvrije reserves		689
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar		9905	-965.565,79	-862.626,28

* Facultatieve vermelding.

RESULTAATVERWERKING

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Te bestemmen winst (verlies)(+)/(-)	9906	-8.436.507,40	-7.470.941,61
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar(+)/(-)	(9905)	-965.565,79	-862.626,28
Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar(+)/(-)	14P	-7.470.941,61	-6.608.315,33
Ontrekking aan het eigen vermogen	791/2
Toevoeging aan het eigen vermogen	691/2
aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	691
aan de wettelijke reserve	6920
aan de overige reserves	6921
Over te dragen winst (verlies)(+)/(-)	(14)	-8.436.507,40	-7.470.941,61
Tussenkost van de vennoten in het verlies	794
Uit te keren winst	694/6
Vergoeding van het kapitaal	694
Bestuurders of zaakvoerders	695
Andere rechthebbenden	696

TOELICHTING

STAAT VAN DE VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8059P	xxxxxxxxxxxxxxx	176.806,85
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8029	2.750,00	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8039	
Overboekingen van een post naar een andere	8049	
Overboekingen van een post naar een andere(+)/(-)	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8059	179.556,85	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8129P	xxxxxxxxxxxxxxx	133.049,24
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8079	15.120,33	
Teruggenomen	8089	
Verworven van derden	8099	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8109	
Overgeboekt van een post naar een andere	8119	
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8129	148.169,57	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(21)	31.387,28	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8199P	xxxxxxxxxxxxxxxx	29.040.804,37
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8169	109.725,75	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8179	
Overboekingen van een post naar een andere(+)/(-)	8189	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8199	29.150.530,12	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8259P	xxxxxxxxxxxxxxxx
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8219	
Verworven van derden	8229	
Afgeboekt	8239	
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8249	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8259	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8329P	xxxxxxxxxxxxxxxx	5.998.048,26
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8279	991.717,47	
Teruggenomen	8289	
Verworven van derden	8299	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8309	
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8319	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8329	6.989.765,73	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(22/27)	22.160.764,39	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
FINANCIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8395P	xxxxxxxxxxxxxxxx	80,58
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen	8365	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8375	
Overboekingen van een post naar een andere(+)/(-)	8385	
Andere mutaties(+)/(-)	8386	
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8395	80,58	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8455P	xxxxxxxxxxxxxxxx
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8415	
Verworven van derden	8425	
Afgeboekt	8435	
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8445	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8455	
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8525P	xxxxxxxxxxxxxxxx
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8475	
Teruggenomen	8485	
Verworven van derden	8495	
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8505	
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8515	
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8525	
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8555P	xxxxxxxxxxxxxxxx
Mutaties tijdens het boekjaar(+)/(-)	8545	
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8555	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(28)	80,58	

STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

STAAT VAN HET KAPITAAL

Maatschappelijk kapitaal

Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar
 Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
100P	xxxxxxxxxxxxxxx	31.000.000,00
(100)	31.000.000,00	

Wijzigingen tijdens het boekjaar

.....

Samenstelling van het kapitaal

Soorten aandelen

.....

Codes	Bedragen	Aantal aandelen
.....
.....
.....
.....

Niet-gestort kapitaal

Niet-opgevraagd kapitaal
 Opgevraagd, niet-gestort kapitaal
 Aandeelhouders die nog moeten volstorten
 Stad Leuven

Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
(101)	1.086.162,22	xxxxxxxxxxxxxxx
8712	xxxxxxxxxxxxxxx	9.986,75
	1.086.162,22	9.986,75
.....
.....

Eigen aandelen

Gehouden door de vennootschap zelf

Kapitaalbedrag
 Aantal aandelen

Gehouden door haar dochters

Kapitaalbedrag
 Aantal aandelen

Verplichtingen tot uitgifte van aandelen

Als gevolg van de uitoefening van conversierechten

Bedrag van de lopende converteerbare leningen
 Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 Maximum aantal uit te geven aandelen

Als gevolg van de uitoefening van inschrijvingsrechten

Aantal inschrijvingsrechten in omloop
 Bedrag van het te plaatsen kapitaal
 Maximum aantal uit te geven aandelen

Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal

.....

Codes	Boekjaar
8721
8722
8731
8732
8740
8741
8742
8745
8746
8747
8751

Nr. BE 0896.728.376

VKT 5.3

Aandelen buiten kapitaal

Verdeling

Aantal aandelen

8761

.....

Daaraan verbonden stemrecht

8762

.....

Uitsplitsing volgens de aandeelhouders

Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf

8771

.....

Aantal aandelen gehouden door haar dochters

8781

.....

Codes	Boekjaar
8761
8762
8771
8781

AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE ONDERNEMING OP DE DATUM VAN DE JAARAFSLUITING, ZOALS DIE BLIJKT UIT DE KENNISGEVINGEN DIE DE ONDERNEMING HEEFT ONTVANGEN

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN

**UITSPLITSING VAN DE POST 160/5 VAN DE PASSIVA INDIEN DAARONDER EEN BELANGRIJK BEDRAG
VOORKOMT**

Voorziening Cofely waarborgfonds	
.....	
.....	
.....	

Boekjaar
25.403,08
.....
.....
.....

STAAT VAN DE SCHULDEN

	Codes	Boekjaar
UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN EEN JAAR, NAARGELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD		
Totaal der schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	(42)
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar .	8912	11.728,25
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar	8913
GEWAARBORGDE SCHULDEN (begrepen in de posten 17 en 42/48 van de passiva)		
Door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden		
Financiële schulden	8921
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden	891(+)/(-)
Overige leningen	901(+)/(-)
Handelsschulden	8981
Leveranciers	8991
Te betalen wissels	9001
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9011
Schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9021
Overige schulden	9051
Totaal van de door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden	9061
Schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming		
Financiële schulden	8922
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden	892(+)/(-)
Overige leningen	902(+)/(-)
Handelsschulden	8982
Leveranciers	8992
Te betalen wissels	9002
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9012
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	9022
Belastingen	9032
Bezoldigingen en sociale lasten	9042
Overige schulden	9052
Totaal der schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming	9062
SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN (post 45 van de passiva)		
Vervallen belastingschulden	9072
Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	9076

RESULTATEN

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PERSONEEL EN PERSONEELSKOSTEN			
Werknemers waarvoor de onderneming een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister			
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086	50	51
Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087	45,0	44,6
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	81.439	80.520
Personeelskosten			
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620	1.904.876,23	1.894.535,39
Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	556.932,79	575.205,64
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622	4.922,50	4.587,93
Andere personeelskosten	623	142.350,00	146.262,88
Ouderdoms- en overlevingspensioenen	624	5.333,52
FINANCIËLE RESULTATEN			
Door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op de resultatenrekening			
Kapitaalsubsidies	9125	165.925,05	179.056,52
Interestsubsidies	9126
Geactiveerde intercalaire interesten	6503
Bedrag van het disconto ten laste van de onderneming bij de verhandeling van vorderingen	653
Saldo van de gevormde (aangewende of teruggenomen) voorzieningen met financieel karakter	656

BETREKKINGEN MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN, BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARIS(SEN)

	Codes	Boekjaar
VERBONDEN ONDERNEMINGEN		
Vorderingen op verbonden ondernemingen	9291
Waarborgen toegestaan in hun voordeel	9294
Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel	9295
BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE ONDERNEMING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN		
Uitstaande vorderingen op deze personen	9500
Rentevoet en duur van de vorderingen		
.....		
.....		
Waarborgen toegestaan in hun voordeel	9501
Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel	9502

DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

Mandaat Fee 2015 : € 10.800

	Boekjaar
TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN BUITEN NORMALE MARKTVOORWAARDEN	
Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de vennootschap	
NIHIL	0,00
.....
.....
.....

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de onderneming bevoegd zijn:

WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGEGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

	Codes	1. Voltijds (boekjaar)	2. Deeltijds (boekjaar)	3. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (boekjaar)	3P. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (vorig boekjaar)
Tijdens het boekjaar					
Gemiddeld aantal werknemers	100	37,0	11,6	45,0 (VTE)	44,6 (VTE)
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	66.192	15.247	81.439 (T)	80.520 (T)
Personeelskosten	102	2.121.425,84	487.655,68	2.609.081,52 (T)	2.620.591,84 (T)

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Op de afsluitingsdatum van het boekjaar				
Aantal werknemers	105	38	12	46,0
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	23	7	28,2
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	15	5	17,8
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112
Vervangingsovereenkomst	113
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	14	2	15,3
lager onderwijs	1200
secundair onderwijs	1201	4	4,0
hoger niet-universitair onderwijs	1202	2	1	2,5
universitair onderwijs	1203	8	1	8,8
Vrouwen	121	24	10	30,7
lager onderwijs	1210
secundair onderwijs	1211	2	2	3,0
hoger niet-universitair onderwijs	1212	7	2	8,3
universitair onderwijs	1213	15	6	19,4
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel	130
Bedienden	134	35	11	42,5
Arbeiders	132	3	1	3,5
Andere	133

TABEL VAN HET PERSONEELSVLOEP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN

Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister

UITGETREDEN

Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	6	3	8,2
305	7	5	9,7

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers

Aantal gevolgde opleidingsuren

Nettokosten voor de onderneming

 waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding

 waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen

 waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)

Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers

Aantal gevolgde opleidingsuren

Nettokosten voor de onderneming

Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

Aantal betrokken werknemers

Aantal gevolgde opleidingsuren

Nettokosten voor de onderneming

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5801	5811
5802	5812
5803	5813
58031	58131
58032	58132
58033	58133
5821	5831
5822	5832
5823	5833
5841	5851
5842	5852
5843	5853

WAARDERINGSREGELS

Art. 28 KB 30/01/2001 tot uitvoering van het W. Venn.:

"Elke onderneming bepaalt de regels die, met nakoming van de bepalingen van dit hoofdstuk, doch rekening gehouden met haar eigen kenmerken, gelden voor de waardering van de inventaris bedoeld in artikel 7, eerste lid van de wet en, onder meer, voor de vorming en aanpassing van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten evenals voor de herwaarderingen. Deze regels worden bepaald door het beheersorgaan van de onderneming en vastgelegd in het boek bedoeld in artikel 7, derde lid van de wet. Ze worden samengevat in de toelichting; overeenkomstig hetgeen is bepaald in artikel 3 moet deze samenvatting voldoende nauwkeurig zijn zodat inzicht wordt verkregen in de toegepaste waarderingsregels."

Volgende waarderingsregels worden vastgelegd:

- Vorderingen: waardering aan nominale waarde (eventueel waardeverminderingen te boeken, bij onzekerheid omtrent de inbaarheid)
- Schulden: waardering aan nominale waarde
- Vlottende activa en passiva in vreemde munt : waardering aan slotkoers
- Oprichtingskosten: af te schrijven over 5 jaar
- Materiële en immateriële vaste activa met beperkte levensduur: afschrijving volgens economisch verantwoorde gebruiksduur:
 - Licenties en software: 20 %
 - Gebouwen : 3 %
 - Bureaumaterieel : 20%
 - Computers & multimedia : 25%
 - Uitrustingsgoederen en installaties: 6,66%-10%-20%
 - Inrichting gehuurde gebouwen : 10%
 - Rollend materieel: 20%
- Materiële en immateriële vaste activa met 'onbeperkte' gebruiksduur: waardeverminderingen te boeken ingeval van duurzame minderwaarde of ontwaarding
- Voorraden: worden gewaardeerd aan gemiddelde aankoopprijs

Opmerkingen:

- afschrijvingsritmes worden vermeld in de toelichting bij de jaarrekening
- aanvullende of uitzonderlijke afschrijvingen indien wegens technische, economische of technologische omstandigheden de boekhoudkundige waarde hoger is dan de werkelijke gebruikswaarde
- herwaarderingen op materiële en financiële vaste activa zijn mogelijk indien werkelijke (markt) waarde op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven de boekwaarde.
- voorzieningen voor risico's en kosten aan te leggen bij verliezen en kosten die naar hun aard duidelijk kunnen omschreven worden, die op balansdatum zeer waarschijnlijk of zeker zijn, doch waarvan de juiste afloop en de grootte van het bedrag niet vaststaat. Reële en individuele waardering van elk risico op te nemen onder deze rubriek.
- Conform IAS 38 dient er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen nieuw verworven software en upgrades van software. Eerstgenoemde voldoen normaliter aan de vereiste tot het genereren van toekomstige opbrengsten (voorwaarde voor activa's), laatstgenoemde normaliter niet en dienen derhalve beschouwd als kosten.

De toepassing van de waarderingsregels in de veronderstelling van de continuïteit (art. 96, 6° W.Venn.) wordt verantwoord door het voldoende eigen vermogen. De gerealiseerde jaarlijkse verliezen zijn toe te wijzen door afschrijvingen die gefinancierd werden met dit eigen vermogenen zijn niet toe te wijzen aan de exploitatie van het museum op zich.

Het netto-actief is groter dan de helft van het vast gedeelte van het maatschappelijke kapitaal, waardoor artikel 633 (alarmprocedure) van het Wetboek Venootschappen niet in werking treedt. De

Nr.	BE 0896.728.376
-----	-----------------

VKT 7

continuïteit van de onderneming blijft gewaarborgd, ondanks het verlies van boekjaar 2015 en vorigen. Stad Leuven garandeert de continue werking van de onderneming door haar tussenkomst in eventueel verlies. Er dringt zich geen wijziging op in de toepassing van de waarderingsregels (art 96 6° W.Venn.)